

૧૦૩૩

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
(ગુજરાત કોપીરાઈટ વિભાગ)

અનુક્રમાંક ૧૦૩૩ કિંમત

ગ્રંથનામ બ્રહ્મ નામુ : દર્શન ૧૬ ઠં
૦૫/૧૫
વર્ગાંક

બરજે નામું.

હરિતર ૧૬ મું આખું.

અસલ હાથનાં લખેલાં પુસતક ઊપરથી વાક્યોની
રચના સુધારીઆમાં આવીછે, અને તેનો
અસલી લંબાણ રાહુરાગાત કાયમ
રાખી છે.

મું બ ઈ,

મુંબઈ સમાચાર છાપખાનામાં
ખાણેકળ બરજેરજી બીનાચિટ્ટેર હોમલનાએ છાપીક' છે

સને ૧૨૪૭ વનદેવરી-સને ૧૮૭૭ ઇસવી

ક્રીંમત ૩૩.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
રામદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

૧૭૩૭

ખો લા સો .

પરજો નામાનાં નહીં છપાયલાં દફતરો છાપી પ્રગટ કરવાનું કામ હમેચ્છે ચાલુ કરીજી છે, તેમાંનું પંદરમું આખું દફતર ગયા આગસ્ટ માસમાં પાહેર પાડીજી હતું, અને હાલમાં આ સોલમું આખું દફતર તઢયાર કરીને પાહેર પાડીજી છે; હવે પાકીનાં પોજાં પે દફતરો રહ્યાં તે હમે જલહોથા પાહેર પાડીશું, એટલે અધાર દફતરો પુરાં થઈ રહેશે.

માણેકજી પરજોરજી મીનાચેહુર હોમજી,

મુંબઈ સમાચારનો માલિક.

માસ નવેમ્બર ૧૮૭૭.

સાંકલીણ.

ક્ર. ૨ ૧૬ આ હું.

સફે.

- હેકાયત લખીછે કે, મોકલીયો પાદશાહ અફરાસીઆએ એકદસતના
બેટા સમીલાસને તરીસ હજાર સવાર સાથે ધરિની લશકર ઉપર
સમૈયુન મારવા..... ૧
- હેકાયત લખીછે કે, મારીયો ગયો ગસતેહેમનો બેટા મીનાયેહેર સમી-
લાસના હાથ ઉપર અને સમૈયુન મારીજી ધરિની લશકર ઉપર
માજ્દરાની લશકરે..... ૫
- હેકાયત લખીછે કે, ગયો નામદાર ફરામરજ પાક દીનના પાદશાહ કે-
ખાસરોની દરગાહમાં, અને વાકિક કીધા તે નેકખખત પાદશા-
હને સમીલાસ માજ્દરાનીનાં મકર બરેલાં કામથી ૯
- હેકાયત લખીછે કે, જરી કીધી નામદાર ફરામરજ પોતાના બુધા બાપ
બલેજરને વાસતે..... ૧૧
- હેકાયત લખીછે કે, નાહોડો ગયો નાપાકબદો સમીલાસ પોતાનાં લ-
શકર સાથે બખલસતાનની તરફ અને લઈ ગયો તે નાપાક પો-
તાની સાથે બુલોરગ બલને બધીવાનની મીસાલ ૧૫
- હેકાયત લખીછે કે, ખખર થઈ જદુગર અફરાસીઆખને બુલોરગવાર
બલના કેદ પકડાયાની અને તેની ખુશાલીમાં મજલેસ કીધી તે
તુરકી પાદશાહે ૧૮
- હેકાયત લખીછે કે, ગયો પેહેલવાન ફરામરજ સમીલાસ માજ્દરાનીની
પછવાડે તેથી પાદશાહ અફરાસીઆએ ગરંગાસ નામના આ-
દીને તે નામદારની પછવાડે મોકલીયો ૨૨
- હેકાયત લખીછે કે, મોકલીયો પાદશાહ કેખાસરોએ નાપાક ગરંગાસ
આદીની પછવાડે જઈ કેરશાસપશાનીને બખલસતાનની તરફ. ૨૫
- હેકાયત લખીછે કે, આવીયો પીરાન વેશને બેટા રોઈન બડાઈના મે-
દાનમાં ને તમામ લશકરની હજુર ધરિનીઆ સાથે બડાઈ કીધી. ૩૨

- હેકાયત લખીછે કે, ગયો નોજરશાહનો ગસતેહમ ખીજ દય પેહેલ- સરે.
વાનો સાથે લડાઈના મેદાનમાં પીરાનના ખેટા રોઈનની સામે,
અને જખમ ખાધો શાહજાદા ગસતેહમે રોઈનના હાથથી ... ૩૭
- હેકાયત લખીછે કે, આવેયો જંગી અલકુશ આદી તુરાની લશ્કરમાંથી
લડાઈનાં મેદાનમાં અને લડાઈ કીધી તેણે શાહજાદા ગસતેહ-
મ સાથે ૪૦
- હેકાયત લખીછે કે, આવયો નામદાર જોહાનસોજ લડાઈના મેદાનમાં
ને લડાઈ કીધી અલકુશ આદી સાથે ૪૪
- હેકાયત લખીછે કે, લડાઈમાં કુટ્ટી નાખીઓ દેવેર જોહાનસોજ આદી-
ના અલકુશને તેની સવારીના મસત હાથીની મીસાલનાં વર
સાથે, પાચે લશ્કરની હજુરમાં ૪૮
- હેકાયત લખીછે કે, નગાર્ કરાવીજ પાદશાહ અફરાસીઆમે અખર-
ખલાના નામનું તેથી પેલી તરફ પાકજાદ પાદશાહ કેઓસરૈ-
એબી લડાઈનું નગાર્ કરવાનો હોકમ કીધો ૫૨
- હેકાયત લખીછે કે, બાહર નીકલીયો ગરદમાંથી નાપાકજાદા ગરંગાસ
આદી પોતાનાં લશ્કર સાથે અને ખખર પામીયો નામદાર ફ-
રામરજ ગરંગાસ આદીની ૫૪
- હેકાયત લખીછે કે, મારીઓ ગયો નાપાક તોખમનો ગરંગાસ આદી
નામદાર ફરામરજના હાથ ઊપર ૫૭
- હેકાયત લખીછે કે, દાખલ થયો નાપાક તખીએતનો સમીલાસ સોસ-
તાનમાં યાને જખુલ શેહેરમાં અને ખખર યઈ તે વીશની ના-
મદાર ફરામરજને ૬૧
- હેકાયત લખીછે કે, ખખર યઈ ખુરશેદ્યાનું તથા જરબ્યાનું નાપાક
સમીલાસના આવી પોહોંચીઆની અને લશ્કર તઈઆર કીધું
તે બાનુઓએ ૬૪
- હેકાયત લખીછે કે, ગોફતેગો કીધી નાપાકજાદા સમીલાસ માજદરાની-
એ ખુજારગવાર જલેજરની ખેટી ખુરશેદ્યાનું સાથે ૬૬
- હેકાયત લખીછે કે, ગોફતેગો કીધી બાનું ગોશસપે ખુરશેદ્યાનું સાથે
લડાઈની તદખીરના બાબમાં ૭૧

- હેકાયત લખીછે કે, બાહેર નીકલી નામદાર બાનુ ગોશસપ તથા જરબાનુ જમુલ શહેરમાંથી અને જહ પોહિંચી સમીલાસ માજંદરાનીના તલાયાઓની નજદીક ૭૪
- હેકાયત લખીછે કે, મારીયો ગયો સમીલાસ માજંદરાનીના લશકરનો જરંગાસ નામનો તલાયો સરદાર નામદારી ભરેલી જરબાનુના હાથ ઊપર ૭૫
- હેકાયત લખીછે કે, લડાઈ કીધી જોહાન પેહેલવાન રસતમની ખેટી દેસર બાનુ ગોશસપે તથા નામની ઊઠાવનાર જરબાનુએ નાપાકજદા સમીલાસ માજંદરાનીના લશકર સાથે ૭૬
- હેકાયત લખીછે કે, રસતો બંધ કીધો નેહરાસ સગસારીએ નામવર જરબાનુનો ૮૧
- હેકાયત લખીછે કે, કેદ પકડાઈ નામદારી ભરેલી જરબાનુ નેહરાસ સગસારીની કમંદના પેચમાં ૮૫
- હેકાયત લખીછે કે, ખખર થઈ નેકખખત બાનુ ગોશસપને દેલાવર જરબાનુના કેદ પકડાવાની ૮૭
- હેકાયત લખીછે કે, આવી પોહિંચી નામદારી ભરેલી બાનુ ગોશસપ પોતાની બેહેન જરબાનુની મદદે ને તે નામદારે નેહરાસ સગસારીનો રશતો બંધ કીધો ૮૯
- હેકાયત લખીછે કે, લડાઈ કીધી જોહાન પેહેલવાન રસતમની ખેટી બાનુ ગોશસપે નેહરાસ સગસારી સાથે અને જખમી થયો સગસારી તે બાનુના હાથ ઊપર ૯૧
- હેકાયત લખીછે કે, વકેફ થયો બદ તોખમનો માજંદરાની સમીલાસ જોહાન પેહેલવાન રસતમની ખેટીઓનાં સખેખુન મારવાની વાતથી, અને ગોસો કીધો નાપાકજદા સમીલાસે નેહરાસ સગસારી ઊપર..... ૯૩
- હેકાયત લખીછે કે, ગયો નાપાકજદા એકદસતનો ખેટો સમીલાસ જોગો જોહાન પેહેલવાન રસતમની ખેટીઓ લડાઈ કરતી હતા તે મેદાનમાં લડાઈ કરવાને વાસતે ૯૭

- હેકાયત લખી છે કે, લડાઇ કીધી જ્ઞાન પેહેલવાન રસતમની બેટી સકે.
નામદારી ભરેલી જરયાનુંએ સમીલાસ માજદરાની સાથે
અને જખમ ખાધો તે નામદાર બાનુંએ સમીલામના હાથથી. ૧૦૧
- હેકાયત લખી છે કે, આવી પોહિંચી મોખારેક કદમની બાનું ગોસસપ
સમીલાસ માજદરાનીની સામે અને રસતો બંધ કીધો તે ના-
મદાર બાનુંએ દેવજનદા સમીલાશનો. ૧૦૩
- હેકાયત લખી છે કે, લડાઇ કીધી જ્ઞાન પેહેલવાન રસતમની બેટી ના
મદાર બાનું ગોસસપે નાપાક સમીલાસ માજદરાની સાથે ... ૧૦૭
- હેકાયત લખી છે કે, જખમ ખાધો નામદાર બાનું ગોશસપે નાપાકજન-
દા સમીલાશ માજદરાનીને હાથનો અને પાછું ફરીજી જાણી
લશકર સીસતાન શેહેરમાં. ૧૧૧
- હેકાયત લખી છે કે, આવી પોહિંચીયો સમીલાશ માજદરાની શેહેરના
દરવાજાની નજદીક અને ગોકતેગો કીધી તે બદકાર દેવે બુજા-
રા જાણેજરની બેટી ખુરશદબાનું શાયે..... ૧૧૩
- હેકાયત લખી છે કે, ચુંગાલ નાખી નાપાકજનદા સમીલાશ માજદરાની
એ સીસતાન શેહેરના કોટ ઊપર ૧૧૬
- હેકાયત લખી છે કે, મનાજાત કીધી હકતાબાની નજદીક પાકજનદા ખુ-
રશદ બાનુંએ એવામાં હીંદુસતાનનો સરદાર પેહેલવાન ફરામ-
રજ પોતાના લશકર સાથે તે જગોએ આવી પોહોચીયો. . . . ૧૧૮
- હેકાયત લખી છે કે, પાછો ફરીયો નાપાકજનદો ચોર સમીલાસ સીસતા-
નનાં દરવાજા ઊપરથી, અને તાના મારીયા તે બદકાર દેવ ઊપર
નેકબખત ખુરશદબાનુંએ. ૧૨૨
- હેકાયત લખી છે કે, મોકામેલ આવીએ નાપાકજનદો સમીલાસ માજદ-
રાની નામદાર ફરામરજની અને ગોકતેગો કીધી તે બેજ દેલા-
વરોએ એક એક સાથે..... ૧૨૫
- હેકાયત લખી છે કે, લડાઇ કીધી નામદાર ફરામરજ સમીલાસ માજદ-
રાની સાથે સીસતાન શેહેરના દરવાજા આગલ. ૧૩૦
- હેકાયત લખી છે કે, આજેજ યહને પથર મારીઆ નાપાકજનદા સમી-
લાસે નામદાર ફરામરજ ઊપર અને ગાભરો પડીયો તે નામદાર
તે મારાથી ૧૩૩

- હેકાયત લખીછે કે, ગયો નામવર ફરામરજ દેવજનદા સમીલાસ માજ-
દરાનીની પછવાડે કમીગાહની જગોની નજદીક અને ઘેરાઇ
ગયો સમીલાશનાં લયકરથી ૧૩૯
- હેકાયત લખીછે કે, નાજિમેદ થયો નામદાર ફરામરજ પોતાના ઘોડાનાં
મરણથી અને લડાઈ કીધી તે નામદારે પાઝે પીઆદો થઇને
કુદાજ દેવ તથા સમીલાસ સાથે..... ૧૪૪
- હેકાયત લખીછે કે, કમંદ નાખી બંધ કીધો નાપાકજનદા સમીલાસ
માજદરાનીએ જોહાન પેહેલવાન રસતમના ખેટા નામદાર ફ-
રામરજને ૧૪૭
- હેકાયત લખીછે કે, ગયો નાપાક સમીલાસ પોતાનાં લયકર સાથે સી-
સતાન શહેરની તરફ તે શહેર લેવાની મકસદથી ૧૫૧
- હેકાયત લખીછે કે, ખુઆબ દીઠો ખુલ્લારગવાર જાણેજરે બંદીખાના
માં અને તે ખીનાથી પોતાના ખેટા ફરામરજને વકિફ કીધો
અને માનાજત કીધી તે ખેજી બાપ ખેટાઓએ હકતાલાની
દરગાહમાં..... ૧૫૪

પરજે નામું.

દફતર ૧૬ મું.

હુકાયત લખીછે કે, મોકલીયો પાદશાહા અફરાસીઆખે
એકદસતના ખેટા સમીલાસને તરીસ હુજર સવાર
સાથે ધરાની લશકર ઊપર સખેખુન મારવા.

હવે રેએનાં મેદાનમાં પાદશાહા કેખોસરો તથા અફરાસીઆખની
લડાઈની દાસતાન સાબત. એ દાસતાનનો કેહનારો સાયર રેએનાં
મેદાનમાંનાં પાંચ લશકરને વાસતે એમ કરી કેહું છે કે, પેલી તરફ તુરા-
નના પાદશાહે એકે દન રાતને વખત હીલા ભરેલા સમીલાસને છુપીયો
ખોલાવીયો, ને ચારો કરવાના મનસુખાનો દરવાજો ખોલીયો. જેવારે
સમીલાસ આવી હાજર થયો, તેવારે તેને મકર ભરેલા પાદશાહા અફ-
રાસીઆખે કહીજી કે “અય નામદાર, તું સરફરાજ શેરમરદ એકદસ-
તનો ખેટો છે. તારા નામદાર પાપ એકદસતમાં એટલા તો ચારા તથા
હીલા હતા કે, તેના મકર ઊપર મંગલ શેતારો આફરીન કરતો હતો, ને
નર અજદહા તેના ચારાથી ફાંદામાં પડતો હતો. વાસતે અય નામદાર,
તું તેનો ખેટો છે, તો મારા દેલની એકે મોરાદ છે તે પ્યર લાવ, અને
ધરાની લશકર ઊપર તું સખેખુન મારવાને વાસતે કમર પાંધ. એ
કામને વાસતે તું આપણાં લશકરમાંથી તરીસ હુજર સવાર ભારી તલ-
વારના મારનારા તારી સાથે લે અને એ ધરાનીઓ ઊપર છુપો જઈ
સખેખુન માર, અને એ બગેર પાપના કેખોસરોને તથા બદ બુની-
આદના ફરામરજ તથા પ્યરજો તથા કેરશાસપશાની તથા તમુર તથા

જેહાનસોજ એ સરવેને મારી બેજન કર, ને ધરાન જમીનના તમામ પેહેલવાનોનાં સર કાપી નાખ, કેમકે હવડાં આપણા ફોરસતનો વખત છે. અગર જો તું એ લડાઈમાં સીધા રાતને વખત કેપોસરોને પકડીને પાધે, આ તો તેનું સર કાપી લાવે તો કસમ પાક ચજદાના લઈને હું તુંને કહું છું, કે હું તુંને પોતાનો દામાદ કરો મારી બેટી તુંને બપશું. અને તુરાન જમીનની પાદશાહી તારે હવાલે કરૂં.” એવા ઉમેદ ભરેલા સખુન સાંભલીને સરકસ સમીલાસે અક્રાસીઆપને પુછીશું કે, “અય પાદશાહ, મેં હલકારા લોકોની જોખાનથી ખયર સાંભલી છે કે સામેસવારનો જલેજર પોતાના લશકર સાથે સોસતાનથી એ તરફ પાદશાહ કેપોસરોની નજદીક તેની મદદને વાસતે આવે છે. તે બુઢા વઝને આવતો જોઈને મારા હલકારા લોકો સેતાય ખયર લેઘ દોડતા આવોયા, ને મને ખયર કીધી કે ‘જબુલી રસતમનો પાપ જલેજર રેએનાં મેદાનની તરફ આવે છે. તે બુઢો જલ એટલા વાસતે આ તરફ આવે છે, કે કેરશાસપશાનીને તથા જેહાનસોજ એ બેહુ નોજવાન બેટાએને પોતાની નજરે જોઈને ખુશી થાય.’ એ ખયર હજુ તો હલકારા લોકો મને કેહેતા હતા, એટલામાં બીજી હલકારાની જોડ મગરેખ જમીનથી આવી પોહોંચી તેણે એવી ખયર કહી કે, ‘બે પેહેલવાનો મગરેખ જમીનથી આવે છે, તેમાં એકનું નામ જેહાનખખશ હીંદી કરી કેહે છે. તે જેહાનખખશ મસતી ભરેલા કેહેકામને જીવતો પકડી પાંધીને સાથે લાવે છે. બીજનું નામ કરીમાન ખોતાઈ કરી કેહે છે, તેણે લડાઈનાં મેદાનમાં અલવંદ દેવને પાંધીયો છે. એ બેહુ જબુલી તોખમના પેહેલવાનો લશકર સાથે મગરેખના દરીઆવથી પાર ઊતરી મંજેલ દર મંજેલ ચાલીઆ આવે છે, તે બેહુને મઝવાને ખાતર જલ એ તરફ આવે છે.’ વાસતે જવારે તે બેહુ પેહેલવાનો બદ નસલના જલને મલશે, ને એ જબુલી પેહેલવાનાં તમામ એકઠા થશે, ને એ બુઢા જલના મકર ભરેલા સખુન સાંભલશે, તેવારે તે શેરનાં બચાંઓ ગોસામાં આવશે, અને તેવારે આપણા ઊપર મુશકેલી આવી પડશે. વાસતે મારા દેલમાં એવો અંદેશો આવે છે કે, આજ રોજ હું કેપોસરો ઊપર કમીગાહ કરી જઈ, ધરાની લશકર

ઊપર સપેષ્ટન મારી તમામ પેહેલવાનોનાં તન ઊપરથી સર ખાકમાં નાખું ને કીનાએ કરી જલનું તથા કેપોસરોનું દમાર કાઢાડી નાખું; તેવાર પછે બરજો ઊપર જઈ કીનાથી ગોસાએ કરી તેનું સર કાપી નાખું, ને જેહાનસોજ તથા તમુર એ બેહુની આંખમાં જેહાન સીહા કરૂં. અને ફરામરજ તથા કેરશાસપશાની એ બેહુ તો મારી ચુંગાલ-માંથી છુટવાના નથી ! અને હું એ બેહુને કસા હીસાખમાં ગણતોજ નથી. જેવારે ખોઆરી બરેલા કેપોસરોને, જલને તથા ખીજ પેહેલ-વાનોને જીવથી મારૂં, ને તેઓની નીશાન જેહાનમાંથી કાઢાડી નાખું, તેવાર પછે કોઈ ધરાની તથા જાબુલી પેહેલવાન મારી સાંમે ઉભો રહેશે નહીં. યા અગર કોઈ કમખખતીને મારીયો મારી સામે આવશે તો તેનો મને કસો ડરબી નથી; શા વાસતે કે, મારો લડાઇથી હરેમનબી નાહાસે છે. અગર જો એ કામ મારી મોરાદ મોઆફ્રેક થાય તો બેહુ-તર છે; અગર નહીં તો તે જગોથી પ્યાહાર નીકલીને હું સેતાપ્ય તેજ વાની મીસાલ સીસતાન ધ્યાને જાબુલસતાનની તરફ જવરા, કે હવડાં જાબુલસતાન તમામ પેહેલવાનોથી ખાલી છે, અને બુદો જલબી તે જગો નથી, ને રૂસતમ તો ગોયા જેહાનમાંથી ગુમ થઈ ગયો છે, તેની તો કસી નીશાનબી માલમ પડતીજ નથી, તે તેહેમતન કીઆં છે. તે નામદાર દેવાનો યુધને જંગલમાં કેઈ જગો જઈ બેઠે છે, યા કોઈ દરોઆવમા ડુપી મરી ગયો છે; એ રવેશ તેહેમતન રૂસ-તમ તો ગુમ થઈ ગયો છે. વાસતે હવડાં મને ઘણી ફોરસત છે, તેથી જાબુલની તરફ જઈ તે જગો ખેશુમાર ખરાબી કરૂં, ને તમામ મરદ તથા ઓરત અને છોકરાને જીવથી મારી કતલેઆમ કરૂં. ને રૂસતમ તથા જલના ખાનદાનની ઓરતોને કેદ પકડી લાઊ, ને મેહેશપ કાબુ-લીનેબી તખત ઊપરથી ઊંધો નાખું, ને તેની આંખમાં જેહાન સીહા કરૂં. પછે જાબુલીઓનો ખજનો જે કેરશાસપ તથા નરીમાન તથા સામ તથા જલ તથા રૂસતમ એ તમામ પેહેલવાનોએ તલવારને જોરે જમા કીધો છે, તે હું પોતાની કપ્પજ કરી હાથીઓ તથા ઊંટ તથા ખચરની પીઠ ઉપર લાધીને જાબુલથી તે તુરકસતાન લગી તેની કતાર ચલાવીને તમામ નાદર ખજનો તું નામદાર પાદશાહા અફરાસીઆ-

૪ ઇરાનીઓ ઉપર સમીલાસનું સંખેપ્ત મારવા નવું. [ખરજી નામુ-

ખની દરગાહમાં લાજી. તમામ હસ્ત કેસવર જમીનના પાદશાહો કરતાં જાણુલી રૂસતમનો ખજનો દશ ધણો છુઆદે કેહેવાય છે, ખલકે તે તમામ આલમમાં આકૃતાખની મીસાલ જાહેર છે. જેવારે તે ખજનો હું મારી કપ્પજ કઈ તેવારે કેખોસરોનું તથા જાલનું દેલ જખમી થાય, ને તેખોને લડાઈ કરવાની શુધ રેહે નહીં.”

જેવારે પાદશાહ અફરાસીઆખે સમીલાસની જોખાનથી એવી વાત સાંભળી, તેવારે તેના દેલમાં એવી તો ખુશી પેદા થઈ કે, તે ખુલો પાદશાહ ગોયા પાછો અજીદ વરસની ઊમરનાં જેવો નોજવાન થયો. અને તે પાદશાહ સેતાખ શાકીને હોકમ કરી શરખ મંગાવીયો, ને તરણ જામ પેહેલવાન સમીલાસની યાદમાં પેદરપે નોસ કીધી. ને ખુશી થઈ સમીલાસ ઉપર અફરીન કીધી, ને કહીજી કે, “અય નામદાર શેર ખચા સમીલાસ, જેવી તારી હીમત છે તેવાજ તારા હોનરખી છે તેથી તારો મોરદ સેતાખ ખર આવજો.” તેવાર પછે પાદશાહ પારમાનને ફરમાવીજી કે, “આપણાં લશકરમાંથી ધણાએકે લડાયક સવારો ચુંટી કાઢાડ, કે પેહેલવાન સમીલાસની સાથે જઈ નેકદેલીથી ચારી કરે.” તેવારે સમીલાસે પાદશાહ અફરાસીઆખને કહીજી કે, “અય પાદશાહ મારો સાથે મારાં લશકરના તરીશ હજાર સવાર છે તે ખસ છે. મારી નજદીકે દુશમન લોદો ધાસનાં તનખાંની મીસાલ કસા હેસાખમાં નથી.” એટલું કહી સમીલાસે પોતાનાં લશકરમાંથી તરીસ હજાર સવારને જાનખંધી કરાવો, ને પોતે પાદશાહ અફરાસીઆખની રજા લેઈ દરગાહમાંથી પાહાર નીકલીયો, ને સેતાખ શેરની મીસાલના ઘોડા ઊપર સવાર થયો. એમ કરતાં જેવારે ખે પોહાર રાત ગુજરી તેવારે સમીલાસે કીના બરેલા લશકર સાથે ઇરાનીઓ ઉપર સંખેપ્ત મારવાને વાસતે આગલ રાહ માખી, ને દેઘમાં આગલો કીનો પાછો તાજો કીધો. એમ કરતાં જેવારે તરણ ખોહાર રાતનો વખત થયો તેવારે સમીલાસ કીના બરેલાં મોહો સાથે ઇરાની લશકરની નજદીકે જઈ પોંહોંચીયો. તોઆં જઈ જોખ શું કે હરતરક તલાખા લોકો ફરતા હતા, અને તમામ ઇરાની લશકર આસાએસના ખોઆખમાં શુતેલું હતું.

હુકાયત લખી છે કે, મારીયો ગયો ગસતેહુમનો ખેટો
મીનોચેહર સમીલાસના હાથ ઊપર અને
સખેખુન મારીઊં ધરાની લશકર ઊપર
માજંદરાની લશકરે.

હવે આ તરફ ધરાની લશકરમાં તે રાતને વખત તલાયા લોકોનો સરદાર ગસતેહુમનો ખેટો મીનોચેહર નામનો પોતાનાં લશકર સાથે ફરતો હતો તે પેહેલવાન મીનોચેહરથી નરે શેરબી ડરતા હતા. તે નોજરી તોખમના પેહેલવાન સાથે લડાઈના કરનારા દસ હજાર સવાર તલાયા ફરતા હતા. જ્યારે તે મીનોચેહરે તુરાની લશકરની કમીગાહા દીઠી, તેવારે તેઓની તરફ જઈ પોકાર મારીને કેહેવા લાગો કે, “અય નાપાક રીમન લોકો, તમે એ રવેશ હેરેમનની મીસાલ એ સીહા રાતને વખત કીઆં દોડો છો ? મગર શું તમે લોકો લડાઈને વાસતે શેર તથા ચીતાની મીસાલ આવેઆ છો, યા અગર ત મારી મરજી સખેખુન મારવાની હોય તો તે મને કહો કે હવડાં હું મારી મરદાનગી તમોને દેખાહું. તમે મને પીછાતતા નથી, પણ હું નોજરશાહના ગસતેહુમનો ખેટો મીનોચેહર છું, અને મારા દબદબાથી આસમા નબી લરજે છે.” જ્યારે મીનોચેહરની જુપ્પાનથી સમીલાશે એવા સખુ ન સાબલીઆ, તેવારે તે નામદાર પેહેલવાનને જવાબ દીધો કે, “અય નોજવાન, હું નામદાર સમીલાસ છું; પણ આજ રાતને વખત મને તુરાનના પાદશાહ સાથે બોલતાં બોલતાં બેદીલી થઈ તેથી એ તરફ નીકલી આવીયો છું. વાસતે એ સીહા રાતને વખત પાદશાહ કેખોસરો ની દરગામાં જવાનો રસતો તું મને બતાવ, કે હું તે પાકજાદ પાદ શાહના કદમ ને બોસાદેવા અને મારા શુનાહાનો માફી આહવા આવે યો છું.” તેવારે મીનોચેહરે કહીઊં કે, “અય નામદાર સમીલાશ એવી અંધારી રાતે તુંથી પાદશાહના લશકરની તરફ જવાય નહીં. મને પાદ શાહ કેખોસરોનો એવો હોકમ છે કે, એકાએક રાતને વખત કોઇનું લશકર આવે તેને દાખલ આપે નહીં, તેથી એકાએક હું તુંને તે તરફ જવા કેમ દેઊં વાસતે હવે તો રાત થોડી રહીછે તેથી તું એક તરફ

૬ ધરાની લશકર ઉપર શમોદ્રાથનું સખેખુન મારવું. [ખરના નામું-

મકાન કર, જેવારે પામદાદનો વખત થાય તેવારે તું પોતાની સવારી સુધા મારી સાથે આવજે, હું તુંને પાદશાહા કેપોસગેની દરગાહમાં લેઈ જવશા.” એવો જવાબ મીનોચેહેરની જોપ્પાનથી સાંભલીને નાપાકજ દા સમીલાશે તેને કહીજી કે, “ અય ખેહુંદા મગજના નાદાન છો કરા, મગર તેં મારા હોનર દીઠા નથી કે કેટલોએકવાર થયો એવડી સરકસીના જવાબ કરે છે. તે કરતા કીનાને વખત તું મારી ખરાખર આવવાનો નથી. હું આજ રાતને વખત કમીગાહ કરી તારાં ધરાની લશકર ઉપર સખેખુન મારવા આવીયો છું, કે મીનોચેહેરનું સર કીનાની તલવારે કરી કાપું. ” એવા સખુન સમીલાસ માજંદરા નીની જુપ્પાનથી સાંભલીને મીનોચેહેર ગોસામાં આવેયો, અને તે નામદારનું દેલ તપવા લાગું, અને પોતે જાણીજી કે, એ નાપાક એવી સીહા રાતને વખત આવેયો છે માટે હેમા કાંઈ ફરેખ છે. એવો અંદેસો કરી સેતાખ પોતાની તલવાર મેઆનથી ખેંચી, ને આજર ગોશ-સપની મીસાલ ગોસામાં આવી તે નાપાક ખે દાદગર સમીલાસનાં સર ઉપર મારી ; પણ તેના સર ઉપર લોહાંની કોલાહ હતી તેથી તે તલવાર તેના સર ઉપર કારગાત થઈ નહાં. એવામાં સમીલાસે પોતાનો ભારી ગોરજ ઊઠાવેયો તેથી નોજવાન મીનોચેહેરે પોતાનાં સર ઉપર ઢાંલ પકડી ; પણ નાપાકજદા સમીલાસે એવો તો ગોરજનો જરખ મારીયો કે, તે શાહાજદાની ગરદન જરીજન ઉપર કુટી નાખી, ને તેના ધકાએ કરી ઘોડાનો કમર તુટી ગઈ, તેથી તે શાહાજદે પોતાના ઘોડા સાથે ખાકમાં ખરાખર થઈ ગયો.

જેવારે શાહાજદા મીનોચેહેરના લશકરે એ રવેશ દીઠું, તેવારે તમાં તલાયા શોર સાર કરતા નાપાકજદા સમીલાસ ઉપર હોમલોકરી આવીયા ; પણ તે નાપાકે તે લોકોને કસા હેસાખમાં ગણ્યા નહીં. અને તલવાર ઊઠાવી તે તલાયાઓ માથી કેટલાએક સવારોને મારી ખાકમાં નાખીયા, ને કેટલાએકને જખમી કીધા. ખોજ તરફથી સમીલાસના લશકરેબી તલવાર ખેંચી, તેથી તમામ મેદાન ધરાની તલાયાઓની લોથે ભરાઈ ગયું, અને જે કોઈ બચીઆ તે સેતાખ લગામ ફેરવીને ધરાની લશકરની તરફ નાહાડા ગયા. પણ તે લશકરની પછવાડેબી

સમીલાસનાં લશકરે જોસથી ડુંબાલો કીધો, તેથી તે સમીલાસનું લશકરબી પાદશાહ કેપોસરોનાં લશકરમાં જઈ પોહોંચીઐ. તોઆં જોય શું કે ધરાની લશકર તમામ ફરાગતથી ખુશ ખોઆખમાં શુતું હતું, તેથી તે નાપાક તુરકીઓએ તે શુતેલા ઘણાએક લશકરની ગરદ કાઢાડી નાંખી. એમ કરતાં જેવારે લશકરમાં શોરસાર થયો, અને તેમાંથી ધર, પકડ, પાંધ, મારનાં આવાજ ઊઠીયા, તે ગબરાતથી પેહેલવાન લોકો પોતાનાં દેહરામાંથી જંગી પાહુર નીકલીયા, ને નાપાક અફરાસી-આખનાં કામ ઉપર લેઆનત નાંખી, ને સેતાપ નાગી પીઠના ઘોડાએ ઉપર સવાર થઈને પોકાર મારીને સેતાપ હરતરફ મસાલો રોસન કરાવી, ને જોય શું કે નાપાક તુરકી સવારો હાથમાં તલવારો પકડીને હર તરફ દોડે છે, ને બેદરેગ ધરાની લશકરની ખરાબી કરે છે. નાપાક સમીલાસ હેરેમનનો મીસાલ પોકાર મારતો ને બારી ગોરજે કરો ધરાનીઓનાં સર કુટી નાખતો, ને તે નાપાક એવો તો જોસમાં આવેલો હતો કે, સવારોના ઘોડાઓની દુમ પકડીને પોતાના સર ઉપર ગોફનની મીસાલ ફેરવાને દુર ફેંકી નાખતો હતો. એવો મામલો જોઈને ધરાની તથા તુરાની લશકર એકએક ઉપર તલવાર મારવા લાગ્યા, ને દેસેર સવારો પોકાર મારવા લાગ્યા, ને લશકરમાં શોરસાર ઊઠીયો. ધરાની લોકો એક બીજાને આવાજ મારીને જગાડતા હતા. એમ કરતાં જેવારે તમામ પેહેલવાનો પોત પોતાના ઘોડા ઉપર સવાર થયા, તે લશકરનો શોરસાર આસમાન લગી વધીયો, તેવારે તે ખપ્પર પુઢા જાણેજરે સાંભલી કે, “નાપાકજદા સમીલાસે બારી લશકર સાથે કમીગાહા કરો આવીને આપણા ધરાની લશકર ઉપર સખેખુત મારીઐ.” એવી ખપ્પર સાંભલીને જાણેજરના રોખસારા જરદ થઈ ગયા, ને સેતાપ પોતાની જગોથી હઠીયો, ને પોતાનાં ઘોડા ઉપર જન પંધાવીને બખ્ખરની મીસાલ સવાર થયો, ને પોતાનાં પાપ સામ નરીમાનનો ગોરજ હાથમાં પકડી દીવાના આદમીની મીસાલ જખ્ખલો લશકરની તરફ દોડીયો, ને જંગી ફરામરજના દેહરામાં ગયો. તોઆં જઈને જોય શું કે, તે ખેટાઓ તો હાથમા સરાખની જમ પકડીને ખેઠેલા, ને કેરશા-સપશાનીબી તેઓનો સાથે હતો. શા વાસતે કે તે નામદારનાં દોદાર

બેથાથી ફરામરજ ઘણો ખુશ દેલ હતો, તેથી દમખદમ તે નવા પેહેલવાનની ચાદમાં શરાબની જામ તમામ મજલેસ સાથે નોશ કરતો હતો.

જેવારે યુદો દસતાન દેહેરામાં દાખેલ થયો ને તોઆં તમામ પોતાનાં ફરામરજને ખુશીથી મજલેસમાં બેઠેલા દીઠા, તેવારે ફરામરજ ઊપર આવાજ મારીને કહીઊં કે, “અય તલવારના મારનારા નામદાર બેટા, હવડાં એ રવેશ ખુશીથી બેસીને શરાબ પીવાનો વખત નથી. કારણ કે, તમામ જેહાન હેરેમતની મીસાલના તુરાની લોકોએ કરે ભરાઈ ગઈ છે, સખખ ફરામન લોકોએ કમીગાહ કરી આવીને આપણા લશકર ઊપર સબેખુત મારીઊં છે. અગર જો હવડાં તમે ગફલતમાં રહેશો તો, એ નાપાક ફરામનોના હાથથી તમે એક તન સલામત રહેશો નહીં.” તેવારે પેહેલવાન ફરામરજ પોતાના યુજારગ પાપને કહીઊં કે, “અય નામદાર યુજારગી ભરેલા પાપ અને સામેસવારના બેટા, તું એવડો ગાભરો શા વાસતે પડે છે, અને એટલા બધા ગભરાતનું કારણ એકાએક અને અચપ્પુચ તું નામદારને શું થાયું છે ?” તેવારે સરફરાજ જલે ફરીથી નામદાર ફરામરજને કહીઊં કે, “અય દેલાવર બેટા, તું તો કાંઈ જાણતો નથી ; પણ નાપાક સમીલાસ માજ દરાની દેવો તથા કલમાકી, અને ચીની સવારો સાથે કમીગાહ કરી આવી પોંહોંચીયો છે, ને તેણે આપણા લશકર ઊપર આજ રાતને વખત સખેખુત મારવાનું શરૂ કીધું છે. ને તમામ જેહાન તે નાપાકે શોરશાર ભરેલી કીધી છે. અય નામદાર બેટા, તું તો કેહે છે કે તું એવડો ગાભરો શા વાસતે પડેયો છે, પણ તે બદકારે એકાએક આવીને મારાં તમામ લશકરની ખરાબી કીધી છે, તે મારાથી ખરદાસત થાય નહી. તેથી હું તેના લશકરમાં લડાઈને વાસતે સેતાબ જાઈ છું, તેથી તમે તમામ પેહેલવાનો મારી પછવાડે આવી પોંહોંચજો.” એટલું કહી જલેજર પાછો ફરી ઘોડા ઊપર સવાર થઈ તેજ વાનો મીસાલ પોતાનો ઘોડો દપટાવતો આજર ગોશસપની મીસાલ સમીલાસ માજ દરાનીના લશકર ઉપર જઈ પડીયો.

હુંકાથત લખીછે કે, ગયો નામદાર ક્રામરજ પાક દીનના
પાદશાહાકેખોસરોની દરગાહમાં, અને વાકેક કીધો
તે નેકબખત પાદશાહાને સમીલાસ માજદરા
નીનાં મકર ભરેલાં કામથી.

હવે આ તરફથી જોવારે યુદ્ધે જલ પાછો ફરી તુરાની લશકર
ઊપર જઈ પડીયો, તેવારે ક્રામરજ ગાભરો પડી પોતાની જગોથી ઊ-
ઠીયો ને પોતાનાં તનમાં સેતાબ બખતર પેહરીને કેરશાસપશાનીને
કહીજે કે, “અથ નામદારી ભરેલા પેહેલવાન, તું ઊઠઃ હવડાં ખુશીથી
ખેસવાનો આપણા વખત નથી, કે યુદ્ધે દસતાન એકાએક લડાઈપર
ગયો છે, શા વાસતે કે ઇરાનીઓ ઊપર હવડાં એકાએક આકૃત આવી
પડીજે છે. તેવારે કેરશાસપશાનીએ તેને કહીજે કે, “અથ હોનરમંદ
પેહેલવાન, તું એવડો તુંદીથી કીનાને વાસતે શાની કમર બાંધેછે ? ને
એવી ભારે આકૃત એકાએક તારે ઉપર શું આવી પડી છે ? ” તેવારે
ક્રામરજે તેને કહીજે કે, “અથ નામદારી ભરેલા પેહેલવાન, એવા
યુદ્ધપાના વખતમાં જલેજર પોતે તુરાનીઓની લડાઈમાં ગયો છે, કાર-
ણ આજની સીદા રાતને વખત બદ તોખમનો સમીલાસ કીના ભરેલો
થઈ આવીને આપણ પાદશાહાના લશકર ઉપર સંબોખુન મારવા પડે-
ઓ છે. તેની સાથે યુરા મજહુબના તરીસ હજર માજદરાની સવારો
હરંમનની મીસાલના છે, તેમાંનો એક એક સવાર એક એક હજર
પેહેલવાનોને બરહમ મારે એવો છે. દેવો, તુરકી અને જહુગરો એવા
તરણ તરેહના આદમીઓનું તે લશકર છે ; અને નાપાકજદો સમી-
લાસ પોતે હજરો હીલા તથા મકર ભરેલો છે, તેથી હું ડરું છું કે, તે
નાપાકના હાથથી મપાદા યુદ્ધ જલને કસી ઈજ પોંહીઅરો, તો આપ-
ણને તેની માતમમાં ખેસવું પડશે. તે વાસતે હું સેતાબ કમર બાંધું
છું, કે હું યુદ્ધ જલની પછવાડે જઈ પોંહીઅની તે નામદારની મદદ
કરું.” એટલું કહી તે નામદાર પોલતનના ખેટાએ પોતાના હાથમાં
પોતાના નેઆગાન નરીમાનનો ભારો ગોરજ પકડીયો, ને દેહેસમાંથી
બાહાર આવી ઘોડા ઊપર સવાર થયો, ને શેર મરદ કેરશાસપશાનીને

કહીલે કે, “અય નામદાર તુંબી સેતાપ્પ તઈઆર થઈને મારી પછવાડે આવી પોંહોંચ્યજે. હું એટલા વાસતે સેતાપ્પી કરીને આગલથી જાળી છું, કે સરફરાજ જાલ એખલો છે તેથી તેની મદદે જઈ પોંહોંચું.” એટલું કહી પોતે ઘોડો દપટાવતો ઈરાની લશકરમાં જઈ પોંહોંચીયો, તીઆં જોય શું કે તે સીહા રાતને વખત કીનાના નગારાં ને કરનાયના આવાજ થઈ રહેઆ છે, ને તમામ લશકર હલીમલી રહેલું છે. કોઈ ને કોઈની ખપ્પર પડે નહીં. ઘોડાઓ હરનતા તથા સવારો પોકાર મા-રતા તેથી તું કેહે જોયા રસતાએજ પેદા થઈ હતી. તે સીહા રાતે જમાનોબી જોયા આંધલો થાયો હતો, અને નાપાક તુરકીઓની તલવારે ઈરાની લશકરના સવારો ખાકમાં પડતા હતા. હર તરફ હાએ હાએનો આવાજ નીકલતો. ખાજે સવારો તલવારો પકડીને દુશમનની સામે થયલા, ને ખાજે સવારો છવ લેઈ નાહાસતા હતા. જેવારે નામદાર ફરામરજે તે જગો એવો મામલો દીઠો કે, તમામ ઈરાની લશકર ખરહમ મલી ગયું છે, ને પોકાર તથા શોર ઉઠી રહેઓ છે તેવારે તે નામદારે તે લગાઈગાહમાં નેગાહ કરો સારો રવેશ જોયું તો ખુદો જાલ નજરે પડીઓ નહીં; તેથી દીવાના આદમીની મોસાલ ગાબરો પડી હર તરફ પોતાનો ઘોડો ફેરવવા લાગો ને હર તરફ ખુદો જાલની જોસતેજો કરવા લાગો. તે નામદારે નીશચે જાણીલે કે, એવી સખત લડાઈમાં ખુદો જાલથી કીઆં પોંહોંચ્યારો. એવો અંદેશો કરી ઘોડો દપટાવતો પાદશાહ કેખોસરોની દરગાહની તરફ ગયો. તીઆં જઈને જોયશું કે તીઆં તો કોઈનેબી બદ ખસલતના સમીલાસનાં કામની ખપ્પર વટીક મલેલી નહી. અને સરવ કોઈ આરામથી સુતેલા હતા. તેવારે ફરામરજે જોસાથી ચોકીખાન લોકોને પોકાર મારીને ગાલ દેઈને કહીલે કે “અય કમખખત લોકો સુતાછો શું ? સેતાપ્પ ઊઠો અને કમર ખાંધો, કે બદ જોહર સમીલાસ બારી લશકર સાથે રાતો રાત કમીગાહ કરતો આવી પોંહોંચીયો છે, ને તે નાપાકે પોતાની તલવારે કરો તમામ ઈરાની લશકરને ખરહમ મારીલે છે. વાસતે હોશીઆર થાઓ. ને સેતાપ્પ તલવાર પકડી પાકદીનના પાદશાહની દરગાહની ખપ્પરદારી રાખો. સેતાપ્પ મસાલ શેશન કરો કે, નાપાક દુશમન લો-

કોથી ઇરાની લશકર પતંગ આવી ગયું છે. હું નથી જાણતો કે નામદાર જલેજર એ તરફ આવેલો હતો તે કીઆં ગયો છે ? નથી માલુમ પડતું કે, તે નામદાર જીવતો છે, યા મારેલો ગયો છે ? તે નામદારે મને અવલ કહી જી હતું કે, હું સેતાપ્પ જઈને પાદશાહ કેબ્રાસરોને ખપ્પર કૂંડું તેથી તમોને ખપ્પર હોય તો મને કહો કે, બુઢો જાત્ર એ તરફ આવેલો છે યા નહીં.” એ રવેશ નામદાર ફરામરોજ ખોલંદ આવજો એ કીઆન લોકોને પુછતો હતો, તે આવાજ પાદશાહ કેબ્રાસરોએ પોતા ના દેહરામાંથી સાંભલીયો, કે ફરામરોજ ગોસા બરેલો અને ગમગીન દીલથી પોલેછે. એવો અંદેશો કરી પાકજદ પાદશાહ કેબ્રાસરોએ સેતાપ્પ જગોથી ઉઠી પોતાના દેહરામાંથી પાહાર આવી ફરામરોજને કહી જી કે “અય નામદાર જોહાન પેહલવાનના ખેરા, તું એવડો ગાબરો પડીને એવો સીહા રાતને વખત એ જગો આવી એવા ખોલંદ આવજો ગોસાથી શા વાસતે પોલે છે ? મગર એ સીહા રાતને વખત એ ફરતા આસમાનની ચાલથી એકાએક તારી ઊપર કાંઈ આકૃત આવી પડી જી છે કે શું ?” એવા સખુત પાદશાહ કેબ્રાસરોની જુઆનથી સાંભલાને ફરામરોજે, પાદશાહ કેબ્રાસરોને તુરાનીઓની કમીગાહની તથા સખેખુતની તમામ હકીકત કહી. તે સાંભલીયાથી પાદશાહનો એહેરો જરદ થઈ ગયો, ને ફરામરોજને કહી જી કે “અય નામદાર જોવારે એવું છે તો તું જોમો શા વાસતે રહ્યો છે, તું સેતાપ્પ તે લશકરમાં જઈ બુઢા જલેજરની જાસતેજો કર.” એ રવેશ ફરામરોજને કહીને તે પાકજદ પોતે પણ ગબરાઈ ગયો.

હુકાયત લખી છે કે, જરી કીધી નામદાર ફરામરોજ પોતાના બુઢા પાપ જલેજરને વાસતે.

હવે નામદાર ફરામરોજને પાદશાહ કેબ્રાસરોએ ઉપર જણાવેલા પ્રમાણે કહીને તે પાકજદ પાદશાહ પોતેબી સખરંગ ખેજદની પીઠ ઊપર સવાર થયો, ને સેતાપ્પ કીનાનું નગારૂ કરાવી જી. તે નગારાનો આવાજ તમામ ઇરાની લશકરે સાંભલીયો, તેથી સરવ કોઈ ગાબરા પડી

ગયા, અને વીચાર કરવા લાંગા કે, જોવી સીહા રાતને વખત પાદશાહની દરગાહમાંથી કીનાતાં નગાસના આવજા પે અંદાજે નીકલેછે એનો સમ્બધ શું છે ? એ અંદેશાથી સેતાબ સરવે કોઈ પોત પોતાના ઘોડા ઉપર સવાર થયા, ને પાદશાહની દરગાહના દરવાજા ઉપર આવી પોહ્યાંચીયા. તે જગો ઉપર ખેશુમાર મસાલો રોશન કીધી, ને પાદશાહ પોતે તમામ પેહેલવાનો સાથે તે સખત કીના બરેલી લડાઈમાં નીકલીયા. તેમાં પેહેલવાન અરજો, જંગી જેહાનસોજ, નામદાર કેરશાસપશાની, સપેહેસાલાર તુસ, શાહાજાદો ફરેખોરજ, દીલાવર તમુર, પેહેલવાન જોદરેજ, નામદાર ગેવ, હીમત બરેલો ગુરગીન, રોરમરદ ખીજન, એ વગેરે તમામ દેલાવર પેહેલવાનો ગોરજ તથા તલવાર સાથે ફરામન લોકોના ખુનને વાસતે રાતને વખત સવાર થઈને પાહાર નીકલીયા. તે લડાઈમાંહાનો તરફ તેઓ દોડતા જઈ પોહ્યાંચીયા, અને નજર કોધી તે તમામ જમીન લોહી બરેલી થયલી, અને તે લોહીમાં આદમીઓનાં સર, ખાઈ તથા હાથ ખેસુમાર પડેલા દીઠા. તમામ તુરાનીઓએ લડાઈથી સુરમાં આવીને ધરાની લશકરની ખેસુમાર ખરાબી કીધેલી હતી. અને ખીજ તરફથી નાપાકજાદો સમીલાસ સીહા દેવની મીસાલ તે લશકરને દરમેઆન ઉભેલો હતો. તે નાપાકની ખેશત પનાહથી તમામ તુરકીઓ ધરાનીઓ ઉપર તલવાર મારતા હતા. એક તરફ લડાયક ફરામજ તે લડાઈગાહમાં નામદાર જાલની જોસતેજોમાં ફરતો હતો. એમ કરતાં નામદાર ફરામરજ તે રાતને વખત તમામ લશકરમાં ફરી વલીએ; પણ સરફરાજ જાલની કસી નીશાન પામીયો નહી. તેવારે પોતાના સીના ઉપર હાથ મારીને કેહેવા લાગ્યો કે “અફસોસ, મારો પુઠો નેઆગાન સામે સવારનો જાલેજર એ લડાઈમાં મારીઓ ગયો હશે.”

એ રવેરા તે નામદાર અંદેશો કરી હાથે મારીને આગલ ચાલી. યો અને પોતાની આંખમાંથી મોતીના કટરાની મીસાલનાં આંખું વરસાવી એમ કેહેતો હતો કે, “અથ મારા પુઠા મેઆગાન પાપ, તું જેવો નામદાર જેહાનમાં પેદા થશે નહી. અથ પુજોરગ પાપ, હું તુંને એ સીહા રાતને વખત એ લડાઈમાં કીઆં ધુંડું ? તારો દાનાઈ તથા તદખીરનો મને ધણો અફસોસ લાગેછે. અને તારા જેવી ઊમર કોઈ ખીજ

પેહેલવાનની ઘરોજ નહીં.” એ રવેશ પેહેલવાન ક્રામરજ, પોતાના પુ-
 ઢા પાપ નામદાર જાલનો અફસોસ કરતો, અને પોતાનો ઘોડો હાંકતો
 જે જગો નાપાક સમીલાસ તુરાની લશકર સાથે ઊભો હતો તીઆં જઈ
 પોંહોંચીયો, અને તે પદકારજદા દેવ ઉપર એક પોકાર કલેજના જોર-
 થી મારીને કહીજી કે “અય પદ તોખમના નાપાક, તું તારા પાપની
 મીસાલ પદ ખસલતી બરેલો ચોર છે, તેથી તમે લોકોએ એજ રવેશ
 રાતને વખત માજંદરાતના પાદશાહને મારીને તે જગોનું તખ્ત તથા
 ગંજ પોતાને હાથ કીધોછે, ને તાજખખશ રૂસતમનો રખશામી તું એ
 જ રવેશ રાતને વખત ચોરી લઈ ગયો હતો. અય પદ નસલના દેવ,
 તેં દગાએ કરી ધણુએક નામદાર પેહેલવાનોને છવથી મારીયાછે;
 પણ એ તારાં કામ મરદાને મરદ લોકોની સંક્રમાં ગણાતાં નથી. તું પો-
 તાના દેલમાં એમ કરી જાણતો હશે, કે હું ધણુએક લડાએક સવાર
 છું; પણ તું લડાઈને વખત દગો તથા હીલા સીવાએ કાંઈ પીજો હોનર
 રાખતો નથી. જેવારે કાલ રોજની લડાઈમાં તું હમારા જોરને ખસખસ
 આવી શકીએ નહીં, ને હમારી મરદાનગીની પ્યરદાસત તુથી થઈ શકી
 નહીં, તેવારે તું પોતાના પાદશાહની નજદીક શરમીદો થયો, તેવાર પો-
 તાનો આપંડુ રાખવાને વાસતે મકર તથા ફરેપથી અરધી રાતને વખત
 ચોરની મીસાલે તુરાની તથા માજંદરાની લશકરની મદદ સાથે હમારાં
 લશકર ઊપર સખેખુન મારવા આવેયોછે કે, એ કામ કીધાથી તું પોતા
 ના નામને આસમાન લગી પોંહોંચ્યાડે, અને તુરાન જમીનમાં તું પો-
 તાને નામદાર પેહેલવાન કેહેવાડે એવી તારી મરજીછે; અય નાપાકજદા
 સમીલાસ માજંદરાનો, એ કામ પેહેલવાન લોકોનાં નથી; એતો તું
 જેવા પદખસલત દેવોનાં કામ છે. દાના લોકો ફરમાવી ગયાછે કે ચોર
 પચાનું સર આકેખત મુલો ઉપરજ હોય.”

જેવારે શેર પોશ સમીલાસે ક્રામરજની જોખાનથી એવા સખુન
 સાંભલીયા, તેવારે તે દેવે હસીને ક્રામરજને કહીજી કે, “અય સવાર,
 હું જોજી છું કે, એ તારી અકલ તમામ હરેમનની મીસાલની છે. અય
 જાણુલી સવાર, હવે આજ રાતને વખત મારા ભારી જોરજે કરી તારૂં
 સરખો એ કીનાના મેદાનમાં કુટો નાંખી તારાં લોહીની નદી જારી કરૂં,

ને તારા ગોસતના ખોસકથી ગીદ જનવરને છુઆફત આપું કે તારા ખોસતની ધનતેજરી તે જનવર ઘણી રાખે છે.” એવા સખુન સમીલાસની જીવ્યાનથી સાંભલીને નામદાર ક્રશમરજ બેએખતીઆર હસીયો ; પણ તુરત એકદમ ગોસામાં આવેયો, કે તે ગોસાએ કરીને તે નામદારનું તન લરજી, ને તે વખત તે જોહાન પેહેલવાનના પેટાના વન ઊપરના નરમ પાલ નેજના નોકની મીસાલ ઊભા થયા. એવામાં નાપાક સમીલાસે પોતાનો ભારી ગોરજ ઊઠાવીયો, ને કીનાએ કરી પોતાનો ઘોડો આગલ દપટાવીને એક ગોરજ તે નામદાર જીવ્યાલીના સર ઉપર મારીયો. તે ગોરજનો જરખ આવતો જોઈ નામદાર ક્રશમરજ પોતાનાં સર ઊપર ઢાલ પકડી ; પણ તે ઢાલ ઊપર એવો તો જરખ લાગો કે, તેનાં કુલમાંથી આતશના શોલા નીકલીયા, તે આસમાન લગી જઈ લાગા. તે જરખનો આવાજ તમામ લશકરના પેહેલવાનોએ સાંભલીયો. તેથી કરીને કેરશાસપશાનીએ તથા જોહાનસોજ ઘોડા ચલાવીઆ. ખીજ તરફથી પરજોએ પોતાનો ઘોડો આજર ગોશસપની મીસાલ દપટાવીયો, તેથી ગોદરેજના પેટા ગેવનું દેલ સુર ભરેલું થયું. અને નોજરશાહાના તુસે પોતાના પેહેલવાનો સાથે નાપાકજદા તુરાની લશકર ઉપર હોમલો કીધો. નામદાર ક્રશમરજ તો તે રજલા દેવ સાથે લડાઈ કરી તે ઉપર લડાઈનું મેદાન તંગ લાવીયો હતો. જેવારે તુરાની લશકરે ધરાની લોકોનો ગલખો ઘણો દીધો, તેવારે સરવે કોઈ પોતાના ઘોડાઓની લગામ ફેરવીને નાહાસવા લાગા. જેવારે સમીલાસે પોતાના લશકરને નાહાસતું દીધું, તેવારે પોતાના લશકર ઊપર આવાજ મારીને કહીઈ કે, “અય મારા નામદારો, તમો એવડા નાહીમત થઇને શા વાસતે નાહાશો છે ?” તેવારે એક તુરકી સવારે જવાબ દીધો કે, “અય સમીલાસ આપણાં લશકરનું બખત પરગસતે થયું, શા વાસતે કે શેરનો પકડનાર જોહાનસોજ તથા પરજો હાથમાં તલવાર તથા ગોરજ પકડી આવી પોહ્યાંચીયા છે. તેઓએ આપણાં લશકરના ઘણાં એક સવારોનાં સર કાપી જમીન ઉપર ઉધાં નાખીયાં છે.” એવા સખુન તે સવારની જીવ્યાનથી સાંભલીને સમીલાસે પોતાની ડાહાબી, જમણી તરફ નેગાહ કીધી કે, કેઈ તરફ પરજો છે. તો ડાહાબી પાજી ઉપર

ગેવના બેઠા ખીજનને દીઠો કે તે. પોતાના ગોદરેજીઆની પેહેલવાનો સાથે તુરાની લોકો ઊપર તલવારખાજ કરે છે, ને લશકરના પેહેલવાનોને ખાકમાં નાખે છે. તેની પછવાડે જેહાનસોજ તથા ખરજો ભારી ગોરજ કરી માજંદરાની લોકોનાં મગજ કુટી નાખે છે. જમણી પાળુ ઊપર પાકજદ થજદી જલકાઢનો રાખનાર પાદશાહ કેખોસરો પોતે પોતાના સખરંગ બેજદ ઊપર સવાર થઈ, તલવારે કરી પોતાના દુશમન લોકોનાં સર ખાકમાં નાખે છે અને તે પાકજદ પાદશાહાની પછવાડે તમામ ધરિની પેહેલવાનો જરી કોલાહા તથા જરી કોહ્યાના રાખનાસ-ઓ પુર હીમતથી પોતાની તલવારો બેદરેગ દુશમનો ઉપર ચલાવે છે. જેથી તુરાની તથા માજંદરાની લશકર નાહીમત થઈ તે મેદાનમાંથી નાહાસે છે.

હુકાયત લખી છે કે, નાહાઠો ગયો નાપાકજદો સમીલાસ પોતાનાં લશકર સાથે જબુલસતાનની તરફ અને લઈ ગયો તે નાપાક પોતાની સાથે બુજોરગ જલને બંધીવાનની મીસાલ.

જેવારે સમીલાસે લડાઈનો મામલો એ રવેશનો દીઠો, કે ધરાની લશકરના તમામ પેહેલવાનો આવી પોહોંચીયા છે; ને તલવાર મારવામાં કસી દરેગ કરતા નથી, તેવારે પોતાના દેલ સાથે કેહેવા લાગો કે, “અય સમીલાસ, હવે એ જગાથી તુને નાહાસી જવું બેહતરછે, હવે એ જગો રેહેવામાં ખુબી નથી.” એવો અદેશો કરી સેતાખ પોતાના ઘોડાની લગામ ફેરવી, ને જેમકે કમાનમાંથી તોર ઉડી જાય તે મીસાલ સેતાખ નાહાસવા લાગો. જેવારે ફરામરજે તે નાપાકને એ રવેશ નાહાસતો દીઠો, તેવારે તેની પછવાડે તે પોતાનો ઘોડો દપટાવતો ગયો, ને પોતાનો ગોરજ ઉઠાવીને તે ઉપર એક જરખ મારીયો, પણ સમીલાસનો ઘોડો ધણો સેતાખ જતો હતો, તેથી નામદાર ફરામરજનો ગોરજ તેના તન ઉપર લાગો નહી; પણ તેના ઘોડાનો દુમ ઉપર તરછો લાગો તેથી તેના

ઘોડાના પાછલા ખેહું પાછી તુટી ગયા, તેજ વખત તે ઘોડો પછાડ ખાઈ જમીન ઉપર પડીયો, ને તેનો જાન કબજ થઈ ગયો. તેની સાથે નાપાક સમીલાસ ખોઆસીથી ખાક ઉપર પડીયો, ને દેહેસતે કરી તે પદકાર નાં મોહોડનો રંગ ઉડી ગયો.

જેવાર પેહેલવાન ક્રામરજે એવો મામલો દીઠો તેવારે આહીલિ કે, તેના સર ઉપર ખોજો ગોરજ મારીને તે નાપેકારને ખાક સાથે પરાપર કરી નાખે. એવામાંતો નાપાક સમીલાસનાં લશકરના તમામ જાદુગર હોઠો આવી પોહોંચીયા, તેઓએ નામદાર ક્રામરજને પોતા વચ્ચે ધરી લીધો, ને તે નામદાર ઉપર ખેસુમાર તીરનો વરસાદ વરસાવીયો. જેવારે પેહેલવાન ક્રામરજે પોતા ઊપર એવો મામલો દીઠો, તેવારે તે લશકર સાથે લડવા લાગો. એવો મામલો જોઈ નાપાક સમીલાસ ઊઠીને સેતાપ્પ નાહાસવા લાગો, એવામાં એક દેવે એક તેજ આડનો ઘોડો લાવીને સમીલાસનો નજદીકે હાજર કીધો, તેથી તે નાપાક તે ઘોડા ઉપર દેહેસત બેરેલો સવાર થઈ પતજડીના વાની મોસાલ નાહો. તેની પછવાડે નાપાક માજંદરાની દેવોબો નાહાસવા લાગા, અને તે સરવે કોઈનાં દેલ નામદાર ક્રામરજની દેહેસતથી હેપ્ત બરેલાં હતાં. જેવારે ખુરા તોખમના સમીલાસની મોરદ તે જગો ઉપર પ્યર નહી આવી, તેવારે તે નાપાક તે જગોથી નાહો તેવો જાપુલસતાનની તરફ જાનના રસતમનું ખાનદાન ખરાપ્ય કરવાને જંગલની તરફથી ઊગટ રાહ નીકલી આલીયો. હવે એ તરફ તાજનો રાખનાર પાદશાહ કેપ્તોસરો પોતાના દલેશે સાથે તુરકી લશકરને પશગંદે કરી ફતેહમંદી બરેલો પોતાના દેહેરામાં ગયો, તીઆં તમામ લશકરના સપેહેસાલારો પાદશાહની દરગાહમાં આવી ખાકને ખોસા દેધ સરવ કોઈ પોત પોતાની જગો ઉપર ખેઠા. તીઆં નામદાર ક્રામરજે કહીલિ કે, “અય પાદશાહ, નાપાક સમીલાસ આજની લડાઈમાં કીનાને વખત જાદુઈનાં મકરે કરી મારા હાથમાંથી છુટી ગયો છે. એ નાપાકજાદા દેવનો ઘોડો મારા એકજ ગોરજ કરી ખુવો, તેની સાથે પદકાર સમીલાસ જમીન ઉપર પડીયો. તેવારે મેં આહીલિ કે, એ નાપાક માજંદરાનીના સર ઉપર એકે ખોજો ગોરજ મારૂ, ને એની ગરદન તથા પીઠ તોડી નાખું. એવામાંતો નાપાક માજંદરાની લશકર-

દફતર ૧૬ મું.] પાદશાહ કેપોસરો અને ફરામરજ વચે ગોફતેગો. ૧૭

નાં છ હજાર સવાર દોડતા આવી પોહોંચીને મારી આસપાસ ફરી વલીયા, ને મારો ઊપર ખેસુમાર તીરનો વરસાદ વરસાવવા લાગા. તે કુરસદનો વખત જોઈને નાપાક સમીલાસ તેજ વાની મીસાલ મેદાન-માંથી નાહાઠો ગયો. એવો મામલો જોઈને તેનાં છ હજાર લશકરમાંથી બે હીસા લશકર મેં મારીઊં, પણ હું નથી જાણતો કે હવે પછે જમાનો આપણાં ઉપર શી પાછ પેશ લાવશે. ”

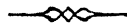
જેવારે પાકજાદ પાદશાહ કેપોસરોએ નામદાર ફરામરજની જુ પ્યાનથી એવા સખુન સાંભલીયા, તેવારે પાદશાહે, તે નામદારને કહીઊં કે, “અય યુજોરગ અનજુમનને જેપના દેનાર નામદાર પેહેલવાન, તું કસી વાતે દલગીરમાં થા. આપણો ઇઆર પાક યજદા છે તેની મદદથી આપણાં ફરામેન લોકો શરનેગુન થારો, ઇઆને ઊંધા પડશે, ને આપણી મોરાદ પર આવશે.” એ રવેશ દેલાશા ભરેલો જવાપ દઈ, તે પાક એતેકાદના પાદશાહે હોકમ કીધો તેથી એક મજલેશ ખોરમ બેહેસતની મીસાલની શમારો, ને કુલને ચેહેરેના શાકી લોકો શરાખુના દોર ફેરવવા લાગા. એમ કરતાં રૂમનો પાદશાહ હાથી દાંતના તખ્ત ઊપર બેઠો, ને હુપશીના પાદશાહને ઊંધો નાંખીયો, ને શીહા કાગડો ઉડી ગયો, ને સફ્રેદ્યાજ નજર આવીઊં, ઇઆને પાંમદાદનો વખત થયો, ઇઆને રોસન આફતાપ પાહેર નીકલીયો. તેવાર દાદગર પાદશાહ કેપોસરોએ ફરીથી સરફરાજ જાલને ઇઆદ કીધો, કારણ કે તે નામદારની કશી નીશાંત દીઠી નહીં ! તેથી સેતાપ હોકમ કરીને જોસતેજો કરાવી, પણ કોઈએ તે યુજોરગવારનો પતો આપીયો નહીં, તેથી પાકજદ પાદશાહનો ચેહેરો જરદ થયો.

જેવાર નામદાર ફરામરજે પાદશાહ કેપોસરોને અંદેશા ભરેલો દીધો તેવારે તે નામદારે પાક મહજબનાં પાદશાહ કેપોસરોને કહીઊં કે, “અય મારાં નેક નમઅતના પાદશાહ, આજ ગઈ રાતે નેકખખત યુદ્ધો જાલ શીસતાનની તરફથી ભારી મંજલ કાપતો આવેયો, તેવોજ એકદમ ગાભરો પડેલો મારા દેહેરામાં આવી પોહોંચીયો, ને નાપાક શમીલાસના સખેખુનની ખબર તે નામદારે મહુને કહી, સેતાપ પોતે માછો સવાર થઈને ઇરાની લશકરની તરફ દોડતો ગયો, કે ઇરાન જમી-

નનાં દેલેશેને ખોઆપથી બેદાર કરે, કે રાતને વખત દુશમનની સામે મોકાવલો કરે. તે માહારા યુજોરગ પાપની પછવાડે હું સવાર થઈ સેતાપ આહર નીકલીયો, પણ મેં તે નામદારને એ લશકરમાં કેઠે દીઠો નહીં. મેં તે યુજોરગનો ઘણી શોધ અને તલાશ કીધી પણ તેનો કશો પતો પામીયો નહી, જેથી મેં ઘણી એક જાસી કીધી, અને એકદમ ગો-શામા આવી મારી તલવાર ઊઠાવીને લડાઈની દોડ ધુપમાં હું પડીયો, તેથી મને તે નામદારની ઈઆદ રહી નહી, જે તે જમાનાના સરદાર કીહાં છે ! અને તે નામદાર ઉપર હાલ મું આકૃત ગુજરતી હશે ? ”

હોકાયત લખીછે, ખપ્પર થઈ જાદુગર અફરાસીઆપને
યુજોરગવાર જાલનાં કેદ પકડાયાની અને તેની
ખુશાલીમાં મજલેસ કીધી તે તુરકી પાદશાહે.

• એ રવેશ ફરામરજનો જોખાનથી પાદશાહે હકીકત સાંભલી, તેથી તે નેકખખત પાદશાહ ઘણો દીલગીર થયો. પછે સેતાપ મેહેરવંદ હલકારા ને ખોલાવીને હોકમ કીધો કે, “તું સેતાપ તુરાની લશકરની તરફ જા, ને હરેક તદખીરથી સરાફરાજ જાલની ખપ્પર લાવ, કે તે નામદાર કીહાં છે ? ને શી રવેશ છે, તે તમામ ખપ્પરથી વાકેફ થઈને આવ. અગર જો તું સરાફરાજ જાલની ખપ્પર લેઈને આવશે તો તુને ગોહર તથા મોતી તથા લાલનો સરોપાવ ખપ્પરીશ કરશ. પણ તું હરેક તદખીરથી તે માહારા યુજોરગ સરદારની ખપ્પર લેઈ આવ, કે તે ખપ્પર શાંભલવા પછે હું તે નામદારની તરદોદ કરું.”

જેવાર હોતર બરેલા મેહેરવંદ હલકારાએ પોતાનાં પાદશાહનો એવો હોકમ સાંભલીયો, તેજ વખત તે હીલા બરેલા મેહેરવંદે પોતાના તનમાં તુરાની લેખાશ પેહેરીયો, ને સેતાપ અફરાસીઆપના લશકરની તરફ નીકલી આલીયો. તીહાં જઈ દુર એક જગો ઊભો રહી નેઘાહા કરી તમામ પેહેલવાનોને જોવા લાગો. એમ કરતાં તે જગોથી આગલ આલી તુરાનના પાદશાહના દેહેરા આગલ ગયો, તીહાં જોએશું કે તે

મળલસમાં પાદશાહા અફરાસીઆએ એક રાખશ ખપ્પર કાઢાડનારા હલકારને બેશાહેલો, ને તે પાદશાહાની મળલસમાં તમામ તુરાની પેહેલવાનો બેઠેલા, તે તમામ ઉપર મેહુરવંદ નેધા કીધી તીહાં સમીલાશને દીઠો નહીં ! તેથી તુરાની જોપાનમાં બાજે બેદમતગારોને મેહુરવંદે પુછીછી કે, “એ મળલસમાં નામદાર સમીલાશ નથી તે શું છે?” પણ કોઈએ તે હલકારને સમીલાશનો હેવાલ કહ્યો નહીં.

એમ કરતાં તે જગો ઉપર શાએત એક ગુજરી, તેવાર પાદશાહા અફરાસીઆએ પીરાન વજરને કહીછી કે, “અય દાનાઈ બરેલા મરદ, હું જાણતો નથી કે આજ ગધ રાતે નામદાર સમીલાશો ધરાનના લશકર સાથે શું કીધું હશે ? બગર બાપનો કેપોસરો, જલ ફરામરજ, તમુર, ખરજો, જોહાનસોજ કેરશાસપશાની, તુશ, દેલેર ગેવ, ફરેબોરજ, બુઢો ગોદરજ, બીજન, શાપુર, ખરાદં, ગશતેહમ, બેહેનદ, તથા એ વગેરે ધરાન જમીનના તમામ પેહેલવાનોમાંથી કોણને જાણથી મારીઆ હશે ? ને કોણ કોણને જીવતા પકડીઆ હશે ? ઇઆ અગર જમાનાએ એ નામદાર સમીલાશ ઉપર કશી રાખતી નાખી હશે ? કે હજી સુધી તેહની કાંઈ ખપ્પર આવી નહીં !”

જેવાર પીરાનવજરે પોતાના પાદશાહાની જુપાનથી એવા સખુન શાંબલીયા, તેવાર દાનાઈ બરેલા પીરાને પાદશાહા અફરાસીઆએને કહીછી કે, “અય બુજોરગી બરેલા પાદશાહા, તું મારી વાત ઉપર કાંનધર, ને હું જે સખુન કહું તે કાપેલીઅતથી શાંબલ હવડાંજ મારાં લશકરના હલકારા ખપ્પર લેઈ આવીયા છે, તેઓની જોપાનથી મેં એવું શાંબલીછી, કે સાંમે સવારનો દસતાંન, એકાએક સમીલાશની શામણે એખલો લડવા આવીયો હતો, તેથી તે બુઢા જલ ઉપર સમીલાશો કમંદ નાંખીને તેને પકડી છુપીયો રાખી પોતાની સાથે લેઈને તે નામદાર જાપોલસતાનનો તરફ સેતાપ દોડતો ગયો છે. કે જાપોલમાં હવડાં કોઈ પેહેલવાન હાજર નથી, તેટલામાં તે જગો જઈ રૂસતમનું ખાનદાન ખરાપ કરે, ને જાપુલને બાલી ખાકે ખરાખર કરે. હેવા અતદેશાથી તે પેહેલવાન જાપુલની તરફ શેરની મીસાલ દોડીયો ગયો છે.” જેવાર અફરાસીઆએ જાલને કેદ પકડાયાની ખપ્પર શાંબલી,

તેવાર એવેતો ખુશીમાં આવેયો કે તે ખુશીથી એક મરત્યે બેહોશ થઈ ગયો. પછે પીરાંતને એમ કરી કહીશું કે, “અય સરકુશ જ પીરાંત, જેવાર રસતમના પાપ જલનું સર આપણાં પંધમાં આવીશું તેવાર તો એમ કરી જાણવું કે આપણું અપ્પત પોતાની મેલે રોસત થયું ને જાણુલનો મોલક મારો થઈ ચુકો. બલકે તમામ જોહાનનો પાદશાહ હવે હું કેહેવાયો ! અય દાનાઈ ભરેલા પીરાંત, તું કાંઈ જાણેછે ? આપણે એક વપ્પત ધરાનના પાદશાહને તેહના તમામ પેહેલવાનો સાથે કેદ પકડીયે તે એક તરફ, ને એ સાંમે સવારના યુદ્ધ જલને પકડીયો તે અપ્પર છે.”

એ રવેશ ગોક્તેગો કરી તેની ખુશીમાં શરાય મંગાવીને હાથમાં જામ પકડી, ને મજલેસમાં શરાયનો દોર ફેરવેયો, ને પરીની મીસાલની રામસગરોએ ખુશાહલીના શરોદ ગાવા માડીયા. પાદશાહ અકુશ સીઆય ખુશીમાં આવી સમીલારાની ઈઆદમાં શરાયની જામ પેદરો નોશ કરતો હતો. જેવાર તે તમામ ભેદથી મેહેરવંદ હલકારો વાકેઈ થયો, તેજ વપ્પત તુરાની લશકરમાંથી પાહાર નીકળીને નામદાર પાદશાહ કેપોસરોની નજદીક દોડતો ગયો, ને પાદશાહની દરધાહામાં આવી જામીનને ખોશ દેઈ શોજદો કરી તાજના રાખનારા પાદશાહ કેપોસરોની નજદીક પાંગે યુલંદ કહીશું કે, “અય પાકમહુજબના પાદશાહ, જે યુનીઆદના નાપાક સમીલારો સરકુશ જલને કેદપકડીયો છે. ને તે અદજદ પોતાના લડાએક લશકર સાથે જાણુલસતાનની તરફનો રસતો પકડી ગયોછે, કે તોહાં જઈ તમામ જાણુલ જામીન અપ્પર કરે.” જેવાર પાદશાહની દરધાહામાં નામદાર ફરામરજો મેહેરવંદ હલકારાની જોખાનથી એવો વાત શાંભલો તેથી ઘણો ગમગીન થઈ પોતાના હોટ દાંતમાં પકડીયા. ને સેતાય પોતાની જગોથી ઊઠી પાદશાહને દોઆ કરી કહીશું કે, “અય રોસત અપ્પતના પાદશાહ, મને રજા આપ કે એ જગોથી હું જાણુલના મોલકની તરફ જઈ. સપ્પય કે હવે મારૂ દેલ નાશપ્પર થયુંછે, કારણ કે નાપાક સમીલાશ જાણુલની તરફ ગયો છે, ને તે મુલકમાં મારી બેહોનો, માએ, તથા મારી અપાઈ નેક અપ્પત રેદાપે ન. ને મારી આસ્ત વગેરે તમામ અમારાં સાંમે સવારનાં ખાનદાંતની

ઝોસ્તો છે. ને હમારો તમામ કબીલો તે જગો છે, ને હવડાં તે જગો કોઈ પેહેલવાન હાજર નથી, તેથી મને અનદેશો પેદા થયો છે, કે નાપાક સમીલાશ તે જગો જઈ હમારા કબીલામાંથી એક ઝોસ્તને પકડશે તો તેથી હમારા ખાનદાનને ઘણી નામોશી લાગશે, ને હમો ઉપર કુશમત લોકો એ એખતીઆર હસશે, ને તાંના મારશે જેથી હમારૂં નામ સર-મમાં પડશે. તે કશ્તાં હમારો યુદ્ધો પ્યાપં સરકુશજ જલેજર સમીલાશના હાથમાં કેદ પકડાયો છે, તેના દરદથી મારૂં દેત ધાણું તપેછે. કે મપ્યાદા એ શમીલાશ પોતાના પ્યાપ એક દસતના કીનામાં જલનું સર તનથી કાપી નાંખશે તો હમારા નામને ઘણી હેનત લાગશે. ને રૂસતમની જે-હાન પેહેલવાની ઉપર નાપાક અદેખા લોકો મશખરી કરશે. વાસતે તું નેક બખત પાદશાહ મને રજા આપવી જોઈએ, કે હું સેતાપ સમી-લાશની પછવાડે જઈ પોહોંચું. એ જગો તારો ખેદમતમાં પેહેલવાન બરજો હાજર છે.”

એ રવેશ નામદાર કુશમરજે પાદશાહને કહીંચી, ને પોતાની આંખમાંથી આંસુ વરશાવીઆં. જેવાર પાદશાહ તે નામદારના ચેહરે ઉપર આંખુના કતરા દીઠા, તેથી તે નામદાર પાદશાહની દેલગીર થયો. ને કુશમરજને કહીંચી કે, “અય મારા નામદાર હોશમંદ પેહેલવાન, તું એવું શાવાસતે બોલેછે, તુને એવું નહીં બોલવું જોઈએ. તું એ કામથી દીલગીર માં થા, કે તારી પ્યાનું ગોશસપ લડાઈને વખત નરે-શેરની મીસાલની છે, તે નામદાર પ્યાનું જેવાર પોતાના હાથમાં તલવાર પકડે છે તે વાર તમારોમીશાલ જેહાન પેહેલવાનીનાં કામ કરેછે. ને તેની લડાઈમાં તુરાની તથામાજંદરાંની લોકો કશા હેશાપમાં નથી.”

હોકાયત લખી છે કે, ગયો પેહેલવાન ફરામરજ સમીલાશ
માજ્દરાનીની પછવાડે તેથી પાદશાહ અફરાશી-
આખે ગરંગાસ નામના આદીને તે નામદારની
પછવાડે મોકલીયા.

એવા સખુત પાદશાહ કેપોસરોની જોખાંનથી શાંભલીને ફરા-
મરજે તેને કહીજી કે “અય નામદાર પાદશાહ, અગર જોર તથા હો-
નરમાં પાનું ગોશસપ પોતે આજર ગોશસપની મીસલની છે, પણ તેને
તો ખુશી તથા મજલેસમાં જ્યેશવું જોખદીએ, ને તેને એવા નાપાક
માજ્દરાંની સાથે લડવું શજતવાર નથી. સખુત એ દેવ જાદો સમીલા-
શ લડાઈને વખત ગોયા હેરેમનની મીસલનો છે, વાસતે તે નાપાકની
લડાઈમાં એ પાનું પાએદારી લાવી શકશે નહીં. તેથી એ નાપાક જાદો
દેવની પછવાડે મને જવું જોઈએ, કે હું તીહાં જવાંવાર તે નાપાકના
ભારી તનને પાકમાં નાખું.” એવી વાત સાંભલીને પાદશાહે ફરામ-
રજની દાંનાઈ ઉપર આફરીન કીધી ને કહીજી કે, “અય સાંમે સવારના
ખાનદાનની રેશન ચેરાગ, તું હમેશે નુર ભરેલો રહેજે. તું જે કેહે છે
તે દરસત છે, વાસતે તુને તે નાપાકજાદોની પછવાડે સેતાખ તેજ-
વાની મીશાલ જવું જોઈએ. મહને એવું માલમ થાએ છે, કે તે ના-
પાક સમીલાશ જખુલની તરફ દર મંજેલ ચાલીઓ જશે, ને એક
દન રાહમાં આરામ કરશે નહીં, ને તે જગો જઈ તુનદીથી પોતાના
દેલની મોશદ મોઆફ્રેક કામ કરશે. વાસતે તું તેની પછવાડે જઈ પોં-
હોંચે તો ખેહેતર છે. પણ એવું નહીં થાએ કે તે નાપાક દરમંજેલ
ચાલીયો જાએ, ને તું રાહમાં શેકાર કરવાને વાસતે મકાન કરે તેહેવું
માં કરતો, અને હવેથી તારો મદદગાર પાક યજદાનહોજો.”

જેવાર ફરામરજ પાકજાદ પાદશાહ કેપોસરોની રજા લીધી, તેજ
વખત પાદશાહની દરઘાહામાંથી પોતાના દેહરામાં આવીયો, ને લડા-
ઈનું નગારું કરી હોકમ કીધો કે, “જખુલી લશકરમાંથી દશ હજાર સ-
વાર કમર પાંધે.” તે હોકમ શાંભલતાંવાર ફરામરજના લશકરમાંથી દ-
શ હજાર સવાર છત પાંધી તઈઆર થયા, તે તલવારના મારનાર

લશકર સાથે ફરામરજ સેતાપ જાપુલની તરફ રવાને થયો. એમ કરતાં જ્યારે આરામાન ઊપર આફતાપ માથે આવેયો, તેવાર તુરાનના પાદશાહને ખબર થઈ કે, “જેહાન પેહેલવાન રૂસતમનો બેટો હીન-દોસતાનનો સરદાર ફરામરજ દશ હજાર સવાર સાથે જાપુલસતાનની તરફ ગયો છે, કે એક દસતના બેટા જંગી સમીલાસ ઊપર કીનો લે.” એ ખબર શાંબલીયાથી તે બદ બખત પાદશાહ અફરાસીઆપ પોતાના તન સાથે લરજ્યો, તેથી તેના મોહોડાનો રંગ જરદ થઈ ગયો. તેજ વખત પીરાન વજરને બોલાવીને કહી જી કે, “અય દાનાઈ બરેલા વજર, હવડાં આપણાં લશકરના હલકારા લોકો ખબર લેઈ આવીયા છે કે, જાપુલી રૂસતમનો બેટો નામનો ઉઠાવનાર ફરામરજ દશ હજાર સવાર સાથે લઈને નામદાર સમીલાસની પછવાડે ગયો છે, કે પોતાની જવા મરદીએ કરી સમીલાસને ખાકમાં નાખે, ને તે નામદારના હાથમાંથી શીશતાનના સરદાર દાસતાનને છોડવે. તે નામદાર જાપુલી આજ પામદાદને વખત પોતાના ઘોડા ઊપર સવાર થઈને ખુનખાર વરૂની મીસાલ સમીલાસના કીનામાં દોડીયો છે. તેથી હું ડરું છું કે એ નામદાર ફરામરજ જ્યારે કીનાથી ગોશામાં આવે છે, તેવાર જમાનોબી તેની નજદીક આજેજ કરે છે. વાસતે એ દેલેરના હાથથી સમીલાસના જાન ઉપર કશી નોકશાન પોહોચરો. એ એક દસતના બેટા સમીલાશે એ નામદાર જાપુલી પેહેલવાન સાથે ઘણી મરતબે લડાઈ કીધી છે, ને એનાં હાથથી શેકસત ખાધેલી છે, તેથી સમીલાશની હીમત એ જાપુલી ફરામરજની લડાઈમાં રેહરો નહી. અય દાનાઈ બરેલા વજર તું જાણે છે કે ફરામરજને શેકારનો ઘણો શોક છે, તેથી એ નામદાર રૂસતમનો બેટો એક દનબી રાહમાં મકાન કરશે, તેવામાં તે કીના બરેલા પેહેલવાનના સર ઊપર આપણાં લશકરનો કોઈ જખરદશત પેહેલવાન બારી લશકર સાથે જઈ પડીને, તેના લશકરનો એકએક ધુલ કાઢી નાખે, ને તે ફરામરજને ખોવાયમાં મુતેલો મારે ! ને તેના માહો લશકરને ખરહમ મારે, ને જાપુલી રૂસતમનું ખાનું ખરાય કરે તો બેહતર છે. એવા અનદેશાથી હું કોઈ દેલાવરને તે જાપુલી ફરામરજની પછવાડે મોકલવા આહું છું; કે તેની પછવાડે જઈતે ઉપર

૨૪ ગરંગાસ આદીનો અફરાસીઆપને દીલાસો. [પરજો નામું]

એકાએક સંબેખુત મારે, ને તેના લશકરના લોહીએ કરી તમામ આ-
લમ લાલાના અમનતી મીસાલની કરે.”

એ રવેશ પાદશાહા અફરાશીઆપ પીરાનને ઠહી, પછે એક
આદ શેહેરનો રહેનારો પેહેલવાન દેવની મીસાલનો ધણો લડાએક ને
શૌર ભરેલો હતો, તે આદીની મીસાલનો પીજો કોઈ પેહેલવાન હ-
તોજ નહી, તે નાપાક જોરમાં મગરમછ કરતાંબી જીઆદે હતો, ને
આદમીએને નોકશાન પોહોંઆડવામા હુરેમનની મીસાલનો જીઆંગાર
હતો, ને તે નાપાક આદો અપરે બલાના કાકાનો છોકરો હતો. તેના
એક હાથના જોર સાથે શો પેહેલવાનોનો જોર પરાપર નહી આવે !
તે નાપાક કદમાં નેવુંવામ ઊંચો હતો, અને ચોડાઈમાં ચાલીશ વાંમ
પોહોલો હતો. તેની લડાઈથી હુરેમનની આજેજ આવતો. એ પદ.
અનદેશાનો આદી પદસુરત અને પદ કેરદાર હતો. તેનું નામ ગરં-
ગાસ આદી કરી કેહેતા, તે નાપાક આદીએ પાદશાહા અફરાશીઆપ
ઊપર દોઆ કરી કહોંકે, “ અય પાદશાહા જમાંનાની પદી તુંથી દુર
હોજો, ને તમામ જેહાન તારા તાપ્પામાં હોજો. અગરજો તારો હોકમ
હોએ તો હું રૂસતમના બેટા ફરામરજની પછવાડે શેરની મીસાલ દોડું,
ને તેનું સર કાપીને તારી નજદીક હાજર કરું ! ને રાત દન કુંચ દર
કુંચ ચાલી તેની પછવાડે જઈ પોંહોંચુ, ને તેના તનને શીહા પાકમાં
ઊંચું નાખું અને તેના. લશકરની એકદમ ગરદ કાહડી નાખું. હું
જેહાનના દરમેઆનમાં નર અજદાહાની મીસાલનો છું, તેથી એ જાપુ-
લોઆની લડાઈથી ડરતોજ નથી. વાસતે એ ફરામરજના શરને પાક
માં નાખી જાપુલનો મોલક વેરાન કરી નાખું ! કે એ ફરામરજના મુ-
આથી રૂસતમ તથા જાલ જાની કરે, ને પાદશાહા કેપોસરો તેની માત-
મમાં બેશે. જેવાર એ લશકરમાંથી ફરામરજ ગુમ થઈ જાએ, તેવાર
એમ કરી જાણવું કે આપણા હાથમાં ધરાન જમીનની પાદશાહી
આપી. ”

એવા દેલાશાના સખુત તે આદીની ઓલાદના ગરંગાસની જો-
ખાંથી સાલજીને અફરાશીઆપ ખુશીમાં આવેયો, ને તે પદ કેરદાર-
ના આદી ઊપર આફ્રીન કીધી ને કહોંકે, “ અય નામદાર દેલાવર

આદી એવાં બારી કામ ઉપર તું જેવો દેલાવર પેહેલવાન કમર નહીં
બાંધે તો બીજો કોણ બાંધે ? એ કામમાં તારા ગયા વગર આ-
પણો મોરદ પર આવે નહીં. વાસતે અથ નામદાર આદી, તું સેતાપ્પ
રાહા માપતો જ, અને તારૂં ધારેલું કામ ક્રેતેહમંદી સાથે પાર ઉતાર.”
એવો હોકમ પાદશાહા અફરાસીઆપની જીજ્ઞાસથી સાંભલી આદીએ
સેતાપ્પ પોતાનાં તનમાં બસો મણુનું અખતર પેહેરીયું, ને પોતાના લશ-
કરમાંથી વીશ હજાર સવાર તલવારના મારનાર દેવની મીસાલના જખર
દસત પોતાનો સાથે લીધા, ને મહસત હાથી ઉપર સવાર થઈ નામદાર
ફરામરજની પછવાડે સેતાપ્પ દોડીએ ગયો.

હેકાયત લખી છે કે, મોકલીએ પાદશાહ કેપોસરોએ
નાપાક ગરંગાસ આદીની પછવાડે જંગી ફરશાસપ
શાનીને જખુલસતાનની તરફ.

જેવારે નાપાક ગરંગાસ આદી હાથી ઉપર સવાર થઈને વીશ હ-
જાર સવાર સાથે ફરામરજની પછવાડે સીસતાંનની તરફ રવાને થયો,
તે વખતે પાદપા હલકારો તુરાની લશકરમાં હતો. તે પાદપા હલ
કારાએ સેતાપ્પ દોડતા આવોને પાદશાહા કેપોસરોને અખર કીધી કે,
“અથ નામદાર પાદશાહા, આજ રાતને વખત બદલુનીઆદનો ગરં-
ગાસ આદી વીસ હજાર સવાર સાથે નામદાર પેહેલવાન ફરામરજની
પછવાડે ઝેરી સાપનો મીસાલ ગોસાથો દોડીયો ગયો છે, કે રાહના દર-
મેઆનમાં નામદાર ફરામરજને મારીને જખુલનો મોલક પાએમાલ કરી
નાખે.” એ અખર સાંભલીયાથી પાક મહજબના પાદશાહા કેપોસરોનો
એહેરો જરદ થઈ ગયો, ને તે પાદશાહાના તનમાં તાપ ચહડી આવી.
પછે કેટલેકવારે તે નેકઅખત પાદશાહા કેહેવા લાગો કે, “એ નાપાક
ગરંગાસ આદી તો શેદાદ આદીની મીસાલનો છે, તેથી હું ડરું છું, કે
એ બુરા ખાનદાનના આદીથી આપણાં ઊપર કાંઈ બદી આવો પોં.
હાંઅરો. પેહેલવાન ફરામરજને તો બીલકુલ અખર નથી કે એવો બુરો
દેવ મારી પછવાડે કમીગાહ કરતો આવેછે, વાસતે તે નામદાર ગફલતમાં

રેહુશે, તો તે યુરા આદીના હાથ ઉપર ખતા ખાશે. વાસતે એ બદ જોહર આદીના આશે હું શું કરું ?” એવા અંદેશાથી પાકજદ પાદશાહ કેપોસરો પોતાના તન ઉપર લરજવા લાગો. એવામાં શેરની વજન નો પેહેલવાન પરજો શેતાબ ઉઠીયો, ને પાદશાહને કેહેવા લાગો કે, “અય તખ્ત તાજને જોખના દેનાર પાદશાહ, અગર તારો હોકમ હોય તો એ કામ ઉપર હું કમર બાંધું, ને કીનાથી ગરંગાશની પછવાડે દોડીયો જાઉં, ને તે નાપાકના તનથી સર કાપીને નેજના નોક ઉપર ચહડાવી લાઉં.”

જેવાર પાદશાહ કેપોસરોએ નામવર પરજોની જુખાનથી એવા સખુન સાંભલીયા, તેવાર તે નામદારને કહોઊ કે, “અય શેર નર પેહેલવાન, હવડાં તુંથી એ લશકરમાંથી પાહાર નીકલાય નહીં, વાસતે તું તો એ રેએના મેદાનમાં રહીને મારાં લશકરની નેગેહખાની કર, ને પોતાના નેઆગાન કાકાની જગો ઉપર રહીને લશકરને સાંભાલ. તું જો કે જોહાન પેહેલવાન રૂસતમ ઇશન જમીનનું લશકર ફશમરજને સોંપીને પોતે મગરેખની તરફ જરૂરીઆતને વાસતે ગયો છે, ને હવડાં નામદાર ફશમરજ તો એ જગોથી જખુલ જમીનની તરફ દોડીયો ગયો છે. હવે જેવાર તુંભી એ જગોથી જાય તેવાર ઇશની લશકરમાં સપેહેસાલાર કોણ ? અને આ જગો મારા લશકરનો પોસ તપનાહુ કોણ ?”

જેવાર શોરાખના બેટા પરજોએ પોતાના પાદશાહની જુખાનથી એવા સખુન સાંભલીયા તેવારે ખામોશ રહી પાછો પોતાની જગો ઉપર બેઠો. તે શેરમરદ પરજોનું કુરશી ઉપર બેસવું, કે મસત હાથીની મીસાલનો કેરશાસપશાની પોતાની જગોથી ઉઠીયો, ને પાદશાહના તખ્ત નાં પાઉને બોસા દેઈ હાથપકશ કરી માગી લીધું કે, “અય જોહાનના પાદશાહ, અગરજો તું મેહરખાન થઈને સીશતાનની તરફ જવાની રજા મને આપે તો હું એક તારો કમીનો બંદો એ કામ ઉપર કમર બાંધું, ને તું શેશન ખખત પાદશાહના એક ખાલથી આદીની બોલાદના ગરંગાશની પછવાડે શેરની મીસાલ જઈ પોંહોંચી તે યુરા જવતા આદી ઉપર સેકશત નાખું. અને તેના લોહીએ કરી સીશતાનના સગની પી-

આશ ભાંજુ, ઈઆને તેનું લોહી કુતરાંને પાઈ. અને એક ગોરજે તે નાપાકના વનને તેની સવારીના હાથી સાથે ખાકમાં ઘસાવ્યું કરી નાખું.” તેવાર પાદશાહ કેપ્પોસરોએ તે ઊપર દોઆ કીધી ને કહીઈ કે, “અય જાન્યુલી જાલના ખાનદાનના નોજવાન શેર, એ કામ ઉપર તું કમર બાંધ અને પોતાના વનને લડાઈના વખતમાં ગરક કર. ભારો ગોરજ ઊઠાવી જેમ કે સામેસવારનો નેઆગાન જેહાન પેહેલવાન કેરસાશપ જરેહપાશ દેવની લડાઈમાં ગયો હતો, તે મીસાલ એ નાપાક આદીની પછવાડે જઈ એ બદગુમાન આદીનો રોસન રોજ સીધા કર. પછે તે જગોથી તારા લશકર સાથે આગલ જઈ ચેર બચ્ચા સમીલાશ ઊપર જેહાન તંગ કરી તે બદ બુનીઆદનાની ચુંગાલમાંથી બુજોરગી ભરેલા બુઢા જાલને છોડવ, ને તે સમીલાશના સરને ખાકમાં નાખ, કે તેથી તુરાની લશકરનો દાહાડો વરગશતે થાય. શા વાસતે કે એ નાપાકજાદો એકદસતનો બેટો કીના ભરેલા અજદાહાની મીસાલનો છે, પણ તારી લડાઈમાં તે નાપાક પાએદારી લાવો શકશે નહી. અય નોજવાન પેહેલવાન, તે નાપાકજાદો સમીલાશ મકર ધણો રાખે છે, તેથી તું હોશીઆર રહેજે કે તે બદ બુનીઆદનો લડાઈને વખત દગો ધણો કરે છે, તેથી તારી સાથે હરેક વાતથી હીલો કરવા માગશે. વાસતે એવું નહી થાય કે એ બદ બુનીઆદનો સમીલાશ સીશતાનમાં જઈ જેહાન પેહેલવાનના એવાન ઉપર બેઅદબીથી પોતાની નીશાન ચહાડવે એવું થવા દેતો માં. અય નામદાર, તું જાણતો નથી પણ એ નાપાક ધણો સેતાન છે, તેની ખાસીઆત ધણી બુરી છે, તેથી એ નાપાક પેહેલે આસ્ત લોડોને પકડી પોતાની પાસે કેદ કરીને પછે બીજાં કામ ઊપર દોડશે વાસતે તું એ કામ ઊપર હોશીઆર રહેજે. પણ હવડાં તો જેવાર રાતનો વખત થાય તેવાર તું લશકર સાથે આગલ રાહ માપજે.” જેવાર નામદાર કેરશાસપશાનીએ પોતાના પાદશાહથી એવા સખુન સાંભલીયા તેવાર કેરશાસપશાનીએ કહીઈ કે, “અય બુજોરગી ભરેલા પાદશાહ, હું તારા સખુનથી હરગેજ સર ફેરવું નહીં. તે પાક દાદારની મદદથી સમીલાશનો લડાઈમાં જઈ તે બદ ગોહર માજદારનીનું સર રાહમાંથી કાપી લાઉં.” જેવારે પાકજાદ પાદશાહ કેપ્પોસરોએ પેહેલ-

૨૮ કેરશાસપશાનીની તઢઆરીથી કેપ્પોસરોની ખુશાલી. [ખરજો નામું-

વાન કેરશાસપશાનીથી એવા હીમત ભરેલા સખુન સાંભલીયા, તેથી ખુશી થઈ તે નેકબખત પાદશાહે હોકમ કરી ગમનો દફ્ટે કરનાર શાસપ મંગાવીયો, જેથી શાકી લોકોએ મળલેસમાં શાસપના દોર ફેરવવા માંડીયો, ને પરીને ચેહરેની રામશાગરોએ ખુશ હલકે સરોદ ગાવા માંડયો. તે મળલેસમાં પાદશાહ કેપ્પોસરોએ અવલ જામ ફરામ-રોજની ઇઆદમાં પીધી, ને તેવાર પછે કેરશાસપશાનીની સલામતીમાં જામ નોશ કીધી.

એમ કરતાં જેવાર રાતનો વખત થયો, તેવાર કેરશાસપશાની શેતાપ જગોથી ઊઠીયો, ને પાદશાહ કેપ્પોસરોની નજદીક હાથ પ્રકશ કરી ઉભો ને દોઆ કરી કહીજી કે, “ તું જેહાનનો પાદશાહ હમેશે ખુસીથી શાસપની જામ નોશ કરતો રહેજે, જો તું પાદશાહ મને રજા આપે તો હું સેતાપ ફરામની પછવાડે જાઉં. ” તેવાર પાદશાહે તેને કહીજી કે, “ અથ મારા નામદાર પેહેલવાન, એ કામમાં તારો ઇઆર પાક થજદા હોજો. ” જેવાર જેહાનના પાદશાહનો હોકમ થયો તેવાર નામનો ઊઠાવનાર કેરશાસપશાની સેતાપ પોતાના દેહશમાં આવેયો, ને લડાઈનું બખતર પેહેરીજી, ને લશકરમાંથી પ્યાર હજર સવારને કમર બંધાવી, તેથી સેતાપ લશકર તઢઆર થઈ તે નામદારની દરઘાહાના દરવાજા ઉપર આવી હાજર થયું. જેવાર કેરશાસપે તે લશકરને તઢઆર થઈ આવેલું દોઢું, તેવારે પોતાના પાહાડની મીસાલના ઘોડા ઉપર સવાર થઈ પોતાનો શેર પેકર જુનડો પાહર કહડાવીયો, ને પેલા પ્યાર હજર સવાર સાથે પાહર નીકલીયો. ને પાકીની પોતાની ફોજને તેજ જગો પાદશાહ કેપ્પોસરોની ખેદમતમાં રાખી. અને પોતે ગરંગાશ આદીની પછવાડે સેતાપ નીકલી ચાલીયો. તે નામદારની સાથે પાદશાહ કેપ્પોસરો એક કોશ લગી માનને વાસતે પોતાનાં લશકર સાથે ગયો. તે નેકબખત પાદશાહે રાહમાં જતાં બુઢા જાલને છોડવીયાની ઘણી તાકીદ કેરશાસપશાનીને કીધી હતી. પછે તે જગોએથી જેહાનનો પાદશાહ પાછો ફરીયો, અને કેરશાસપ તેજ વાની મીસાલે પોતાનાં લશકર સાથે આજલ નીકલી ચાલીયો.

હવે એનો શાએર એમ કરો કેહું છું કે, એ ચારો લશકરને તું જાણુલની રાહામાં પડતાં મેલ ને જો કે એ ચારો પેહેલવાન એક એક સાથે શી રવેશ લડાઈ લડે છે. પણ હવડાં તો તું અક્રુશ-શીઆપ તથા કેપોસરો એ બેઉ પાદશાહોની લડાઈની વાત બેઆન કર, ઈઆને વાત કેહું. એ દાસતાનનો કેહેનાર શાએર આગલા પુ-જોરગોની તવારીખના કેહેનારા દ્વાના મોખેદોથી વાકેફ થઈને એમ કરી કહું છું કે, “જેવાર કેરશાસપશાની રાતને વખત કમર પાંધી, જાણુલની તરફ રવાને થયો. તેવાર પછે તરીજે દાહાડે પાદશાહ અક્રુશસીઆપને ખપ્પર થઈ કે કેપોસરોના હોકમથી કેરશાસપશાનો પ્યાર હજાર સવાર સાથે ગરંગાશ આદીની પછવાડે શીસતાનની તરફ ગયો છે. એ ખપ્પર સાંભલીને અક્રુશસીઆપનાં દીદાં પાણી ભરેલાં થયાં, ને જેમ કે નેતનું ઝાડ ધુજે તે મોશાલ લરજવા લાગો. તેવાર ના-પાક તોખમનો અપરેપલા જે પાદશાહ અક્રુશસીઆપની મજલેસમાં ખુશીથી બેઠો હતો તેણે કહીઝી કે, “અય પાદશાહ તું કાંઈ અ-દેશો માં કર, જંગી સમીલાશ જાણુલના તમાન લોકોને પકડશે. શા વાસતે કે એ નામદાર સમીલાશ જોરમાં હાથી કરતાંબી પરતર છે, ને બારી પેહેલવાનો તેના કશા હેશાખમાં છેજ નહીં. વાસતે મારી ખતિર નીશાન છે કે તે સમીલાશ પોતાના બારી ગોરજે કરી જાણુલી ક્રામરજનું દમાર કાહાડી નાખશે. અને એ કેરશાસપથી તો મને એક જવ પરાપર ધાસતી નથી, કે તેના માથાનો બાગનારો તો આદીનો ગરંગાશ નરે શેરની મીસાલનો છે. અગર તેની નજદીક કેરશાસપશાની જેવા રો પેહેલવાન આવે તોખી તેઓનો જાન લાધા ખજોર મેલે નહી. અગર જો એ લડાઈમાં જોહાન પેહેલવાન રૂસતમ પોતે આવશે, તો તેનો આંખમાં પણ આપણું પેહેલવાનો જોહાન સીહા કરી નાખશે. માટે એ વાતનો તો તું કરો ગમ મા રાખ. પણ હવડાં એ જગો ઈરાની લશકરમાં તરણ પેહેલવાન તારા કુશમન છે, તે તારી નજદીક છે. તેમાં એક તો નામદાર પરજો, ખીજો ખંજરનો મારનાર જોહાનસોજ, તરીજો નામદાર તમુર. એ તરણ દેલાવરો ધણા જોરેમંદ પેહેલવાનો છે. અગર જો એ વખતમાં એ

૩૦ અપરેખલાએ અફરાસીઆપ આગલ મારેલી લાફ. [પરજોનામું-

તરણેનાં સર તનથી દુર કરીએ તો હવડાં એ ધરાની લશકરમાં પીજો પેહેલવાન એવો નથી જે આપણી સામે લડાઈ કરવા આવે. વાસ્તે હવડાં ફરસુદનો વખત છે, તેથી તું હોકમ કર કે લડાઈનું નગારું કરે, કે કાલ રોજ આપણે એ જગોએ કેપોસરે સાથે લડાઈ કરીને મેદાન ની ખાક ફરતા આસમાન સાથે પોંહાંચાડાયે. તું જો કે મારો ખોદા જે પુતલી છે, તેની મદદથી એક લડાઈ એવી તો કરું કે મારું નામ જોહાનના દરમેઆનમાં મશહુર થાય, ને મારાં નામની ઇઆદગારી સામે નરીમાનની મીસાલ દુનીઆમાં રહે. એવી તો તલવારખાજી કરું કે બુદો ગોદરેજ, તુસ, ગેવ, બીજન, ફરેપરોજ તથા પાદશાહ કેપોસરો વગેરે કોઇ પેહેલવાનને જીવતો રહેવા દઈ નહો. અને પાદશાહ કેપોસરોને જીવતો પકડીને તંગ પાંજરામાં બંધ કરું. તેની સાથે પરજોનેબી ખેશાડું. તથા જોહાનશેજને શુલી ઉપર ચહડાવીને તે ઉપર મારું લશકર પાસે શંગશાદી કરાજી. અને એ તમામ ધરાની, અને જાબુલીઓની આંખમાં જોહાન સીદા કરી નાંખું. જંગી તમુરને મારા તેજ સાતુરે કરી ખેજન કરી નાખું. તેવાર પછે બીજ જે કોઈ પેહેલવાનો હશે તેઓની બાજુ સખત પથરની મીસાલ બાંધીને તારો દરઘાહમાં બંદીવાનની મીસાલ ખેંચતો લાજી. કે તેની ખુશીથી તારી કોલાહના ગોશા આશમાન સાથે લાગે.

હેવી લાફ અપરેખલાની જોખાનથી સાંભલીને પાદશાહ અફરાસીઆપ ખુશી થયો, ને તેની વાત શાંભલાને તે પશંગના ખેટાનું દેલબી લડાઈનો સેતાપીમાં આવીજી. એવામાં પેલી તરફથી પાદશાહ કેપોસરોના ધરાની લશકરમાંથી લડાઈના નગારાંનો આવાજ ઊઠીયો. ને હર તરફથી કરનાએના આવાજ જતરી થયા. પાદશાહ કેપોસરોએ પોતાના પેહેલવાનોને એમ કરી કહીજી કે, “અય મારા નામદારો તમે લડાઈમાં હોશીઆર રહેજો, કારણ કે પેલી તરફ બદખ્દેશાનો અફરાસીઆપ લડાઈની તઈઆરીમાં છે. શા વાસ્તે કે જોહાન પેહેલવાન રૂશતમ ધરાની લશકરમાં હાજર નથી, તે સખખથી તે નાપાકો ખુશીમાં છે. પણ હું નથી જાણતો કે નામદાર જોહાન પેહેલવાન ઉપર શું આફત આવી પડીજી હશે ? કે તે દબદબા બરેલો પેહે

લવાન મગરેય જમીનથી હજુ આવી પોંહોંચીયો નહી. તેથી અકસ-
સીઆપ હર રોજ એમ કરી કહે છે કે જલનો રૂસતમ મગરેય જ-
મીન ગયો છે, તેટલામાં હું ઇરાની લશકરની ગરદ કાહાડી નાંખું.
ને કેપ્પાસરોને પકડી તેના પાપ સીઆવખસની મીસાલ જાણે કરું.
એવો અદેશો કરી તે ઊંધા પખતનો અકસશીઆપ આપણ ઊપર
કામ કરવા આહે છે. તે કરતાં હાલ આપણાં લશકરમાં નામદાર ફ્રા-
મરજભી હાજર નથી. એવો કુરસદનો વખત જોઈ એ રજલાએ લડા-
ઈનો એસદો કીધો છે. પણ અથ મારા નામદારી ભરેલા દેલેર પેહેલ-
વાનો, અગર જેહાન પેહેલવાન રૂસતમ એ વખતે આપણાં લશકરમાં
આપણો ઇઆર નથી, ને આપણાં લશકરમાંથી પાહાર પીજત કામ
ઊપર ગયો છે. તો હવડાં આપણો ઇઆર દાદગર યજદા છે.
તેજ સાહેબ આ વખત આપણાં લશકરની પોસતપનાહનો કરનાર
છે. જેહાન પેહેલવાન રૂસતમભી તેજ સાહેબ પાસેથી પોતાને પોસત-
પહના અને ઇઆરી માંગે છે. જેહાન પેહેલવાન મગરેયની તરફ
ગયો છે, તો તેની જગો ઊપર સરફરાજ શોરાપનો ખેટો પ્યરજો
હાજર છે. અને નામદાર ફ્રામરજ સીસતાનની તરફ લડાઈમાં ગયો
છે, તો તેની જગો તલવારનો મારનાર જંગી તમુર દુશમનનાં સરનો
ભાંજનારો તઘઆર છે. અને લડાઈનો શેર જેહાનસોજ એવો રોશન
એક પાલનો પેહેલવાન છે, કે એની લડાઈથી નરેશોરભી નાહશે છે.
અગર એ અકસસીઆપનાં લશકરમાં નાપાકજદો હોજપર અકકન
ઘણો જપ્પરદસત પેહેલવાન છે, તો આપણાં લશકરનો દેલાવર
પ્યરજો તેની સાથે લડીને તે નાપાકના પુરા જીવથી શોહોર ઊઠાવી
ખાકમાં નાખશે. અને જદુઈ ભરેલા જદસુમને લડાઈનાં મેદાનમાં
લડાએક જેહાનશોજ પોતાની તેજ તલવારે કરી તેનાં સુમ તનને બે
તુકડા કરી નાખશે. તથા લડાઈનો કરનાર જંગી તમુર નરેશોરની
મીશાલ લડાઈગાહામાં જશે, તો નાપાક અપરેખલાના રોમત તનમાંથી
પલીદ જીવ કાહાડી નાખશે.”

એ રવેશ પાદશાહ કેપ્પાસરોએ પોતાનાં લશકરનાં પેહેલવાનોને
કહીઊ. જેવાર ઇરાની નામદારોએ પોતાના પાદશાહાની જુપાનથી

એવા સખુન શાંભલીયા, તેવાર યુદ્ધ કારને પાદશાહ કેખોસરોને એમ કરી કહીઠો કે, “અય ઈશન જમીનનાં તખ્તને જળના દેનાર ખુખ સુરત પાદશાહ, જેવાર કાલરોજે આફતાપ પાહાડમાંથી સર ઊઠાવશે, તેવાર મારા જોવામાં એવું આવે છે કે એક લડાઈ ઘણી સખત થશે. હું નથી જાણતો કે એ લડાઈમાં આસમાન આપણાં ઉપર શી રવેશ આવશે? શા વાસતે કે હાલમાં આપણી પાશે સો સવાર હશે, તો અફરાસીઆપ તુરકી પાસે એક હજાર પેહેલવાન હશે. અગર જો તું આપણા તથા દુશમનના લશ્કરનો સુમાર લેવા માગે તો એ રવેશ આવશે.” એવા સખુન યુદ્ધ કારનની જુખાનથી સાંભલીને દાનાઈ ભરેલા પાદશાહે કારનને જવાબ દીધો કે, “અય સરફરાજ ભરેલા નામદાર કારન, તું કેહે છે તે દરેક સત છે. પણ જો આવ્યે વખત આપણું વખત રોસન હશે તો એક સવાર હજાર સવારનું કામ કરશે.” એ રવેશ કહીને હોકમ કીધો તેથી નગારાંના આવાજ નીકલીયા. એમ કરતાં આફતાપે પોતાનું સર આસમાન ઉપર ઊઠાવીયું ને સીંહા રાતને રોકશત દીધી, તેથી આસમાને પોતાના તન ઉપરથી સીંહા જામો ઉતારીને જરી લેખાશ પેહુરીયો ઈઆને પામદાદનો વખત થયો, ને આફતાપ પોતાનાં પુર દખ્ખા સાથે બાહર નીકલીયો.

હુકાયત લખી છે કે, આવીએ પીરાન વેશેનો ખેટો
રોઈન. લડાઈના મેદાનમાં ને તમામ લશ્કરની
હુજુર ઇરાનીએ સાથે લડાઈ કીધી.

જેવાર આફતાપ રોશન થયો, તેવાર પીલતની કરનાએના આવાજ નીકલીયા, ને ખેહુ તરફના લશ્કરના સવારોએ ઘોડાઓના તંગ એંચ્યા, ને લોહાનાં વખતરો પેહરી સવાર થયા. ને સરવ કોઈએ મેદાનની તરફ મોહો ધરીઆં, તેથી ઘોડાઓની નાલે કરી જમીન જોશમાં આવી, ને નગારાંના આવાજે કરીને જમાનો ધાબરો પડી ગયો. તેવાર નેકવખત પાદશાસ કેખોસરોબી સુફેદ હાથીની પીઠ ઉપર પીરોજનું તખ્ત બંધા-

વીને તે ઉપર રોશન આફતાબની મીસાલ પોતે સવાર થયો. તે નેક અખત પાદશાહની અસપાસ તમામ પેહેલવાનો હાથમાં નેજ પકડીને હોશીઆરીથી ઊભા. તેમાં નાજરશાહનો તુશ, બુઢો ગોદરજ, દેલાવર ગેવ, નામદાર બીજન, શેરમરદ શાપુર, દાનાઘ બરેલો ગુરગીન, ગહસતે-હુમ તથા ખેહરશમ એ વગરે તમામ પેહેલવાનો લડાઈની તખ્તઆરીમાં ઊભા હતા. પાદશાહ કેખોસરોના લશકરમાંથી નગારાં તથા કરનાએ-ના આવાજ નીકલીઆ, ને ગોદરજઆનો લોકોએ લશકરની સફ સમારી. નાજરો લોકોએ જરી કપડાંનો જડાવદાર ગાવીઆની જુ'ડો ઊઠાવીયો, ને તુશે બીજ તરફ સફ ખેંચી. તેથી તું કેહે ગોયા તમામ જોહાન ને-જ તથા ગોરજ તથા તલવારથી જોસ બરેલી થઈ ગઈ, અને તેજ તલવા-રના ચલકાટે તથા તરહેવાર રંગના જુ'ડાઓએ કરી તું કેહે તે મેદા-નમાં ગોયા ચીનના બજારની મીસાલ નજર આવતું હતું. લશકરન લોકો માહોમાહમાં એક બીજ સાથે વાત કરતા હતા, તેનો ગોલબાંગ આસમાંન ઊપર જઈ પોહોંચીયો હતો. શેરમરદ પરજો શેરની મીસાલના ઘોડા ઉપર સવાર થઈને ધરાની લશકરની કલબગાહમાં પાદ-શાહ કેખોસરોની નજદીક આવી ઊભો, અને લડાયક જોહાનસોજ કમરબંધ તંગ બાંધીને લશકરની ડાહબી બાજુ ઊપર શેરની મીસાલ અબર ઊપર ચીન ચહડાવીને ઊભો. દેલાવર તમુર હાથમાં કીનાની શમશેર પકડીને લશકરની જમણી બાજુ ઊપર મગરમછની મીસાલ એસતવારીથી ઊભો. તેની પછવાડે લશકરની પનાહાને વાસતે મશત હાથીઓની સફ ખેંચી હતી. તે હાથીઓની પછવાડે લશકરની બહી-બુનગાહ હતી.

એ રવેશ પાદશાહ કેખોસરોના લશકરે મેદાનમાં આવી સફ ખેંચી, ને સરવ કોઈ કીનાને વાસતે પોતપોતાની જગો ઉપર ઊભા. હવે પેલી તરફ પાદશાહ અફરાસીઆએ પોતાના લશકર સાથે મેદાનમાં આવી સફ સમારી. તે લશકરની કલબગાહમાં પસંગના ખેડે હાથીની પોઠ ઉપર હાથીદાંતનું તખ્ત મંડાવીને તે ઉપર ખેડે. તેની નજદીક શાહાનદે જનદસુમ નરઅજદાહાની મીસાલ ગોશ બરેલા મોહો સાથે આવી ઊભો. તેની દેહેસતે શેરબી નાહાશતા હતા. બીજ તરફ સેરપોશ હોજબર અ-

૩૪ અપરેબલાની અક્રાસોઆખની હજુરમાં લાક. [પરજો નામું-

ફકન પાહાડની મીસાલજન ઊપર સવાર થયો. તરીજ તરફ અપરેબલા એ સફ સમારી, તેથી તું કહે ગોયા તમામ જેહાન બલાએ ભરાઈ ગઈ હતી. પોતે અપરેબલા એક મસત પાહાડની મીસાલ વડે ઉપર સવાર થયેલો હતો. તે નાપાકના ડરથી હેરેમનબી ધુજતો હતો, અને ડરામનું મોહોતબી તે નાપાકની દેહસત આગલ જનહાર માગતું હતું. તેનું તમામ લશકર મહસત વડે તથા હાથી ઊપર સવાર હતું. તે તમામનાં હાથમાં ભારી શાતુરો પકડેલાં હતાં, અને તે તમામ લશકરના પોકારે કરી તે મેદાનની તમામ જમીન નીલનાં દરીઆવની મીસાલ લરજમાં પડો હતો. હવાએ લાજવરદી રંગ પકડીઓ હતો. તે બદસુરત લશકરનો ગરદે કરી આફતાપે સીહાઈ પકડી હતી. તે બેસુમાર લશકરે કરી જમાનો ધાબરો પડીયો હતો. નાપાકજદો અપરેબલા પોકાર મારી દમબદમ એમ કરી કહતો હતો કે, “આજ રોજની લડાઈમાં કેઈ ઈશની પેહેલવાન મારા હાથથી ખત્તાશી પામવાનો નથી. બુરજીગર પરજો કોણ છે ? ને જેહાનસોજ કોણ છે, હું મારા ભારી ગોરજે કરી તેઓને ગોરદોપેચ કરી નાખશ; તથા જંગી તમુરનેતો મારી લડાઈમાં આવવાની કરી વાતે તોપેસ નથી, તેને તો હું કરી રાતે મારી મોજુદમાં ગણતો નથી. સામેસવારના ખાનદાનનાં તમામ પેહેલવાનોનેતો હું મારો તલવારના જરપે કરી પોતાના બંદા કરી જાણું છું. જેવાર હું કીનાની તલવાર ઉઠાવું તેવાર રૂસતમ તથા ફરામરોજ કોણ છે, ને કરીમાન તથા જેહાનબખશને તો મારા શેકારગાહાના ગોરખર ખરાખર હું ગણું છું. હવે હું મારા ભારી ગોરજે કરી તમામ પેહેલવાનોનાં સર કુટી નાંખીને મારા નેજાએ કરી કેપોસરોને હાથીની પીઠ ઉપરથી ખાકમાં નાખું ને તમામ ઈશની લશકરને ગોસપંદના ટેલાની મીશાલ પરાગદે કરી નાંખું ”

એ રવેશ તે નાપાકજદો અપરેબલા ડમરથી કહેતો હતો, ને પોતાની મુછ ઊપર તાવ દેતો હતો. પેલી તરફ તાજનો રાખનાર પાદશાહ કેપોસરો પોતાના દેલમાં ગમગીન થઈને પોતાના નામદારોને કહેતો હતો કે, “આજનો દાહાડો ધણો ડર તથા દેહસત ભરેલો મને લાગે છે; વાસતે અકલ તથા હેશમંદીથી કામ લેશું તો ગેહતર છે.

દફતર ૧૬ મું.] ઇરાની લશ્કરની ધાસતીથી અપરેખલાને અદેશા. ૩૫

મને ગઈ રાતે એક સેતારેશનાશ મરદે એમ કરી કહીજી છે કે, કાલ રોજ એક લડાઈ ઘણી સખત થશે, ને તે લડાઈમાં પાપ બેટાથી સર ફેરવશે, ને બેટો લડાઈમાં પોતાનાં પાપથી સરમાશે નહીં. ચાને કોઈ કોઈને પીછાણશે નહીં. મારેલા આદમીઓની લોથે ચાલવાની શહા મેદાનમાં રહેશે નહીં, અને દરેક લશ્કરમાંથી ખેસુમાર આદમીઓ મારેયાં જશે, જેથી મેદાનમાં લોહીની નદી જરી થશે, અને લશ્કરના શોર શારનો આવાજ આઠમાં આસમાન ઉપર જશે, અને એ લડાઈની દોડ ધુપની ગરદે કરી આકૃતાપ્ત તથા આહુતાપ્ત સીધા થશે.” એ રવેશ પાકજનદ પાદશાહ કેપ્પોસસે પોતાનાં સરદારોને કહેતો હતો. હવે પેલી તરફ પાદશાહ અફરાસીઆપે નાપાકજનદ અપરેખલાને બોલાવીયા અને ઇરાની લશ્કરની જુમખેશ તે બદ તોખમના અપરેખલાને દેખાડી. જેવારે તે બુરા તોખમના આદીએ ઇરાની લશ્કરનો એવો દખ્ખપો દીઠો, તેવાર તેણે પોતાના હોટ દાંતમાં પકડીયા; અને તુરાનના પાદશાહને કહીજી કે, “અય તાજના પાદશાહ, મગરેખ તથા રૂમ તથા હીંદોસતાન તથા ચીન તથા માહાચીન તથા તુરાનતથા ઇરાન વગેરે તમામ મોલકે મોલક જે કોઈ પેહેલવાન લોકો કેહેવાય છે તે આજે એ જગા તમામ રેએના મેદાનમાં એકઠા મલીયા છે, ને જેમ કે કેઆમતનો દાહાડો ડર તથા દેહેસત ભરેલો હોય, તે મીસાલનો આજનો દાહાડો તલવાર તથા ગોરજના મારનાર લશ્કરે કરી દરામણો થયો છે. વાસતે એક સવાર તારા લશ્કરમાનો કે જેને પેહેલવાન લોકોની લડાઈમાં ઊભો રહેવાની પુરી વાકત હોય, એવો સવાર કોઈ હોય તેને અવલ મેદાનમાં મોકલ, કે તે સવાર મેદાનમાં જઈ ઇરાની લશ્કરના પેહેલવાનો સાથે લડાઈ કરે; તેનો તમારો અવલ હું એ જગે ઊભો રહીને જોજી કે, ઇરાનીઓની લડાઈ શી રવેશનાં છે; તેવાર પછે હું લડાઈમાં કમર બાંધું.”

જેવારે બદ તોખમના અપરેખલાની જુખાનથી એવા સખુન પાદશાહ અફરાસીઆપે સાંભલીયા, તેથી શરમે કરી તે પાદશાહના તનમાં દરીઆવના પાણીની મીસાલ લોહી જોશમાં આવીજી. તું કેહે ગોયા તેનાં દીદા શરમે કરી આંધલાં થઈગયાં હતાં, એવો સરમોદો થઇ

ગયો, ને તેનો પાછો જવાબ દેવાયો નહીં, જે મારા લશકરમાં નાહી-
મત પેહેલવાનો છે, ને લડાઇને વખત નાહીમત થઇ શોસતી કરે
તેવા છે. પછે પોતાના નામની સરમને વાસતે પોતાના તુરકી લશકર
ઊપર આવાજ મારીને કહીંચી કે, “આપણાં તુરાની લશકરમાંથી એક
મરદ મેદાનમાં જાય, ને તમામ લશકરને હજુર પોતાના હોનર જાહેર
કરી દેખાડે.” પાદશાહ અફરાસીઆપનું એટલું કેહેવું, કે તેજ
વખત પીરાન વેશોના ખેટા રોઇને જગોથી પોતાનો ઘોડો દપટાવીયો,
ને પાદશાહ અફરાસીઆપને સલામ કરી સેતાબ મેદાનમાં આવીયો.
તેના તનમાં તમામ ગોહરના જડાવનું શોનેરી બખતર હતું, ને સર
ઊપર ઇઆકુત તથા મરવારીદના જડાવની કોલાહા મેલેલી હતી. એ
રવેશના દબ્બાપાથી પીરાનના ખેટાએ મેદાનમાં આવી કેટલોએક વાર
પોતાના ઘોડાને જોલાંન દીધું. જેવાર જોલાંનથી ફારેગ થયો, તેવાર
પછે એક પોકાર શેરની મીસાલ મારીને કહીંચી કે, “દેલેરીનું નામ
છુપાવીંજી જોઇએ નહીં. હું તુરાન જમીનના સપેહેસાલાર સરફરાજ
હોનર ભરેલા પીરાન વજીરનો ખેદો છું. હવડાં હું તુરાનમાં આવી પાદ
શાહ અફરાસીઆપની ખેદમતમાં કમર બાંધી ઊભો છું, પણ હુંબી
બાપે દાદે ધરાની દેલેશેને તોખમનો છું, તેથી અગર આહુ તો શેતમ-
ગાર આસમાનને શોરમાં નાંખું. વાસતે પાદશાહ કેખાસશેના ધરાની
લશકરમાંથી કોઈ શખસ મારી મીસાલનો શાહાબદો હોય તે મારા
મેદાનમાં આવે, તેવા કોઈ નામવર શાહાબદોને હું પોતાનો હમનબરદ
ખોલાંચી છું. તમારા લશકરમાં બાજે લોહાર લોકો જે પોતાના બાપ
દાદાથી બજારમાં ખેશનારા ને હથોડાના મારનાર હવડાં પેહેલવાનીમાં
નામ ધરાવે છે, તે મારા મેદાનમાં હરગેજ આવે નહીં. જેવો હું બુજો-
રગ ખાનદાનનો શાહાબદો છું, તેવોજ શાહાબદો હોય તે મારી
મોકાખેલ મારા મેદાનમાં આવે. કારણ કે શીમોરગનાં બચાને કાગ-
ડાનાં બચાં સાથે બાજી હોય નહીં.” એ રવેશ બાંગેબુલંદ પીરાનના
ખેટાએ કેશવાદના ગાદરેજ ઊપર તાનાના સખુત કહીઆ. એટલા
વાસતે કે ગોદરજીઆની પેહેલવાનો ગાવેઆહુનગરનો બુનીઆદના કેહે-
વાતા હતા. તેથી તે ઉપર વાંનાજની કીધી, કે તે લોહાર લોકો મારી

દક્તર ૧૯૩૫.] રોધનના હાથ ઉપર ધરાની પેહલવાનોને થયલા જખમો. ૩૭

સામે આવે નહીં. ઈઆ અગર તે લોકોમાંથી કોઈ શખસ મારા મેદાનમાં આવશે તો તેજ વખત તેનું સર પાકમાં નાંખશ.' હેવા તાંનાજનીના સખુન કહયા, તેથી નોજરશાહનો તુશ પોતાના દેલમાં ધણી ખુશી થવા લાગો, પણ ગોદરેજને ધણી સરમીદગી હાંસેલ થઈ.

એવામાં ગોદરેજના બેટા બેહરામનો બેટો બેહરામ ગોસાથો પોતાનો ઘોડો લશકરની સફમાં હાંકી, પોતાના પાપ ગોદરેજની નજ-દીક આવી કેહેવા લાગો કે, “અય બુજોરગ પાપ, તેં સાંભલોઝી, કે પદ અંદેશાના રોધને મેદાનમાં ઊભો રહીને શું કહીઝી; એણે આપણી મશખરો કરીને આપણાં ઉપર કેટલાએક તાના મારીયા છે. ને પોત પોતાના મોહોડે શાહાજદો થઈને પોતાના મેદાનમાં શાહાજદાને હુમનપરદ બોલાવે છે, વાસતે અયં નામદારો ભરેલા સરફરાજ પાપ, અગરજો તારો હોકમ હોય તો એ પીરાનના બેટાનાં મેદાનમાં લડાઈને વાસતે હું જઝી; ને એને મરદાને મરદની લડાઈના હોનર દેખાડું, ને એના મગરો ભરેલા સરને પાકમાં નાખુ.” તેવાર ગોદરેજે તેને કહીઝી કે, અય મારા નામના ઊઠાવનાર બેટા, તુ હવડાં પોતાની જગો ઉપર ઊભો રહીને તમાશો જો, કે એના તાના ભરેલા સખુન શાંભલીઆથી નોજરશાહનો તુશ ખુશી થાય છે, વાસતે તું ઊંચા ઊભો રહે તેની સામે જે શાહાજદો હશે તે મેદાનમાં જશે.”

હેકાયત લખીછે કે, ગયો નોજરશાહનો ગસતેહમ ખીજ દશ પેહલવાનો સાથે લડાઈના મેદાનમાં પીરાનના બેટા રોધનની સામે, અને જખમ ખાયો શાહાજદા ગસતેહમે રોધનના હાથથી.

એ રવેશ ગોદરેજે પોતાના બેટાના બેટા બેહરામને કહીને લડાઈમાં જવાધી મને કીધો. એવામાં સપેહેસાલાર તુશનો બેટો ફીરેજ નામનો હતો તે પીરાનના બેટા રોધનના મેદાનમાં ગયો, તેથી હરેક લશકરોમાંથી નગારાના આવાજ નીકલીયા. અને તે તમામ લશકરોએ

મેદાનમાં નજર કીધી કે બેહુ દેલાવરોની લડાઈનો તમારો જોય. જ્યાર ફીરોજ પેહેલવાન મેદાનમાંઆવી પોંહાંચીયો તેવાર રોઈને અવલ તેને પુછીછી કે, “અય નામદાર પાદશાહી શાન રોકતના સવાર, ઈશન જમીનના અનજુમનમાં તારૂ નામ શું છે?” તેવાર ફીરોજ તેને જવાબ દીધો કે, “બુજોરગ ખાનદાનના પાદશાહ નોજરશાહના કૃતેહમંદ તુશનો બેટો લડાયક શેરની મીસાલનો દેલેર ફીરોજ તે હું છું.” એ રવેશ મેદાનમાં કેટલોએકવાર ગોસ્તેગો કરી, પછે બેહુ પેહેલવાનોએ લડાઈની પાનુ ખોલી; એક એક ઊપર હીમલો કરવા લાગા, ને ઘણીએક સખત લડાઈ કીધી, ને ડાહ્યા જમણી ઘોડો ફેરવો એક બીજા ઊપર તલવાર મારતા હતા. એમ કરતાં રોઈનના હાથથી તુશનો બેટો ફીરોજ જખમી થયો, તેથી સેતાબ લગામ ફેરવીને નાતવાન થઈ પોતાના લશકરમાં આવ્યો. તેથી રોઈને બીજા મરતબે આવાજ મારી પોતાનો હુમનપરદ માગીયો, તેવાર નોજરી ટોલામાંથી શાહજદો અરદવાન મેદાનમાં ગયો. ને તેણેબી ઘણી એક લડાઈ કીધી પણ તેબી રોઈનના હાથથી જખમી થઈ પોતાનું મોહો જરદ કરી મેદાનમાંથી પાછો ગયો. એમ કરતાં તે મેદાનમાં બુજોરગ ખાનદાનના દશ શાહજદા પયદરપે ગયા, પણ તે તમામ પેહેલવાનો રોઈનના હાથથી જખમી થયા.

એ રવેશ તે લડાઈનો મામલો જોઈ નોજરશાહનો ગસતેહુમ ગોશામાં આવ્યો, ને તેજ વખત રોઈનની લડાઈની તરફ મોહો ધરીછી. તેથી રોઈને તેને દુરથી પીછાનીયો કે એ સવાર જે આજર ગોશાસપની મીસાલ પોતાનો ઘોડો દોડાવતો આવે છે, તે જોર તથા જલકાટ ભરેલો નોજરશાહનો બેટો ગસતેહુમ છે. એ નામદાર તો લડાઈને વખત એક કીના ભરેલો શેર છે, એની લડાઈનો હુમનપરદ લડાઈના મેદાનમાં કોઈ છેજ નહીં. એવો અંદેશો કરી તે દેલેર તુરકી સેતાબ પોતાની કમાનને ચીલો ચહુડાવીને ગસતેહુમ ઊપર તીરનો વરસાદ વરસાવા લાગો. પણ ઈશની લશકરમાં તે નામદાર ગસતેહુમની મીસાલ તીરની લડાઈનો કરનારો કોઈ બીજો હતોજ નહીં. તે નામદાર તો તીરના મારનાર આસશ નામના ઊસતાદનો સાગરેદ હતો, જ્યાર નામ-

દાર ગસતેહુમ પોતાના હાથમાં તીર કમાન પકડતો તેવાર હુરેમનની તે નામદાર પાસે એકવાર જીનહાર માગતો. જ્યાર ગસતેહુમે રોઇનના હાથમાં તીર કમાન દીધો, તેવાર તે શાહાજદાએની સેતાપ્પ પ્યાજુ ઊપરથી કેઆની કમાન ઊતારીને પીરાનના પેટા રોઇન ઉપર તીરનો વરસાદ વરસાવા લાગો. તે નામદારના તીરના હોનર જોઇને રોઇન આજેજ થઇને આરો ધુંડવા લાગો. એવામાં ગસતેહુમે એક તીર તે નામદાર ઊપર મારીયો, તેથી પીરાનના પેટા રોઇને પોતાના સર ઉપર ઢાલ પકડી, પણ તેના તીર આગલ તે ઢાલનો કરો હેસાપ્પ રહોએ નહી. તેથી શાહાજદા ગસતેહુમના એક તીરે, રોઇનની ઢાલ તેની પ્યાજુ સાથે એકઠી સીવો મેલી, તેથી પીરાનનો પેટો પોતા ઉપર પેચ ખાવા લાગો, ને તેના તનમાં લરજો પેદા થયો તેથી પોતાના લશકરની તરફ ધોડાની લગામ ફેરવી. એવામાં નાપાક કરશેવજના પેટા દમોરીગરે, પોતાના કાકા પાદશાહ અફરાસીઆપ્પ પાસથી ગસતેહુમની લડાઇમાં જવાની રજા માગી, ને ખુનખાર વરૂની મીસાલ સેતાપ્પ દોડતો ગસતેહુમન, મેદાનમાં આવેયો, તે નાપાકને આવતો જોઇ ગસતેહુમ પુરો ગોસામાં આવેયો, કે તે નાપાકજદાએ પાક રવાનના પાદશાહ સીઆવખસને ખેગુનાહા જખેહ કીધો હતો. તેથી ગોસામાં આવી તે પાદશાહના કીનામાં તે પદજદ તુરકીને તલવારે કરી તરણ જગોથી જખમી કીધો. તે તરણ જખમોમાં એક સર ઉપર, ખીજો પ્યાજુ ઊપર અને તરી જો રાન ઉપર એવી રીતે તરણ જગોથી જખમી થયાના સપ્પપથી નાપાક હરામ ખુનના દમોરીગરેએ પોતાના ધોડાની લગામ ફેરવીને સેતાપ્પ નાહાસવા લાગો. તેવાર નામદાર ગસતેહુમે પોતાનો ધોડો તેની પછવાડે દપટાવતો જઈ આવ્યો જખમ તેની પીઠ ઉપર મારીયો, તેથી તે નાપેકાર દરદ બરેલો થઈ નાહાસવા લાગો.

એવામાં તેનો ભાઈ ગેરેવીજરેહું તેજ વાની મીસાલ ધોડો દપટાવતો મેદાનમાં આવી પોહોંચીયો, ને આવતાં વાર નામદાર ગસતેહુમને ગાલ દેના લાગો અને કેહવા લાગો કે “અચ કમખખત તેં એ શું કીધું કે એવા શાહાજદાને એ રવેશ જખમી કીધો વાસતે એ શાહાજદાનો પદલો હમણાં હું તારે ઊપર લેજી.” એ રવેશ કેહતો હતો પણ તેનું

બપ્પતભી બરગસતે હુતું તેથી તેનેભી નામદાર ગસતેહેમે જખમી કી ધો. એમ કરતાં તુરાની લશકરમાંથી પ્યાર પેહેલવાન શાહજાદા એ ક એકની પછવાડે મેદાનમાં આવી પોંહોચીયા, તે તમામ શાહજાદા ગસતેહેમના હાથથી જખમી થયા, જેથી કોઈ તુરાની પેહેલવાન તે નામદારનાં મેદાનમાં આવી શકીયો નહી. તે જોઈને ગસતેહેમે આવાજ મારીને કહીંછી કે “તુરાની લશકરમાના દેલેરોનાં નામ શું ગુમ થઈ ગયાંછે ? હીમત ભરેલા પેહેલવાનો, મરદાંને મરદ પેહેલવાનના મેદાનમાં આવેછે, તો તુરકશતાંનનો પાદશાહ તથા તેના શેરની મીસાલના પેહેલવાનો કીહાં ગયા, જેમાં બડાઈ કીધાની ખાહેશ હોય તે મારા મેદાનમાં આવે, ને પાદશાહ નોજરશાહના બેટા ગસતેહેમની લડાઈનો હુમનબરદ થાય.” જેવાર એવો અવાજ અબરેબલાએ સાંભલીયો તેથી ગોશામાં આવો કહીંછી કે, “એ તુરાની લોકો તો નજરે જોવાના મરદ દેખુ, બાકી એ લોકોમાં મરદાનગો તો નજર આવતોજ નથી.” એ રવેશ કહીને પછે પોતાના આદી લશકર ઉપર એકે આવાજ મારીને કહીંછી કે “અલકુશ જંગીને કેહો કે તે નામદાર એ ધરાનીના મેદાનમાં જાય.” જેવાર અલકુશે એવો હોકમ સાંભલીયો તેવાર મહસત હાથીની મીસાલ જગો ઉપર હાલીયો.

હેકાયત લખીછે કે, આવેયો જંગી અલકુશ આદી તુરાની લશકરમાંથી લડાઈનાં મેદાનમાં અને લડાઈ કીધી તેણે શાહજાદા ગસતેહેમ સાથે.

જેવારે અલકુસ આદી ગોસાથી દોડતો મેદાનમાં આવેયો, તેજ વખત તેણે શાહજાદા ગસતેહેમ ઉપર પોકાર મારી કહીંછી કે, “અય જરી કોલાહાના રાખનારા સવાર, તું ધરાની અનજુમનમાં પોતાનું નામ શું ધરાવે છે, કે તું એ રવેશ બેદેહેસત તુરાનના પાદશાહનાં મોહો ઉપર લામકાફ બોલે છે, અને કેટલાએક શાહજાદાઓને તે તારી તલવારના જખમે કરી જખમી કીધા, એવો તું કોણુ છે ?” તેવારે શાહજાદા ગસતેહેમે જવાબ દીધો કે, “પાદશાહ મીનોચેહરના બેટા

નોજરશાહાનો ખેટો શાહાજદો ગસતેહેમ, કીનાને વખત આતશની મીસાલ ગરમ તપ્પીએતનો, તલવારનો મારનાર તે હું છું. મારો પાપ ધરાન જમીનના તપ્પતનો ખેસનાર નામદાર પાદશાહ હતો, તે બુજોરગ પાદશાહની પીઠનો હું શાહાજદો છું. વાસતે હવે તો તું પોતાનું નામ કેહે, કે આદીની નસલમાં તું દેલાવર સવાર કોણ છે ? સખખ કે તારી સુરત તુરાનોઆની મીસાલની નજર આવતી નથી.” જવાર અલકુસ આદીએ શાહાજદા ગસતેહેમની બુખાનથી એવા સખુત સાંભલીઆ, તેવારે તેણે કહીજી કે, “શેદાદ આદીના તોખમનો અલકુસ આદી તે હું છું. અમે તરણ સુપેહેસાલાર અપરેખલાના લશકરમાં શેરની હીમ-તના છીએ, તે તરણે અમે એકજ તોખમનાં બાઈ છઈએ, તેથી અમે નર અજદાહાનેબી હમારી ખાતેરમાં લાવતા નથી. તે તરણ બાઈઓ-માનો એક સેરદાર હું છું, તેથી આહુ તો નરે શેરનેબી ખાકમાં નાંખું. હું મારા તનમાં શો હાથી કરતાં છઆદે જોર તથા કઊઅત રાખું છું. મારો ખીજો બાઈ નામદાર ગરંગાશ નામનો છે તે લશકર સાથે શીશ-તાનની તરફ ગયો છે, તથા મારો તરીજો કમીરાંન આદી નામનો બાઈ હવડાં હમારા લશકરમાં હાજર છે, તેની લડાઈથી હેરેમનબી નાહાશે છે. અમે તરણે બાઈઓ અપરેખલાના કાકાના ખેટા છઈએ, હમે તરણે બાઈઓ રાત દન એકઠા એક જગો ખેસી ખાણું ખાઈ ખુશીથી મજલેસ સમારોએ છઈએ.” તેવારે શાહાજદા ગસતેહેમે કહીજી કે, “તારો પીતરાઈ બાઈ અપરેખલા એ લડાઈમાં કેમ નથી આવતો. કાલ રોજે અફરાસીઆખે લડાઈનું નગાડું અપરેખલાના નામનું કરાવીજી હતું, ને આજ રોજે લડાઈનાં મેદાનમાં ખોજ સવારો નીકલે છે, તો પદજદ અપરેખલાને મેદાનમાં આવતાં શું છે ? ” તેવારે અલકુસ આદીએ જવાબ દીધો કે, “તે નામદાર પેહેલવાને ગઈ રાતે શરખ ધણો પીધો છે તેથી તેનાં મગજમાં શરખની ખુમાર છે, અને તેનું મગજ ધણું ધુમે છે વાસતે પાદશાહ અફરાસીઆખે તેને લડાઈની રજ આપી નહી; અને તેટલાજ વાસતે તે મેદાનમાં આવીઓ નથી.” એ-ટલું કહીને તે નાપાક આદીએ પોતાનું મોહો ગોસા બરેલું કરી પોતા-ના દાંત ઊપર દાંત ધસીઆ ને કીનાથી ગસતેહેમ ઊપર દોડતો આવીને

એક ગોરજ તેના સર ઊપર એવો તો મારોઓ, કે તેના જરખે કરો ગસતેહમ બેહોસ થઈ જમીન ઊપર પડીયો, ને તેના તનમાંનું બખતર ફાટી ગયું. એમ કરતાં જ્યારે તે પાછો હોશમાં આવીયો, તેવારે તેનો ચારીને વાસતે ધરાની લશકરમાંથી પેહલવાન સીદોસપ સેતાબ આવી પોહોંચીયો. આવતાંવાર તે લડાયક પેહલવાન અલકુસ સાથે મોકા-બલો કરો લડાઈ કરવા લાગો; પણ તે નાપાક હેરેમનની મીસાલના આદીની નજદીક સીદોસપનોબી આસરે રહીયો નહીં, તેથી તે નામદારનુંભી મોહો જરદ થઈ ગયું. એ વખતે તેની મદદે ધરાની લશકરમાંથી દેલેર ફરહાદ આવી પોહોંચીયો. તે નામદારના હથમાં છુટભાલડી પકડેલી હતી. તેણે આવતાંવાર પોકાર મારોને કહીઊં કે, “અય બદ નસલના આદી, તું એ નામદાર પેહલવાનો પાસેથી શું માગે છે ? હવે તો આ મારી છુટભાલડી જે આદમીઓનાં લોહીની તરસી છે, તેનો જખમ તું સંભાલ. અગરજો તું એ છુટભાલડીના જખમથી બંચીયો તો એમ કરી જાણવું કે જેહાનના દરમેઆનમાં તારું મોહોત છેજ નહીં.” એટલું કહી તે છુટભાલડી અલકુસ આદી ઊપર છુટી મારી, તેવારે તે આદીએ પોતાનો હાથ લાંબો કરી ફરહાદનો કમરબંધ પકડી જીન ઊપરથી ઊઠાવીને આહીઊં કે, તેને જમીન ઊપર નાખે, એવામાં ફરહાદનો કમરબંધ તુટી ગયો, તેથી તે નામદાર જમીન ઉપર પડીયો. તેજ વખત જમીન ઊપરથી ઊઠી પાઊં પીઆદો છુટી કમરે તે આદી સાથે લડવા લાગો, ને તે બદ કેરદાર આદી ઉપર કીનાથો દોડબુપ કીધો. એવામાં તે મેદાનમાં દેલેર રેહામ તે તરણે પેહલવાનોની મદદે આવીયો, ને તેણે ભારી ગોરજ ઊઠાવીને તે કીના ભરેલા આદી સાથે લડાઈ શુરૂ કીધી, તોભી તે ચાર ધરાની પેહલવાનો ઊપર અલકુસ આદી ગાલેબ આવીયો હતો. તે લડાઈનો તમાસો જોઈ ગોદરેજઆની અરદેશર ગોસામાં આવેયો ને કહીઊં કે, “એ નાપાકજદો આદી કાંઈ શેર થા બખર નથી, તોપણ એવા ચાર પેહલવાનો એક નાપોકાર મરદ સાથે લડાઈનાં મેદાનમાં એ રવેશ સખત કોશિશ કરે છે, તો એ ચારે સવાર શરમાતાભી નથી.” એ રવેશ કહી ધણો ગોસામાં આવેયો ને તેજથી આજર ગોશસપની મીસાલ ઘોડો દપટાવતો મેદાનમાં ગયો, ને

એક પોકાર નરેશોરની મીસાલ મારીને તે ચારે પેહલવાનોને એમ કરી કહીઊં કે, “તમે ચારે એક આદી સાથે લડો છો તો તમે કસી વાતે સરમાતા નથી. તમારી લડાઈ જોઈને જે કોઈ દાના હુશે તે મશકેરીથી હસી કરશે. અગર જો એ મેદાનમાં અપરેપલા આવેયો હોતે, તો તમે તે હેરંમનની સાથે શી રવેશ મરદી કરતે. અગરજો તે નાપાક એ લડાઈમાં હોતે તો તમે ચારેની ગરદ કાહાડી નાખતે.”

એટલું કહી દેસેર અરદેસર તે નાપાક આદીની લડાઈમાં મહસત-પપરની મીસાલ આવેયો અને સાચત એક તે સાથે લડીયો, તેવારે દેલ સાથે કહીઊં કે, “એ આદી સાથે અમે પાંચ દેલેરો લડીએ છીએ; પણ એ નાપાક કસી વાતે આજેજ આવતો નથી, તેથી એવું માલમ પડે છે કે, અમે પાંચે એ મેદાનમાં પોતાના જીવ ખોયા વગર રહેનાર નથી. હવે પેલી તરફ પાદશાહ અફરાસીઆપે જવારે પાંચ ઇરાની પેહલવાનો ને તે આદી સાથે લડતા દીઠા, તેવારે તેનાં દેલમાં ખુશીએ કરી શરાપ પીધાના જોવો જોશ પેદા થયો. તે પાદશાહને ખુશી થતા જોઈ અપરે-પલાબો ખુશીમાં આવી હશેયો, અને તમામ લશકરોબી તે ઇરાની-ઓની મશકેરી કરી હસવા લાગ્યાં અને કેહેવા લાગ્યાં કે એ ઇરાનીઓ એ આદીનો લડાઈમાં પર આવનાર નથી. તેવારે અપરેપલાએ પાદશાહ અફરાસીઆપને કહીઊં કે, “અશ જોવામાં આવીઊં કે, ઇરાની લોકોમાં જોર કમ છે, પણ તુરાની લોકોમાં તો એવું હીચકારાપણું છે કે, લડાઈને વખત લગામ ફેરવીને નાહાસવા સીવાએ પીજો હોતર છેજ નહીં. અથ પાદશાહ અફરાસીઆપ, તું કાલ રોજ તો ઇરાની લોકોને વાસતે કેહેતો હતો, કે તમામ ઇરાનીઓ તલવાર તથા ગોરજના મારનાર છે; પણ જવાર હું એ લડાઈમાં નેગાહા કરી જોઊં છું તેવારે તો એ લોકો ઓરત કરતાંબી કમ જોર નજર આવેછે. એ ઇરાનીઓને કોણ કમખખત લડાયક કરી કેહેછે.” એ રવેશ અપરેપલા અલકુસની લડાઈનો તમારો જોઈ ઇરાનીઓની મશકેરી કરી અફરાસીઆપ સાથે ગોફતેગોમાં હતો, એવામાં જંગી જહાનસોજ પોતાનો ઘોડો દપટાવતો પાદશાહ કેખાસ-રોનો નજદીક આવી સેજદો કરી દોઆથી કેહેવા લાગો કે, “તું નામ-દાર પાદશાહથી ઇરાન જમીનનું તખ્ત આપાદ રહેજો ; અથ પાક

દીનના પાદશાહા, હવડાં એ મેદાનમાં અલકુસ આદી સાથે આપણા પાંચ પેહેલવાનો એકઠા થઈને લડાઈ કરેછે, તે છતાંબી એ અલકુસથી આજેળ આવયા છે. તેથી હરેકે તરફના લશકરના લોકો આપણા લોકોની મશકેરી કરી હરેછે, તેથી મારાં દીદાં પાણી ભરેલાં થયાંછે, ને એ તાના જનીનીની પરદાસત મારાથી થતી નથી. હું તારી નજદીક આવી માગી લેઈછું કે, અગર જો તું પાદશાહા મેહેરપાન થાય ને એ લડાઈનો હો-કમ મને કરે તો ગોયા તેં મારા સરને આસમાન સાથે લગાડીઈ, ને મારા જીવને એક પાદશાહી પપ્પશી એવી ખુશી પેદા થશે. અય નામ-વર પાદશાહા તારાં પપ્પતના ઝલકાટે કરી એ આદોને હું આજેળ કરું, કે તેથી ધરિની અનજીમનની હોરમત રહે.”

હુકાયત લખીછે કે, આવયો નામદાર જેહાનસોજ લડાઈનાં મેદાનમાં ને લડાઈ કીધી અલકુસઆદી સાથે.

એવા સખુન નામદાર જેહાનસોજની જીવ્યાંતથી સાંભલીને પાદશાહ તેની દેલેરી ઊપર આફરોન કીધી ને કહીઈ કે “ અય મારા નામદારી ભરેલા પેહેલવાન, ધરાન તથા જીવ્યુલસતાનના મોલકની ચેરાગ પાક થજદાંથી તું ને હમેશે ફતેહમંદી ચાર રહેજો. તારી નામદારીનો સેતારો હમેશે તલુ ભરેલો રોશન રહેજો. મારા દેલમાંબી એવું છે કે, એ નાપાક હરેમન પચાના મેદાનમાં જીવ્યુલી પેહેલવાન વગર કોઈ પીજનો આસરો નથી. વાસતે અય નામદારી ભરેલા પેહેલવાન, અગર જો તું આજેળ વખત લડાઈનાં મેદાનમાં જાય તો બેહેતર છે.” જેવારે જંગી જેહાનસોજ પોતાના પાદશાહાથી એવા સખુન સાંભલીયા, તેવારે સેતાપ્પ પોતાના ઘોડા ઊપર સવાર થઈને શેરની મીસાલ દોડતો લડાઈગાહની તરફ ગયો. જેવારે તે દેલાવર તે જગો જઈ પોહાંચોયો, તેવારે ધરાની જોપાનમાં પેલા પાંચે ધરાની પેહેલવાનોને કહીઈ કે, “ તમે લોકોમાં લડાઈની કઊચ્ચત નથી તો એ જગોથી તમે પાછા કેમ નથી ફરતા; મગર તમેને એ લશકરોની નજદીક શરમભી નથી આવતી, કે તમે પાંચ સવાર એક પેહેલવાનની લડાઈમાં કોરોશ કરો છો તોબી તમે

પર આવતા નથી તો ખેર ; સેતાપ્ય પોતપોતાના ઘોડાઓની લગામ ફેરવીને પાછા ફરો. નાહક પોતાની રેસવાઈના તમારો તમામ લશકરને ના દેખાડો. એવી લડાઈમાં તમોને ક્ષયદો શું ? જો આપણુ જાણીએ કે, એક શખસ આંપણું કરતાં જોરાવર છે, તો નાહક તેના પંખ ઉપર ચુંગાલ શા વાસતે મારીયે ? અગર જો આપણે જાણીએ કે એ પેહલવાનની લડાઈમાં હું પર આવશ તો ઉભા રહીએ, નહીં તો પોતાની આપડમાં પાછા ફરીયે તેજ ખુબ છે. વાસતે હવે માફ કહીજી માનીને એ નાપાક દેવની લડાઈમાંથી તમો લોકો પોતાની આપડમાં પાછા ફરો, કે તમારો મશકેરો સરવ કોઈ લશકરના લોકો કરે છે તેની પરદાસત પાદશાહ કેપ્પાસરેથી થઈ શકતો નથી. એ જગોના તમામ લશકરના સવારો તમારો તમાસો જોવાને વાસતે મેદાનમાં નીકલી ઉભા છે, ને શાદીનાં નગારાંના અવાજે કરીને ધરાનીઓ ઉપર તાના મારી મશકેરીથી હસી કરે છે. વાસતે તમો એ મેદાનમાંથી પાછા ફરો, ને પોતાના દેહરમાં જઈ કરારથી આરામ કરો, ને પરીને મીસાલની ખુબસુરત પાંદીઓ પાસે પોતાના પાંચ દબાવો ! કારણ કે તમોએ આજ રોજે એ લડાઈનાં મેદાનમાં ઘણી સખત મેહેનત કીધી છે, તેથી તમારો થાક ઉતરી જાય. ” જેવારે ધરાની સવારોએ જ્ઞાનસોજની જુપ્પાનથી એવા સખુત સાંભલીયા, તેવારે અરદેશરે જ્ઞાનસોજને જવાપ દીધો કે, “ દુરથી નરેશોર આવે તે ખુદી લોકડીની મીસાલ નજર આવે, તેથી તું એ રવેશ અમો ઉપર સખુતખાજ કરે છે તે નારવા છે ; પણ જેવારે એની નજદીક આવી એની મરદાનગીની પાજુ જોશે તેવારે તમામ સખુત ખોલવા ભુલી જશે, ખલકે એનો દેહસતથી તું ખેહોશ થઈ જશે.”

જેવારે જંગી જ્ઞાનસોજે અરદેસરની જુપ્પાનથી એવા સખુત સાંભલીયા, તેવારે તે નામદારે અરદેસરને કહીજી કે, “ અય ખેહોનર, તું એવા સખુત ના ખોલ ને ખામોશ રહે. તેં તો પોતાના પાપના નામને નામોશી લગાડી છે, તેથી હવે વાત કોતાહ કર, ને એ મેદાનમાંથી હવે તમો સરવે પાછા ફરો, તમોને પાદશાહ કેપ્પાસરો ખોલાવે છે.” એટલું કહીને તે પાંચે ધરાનીઓને લડાઈનાં મેદાનમાંથી લશકરની

૪૬ જ્ઞાનસોજ અને અલકુસ વચે લડાઈની શુરૂઆત. [પરજોનામું-

તરફ પાછા મોકલીયા. પછે પોતે આદીનાં અલકુસનાં મેદાનમાં ઊતરીયો, ને તે ઊપર એક પોકાર મારીને કહીઊં કે, “અય નાપાકજ્ઞદા હેરેમન, તું ખાતર નીશાનથી જાણુ કે, તારી આખેર આવી છે. તેં હુમારા શાહજાદાઓનાં નામને શરમ નોચે નાંખીઊં છે; પણ હવે તો તારી લડાઈનો હુમનખરદ લડાઈનાં મેદાનમાં શેરની મીસાલ આવી પોહોંચીયો છે, જે એ તારાં બારી તન ઉપર આદી લોકોને રડાવશે.” એવા સખુત જ્ઞાનસોજની જુપ્પાનથી સાંભલીને અલકુસ આદીએ જ્ઞાનસોજનો ઊપર નેગાહ કરી જોયું, તો તે નામદાર કદમાં સીધા સરવતી મીસાલનો, તથા ચેહેરામાં ફરેસતાની મીસાલનો હતો; તેના ગોલાખનાં કુલની મીસાલના રોખસારા ઊપર હજી કસતુરી છીનકી હતી નહી, યાને મુછો પણ કુટેલી નહી હતી; તેનો દખ્ખો જ્ઞાન પેહેલવાન કેરશાસપની મીસાલનો હતો. તે નામદાર પેહેલવાનને જોઈ અલકુસ પોતાનાં દેલ સાથે કેહેવા લાગો કે, “એ દેલાવરનો હુમનખરદ તો જ્ઞાનના દરમેઆનમાં કોઈ છેજ નહીં.” એ રવેશ કહી તે નામદારનો ચેહેરો જોઈ અજબ રહીયો. એ પછે પોતાની સવારીનો હાથી જોસથી આગલ ચલાવી આવીઓ ને એક પોકાર મારીને કહીઊં કે, “અય અજદાહના મારનાર મરદ, તું પોતાનું નામ મારી નજદીક જાહેર કરીને કેહે, તો હું જાણું કે, પેહેલવાન લોકોમાં તું કોણ નામદાર છે, ને તારી યુનીઆદ કોણથી છે ને તું એ રવેશ પોકાર કરતો મારા મેદાનમાં શા વાસતે આવેયો છે.” તેવારે જ્ઞાનસોજે તેને જવાબ દીધો કે, “અય આદી, હજુ શું તું માઈ નામ જાણુતો નથી; માઈ નામ તે તાઈ મોહોત કરી કેહેવાય છે! આજ રોજે મેં તારી સાથે લડવાની ફાલ જોઈ તે ફાલ મને મોપ્પારક આવી છે, ને મારો ગોરજ એમ કરી કેહે છે કે, મને અલકુસના મગજની આશની કરાવ, તેથી હું તારા મેદાનમાં સોર કરતો આવેઓ છું.” તેવારે અલકુસે ફરીથી કહીઊં કે, “અય દેલાવર, તું એ રવેશ પોતાનું નામ શા વાસતે છુપાવે છે. જ્યાં લગી તું પોતાનું નામ મારી નજદીક કેહેશે નહીં, તોઆં લગી હરજેજ હું તારી સાથે લડાઈ કરવાનો નહીં.”

જેવારે નામદારી ભરેલા જ્ઞાનસોજે એવી વાત અલકુસની જુ-
પાનથી સાંભળી, તેવારે હસીને તેને કહીજી કે, “અય પાછાડની મીસા-
લના આદી, માડું નામ જ્ઞાનના દરમેઆનમાં જ્ઞાનસોજ કરી કેહે
છે. હું પોતાની તેજ ચુંગાલે કરી અમાનતા દરોઆવમાંથી ભારી મગ-
રમછને ખેંચી કાઢાહું છું, ને મારી તલવારે કરી કોહેકાડના બે ટુકડા
કરો નાખું છું. માસે પાપ પેહેલવાની ગરદનનો શેર મરદ પ્યરજો છે,
અને તેહુંમતત રૂસતમ, કે જેના ખોડથી ખેદાદગર અક્રશસોઆપનો
આંખમાંથી ખોઆપ બીડી ગયા છે, તે નામદાર મારો નેઆગાન છે.
હું સામેસવારથી પુનીઆદ રાખું છું. અય પદ તોખમતા આદી, મેં
તુંને પોતાનું નામ જાહેર કરી કહીજી, તેથી હવે તું પોતાની પાખુ
ખોલ ને મારી સાથે લડાઈ કર. ” એટલું કહી કીનાથી ગોરજ બીડાવી
તે ઉપર દોડીયો. જેવારે અલકુસ આદીએ જ્ઞાનસોજને એ રવેશ
દીધો, તેવારે તેણેબી શેતાપ ગોરજ બીડાવી માજદરાનના દેવોની
મીસાલ હોમલો કીધો, તેથી તેનો શોર આઠમાં આસમાન લગી જઈ
પોહાંચીયો. એમ કરતાં તે બેહુ દેલાવરો જોસમાં આવી કીનાથી એક
એકના સર ઉપર ભારી ગોરજ મારવા લાગા. જેવારે તે બેહુએ એક-
એક ઉપર દશ દશ હોમલા કીધા તેવારે દેલેર જ્ઞાનસોજ પોતાનાં
દેલ સાથે કેહેવા લાગો કે, “એ નાપાકજાદો આદી તો ગોયા શેદાદ
આદીની મીસાલ જપ્પરદસત દેખું પલકે તે ખેદાદગર શેદાદેબી એવી
સખત લડાઈ નહી કીધી હશે. અક્રસોસ કે, મેં એનો લડાઈમાં કમર
પાંધી, કે માડું નામ એ નાપાકના હાથથી શરમમાં પડશે. અક્રસોસ કે
મારા જોરની કબીઅત એ નાપાનાજોર આગલ કીઆં ગુમ થઇ ગયું. એ
શેરનો પકડનારો આદી તો દેલેર લશકરનો સુપેહેસાલાર છે, વાસતે એ
નાપાક તારા હાથમાં આશાનીથી પકડશે નહી.” એ રવેશ જ્ઞાનસોજ
પોતાના દેલ સાથે અલકુસની મરદાનગી વીશે અંદેશમાં હતો,
ને પાક ચજદાંથી પોતાની પાખુમાં જોર માંગતો હતો. હવે આ
તરફ તે બેહુની લડાઈનો તમાશો જોવાને વાસતે હરેક લશકરોમાં
થી તમામ સરદારો પોતપોતાનાં લશકરની સફતી હરેલમાં પાહાર
નીકલી ઉભા હતા, ને તે તમામ લશકરોમાંથી કીનાનાં નગારાંના

૪૮ અલકુશ આદીનું જ્ઞાનસોજનાં હાથ ઉપર મરાણ. [ખરજો નામું]

આવાજ નીકલતા હતા, જેનો ગોલખાંગ લાજવરદી રંગના આસમાન ઉપર જતો હતો. એવામાં ધરિની લશકરની સફ્રમાંથી એકાએક અરદેસરે પોકાર મારી જ્ઞાનસોજને કહ્યું કે, “અય ખરજોના ખેટા, અગર જો તું એ અલકુશઆદીની લડાઈથી પતંગ આવીયો હોય, તો તારી મદદે એ મેદાનમાં તારો ભાઈ તમુર આવે. વાસતે તું લગામ ફેરવીને જીવ્યો ઉભો રહે, કે એ આદીની લડાઈમાં તમુર આવે. સા વાસતે કે તું એ અલકુસની લડાઈનો મરદ નથી, વાસતે તું સેતાખ પાછો ફર.” એ રવેશ અરદેસરે જ્ઞાનસોજ ઉપર પાંગે ખુલદ તાના મારીયા. તે સાંભલી જ્ઞાનસોજ શરમોદિ થઈ ગોસાથી જોશમાં આવીયો, ને છોડાએલા ખખરનો મીસાલ પોકાર મારીને ગોસાથી ગોરજ ઉઠાવી તે આદીની તરફ ગયો.

હુકાયત લખી છે કે, લડાઈમાં કુટી નાખીઓ દેસેર
જ્ઞાનસોજે આદીના અલકુસને તેની સવારીના
મસત હાથીની મીસાલનાં વડ સાથે, પાંચે
લશકરની હુજુરમાં.

એ રવેશ જ્ઞાનસોજે પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવીને અલકુસને કહીજી કે, “અય નરદેવની મીસાલના આદી, આ મારા ગોરજનો જરખ લડાઈથી પાછો ફરી જવાનો તું ને છેલો છે, વાસતે અગર જો તું મરદાને મરદ છે તો સાંભાલ. તે ગોરજને જોઈ અલકુસે પોતાનાં સર ઉપર ઢાલ પકડી; પણ નામનો ઊઠાવનાર જ્ઞાનસોજ અરદેસરની જોખાનથી તાનાના સખુત સાંભલી ગોસામાં આવીયો હતો, તેથી પોતાનો ભારી ગોરજ ખેડુ હાથે પોતાનાં સર ઉપર ફેરવીને તેનાં સર ઉપર એવો તો જોસથી મારીયો, કે તેનો આવાજ પાંચો લશકરે સાંભલીયો, ને જ્ઞાનસોજે પોકાર મારીયો તેનો આવાજ આસમાન લગી જઈ પોહોંચીયો ! તે ગોરજના જરખે કરી અલકુસનું સર, ગરદનનું આસના થયું, ને ગરદન સીનામાં ઊતરી સીનો પેટમાં ખેડો. તેથી તે નાપાક દાડીની મીસાલ ગાંસડી થઈ ગયો. તેનાં તન ઉપર મોહોતના એલા

વરસીયા. તે જરખથી તેની સવારીના વડની પીઠ તુટી ગઈ, તેથી તે બદ નસલનો આદી પોતાની સવારીના વડ સાથે ગેરદોષેય થઈ ખાકમાં ઊંધો પડ્યો, ને તેના તનમાંનાં એક હાડકાનીભી નીશાન રહી નહીં. એ રવેશ તમામ હાડકાં ભાગી ચુરો થઈ ગયાં. તેજ વખત પાંચો લશકરમાંથી શોર સાર ઊઠીયો, ને સરવ કોઇ જ્ઞાનસોજની મરદાનગી જોઈ તે ઉપર આક્રોશ કરવા લાગા.

હવે તુરકી લશકરમાં જેવારે કમીરાન આદીએ પોતાના બાઈને એ રવેશ ખોઆરીથી મારેલો દીઠો, તેવારે ખેહોશ થઈને હાથીની પીઠ ઉપરથી ખાકમાં પડીયો. ને તેના મોહોડાંમાં દાત બંધાઈ ગયા. તેને એ રવેશ જોઈ આદીના લશકરમાંથી પોકાર ઉઠીયો. જેવારે અપરેબલાએ અલકુસ આદીનું મુરઠું જોયું તેવારે તે નાપાકનો એહરો જરદ થઈ ગયો, ને જેવો ખુશીમાં હતો તેવો માહુતમમાં પડીયો. તે નાપાકનાં મોઠા મધની જગો કાતેલ ઝેર મોહોડામાં આવીઊ, ને તેની જોખાન બંધ થઈ ગઈ, ને ખેહોશ આદમીની મીસાલ સોસત તપ્પીઅતનો થઈ ગયો. જેવારે જ્ઞાનસોજે અલકુસ આદીને મારીયો, તેવારે પોતાનો ઘોડો ફેરવીને ઇરાની લશકરમાં જઈ ઉભો. શાવાસતે કે અલકુસ આદીનાં મુઆથી આદી લોકોનાં મન ગમ ભરેલાં થયાં હતાં, તેથી મપ્પાદા તમામ તુરાની તથા આદીલોકો કીનાએ કરી ઇરાની લશકર ઉપર ગલખો કરતા જઈ પડે, તો તે જગો કાંમ ભારી થાય, ને ઇરાનીઓ ઉપર તંગી આવે. એવો અંદેશો કરી ઇરાનીઓની પોસત પનાહને વાસતે તે જગો જઈ ઉભો. ને પોતાના નામદાર પાપ પરજોના હાથને ખોસા દીધા. તે ક્રિતેહમંદ બખતના પેહલવાનને જોઈ પાદશાહ કેખોસરોએ તે ઉપર ખુશીથીદોઆ કીધી. પછે શેર નર પરજોએ પાદશાહ કેખોસરોને એમ કરી કહીઊ કે, “અય દાદગર પાદશાહ, તારો બંદો જ્ઞાનસોજ પોતાની ખુશીથી અલકુસ આદીની લડાઈમાં ગયો હતો, તે સરવ કોઈને ખુશી કરતો પાછો તારાં કદમ નીચે આવેયોછે.” એ રવેશ પરજો તથા પાદશાહ, જ્ઞાનસોજના બાબમાં ખુશીથી વાત કરતા હતા.

હવે પેલી તરફ આદીનાં લશકરમાં કમીરાન આદી જેવારે પાછો હોશમાં આવેયો, તેવારે જગૌથી ઉઠી ખેઠો ને પોતાના ભાઈ અલકુસની

કસી નીશાન દીઠી નહો, તેથી પોતાની આંખમાંથી આંજુની જગો લો-
હીના કંતરા વરસાવવા લાગો, અને કેહેવા લાગો કે, “અફસોસ અલકુસ
તું જેવા બાઈથી આદીનાં લશકરમાં આજ માહેતમ પડી, તારાથી હું
દુર પડીયોછું તારા મુઆથી મારું દેલ પેચોતાપમાં પડીછે.” એ રવેશ
કમીરાને પોતાના બાઈ ઉપર જરી કીધી. એ તરફ અપરે પલા પોતાના
લશકરની તરફ ગયો, પણ તે નાપાકને શરાબની ખુશીની જગો ગમનું
ફલનજર આવીઁ, ચાને ગમગીન થયો. પછે હોકમ કરી મેદાનમાંથી
અલકુસની લોથ ઉચકી મંગાવી, તેથી સેતાપ તેની લોથ મેદાનમાંથી
લાવીયા. પણ કોઈએ તેને એમ નહી પીછાનીયો કે, અલકુસનું તન
કયું, ને તેની સવારીના વરનું તન કયું. એ રવેશ જેહાનસોજના જ
ખમે કરી તે ખેલુ છુદા થઈ ગયા હતા. પછે તેનાં મુએલાં તન ઊપર
કેટલો એક વાર જરી કીધી, પછે ફરમાવીઁ કે, એ નામદારના તનને
એની સવારીના વર સાથે આપણાં આદી લોકોની રસમ મુજબ આત
સે કરી પાલે, તેજ વખત કેટલુંએક સંડલ તથા અગર એકહું કરો,
તેમાં તે આદીને તેની સવારીનાં વર સાથે પાલી ખાકસાર કીધો. તેની
માહેતમમાં તેનાં તમામ લશકરના માણસો પોતાના તન તથા સર ખોડાં
કરીને ગમમાં ખેઠા. કમીરાન આદી પોતાના બાઈ ઉપર ઘણી એક
જરી કરી રહતો હતો કે, “અય બાઈ, જેહાનના દરમેઆનમાં તું
વગર મારા ભેદને જાણનાર કોઈ પીજો હતોજ નહી. તું એકાએક
ઊઠી ગયો, ને મને એ રવેશ જરી કરતો એપલો મેલી ગયો. મગર શું
તું મારી સાથે કાંઈ ગોસે થયોછે કે મારી સાથેથી દોમતી ઊઠાવી ગયો.”
તુરાનનો પાદશાહ, તથા હોજપર અફકન તથા જદસુમ સરવે કોઈ તે-
ના દેહશમાં માહેતમને વાસતે ગયા. તીઆં માહેતમ ભરેલો શોર ઊ-
ઠીયો. હવે પીજી તરફ અપરેપલા જરી કરી એમ કેહેતો હતો કે,
મારાં લશકરમાં તું એક ગોયા, નર અજદાહાનો મીસાલનો હતો.”
એ રવેશ ઘણીએક જરી કીધી, તેવાર પછે સરવે કોઈ તે જગોથી ઊઠી
પોત પોતાના દેહશની તરફ ગયા. તે સરવના ગયા પછે, અપરેપલા
ફરીથી જરી કરવા લાગો. તે અપર અફરાસીઆપને થઈ, કે “અપ-
રેપલા પોતાના બાઈની માહેતમમાં ખે સુમાર જરી કરે છે ને એમ

કરી ચાહે છે કે તે ભાધના ગમથી ખંજરે કરી પોતાનું સર તનથી દુર કરે. ” એવી અપર સાંભલીઆથી અફરાસીઆપ પોતાનાં દીઠાં પાણી ભરેલાં કરી તેની નજદીક ગયો. ને તેને ધણુએક દેલાસો દેઈ સમજાવીયો ને કહીઈ કે, “ અથ નામદાર તુરાતી લશકરની પોસત પનાહાના કરનાર, તું એવડો આજોરદે ખાતેરમાં થા, જે કાંઈ આસમાનની ચાલથી પ્યનવાનું હતુ તે પ્યનીઈ. હવે તું પોતાના જીવને આજોરદે કરી જતરી કરશે તેથી એ તારો ભાઈ પાછો આવવાનો નથી. વાસતે નાહક પોતાના દેલને ગમગીન માં કર, તુને એ રવેશ જોઈ આપણાં લશકરની હીમત તુટી જશે, ને દુશમન લોકોતાં દેલની મોશદ પ્યર આવશે. અગર તારો ભાઈ મારીયો ગયો છે, તો તું તેનો પાદશાહ સલામત રહેજો. તેને મારનાર જાપ્પુલીનું તન હંમેશાં ગમમાં પડજો. ”

જેવાર પાદશાહ અફરાસીઆપથી એવા દેલાશાના સખુન સાંભળયા, તેવાર અપરેપ્પલાએનું દીથી ગોશામાં આવીને પોતાના હેરેમંદી મજહુપના સખત સોગદ ખાઈને કહીઈ કે, “ કાલરોજે પામદાદને વખત આફતાપ નીકલે તેવાર હું કીનાતી કમર પાંધું, અને અવલ જોહાનસોજનુ સર કીનાથી પાકમાં નાખું. તે પછે પ્યરજો તથા તમુરનાં નામને સરમમાં નાખું, ને તે બેઉ પાપ બેટાઓની આપમાં જોહાનસીહા કરૂં. તેવાર પછે ઈરાની લશકર ઉપર જઈ પડીને તેમાંથી એક તનને સલામત જવા દેજી નહી. ને જે કોઇ સરદાર લોકો તથા પેહેલવાનો કેહેવાય છે તેઓના દમાર કાહાડી નાખું. તથા પાદશાહ કેપોસરોને જીવતો પકડી તેના તનને સુલી ઊપર ચહડાવી ને તીર અંદાજ કરૂં. ” એ રવેશ કહીને પછે શરાપ્ય મંગાવીને પોધો, પછે પાદશાહ અફરાસીઆપેલી પોતાના હાથમાં સરાપ્યની જામ પકડી, ને તમામ મજલેસ સાથે સરાપ્ય પીવામાં મશગુલ થયા. ને અલકુસના મોહોતના ગમને દુર કીધો. પછે પાદશાહ પોતાના દેહેરામાં એક મજલેસ સમારીને તીઆં કમીરાન આદીને તથા અપરેપ્પલાને તથા પીજ પેહેલવાનોને બોલાવી સરવે કોઈ સાથે મજલેસમાં સરાપ્ય પીવા બેઠો, ને રામેસગરોના તથા દક્રના તથા અંગના આવાજ નીકલીયા. અને પેદરપે શરાપ્યની જામો ઊઠાવવા લાગા, ને શરાપ્યની જોકે કરી એવીતો

ખુશીમાં આવીઆ કે તું કેહે ગોયા અલકુશ આદી પાછાં જોહાનમાં પેદા થયો હતો. એમ કરતાં જોવારે અપ્પરે પલા શરાપે કરી મહસતા થયો, તેવારે તુરાનના પાદશાહાને કેહેવા લાગો કે, “કાલ રોજે મેદાનમાં જાઈને મારે લડાઈ કરવી છે, તેથી આજ રોજે હું શરાપ પીધાથી કોતાઈ કરતો નથી. ” એટલું કહી લડાઈનું નગાઈ કરાવીઊં, એટલું છતાં પણ ગમે કરી તેનો ચેહેરો જરદ થયો હતો. પછે રાતને વખત નગારાં ના આવાજ નીકલીયા કે તમામ લશકરને અપ્પર થાથ કે કાલ રોજે લડાઈ છે. એ રવેશ લશકરમાં લડાઈનું નગાઈ કરાવીઊં, ને હર તરફથી તલાયા લોકો પાહાર નોકલીયા. રાતને વખત તુરાની લશકરમાંથી લડાઈનાં નગારાંના આવાજ નીકલીયા, તે સાંભલીઆથી પાદશાહા કેખો-સરોએભી નોજરશાહાના તુસને ફરમાવીઊં તેથી ઇરાની લશકરમાંથી બી નગારાંના આવાજ ઊઠીયા, જેનો સૌર આસમાન લગી ગયો.

હોકાયત લખી છે કે, નગાઈ કરાવીઊં પાદશાહા અફરા-
સીઆપે અપ્પરેખલાના નામનું તેથી પેત્રી તરફ
પાકજદ પાદશાહા કેખોસરોએભી લડાઈનું
નગાઈ કરવાનો હોકમ કીધો.

એમ કરતાં પંને લશકરોમાંથી રાતને વખત લડાઈનાં નગારાંનાં આવાજ નીકલીયા, તેથી તમામ લશકરનાં લોકો તે રાતે સુતા નહી, નેસરવે કોઈ લડાઈના સામાનની તક આચારી કરવા લાગા. આ વખતે સરવે કોઈ જંગી જોહાનસોજની લડાઈની તારીફ કરતા હતા, કે એવો ગોરજનો જરખ લડાઈને વખત એ દેલેરે મારીયો છે, કે તેથી તેનો યાદગારી કીઆમત લગી રહેશે. જોવારે ખુદો કારણ તે લડાઈ ગાહમાંથી જોહાનસોજ સાથે પાછો ફરી લશકરમાં આવેયો તેવારે તેની સાથે નામદાર પરજો, સરફરાજ તમુર, નામદાર તુસ, ગુરગીન, પેહેલવાન ગોદરેજ, દાનાઇ બરેલો ગેન, લડાએક પીજન, વગરે પીજન તમામ પેહેલવાનો એકઠા થઈને પાદશાહા કેખોસરોની દરગાહા તરફ ગયા, અને તે દરગાહા પાદશાહાની દરગાહમાં મીજલસ શમારીને એકઠા બેઠા,

ને પાદશાહના હોકમથી ખુપ્પસુરત શાકી લોકોએ લાલ શરાપના દો ફેરવીયા. ગાએત કારોએ પરદામાંથી શરોદનો જન્મ જમો શુર કીધો. તેની ખુસ લેહરમાં નામદાર લોકો ખુશીથી શરાપનો જમો ઊઠાવતા હતા. એમ કરતાં તે મજલેસમાં બુદ્ધ કારણે જેહાનસોજની લડાઈની જીત કાઢાડી ને પાદશાહને એમ કરી કહીઊં કે, “અય તાજદાર પાદશાહ, આજ રોજની લડાઈમાં અલકુસ આદોએ આપણા લશકરનાં પાંચ પેહલવાનોને આજેજ કીધા હતા, તે પાંચો જરદ મોહોડાં લેઈ પાછા ફરી આવીયા. તે નાપાક આદીને નોજવાન જેહાનસોજે પોતાનાં એક ગોરજના જખમે કરી તેની સવારીના વંર સાથે કુટી નાંખીયો છે.” તે વાત સાંભલીને તમામ પેહલવાનોએ પોતાની જોપાન ખોલીને પાદશાહને કહીઊં કે, “અય ફતેહેમંદ વખતનાં પાદશાહ, હુમેએ આજ રોજે જેહાનના લેતાર જેહાનસોજનો લડાઈનો તમાસો જોયો, તેથી હુમો ઘણા અજબ રહીઆ છીયે, કે એ જેહાનસોજની મીસાલનો લડાયક મરદ આપણાં લશકરમાં કોઈ ખીજો છેજનહીં. તેથી અમારી પ્ખાતેર નોશાન છે કે, કાલ રોજે લડાઈના મેદાનમાં હર તરફનાં લશકર કીનાની સફ ખેંચશે, તે વખત નાપાકજદો અપરેખલા લડાઈનાં મેદાનમાં આવશે, તેવારે જેહાનસોજ તે નાપાકની મરદાનગીને ખાકમાં નાંખશે. પાજે લોકો એમ કરી કેહે છે કે, તે અપરેખલા તો લડાઈને વખત ગોયા એક જેહાનની ખલા છે, ને એક ભારી અજદાહાની મીસાલ લશકરને મારી પરાગંદે કરનારો છે. એવા પદકાર નાપાકને પણ એજ દેલાવર જીવથી મારશે, પાકી કોઈ ખીજો પેહલવાન એની પરાપરીનો છે નહી.” એ તમામ સખુત પોતાની મીજલસના નામદારોથી સાંભલીને પાદશાહ કેપ્પાસરોએ જેહાનસોજના પાપમાં હકતાલાના શોકરાનાં કીધા. પછે હોકમ કરીને કહીઊં કે, “તલાયા લોકો લશકરની નેજેહપાનીને વાસંતે હોસીઆરીથી જંગલની તરફ જાય, તે ખુપ્પ ખપ્પ-રદારીથી ફરે, કે એ નાપાક તુરકી લોકો એકાએક સખેખુત ઊઠાવી નહી શકે.” એ રવેશ પાદશાહનો હોકમ સાંભલીને તલાયા લોકો પાહાર નીકલીયા ને ખુપ્પ હોશીઆરી સાથે પોતાના લશકરની આસપાસફરવા લાગા.

હેકાયત લખી છે કે, બાહર નીકલીઓ અરદમાંથી નાપાક
જદો ગરંગાસ આદી પોતાનાં લશકર સાથે અને
ખખર પામીયો નામદાર ફરામરજ
ગરંગાસ આદીની.

હવે જોવારે નામદાર ફરામરજ રેએનાં મેદાનમાંથી લશકર સાથે
નીકલી ચાલીયો, તેવો રાત દન મંજલ દર મંજલ રાહા માપતો નાપાક
જદા સમીલાસની પછવાડે સોસતાનની તરફ દોડીયો જતો હતો, અને
રાત અને દીવસ રાહામાં મકાન પણ નહીં કરતો હતો. એમ કરતાં
તરણ રાત ને તરણ દાહાડા લગી દર મંજલ ચાલીયો ગયો, અને ચોથા
દાહાડાની પામદાદ થઈતોભી તે નામદારે નાપાકજદા સમીલાસની
તથા તેના લશકરની કસો નીસાન દીઠી નહીં. તેવારે પોતાનાં દેલ સાથે
કેહેવા લાગો કે, “મગર તે કીના ભરેલો હરેમન નાપાકજદો સમીલાસ
પોતાનાં લશકર સાથે જમીનમાં ગરક ગયો કે શું ! હું એ રવેશ સેતા-
પીથી દોડીયો આપું છું, પણ તે નાપાકની કસી નીશાન માલમ પડતી
નથી.” એવો અંદેશો કરતો પોતે સેતાપ્પ લશકર સાથે આગલ ચાલ
તો હતો. એમ કરતાં જોવારે આફતાપ્પ માથે આવીયો, તેવારે એક
પાહાડની નજદીક જઈ પોહિંચીયો, તે પાહાડની આસપાસ તમામ સ-
પ્પજો લીલોતરી ભરેલો દીઠો. જેથી તે પેહેલવાન પોતાના લશકર સાથે
રાત દન ધણીએક મંજલ ચાલીયો હતો, અને તેના સપ્પપથી તમામ
સવારોના ઘોડા ચાલવાથી સોસત થઈ ગયા હતા, ને રાત દન સવારોભી
ઘોડાની પીઠ ઉપર બેઠાથી પતંગ આવી ગયા હતા, તેથી તે પાહાડની
નજદીક આશાએસને વાસતે મકાન કીધો. સપ્પપ તે જગોની હવા
ધણી ખાલેસ હતી, ને હર તરફ સાફ પાણીના ચસમા હતા, ને હર તર-
ફથી ફરખે શેકારોભી દોડતા હતા, તેથી ફરામરજ તે જગો મકાન કીધો
ને એક શપ્સને ફરામાવીજી કે, “તું સેતાપ્પ આ પાહાડ ઉપર બિચે
ચહડી જ, ને એની બોલંદી ઉપર બિચો ઉભો રહી હર તરફ નેગાહ કરી
રાહાના દરએઆનમાં જો, કે સમીલાસ પોતાનાં લશકર સાથે કીઆં છે ?
યા કોઇ બીજો ફરામન આપણી પછવાડે આવે છે, કે નહીં.”

એવો હોકમ સાંભરીને પેલો સવાર ઊંચો ચઢી ગયો, ને પાહાડનાં સર ઊપર ઉભો રહીને દીદ્યાનની મીસાલ હર તરફ નજર કરી જોતો હતો. એમ કરતાં તે દીદ્યાન મરદબી રાત દન મંજેલમાં ચાલીયો, તેના સખખથી તેની આંખમાં ખોઆપે ગલખો કીધો, તેથી તે પાહાડ ઉપર ઊંધાઈ ગયો. આથી જીઆરે આફતાખ ગરખ થયો તીઆં લગી સુધી રહીયો, તે જ્યારે એક પોહોર રાતનો વખત થયો તેવારે ખોઆપમાંથી એકાએક જાગીયો, તેજ વખત સેતાખ ગભરાયલો ઊઠીને આસપાસ નજર કરી જોય શું કે, ઈરાનના રસતા ઉપર તમામ મેદાન લશકરે ભરેલું દીકું. તેથી ગાભરો પડી સેતાખ એક પોકાર મારીને ફરામરજને કહીજે કે, “અય નામદારી ભરેલા પેહેલવાન, રોતાખ ખોઆપમાંથી ખેદાર થા, સખખ કે, એક લશકર કીનાં ભરેલું ઈરાનની તરફથી સેતાખી કરતું આવી પોહોંચીજે.” તેજ વખત નામદાર ફરામરજ સેતાખ ખોઆપમાંથી ઊઠીયો, ને પોતાનાં દેલ સાથે અંદેશો કરી કેહેવા લાગો કે “એ લશકર કોણું હશે, ને એનો સપેહેસાલાર કોણ હશે કે રવેશ સેતાખી કરતું એ લશકર દરીઆવની મીસાલ જોશ કરતું મારી પછવાડે આવેછે.” એટલું વીઆરો સેતાખ પોતાના તનમાં ખખતર પેહેરીજે, ને ઘોડાની પીઠ ઊપર સવાર થઈ લશકરને હોકમ કીધો, તેથી તમામ લશકરેબી સેતાખ પાંદી કીધી. પછે નામદાર ફરામરજ પોતે પેલા પાહાડ ઊપર પોતાનો ઘોડો હાંકીને જઈ ઊભો, ને પેલા લશકર ઊપર નેગાહ કીધી. એ વામાં એક જુઠો મગરમછની સુરતનો નજર આવીયો, તે જુઠા ઉપર સાત રંગનું કપડું હતું. તેની પછવાડે ખીજ વીસ જુઠા ઉડતા હતા, અને તે લશકરના વીસ હજાર સવારનો નીશાનો જણાતી હતી. તે લશકરને હરોલ એક નામદાર પેહેલવાન પાહાડની મીસાલના કીના ભરેલા અજદાહની મીસાલ ગોસાથી ચાલતો હતો. તેની પછવાડે તમામ લશકરેબી કીના ભરેલું થઈ ચાલીજે આવતું હતું. તે છતાં નામદાર ફરામરજ પીછાનીઓ નહી કે એ દેવની મીસાલનો પેહેલવાન તે કોણ છે.

એમ કરતાં જ્યારે તે કીના ભરેલું લશકર પેલા પાહાડની નજદીક આવી પોહોંચીજે. તેવારે તેણે જાણીજે કે, એતો તુરાની લોકો મારી પછવાડે દોડતા આવતા દેખું કેમકે એ તુરાનીઓને મારા આવેઆ-

ની ખલલ થઈ હશે, અને તેથીજ અફરાસીઆપના હોંકમથી એ લશ્કર મારો ફુંખાલો પકડી આવીઉ હશે. એવો અંદેશો કરી પેહેલવાન ફરામરજ સેતાપ્પ પાહાડ ઉપરથી નીચે ઊતરીયો, ને તે પાહાડની કઢ-લુમાં પોતાના લશ્કર સાથે કમીગાહ કરી શેરની મીસાલ તઈઆર ઊ-લો, કે તે દુશમન ઉપર એકાએક કમીગાહથી નીકલીને કીનો લે. એમ કરતાં તે લશ્કર રાહમાંથી આવી પોહુંચીઊં, એવામાં નામદાર ફરામરજે એક પોકાર સહો જનવરની મીસાલ મારોયો, તેથી તેનું તમામ લશ્કર સેતાપ્પ શેરની મીસાલ તેજ કરીને કમીગાહમાંથી પાહાર નીકલી આવીઊં, કે દુશમનના લોહીનો નદી જરી કરે. તેવારે ગરંગાસનાં લશ્કરેભી સેતાપ્પ તલવારે ખેંચી, ને ખેહુ લશ્કર એકએક સાથે ભે-લાઈ ગયાં, ને એક પીજ ઉપર ગોરજ તથા તલવાર મારવા લાગાં જેથી એકાએક તે જંગલમાં લડાઈના શોર શાર ઉઠીયો, ને કોનાનાં નગારાંના આવાજ નીકલીયા. ઘોડાઓ મુરમાં આવી હરનવા લાગાં, અને દલેર સવારોની ધડ પકડના શોરસારથી જંગલના શેરભી નાહસ વા લાગા. જેવારે ગરંગાસ આદીએ તે કીનાં ભરેલી લડાઈ દીઠી, તે વારે સેતાપ્પ મોઆનમાંથી તલવાર ખેંચી ને ગોસાથી મોહો ઉપર કફ લાવીયો, ને શેકારી શેરની મીસાલ જાણી લશ્કર ઉપર જઈ પડીયો, ને લશ્કરમાંથી ઘણાએક સવારોને જીત ઉપરથી ખાકમાં નાખીયા, ને ખલાનાં વાદલની મીસાલ પોકાર મારી ડાહાબા જમણી ઘોડો દપટાવ-તો. કપ્પો ઘોડા કપર ખેસો તલવારની લડાઈ કરતો, કપ્પી હાથીની પીઠ ઉપર ખેસી તીર અંદાજ કરતો, કપ્પી ભારી ગોરજ ઉઠાવતો, ને કપ્પો હાથમાં નેજો પકડી લડાઈ કરતો હતો. એ રવેશની સખત લડાઈએ કરી તે આદીએ ધરિની લશ્કરમાં એક રસતાખેજ ઉઠાવી. તેનું તમામ લશ્કરભી તેજ મીસાલે તલવાર મારતું હતું. તે લડાઈઓમાં લોહીએ કરી તમામ જમીન લાલાને રંગની થઈ. જેવારે ફરામરજનું લશ્કર તે આદી લોડોની લડાઈથી શીકસત પામીઊં એવો માંમલો ફરામરજે જો યો, તેવારે પોતાનો ઘોડો દપટાવતો તેની નજદીક ગયો, કેમકે તે નામદારનું દેલ તે સખત લડાઈથી જખમી થયલું હતું એમ કરતાં જેવારે ગરંગાસ આદીની નજદીક નામદાર ફરામરજે જઈ પોહુંચીયો, ને તે

દક્ષતર ૧૧ મું.] ક્રામરોજ અને ગરંગાસ આદી વચે તાનાજની. ૫૭

ઊપર નેગાહ કરી જોયું તેવારે તે આદીને મહસત પાહાડની મીસાલનો ફીઠો. કદમાં તે નાપાકજદો એક મનારાની મીસાલનો જિંચો હતો, તેની બેહુ બાજુ ઉઠતી રાતની મીસાલનો, તેનો બેહુ આંખો બે તારા લોહોની ભરેલી હતી, તેનું મોહો ગોચા લેઆનત ભરેલું દોજખ હતું, તે નાપાકના બેહુ કાન ગોચા ગેલાન શેરની બે ઢાલ હતી, અને તેનું નાક ગોચા એક પુલ બાંધેલો હતો. તે બદકેરદાર આદીના હાથનાં આંગલાં કાકડીના ખીરાની મીસાલનાં હતાં, અને તે આંગલાં ઉપર વલી વાંસલાની મીસાલનાં તેજ નખ હતાં, તેના તન ઊપરના બાલ કુલાદનાં ખંજરની મીસાલનાં ઊભા હતા. તે સાથે તે નાપાક આદીએ તનમાં બપ્પર જનવરનું ચરમ પેહેરેલું, ને ગરદન ઊપર એક ભારી ગોરજ પાહાડના ટુકડાની મીસાલનો પકડેલો હતો. એવા તે નાપાક ડરામણા આદીને જોઈને ક્રામરોજ ઘણાએક અજબ રહીયો. ને પોતાના હોઠ દાંતમાં પકડીયા ને દેલ સાથે કેહવા લાગો કે, “ મેં ઘણાએક પેહેલવાનો તથા દેવો સાથે મોકાબેલો કીધો છે; પણ આજ લગી એવો ડરામણો મરદ મેં દીધો તો નહી. ” એ રવેશ અંદેશો કરીને પછે દેલમાં પાક ચજદાંનું નામ યાદ કરીને કહીજી કે, “ અય દાદના લેનાર ચજદાં હું નથી જાણુતો કે, એ લડાઈમાં આકેબત શું નજર આવશે, તેથી તું એ લડાઈમાં મારો ચાર થઈને મને મદદ કર.”

હેકાયત લખીછે કે, મારીઓ ગયો નાપાક તોખમનો ગરંગાસ આદી નામદાર ક્રામરોજના હાથ ઊપર.

એ રવેશ નામદાર ક્રામરોજ પાક ચજદાં પાસે મદદ માગી, ને પછે એક પોકાર નરે શેરની મીસાલ મારીને કહીજી કે, “ અય બદનસલના આદી, તું એવાં કીનાં ભરેલાં લશકર સાથે મારી પછવાડે શા વાસતે દોડતો આવીયો છે ? અગર શું તું પોતાના જીવથી ધરાયો છે, કે તેં મારી પછવાડે કીનાથી મોહો ધરીજી છે. ” એવા સખુત નામદાર ક્રામરોજની જુબાનથી સાંભલીને ગરંગાસ આદીએ તે નામદારના ચેહરા ઊપર નેગાહ કીધી, તો જોયશું કે, એક પેહેલવાન ક્રાક સો

નાનો, ઉઠાવેલી ગરદનનો, આકૃતાપની મીસાલની ખુપ્પસુરતીનો, થજ-દી નુરનો, જોરમાં કવી પાળુનો, એવો એક પેહેલવાન તેણે જોયો. તે નામદારે તનમાં પાદશાહી જમશેદનું અપ્પતર પેહેરેલું, ને સર ઉપર ફરેદુનની કોહોલા મેલેલી, ને જેહાંન પેહેલવાન કેરસાસપનો ગોરજ ખાંધ ઉપર પકડેલો હતો, અને મહસત પાહાડની મીસાલના ઘોડા ઉપર સવાર થઈ, મરદાને મરદનો મીસાલ આવેલો હતો. એ રવેશ નામદાર ફરામરજને દબ્બદબા ભરેલો જોઈ, તે આદી પોતાના દેલમાં કેહેવા લાગો કે, “અફસોસ, મેં એ ફરામરજને એવો નહીં જાણીઓ હતો. ગફલ-તીથી હું એ જંગીનો પછવાડે નાવાકેફીથી દોડતો આવીયો છું; પણ એ દેલાવરના દબ્બદબા આગલ તો હેરેમનનોભી આસરો રહે નહીં. એવો એ નામદાર મરદ જપ્પરદસત છે; વાસતે મને એવું માલમ પડે છે કે, આજરોજે હું એની ચુંગાલથી છુટી નહીં.” એ રવેશ પોતાના દેલમાં અદેશો કરી પોતાના જીવથી નામોરાદ થયો. પછે પોતાનો સવારીનો હાથી રેલવતો જોસથી ફરામરજનો નજદીક જઈ, તે નામદાર ઉપર-એક પોકાર મારીને કહીઊં કે, “અય નામદાર તું કોણ છે, ને મારી ઊપર તું દીથી પોકાર શા વાસતે મારે છે? મગર તું શેરની વજનનો કરનાર પ્યરજો છે, કે એ રવેશ લડાઈના ઘોડા ઉપર સવાર થયો છે?”

જેવાર નામદાર ફરામરજે ગરંગાસ આદીનો જુપ્પાનથી એવા સખુન સાંભલીયા તેવાર તેને જવાબ દીધો કે, “જેહાંન પેહેલવાન રૂસત-મનો નામદાર બેટો ફરામરજ તે હું છું.” જેવારે તે આદીએ તે નામદારની જોપ્પાનથી એવો સખુન સાંભલીયો, તેવારે તે આદીએ ગોસામાં આવી કહીઊં કે, “અય ઊંધા અપ્પતના ફરામરજ, મગર તારામાં અકલ નથી કે, એકાએક મારી સાથે લડાઈ કરવા આવીયો છે. યા અગર તું પોતાના મોહોતને તેડવાને વાસતે આવેયો છે. તું જવા એક હજાર ફરામરજ, તથા તારા પાપ રૂસતમ જેવા એક સો રૂસતમ મારી લડાઈમાં આવે તોપી મારો પરાપરી કરી શકે નહીં.” તેવારે નામદાર ફરામરજે ગરંગાસ આદીને કીહીઊં કે, “અય નાપાકજનદા પદસુરત, કીનાના મેદાનમાં ભારી ગોરજે કરી તારી ઊમરના રોજને સીધા કરી નાખશા. તુ એક મરતબે પોતે હેરેમન હશે તોપી હું તુંને મારા ગોરજે કરી કુટી

નાખશ. અય કમખખત, તું એમ કરી ચાહતો હશે કે, એ જગોથી સેતાખી કરતો જખુલસતાનની તરફ જઈ જેહાન પેહેલવાનના અવાન-માં જરો તખત ઉપર બેસું; પણ હવડાં તુંને એ જગોની ખાકમાં એવો બેસાડું, કે તું ફરીથી પોતાનું વતનભો દેખશે નહી. વાસતે અય પદ નસલનાં હેરેમનજદા, તું પોતાના વતનથી તથા યુનીઆદથી મને વાકેફ કર.” તેવારે ગરંગાસ આદીએ તે નામદારને જવાબ દીધો કે, “અથ યુરા નામના સગજ, માફ નામ લડાયક ગરંગાસ આદી કહેછે, ને મગરેખ જમીનના મોલકમાંથી બે હીસા મોલક મારા તાપ્પામાં છે, ને મારા તાપ્પામાં બેસુમાર લશકર રહેછે. તેમાં દશ હજાર મરદતો તીરખંદાજ છે, તે મગરેખ જમીનના તમામ પેહેલવાનો ઉપર હું પાદશાહ કહેવાઈછું. મારા જેવો મરતબો મગરેખના મોલકમાં કોઈ બીજને છેજ નહીં. તમામ જહુગર લોકોનાં નામ હું જાણુંછું.”

એ રવેશ કહીને પછે તલવાર ખેંચી, ને એક પોકાર રોરની મીસાલ મારીને કહીઊં કે, “અથ સગજ પચ્ચા, હવડાં હું તુંને તારા ઘોડાના જન ઉપરથી ખાકમાં નાંખુંછું.” એટલું કહી તે ઉપર તેજ તલવારનો જખમ મારીયો, તેથી નામદાર ફરામરોજે પોતાના સર ઉપર ઢાલ પકડી, ને ગોસાથી પોકાર મારી પોતાની તલવારની પીઠ તેની તલવાર ઉપર એવીતો મારી, કે તે નાપાકના હાથમાંની તલવારના ટુકડે ટુકડા થઈ ગયા. પછે નામદાર ફરામરોજે પોતાના નેઆગાન પાદશાહ જમરોદની તલવાર ખાંધેલી હતી, તે વીજની મીસાલ મેઆનમાંથી ખેંચીને આવાજ મારી કહીઊં કે, “અથ યુરા ખાનદાનના આદી, હવે મરદાનેમરદના હાથની તલવારનો જખમ સંબાલ, ને પેહેલવાન લોકોના જોરની પાળુ જો કે જખુલી પેહેલવાનોની લડાઈ શો રવેશની છે.” જેવાર ગરંગાસ આદીએ નામદાર ફરામરોજને એવો જોશ ભરેલો દીધો, તેવારે તે આદીએ પોતાના સર ઉપર ઢાલ પકડી; પણ નામદાર ફરામરોજે તેની ઢાલ ઉપર એવીતો જખમ મારીયો, કે તેની ઢાલને કાપી ને તેના સર ઉપરની ટોપના બે ટુકડા કરી ને તેના સર ઉપર બેઠી, ને નીઆંથી ઉતરી ઊંડી તેનો સીનો કાપી ડુટી ઉપર ઊતરી, ને તેની સવારીના હાંથી ઉપરના તખત સાથે હાંથીનાં પણ બે ટુકડા કરી નાખીઆ. તેવાર પછે

તેના લશકર ઊપર હોમલો કીધો, તેની ગરદે કરી આસમાન ઊપર પ-
રદો થયો. એમ કરતાં તે નાપાકના લશકરમાંથી ઘણાએક આદીઓને
જીવથી મારીયા, ને ઘણાએકોને જખમી કીધા, તેથી તે લોકો ઊપર લ-
ડાઈનો દરવાજો ખંધ થયો. જ્યારે તે આદીના લશકરે એવો મામલો
પોતા ઉપર દીઠો, કે પોતાનો સરદાર ગરંગાસ મારીયો ગયો તેથી પોતા-
નાં લશકરમાં પોતાનો સામાન લેવાબી ગયા નહી. તેઓને પોતાના જીવ
સીવાય કંઈ બીજી ચીજની દરકાર રહી નહી, ને સરવે કોઈ પરાગંદે થઈ
નાહાસવા લાગા, પણ પેહેલવાન ફરામરજે તરણ કોસ લગી તેઓની પ-
છવાડે પોતાનો ઘોડો દોડાવીને તેઓમાંથીબી ઘણાએક આદીઓને જી-
વથી મારીઆ. તેવાર પછે પોતાનો ઘોડો પાછો ફેરવીને પોતાનાં લશક-
રની તરફ સેતાપ્પ આવી કેહેવા લાગો કે, “અય મારા નામદાર લશકર,
હવે હું શું કરું, કે બુઢા જાલને વાસતે મારું દેલ ધણું આજોરદે રેહે
છે. એ નેકનામ મારા બુઢા પાપને નાપાકજદો સમીલાસ ચોરની મીસાલ
ખેમાલુમ પકડી કેદ કરી પોતાની સાથે સીસતાનની તરફ લેઈ ગયોછે.
મને એવું માલમ પડેછે કે સમીલાસ હાલમાં એલગારનાં જંગલ લગી
જઈ પોહ્યાંચીયો હશે. તેથી આપણનેબી સેતાપ્પી કરો તે નાપાકની પ-
છવાડે જવું જોઈયે, કે તે નાપાક ઘણો પદ નસલનો રાહજન છે, માટે
હું સેતાપ્પ જઈ તેનો રસતો ખંધ કરું.”

એટલું કહી તે જગોથી લશકર સાથે કુચ કરીને, રાતદન રાહના
દરમેઆનમાં મંજલ દરમંજલ ચાલતો હતો, ને એમ કરી કેહેતો હતો
કે, “મને એક સેતારેશોનાસ દાનાવ મોખેદે એમ કરી કહીઊછે, કે એ
નાપાક સમીલાસના હાથ ઉપર તું એક મરતપે કેદ પકડાશે, ને તે સ-
મીલાસ જાપુલના મોલકમાં ઘણીએક ખરાબી કરશે; પણ એકાએક
જેહાન પેહેલવાન રૂસતમ મગરેય જમીનથી આવી પોહ્યાંચશે, તે એ
નાપાક સમીલાસને પકડી એના પાપ પદજદ એકદસતની મીસાલ સુ-
લી ઊપર ચહુડાવીને જાપુલી લશકર પાસે તે ઉપર તીસ્ખંદાજી કરાવીને
સખતીથી મારશે. એ લડાઈમાં આકેબત પાદશાહ કેખાસરો ફતેહેમંદ
થશે, ને ધરાનીઓની તલવારે કરી એ તમામ દુશમનોના સર ખાકમાં
પડશે. એ રવેશ મને તે નેકબખતે કહીઊં છે. વાસતે મારું દેલ ખાક

યજ્ઞદાંથી ઉમેદ ભરેલું છે. એ નાપાક સમીલાસ અગર આસમાન ઉપર જઈને પોતાનો જગો કરી સનીશચર સેતારાની પાસે બેસશે, તોભી આપણા પાદશાહનાં રોશન બખતની મદદથી તેને ખાકમાં નાખશું. આ અગર એ સમીલાસ પાહાડની અંદર જઈ ચોતાની મીસાલ બેસશે, તો ભી જોહાન પેહેલવાન રૂસતમની ચુંગાલથી છુટવાનો નથી. અગર જાહુ-ધએ કરી ગુમ થઈ જશે, તોભી એ આસમાનના પેદા કરનાર પાક યજ્ઞદાંથી એ નાપાક છુટવાનો નથી. તે દાદગરની મદદે કરી એ બદકાર આપોઆપ જાહેરમાં આવી કેદ પકડાશે.” એ રવેશ નામદાર ફરામરોજ પોતાનાં લશકરને કેહતો હતો, ને રાહામાં મોરગ ઉડે તે મીસાલ લશકર સાથે દોડતો હતો.

હેકાયત લખી છે કે, હાખલ થયો નાપાક તખીએતનો
સમીલાસ સીસતાનમાં યાને બખુલ શેહેરમાં અને
બખર થઈ તે વીશેની નામદાર ફરામરોજને.

હવે એ તરફ જોવારે સમીલાસ માજ્દરાની અફરાસીઆબના હોકમથી જેમકે પાણી ઉપર કીસંતી સેતાબ ચાલે, તે મીસાલ જલદીથી લશકર સાથે સીસતાનની તરફ ગયો. તે નાપાકનું સર કીના ભરેલું, ને દેલ પુરાઈ ભરેલું હતું. એમ કરતાં જોવારે એરમંદ નદીના કેનારા ઉપર જઈ પોહોંચીયો, તીઆંબી મકાન નહી કોધો, ને પોતાનો પાહાડની મોશાલનો ઘોડો પાણીમાં ઊતારીયો. તેવારે તેની પછવાડે તમામ માજ્દરાની લશકરેબો પોતપોતાના હાથી તથા ઘોડા પાણીમાં ઊતારીયા. જેવાર નાપાકજદો સમીલાસ પાણીમાંથી શોર શાર કરતો બહાર નીકળીયો, તેવોજ જોસથી આગલ ચાલીયો. એમ કરતાં જોવારે સીસતાન શેહેરના દરવાજાના બોરજ ઉપરથી, દીદબાન લોકોએ એવાં ભારી જોશ ભરેલાં લશકરને દીઠું, તેવારે બખુલની તરફ બોલંદ આવાજ મારોને કહીલે કે, “એક સવાર બોલંદ પાહાડની મીસાલનો ભારે જોશ કરતો આવે છે, તેની પછવાડે લગચક લશકર તરીસ હજાર કરતાંબી જાએ છે, ને તે તમામ લશકર લોહાંનાં બખતરમાં ગરક છે. તે લશ

૬૨ સમીલાસને સીસતાનમાં આવી પોહ્યાંચવાની ખબર. [ખરનો નાથું—

કરને હરોલ નીહંગ પેકર જુ'દો છે, તે ઊપર શેરની સુરત ચીતારેલી છે, ને તમામ લશકરનાં સર ઉપર તુરકી કોલાહા છે, તેથી એ નાંપાકોનો એલાજ તરત કરો, અગર નહીં તો તે જોસ ભરેલું લશકર આવે છે, તે શહેરમાં દાખલ થઈ જશે.” જેવારે એ ખબર જાહેરનાં એવાનમાં થઈ, કે એક લશકર કીના ભરેલું જોસથી દોડતું આવી પોહ્યાંચીલું છે. તેવારે નેક ખખત રોદાખે પોતાનાં તન ઉપર લરજને આંખમાંથી મોતીની મીસાલનાં આંજી વરસાવી કેહેવા લાગી કે, “ જુઓ તજવીજ કરો, કે એકાએક એ લશકર કોણું આવી પોહ્યાંચીલું છે, અને તે શું મતલબથી આવે છે ? કોઈ આપણો પેહેલવાન તો આવતો નહીં હોય. ” તેવારે જસોલ લોકોએ દોડતા જઈને દીદખાનને ફરીથી પુછીલું કે, “ તું નેક રવેશથી નેગાહ કરી જો, કે એ લશકર કોણું છે. ” તેવારે દીદખાને જવાબ દીધો કે, “ એ લશકર તુરાનના પાદશાહ અફસીઆખનું છે. તે એવું તો જોશથી ચાલીયું આવે છે કે, ગોયા કમાનમાંનો તીર જય તે મીસાલ શેતાપીથી ચાલે છે. પણ મારા જેવામાં એવું આવે છે કે, એ લશકર એ જગો સીસતાન ઉપર લડાઈને વાસતે દોડીલું આવે છે. ” એ ખબર જસોલ લોકોએ આવીને રોદાખેને કહી. તે ખબર સાંભલીઆથી રોદાખે પાનુનેાં ચેહેરો તાજાં ગોલાખનાં કુલની મીસાલનો ખીલેલો હતો, તે મેઠીનાં કુલની મીસાલનો જરદ થઈ ગયો. જેવારે એ ખબર જહાન પેહેલવાન રસતમની ખેહેન, ખુરશેદખાનુ નામની આફતાખને ચેહેરેની, ને માહતાખને બદનની હતી તેણે સાંભલી તેવારે તે સેતાખ ઊઠીને તેજ વખત તમામ લડાઈનો સામાન તથાખાર કીધો, ને પોતે મરદાની ખખતર તનમાં પેહેરીલું, ને દેલેર મરદનો લેખાસ લીધો. એ ખબર રસતમની ખેઠી પાનુ ગોસસપ તથા જરખાનુ એ ખેઠીએ સાંભલી, તેજ વખત તે ખેઠી ખેહેનોએ પણ પોતાના તનમાં ખખતર પેહેરી, તે ઊપર લડાઈનાં હુથીઆર પાંધીઆં, ને સેતાખ ખુરશેદ ખાનુની નજદીક આવી, ને તે રૂપાને બદનની ખુરશેદ પાનુને મોહોખતથી કહીલું કે, “ અય નેક ચેહેરેની પાનુ, તું એવડી ગમગીન માં થા. તું એ જગો આસાએસથી ખેશ, કે હુમો ખેહુ ખેહેનો જાબુલી લશકર સાથે શહેરમાંથી બાહાર નીકલીયે, ને તું જો કે એ તુરકી

લશકર ઉપર એવું કામ કરીએ કે, અમારી લડાઈની વાતની કાહાની જોહાનના દરમેઆનમાં કેઆમત લગી રહે કે, તેહેમતન રૂસતમની ખેટીઓબી એ રવેશ લડાયક હતી. એ રવેશ કેઆમત લગી કાહાની રહી જાય, અને આપણા પાનદાનની તારીફ હરેક મોલકના પાદશાહોનો મોજલસમાં થાય. એ તુરાની લશકરના તમામ મરદ લોકો છે, તેઓ ઊપર હું એરત એવી તો દસતખોરદી કડું, કે એ લોકોનાં નામ શરમ નીચે પડે, ને એ પદકારોનો દાહડો સીધા થાય, અને દગાપાજ પાદશાહા અફરાસીઆપની મશકેરી તમામ જોહાનના લોકો કરે. ”

જેવારે પુરશેદપાનુએ પાનુ ગોસસપની જુપ્પાનથી એ રવેશના હીમત ભરેલા સખુન સાંભલીયા, તેવારે પુરશેદ પાનુએ પાનુ ગોસસપ ને એમ કરી કહીઊં કે, “અય તલવારની મારનારી મારી ના મદારી ભરેલી પીલતન રૂસતમની દેલાવર ખેટી, તું એકાએક એ શેહેરમાંથી પાહારી ના નીકલ ને સાએત એક કોઠની સફીલ ઉપર ઊભી રહીને એ તુરાન, લશકરને જો, તેવાર પછે જેવું દેખે તેવું કર. એકાએક દરવાજા ખોલીને, શેહેરમાંથી પાહાર નીકલવું ખુબ નથી. કેમકે જોવામાં એવું આવેછે, કે એ લડાઈ ઘણી સખત છે, ને એમાં આગલ ખીજું કામ વધશે. તેથી તું એવડી તાકીદ માં કર. એ લશકરને સીસતાનની તરફ આવવા દે, કે અવલ આપણે જોઈએ કે એ લશકરનો સપેહેસાલાર કોણ છે, કે એકાએક પાણીના રેલાની મીસાલ બેઅકલ અફરાસીઆપની તરફથી એ તરફ દોડતો આવયો છે. એ લશકરનોબી શુમાર કાહાડીયે, કે એ લશકર કેટલુંએક છે, ને શી રવેશનું છે. અગર એ લોકો આપણી સાથે લડવા આવીઆ હશે તો શી ચીંતા છે, તેનો કસો મુજબકો નથી. પણ જોઈએ કે એ દ્રોજમાં સપેહેસાલાર કોણ છે. તેવાર પછે એ શેહેરનો દરવાજો ખોલી, તારી મેહેરપાન ખેહેન જરપાનુ સાથે તુંને શેહેરમાંથી પાહાર મોકલશ, ને તારી સાથે ઘણાએક જખુલી પેહેલવાનો આપશ, ને જખુલી લશકરની તુંને સપેહેસાલાર કરશ. તેવાર પછે તું શેહેર પાહાર જઈને એ દુશમનનાં લશકર સાથે લડાઈ કરજે, ને એવું કરજે કે એ લોકોમાંથી એક તન સલામત જાય નહીં.” એ રવેશ પુરશેદપાનુએ દાનાઈથી દુરઅદેશો કરી કહીઊં, તે સાંભલીઆથી પાનુ

ગોશસપ તેની નજદીકે સર નીચું કરી ફરમાવરદારીથી ખામોશ ઉભી રહો, ને તે નામદાર ખુરશેદખાનુને કસો જવાપ્ય દીધો નહી. કારણ કે તે જગો અને વખત તકશર કીધાનો હતાજ નહી. જેવાર ખુરશેદખાનુ એ જોયું કે, ખાનુ ગોશસપે તેને કસો જવાપ્ય દીધો નહી, તેવારે હોકમ કીધો કે, “તમામ શહેરમાના આદમીઓ એકઠા થઈ કોઠની સફીલ ઉપર ચહડીને ઊભા રેહું.” એવો હોકમ ખુરશેદખાનુનો સાંભલીને શહેરમા મનાદી કીધી, તેથી તમામ શહેરમાના આદમીઓ આવી કોઠ ઉપર ચહડી તથઆર ઊભા.

હોકાયત લખીછે કે, ખપ્પર થઈ ખુરશેદખાનું તથા જરખાનુંને નાપાક સમીલાસના આવી પોંહોં-ચીઆની અને લશકર તઈઆર કીધું તે ખાનુઆએ.

પછે તે કોટ ઊપર તમામ જન્યુલ શેહરના લોકો હાથમાં તલવારો તથા તીર પકડી ઊભા રહ્યા, કે દુશ્મન સાથે લડાઈ કરે. તેથી તું કેહુ ગોયા કેઆમતનો વખત જાહેર થયો હતો, આ કેસાદના દરવાજાનું કોલક ખોલીઈ હતું. તે શેહરના આદમીઓનાં શોરશારે કરી આસમાનના કાનભી ખેહરા થઈ ગયા હતા. તમામ જન્યુલમાં ગોયા જલજલો પેદા થયો હતો. તેવાર પછે ખુરશેદ ખાનુએ આવાજ મારી શેહરના આદમીઓને કહીઈ કે, “અથ મારા નામદાર અને સરકારજ લોકો, તમે એ લશકરના આવેઆથી કરી વાતે ગમગીન ના થતા, ને એ જગો ઉપર ઉસતવારોથી ઊભા રેહેજો. શા વાસતે કે દુશ્મનનું લશકર રાહમાંથી સેતાવ્ય આલીઈ આવે છે, માટે પરથમ આપણને તેના કામથી વાકેફ થવું જાઈએ, કે એ લશકરનો સેરદાર કોણ છે ને એ લશકર કેટલુએક છે. તે તમામ વાતથી વાકેફ થઈએ, તેવાર પછે દેલાવર ખાનુ ગોરાસપને આપણું લશકર આપીને શેહરમાંથી ખાહાર કાઢાડીયે, કે તે શેરની હીમતની ખાનુ ખાહાર જઈને એ દુશ્મન સાથે લડાઈનો મોકાએલો કરે, ને એ ભારી લશકરમાંથી એક સવારને જીવતો સલામત

જવા દીધે નહીં.” એ રવેશ કહી હોકમ કરી ભારી પથરો મંગાવીને કોટની સફીલના કંગુરા ઉપર ગોઠવીયા, ને શેહેરની આસપાસની ખાહીમાં પાણીની નેહરો જતી કરાવી. તેથી પાણીએ કરી ખાહી ભરાઈ ગઈ, ને જેમ જેહુનનો નદીમાં પાણી જોસથી મોજા મારે તે મીસાલ તે ખાહીમાં પાણી ઊછલવા લાગાં. પછે શેહેરના દરવાજા ઊસતવારીથી બંધ કરાવીયા, ને તમામ દરવાજાએ ભારી તાલાં મેલીને તેની કુંચો મંગાવીને તે કુંચીએ નામદાર રોદાએને હવાલે કીધી.

જેવારે એ કામ તમામ થયું, તેવારે સીસતાનની નજદીક જંગલમાં નાપાક સમીલાસ પોતાના તરીસ હજાર માજદારની સવાર સાથે આવી પોહોંચીયો. તેના સર ઊપર નેહંગપેકર જુડો ઉડતો હતો, અને તેની નીચે મહસત દેવની મીસાલ સમીલાસ ઘોડાની પીઠ ઊપર સવાર થયેલો હતો. તે નાપાકનું તન લોહાનાં બખતરમાં ગરક થયેલું હતું. તેણે પોતાની બાંધ ઉપર એક ગોરજ લોહાનો, પથરને તોડનાર ઊઠાવેલો હતો ને બાજુ ઊપર ચાચી કમાન લટકાવેલી, ને સાહાઈ વામની કમંદ પેચદાર શેકારખંદ સાથે બાંધેલી હતી તથા તરીસ હાથનો લાંબો નેજો પોતાનાં હાથમાં પકડેલો હતો ને ગોસાથી અખરૂ ઉપર ચીન ચહાવી હેરેમનની મીસાલ ઘોડા ઊપર સવાર થયેલો હતો. એ રવેસ શહાના દરમેઆનમાંથી નાપાકજદો સમીલાસ દબદબા સાથે આવી પોહોંચીયો. તે નાપાકજદો દેવ ત્રીચાં આવીને જેવા લાગો તો, જાણુલ શેહેરના દરવાજા બંધ કીધેલા, ને કોટની આસપાસની ખાહીમાં દરીઆવની મીસાલ પાણી ભરેલાં દીઠાં. અને તમામ ભારી પથરો કોટની સફીલ ઊપર ગોઠવેલા હતા અને તમામ લશકર હાથમાં નેજા તથા તીર કમાનો પકડી તે કોટની સફીલ ઊપર ઉભેલું હતું. તે સીસતાન શેહેરના મોટા દરવાજાનાં સર ઊપર એક જરી સાએઆન ખેંચેલો, તેની રસી રેસમની હતી, અને તે ઉપર જર વાટેલો, તથા તેની મેખો રૂપાની અને થાંભા સોનાનાં હતા. તે સાએઆનને ફરતી જાહલર ખેમુલાં મોતીની હતી. તે સાએઆનની નીચે સોનાની તરણ કુરસીઓ મેલેલી હતી, જે કુરસીઓ ઊપર એક એક ચોરસ મોડાં ઊપર યુરખા નાખીને બેઠેલી હતી. તેમાં એક ચોરસ બુજારગી ભરેલી હતી. તે નેકબખત

પાનુની ખેદમતમાં ખેશુમાર ગોલામો તથા પાંદીઓ ઉભાં હતાં. તે તરણુ ઝોરતોમાં એકે તો નામદાર પાનુ ગોસસપ, ખીજ નેકપખત જરપાનું, અને તરીજ દપ્પદપા ભરેલી ખુરશેદપાનું હતી જે બુજો-રગી ભરેલા જાલેજરની ખેટી થતી હતી. તે નામદાર પાનુના હાથમાં તીર કમાન પકડેલી હતી. તે ઝોરત જોવામાં તો ગોયા આસમાન ઊપરનો માહતાપ્પ હોય તે મીસાલની હતી.

જ્યારે નાપાકજનક સમીલાસ માજ્જરાનીએ તે દરવાજાનાં સર
ઊપર એ રવેસ ઓરતોને ખેંટલી દીઠી, તેવારે તેના દબ્બપ્યાની દેહસતે
કરી તે નાપાકનો એહરે જરદ થઈ ગયો. પછે પોતાના દેલ સાથે કહેવા
લાગો કે, “એ તરણ કુરસી ઉપર તરણ પેહેલવાનો ખેઠા છે, તે સરકસ
કોણ હશે ? ને એ દરવાજાનાં સરઊપર એ રવેશ શાવાસતે ખેઠાહશે ?”
એ રવેશ અંદેશો કરી પછે એક પોકાર તેઓ ઉપર મારીને કહીઊં કે,
“અથ નેકાખ નાખેલા પેહેલવાનો, તમે એ રવેશ સરકસ પેલલવાનો-
ની મીસાલના કોણ છા, કે એ રવેશ ખેદેહસત ખેઠા છા.”

હકાયત લખી છે કે, ગોફતેગો કીધી નાપાકબદ્દા સમી
લાસ માજંદરાનીએ ખુજેરગવાર બલેજરની
ખેટી ખુરશેદખ્યાતું સાથે.

વલો સમીલાસે એમ કરો કહીઊં કે, “ અય જાન્યુલી મરદો તમે એવા દેલેર છો, તો મોહ ઉપર ઓરતોની મોસાલ નેકાપ્ય શા વાસ્તે નાખી ખેઠા છો ? તમે મને પીછાનતા નથી કે, નામદાર એકદસત માજ્દરાનોતો દેલાવર ખેલે સમીલાસ તે હું છું. તમામ માજ્દરાનનો મોલક, જેમાં ગીલાન તથા સગસાર તથા જરજન એ ચાર શેહેરો આવેલાં છે તે મારા તાપ્પામાં છે. મારી ખેદમતમાં હમેશાં એક લાખ સવાર તમામ નરે દેવની મોસાલના ધરપકડ ભરેલા કીનાની કમર પાંધીને હાજર રહે છે. હવડાં હું પાદશાહા અફરાસીઆપના હોકમથી તરીસ હાજર સવાર સાથે એ તરફ સીસતાન ઉપર આવીયો છું, કે લડાઈએ કરી એ શેહેરને વેરાન કરી, રૂસતમ તથા જાલનાં એવાનને આતશી કરી

પાલી નાખું ને જાન્યુલ જમીનની એવી ખરાબી કરું કે એ જગો આ-
દમીયોની જગો વડ તથા શેરની વસતી રહે. એ શેહેરના તમામ મરદ
ઓરત તથા બચાં સરવે કોઈને તલવારે કરી કતલેઆમ કરી નાખું. અગર
જો તમે પોતાની નેકખાઈ વાહતા હોય, તો સેતાબ એ શેહેરનો દરવાજો
ખોલો, ને તમે સરવે કોઈ તમારા શેહેરમાં જે કાંઈ નાદેર ચીજો હોય
તે મારી નજદીક લાવી હદીઆ તરોકે નજર ધરો, ને મારા પાંચને યોસ
દઈ મીનતથી આજેજ કરો. તે હદીઆમાં રૂસતમનો તમામ ગંજ તથા
જલેજરનો ખજનો તથા સામે સવારનો તમામ અસખાબ તથા જેહા-
ન પેહેલવાન કેરસાસપનો જે જુનો ખજનો છે તે તમામ મારે હવાલે
કરો. અને તેનીજ સાથે તેહેમતન રૂસતમની પેહુ પેટીઓ તેમાં એક
પાનુ ગોશસપ તથા ખીજ જરખાનું, તથા રૂસતમનો બેન જેની ખુબ-
સુસ્તી જોઈને આફતાબખી સરમોદે થાય છે, એવી જે જલેજરની
પેટી ખુરશેદખાનુ નામની છે, તે ઓરતો ઊપર હું ધણો આશક છું,
માટે એ તરણડે ઓરતોનેબી મારે હવાલે કરો. એ તમામ ચીજ જે મે
પોતાનો જુખાંએ નામ બનામ કહી, તે તમામ ચીજ લાવીને મારી
નજદીક હાજર કરશો, તો પોતાના જીવને મોહાતની તલવારથી છોડવ-
શો. અગર નહી તો હું પાદશાહ અફરાસીઆબના જીવના તથા મારા
નામદાર પાપ દેલેર એકદસતનાં રવાનના તથા મારા ભારી ગોરજ તથા
તેજ તલવારના કસમ ખાઈ હું તમોને કહું છું કે, એ જાન્યુલ શેહેરને
મારા ઘોડાની નાલે કરી પાયમાલ કરી નાખશ ને સીસતાનમાં એક
આદમીને જીવતું સલામત રહેવા દેવશ નહી. તેમાં શું અદના કે
આલા, ઓરત કે મરદ, નાનાં કે મોટાં કોઈને જીવતાં મેલશ નહી. મેં
ખાંગે ખોલંદ પોકારી જે તમોને કહીજી તેજ મારો મોરાદ છે, ખીજ
કોઈ વાતની મને દરકાર નથી. ”

જેવારે નેકખખત ખુરશેદખાનુએ એવા સખુન બદતોખમના
સમીલાસ માજંદરાનીની જુખાનથી સાંભલીયા, તેવારે તે નેકખખત
ખાનુનું દેલ ગોસાએ કરી તું કહે ગોયા આતશ ભરેલું થયું. પછે કુર-
સી ઊપર પેઠાં પેઠાંજ તે નાપાકને જવાબ દીધો કે, “ અચ હશમતો-
ખમના નાપાક જદા બદગોહર દેવ, એવી નાલાયક વાતથી પોતાની

જોખાનને લગામ રાખ, ને એવું બેહુકું બોલવાથી તારી પદ્મજુખાન-
 ને કોતા કર, અગર નહીં તો તારૂં સર એ જગોની ખાકમાં પડશે. અય
 નાપાક, તું શું કહે છે કે હું એ જાણુલનો મોલક પાયેમાલ કરું, પણ
 તારા જેવા હજારો પદ્મકારો એ જગો એકઠા થાય તોભી એ જાણુલ
 જમીનની એક રજનેભી એલજનમ પોહોચતાર નથી. તારૂં નેહસ કદમ
 એ તરફ આવીગી છે, તેથી હું નથી જાણતી કે એ યુજોરગો ભરેલી
 જગોને કોણ જાણે શી ખતા પોંહોચશે; એવું તારૂં નાપાક કદમ છે.
 પણ હવે એમ કરી જાણુ કે, તું તથા અરગસતે અખતનો તારો પાદ-
 શાહા અફરાસીઆપ, એ તમે બેહુ નેહસ સેતારેના નાપાકોનો એ
 જોહાનથી અસખાપ ઊઠાવી જવાનો વખત નજદીક પોંહોચીયો છે.
 તે તુરાનના પાદશાહનો જીવ હમેશે દરદ તથા રંજ તથા ગમ ભરેલો
 રહેજો. શા વાસતે કે એ બેદાદગરે ઘણાએક નામદારોનાં ખુન બેગુનાહ
 રેડેઆં છે, અને ઘણાએક નવજવાનોને ફરેખ દેઈ ઇરાનીઓ સાથે
 લડાવોને તેઓને જીવથી મરાવી, પોતે રોસવા થઈ નાહાસી ગયો છે.
 તેજ મીસાલ તુંનેભી તે પદનઈઅતના પાદશાહ ફરેખ દઈ ગુમરાહા
 કરી એ જગો પોતાનો પીઆરો જન અરખાદ કરવા મોકલીયો છે.
 પણ તું બેઅકલ તેના ફરેખથી સમજીઓ નહીં કે, બેહુદાપણાથી દોડ.
 તો એ જગો આવીયો છે. અગર જો તારા મગજમાં અકલતું ગોહર
 હતે તો તું મારો નજદીક અદખના સખુત બોલતે, ને કોઈનોભી પાક
 જદ બેટીઓનાં નામો તારી પદ્મજુખાન ઉપર નહીં લેતે. અગરએ
 તારા ઘરમાં બેટી નહીં હશે, પણ અય નાપાકજદા ચોર તારી માએ-
 તો કોઈની બેટી હશે? વાસતે અય રજલા મરદ, એવા નાલાયક સ-
 ખુનો સંભાલીને બોલ. તું જાણતો નથી કે, એ જલેજરનાં ખાનદાન
 ઉપર આજ દન તલક કોઈએભી દસતદરાંજી કીધી નથી. તો તું પદ-
 નસલનો ચોર કોણ છે કે જોહાન પેહુલવાન રૂસતમની બેટી તથા બે-
 હેનતું નામ લીયે, એ ઉપરથી માલુમ પડે છે કે, તારી અજલનો વખ-
 ત નજદીક આપી ઊભો છે. વાસતે તું એવા પદ સખુત બોલવાથી
 તારા જીવને નુકશાન પોંહોચાડશે. અય નાપાકજદા હેરેમન, તું જા-
 ણતો નથી; પણ એ પીલતન રૂસતમની બેટીઓ જેવારે પોતાના હાથ-

માં કીનાની તલવાર પકડે છે, તેવારે મહસત શેરના પકડનારા પેહેલવા-
નોથી તે પાનુઓની લડાઈની તાપેશ રાખી શકાતી નથી. તું તો જાણ-
તો નથી પણ એ પાનુગોસસપ તો નામની ઉઠાવનાર એક પેહેલવાન
છે, કે કીનાને વખત નર અજઘાહાના તનની આમડી ફાડી નાખે છે.
અગર જો તે નામદાર પાનુ ગોસામાં આવશે તો, તેજ વખત તેજ
તલવારે કરી તારાં તનને પાકમાં નાખશે. વાસતે તું આ મારા સખુન
સાંભલીને તારૂં મોહો એ લડાઈથી પાછું ફેરવ, ને પોતાનો જીવ પ્ય-
આવવાનો આરો ધુંડ. ને જ રાહુ તું એવડી જલદી કરતો આવેયો છે,
તેજ રાહુ સેતાપી કરી પાછો નીકલી જા. અગર જો તું ને પોતાના જીવ
ઊપર પેઆર હોય તો અકલથી એ કામ કર. તે કરતાં જાણુલ જમોન-
માં નામદારી ભરેલો પુજારગ જલેજર નથી, તે નામદાર તો રેનાં મેદા-
નની તરફ પાદશાહા કેપોસરોની ખીદમતમાં ગયો છે. તીઆં નામદાર
ફ્રંશ મરજ, શેર મરદ પારજો, જંગી તમુર, એ તમામ પેહેલવાનો તુરા-
નના પાદશાહા સાથે લડે છે. તું એ રવેશ દોડતો સીસતાનની તરફ
આવીયો છે, કે તે જગોનો આરતો સાથે લડોને જાણુલ શેહર આશા-
નીથી પોતાને કપજ કરે. પણ એ વાતથી તુને ઘણી શરમ છે, કે લ-
ડાયેક પેહેલવાનોને છોડી આરતો સાથે લડવા આવીયો છે. પણ તું
પોતાની ખરાબી કરવા શેવાએ પીળું કાંઈ જોનાર નથી.”

એવા હીમત ભરેલા સખુન નામદાર પુરુષોદ પાનુની જોયા-
નથી સાંભલીને નાપાકજઘા સમીલાસ માજંદરાનીએ તે નામદાર પાનુ-
ને કહીજી કે, “અય નેકાપદાર મરદ, તું એવડી તુંદીની વાત તારી
જુપાનથી કોતા કર, ને સેતાપ એ શેહરનો દરવાજો ખોલ, ને કેરસા-
સપનો ખજનો તથા સામે નરીમાનની તમામ મતા તથા દસતાન જલ-
ની દોલત, તેહમતન રસતમની પેટીઓ સાથે મારે હવાલે કર, અને
જલની પેટીને મારી નજદીક મોકલી દે, અગર નહીં તો તું તથા તારૂં
જાણુલ શેહર કાંઈ રેહેશે નહીં. જેવારે એ જગોનો તમામ ગંજ
ખજણો તથા તે આરતોને હું એ જગોથી લેઈ જઈને પાદશાહા અફ-
રાસીઆપની ખેદમતમાં પોહોંચાડું, તેવાર પછે તમારી તકસીર તે
પાદશાહા પાસે માગી લેઈને તમારો ગુનાહા માફ કરાજી. તમે જાણતા

નથી પણ તમારો યુદ્ધો જલેજર જે તમામ અતજુમનનો યુજોરગ સરદાર કેહેવાય છે, તે હમારા હાથમાં કેદ પકડાયલો છે.” જેવાર નેક વખત ખુરશોદખાનુએ યુજોરગ જલને કેદ પડીયાની ખપ્પર સાબલી, તેવારે તેણે તેને કહીઊં કે, “અય બદ યુનીઆદના ચોર, જેહાનના દરમેઆનમાં તારી મોશદ પર આવતીજ નાં. અગર તું જેવા સો સમીલાસ કાં નહી આવે, પણ તુંથી એ શેહેરમાં દાખેલ થવાવાનું નથી. કોણની તાકાત છે કે એ જાણસતાનની તરફ વાંકી નજરે નેઘાહ કરી શકે. વાસતે તું નાહક પોતાને રંજદે માં કર, ને પોતાની આપ્તમાં પાછો જ. હું તારા હોકમમાં નથી, કે તુંને દરવાજો ખોલીને શેહેરમાં લેજી.” તેવારે સમીલાસે ફરીથી તાકીદ કરીને તેને કહીઊં કે, “અય મોહો ઢાંકેલા સવાર, તું સેતાપ દરવાજો ખોલ, ને એવા ખેહુંદા સખુન ખોલવાથી ગુજરી જ. અગરજો તું એ રવેશ સરકસીનો પેસો કરશે તો, હુંભી એક આજનો દાહડો સપ્પર કરશ, પછે કાલ રોજે કીનાનો કમરબંધ તંગ પાંધીને મારાં લશકર સાથે એ તમારા કોટની નજદીક આવી મારા ભારી ગોરજે કરી શેહેરનો દરવાજો તોડી નાંખશ. અને તમારા જાણસતી તમામ ઓરતોને ખાક સાથે પરાપર કરી નાંખશ, તથા એ રૂપાને બદનતી ખેટીઓનેભી મારા હાથમાં લાવશ ને તુરાનના પાદશાહના રોશન વખતની મદદથી એ શેહેરમાં કોઇને સલામત રેહેવા દેવશ નહીં. તુંને તથા રૂશતમની ખેટીઓને પાંધીને તુરાનના પાદશાહની નજદીક લેઈ જવશ.” જેવારે ખુરશોદ ખાનુએ તેને જવાબ દીધો કે, “અય નાપાકજદા ચોર કાલ રોજે તું લડાઈ કરશે, તે ટલા વખતમાં તો જો ખોદા ચાહારો તો તારૂ મોહોત લાવનાર, પીલત ન રૂસતમ પોતાના તમામ ખેટાઓ તેમાં નામનો ઉઠાવનાર ફરામરોજ, જેહાંજાય પરજો, જંગી તમુર, દેલાવર જેહાનસોજ શેરની હીમતનો જેહાનવખશ, નામદારી ભરેલો કરીમાન, દેવોને તોડનારો ફેરશાસપ તથા સામ અને તોખાર એ તમામ નામદાર ખેટાઓને સાથે લઈને આવી પોહોચશે. તે નામદાર રૂસતમ પોતાના ભારી ગોરજના એક જખમે કરી તું દેવ વચ્ચાને એ તારા પાહડની મીસાલના ઘોડા સાથે જમીનમાં છુપીઓ કરો નાખશે. અય નાપાક તોખમના દેવ, તું જાણ કે એ જ-

ગો હવડાં તો અમો જોહાનપેહેલવાન રૂસતમની બેહેન તથા બેટીઓ
ઓજ છધયે. ” જવારં બદ તોખમના સમીલાસે, તે નામદાર ઓરત
ની જોખાનથી એવા તેજ ભરેલા સખુન સાંભલીયા, તેવારે પોતા ઉપર
પેચ ખાઇને સાયત એક દમ મારી, પછે પોકાર મારી કહીઊં કે, “અ
ચ તેજ જુખાનની ઓરતો, હું એક આજની રાત ખામોશ છું ; પણ
કાલે ખામદાદને વખત કમર બાંધીને, પછે તમો સરવ કોઇને સજ્જ કર
શ અને એ સીસતાન શેહેરની ધુલવાણી કરી નાખી એક આદમીને
જીવતો રહેવા દેવશ નહીં, તે તમો સરવેએ ખુબ યાદ રાખવું તમો સ
રવ કોઈ આજશેજે ખુશી કરવી હોય તે કરી લો કે કાલશેજે મારી તલ
વારથી તમો કોઈ જીવતા રહેવાના નથી.” એટલું કહી તે જગોથી પો
તાનો ઘોડો પાછો ફેરવી, જખુલ શેહેરથી એક ફરસંગ દુર જઇ દેહર
મારી લશકર સાથે ઓરમંદ નદીના કોનારા ઉપર મકાન કરી પડીયો. પ
ણ તે નાપાકનું દેલ ખુરશેદ બાનુના જવાબથી ઘણું દરદ ભરેલું થ
યું હતું.

હુકાયત લખીછે કે, ગોફતેગો કીધી બાનું ગોશસપે ખુર
શેદ બાનું સાથે લડાઇની તદખીરના બાબમાં.

તે રાત માહતાબે કરી સફેદ રોજની મીસાલ રોશન હતી ; તેની
રોશનીએ કરી તમામ જંગલ તથા પાહાડ નજર આવતા હતા. તે રાત
ને વખત જખુલના કોટની સફીલ ઉપર ચોકીખાન લોકો દમ બદમ
પોકાર મારતા, તેનો શોર સાર આસમાન ઉપર જતો, ને તમામ સફીલ
તથા બોરજો લશકરે ભરેલા, ને જખુલ મસાલો રોશન કીધેલી એવા
માં એકાએક એક સખત વા નીકલીઓ, ને આસમાન ઉપર વાદલ
ધેરાઇ આવીઊં. તે વાદલે કરી તમામ જોહાન સીહા કીરની મીસાલ થઇ
ગઇ. આસમાને લડાઇને વાસતે પોતાનુ લશકર ખેંચીઊં, તેથી ખુતરે
જીને વાસતે વીજલીએ મીઆનમાથી તલવાર ખેંચી, ને સીહા વાદલ
ના તનમાંથી સફેદ રંગનું લોહી જરી થયું ચાને વા, વાદલ, વીજ તથા
વરસાદનો સામઠો કુફરો થવા લાગો. તેથી તમામ જંગલ પાણીએ તર

થઇ ગયું, ને તે વરસાદે કરી જંગલ તથા પાહડોમાં રેલ ફરી વલી. તેન સખખથી સમીલાસનું તમામ લશકર વરસાદનાં પાણીએ કરી પુઢા આદમીની મીસાલ નાતવાન થઇ ગયું ને ધુજવા લાગું અને પવનના જોરે કરી દેહેરાની મેખો તથા રસીઓ તુટી ગઈ, તેથી દેહેરાઓ તુટી પડીઆ. તે પવન તથા વરસાદનાં તોફાને કરી હાથો તથા ઘોડાબી ખતંગ આવીગયા. ને જાણના કોટ ઊપરથી જે પાણી પડતું તે કોટની આસપાસની ખાહીમાં જતું, તેથી તે ખાહી નદીની મીસાલ ભરાઈ ગઈ હતી.

એવી સીહા તોફાની ભરેલી રાતને વખત જોહાન પેહેલવાન રૂસતમની ખેટી પાનુ ગોશસપે, પુરશેદ પાનુને એમ કરી કહીજી કે, “અય નામદાર પાનું, એવી ફ્રેસાદ ભરેલી સીહારાતને વખત આપણને લશકર ખાહાર કાહાડવું જોઈએ કેમકે હવડાં આપણી મોરાદ મોઆફ્રૂક આપણી ઉપર આસમાન મેહેરપાન થયો છે. તુરકી લોકોએ પોતાના મોહોતનો લેખાસ તનમાં પેહેરીઓછે, ને તે લોકોથી જમાનાએ મોહપત કાપીછે. આ રાતની વખતે આપણો દુશમેન ખોઆખમાં પડેલો છે, ને તેમનું લશકર તમામ વરસાદ તથા વાએ કરી ખતંગ આવેલું છે. વાસતે આપણે એ વખત તે લોકો ઉપર સખેખુત મારી, કીનાની તલવારે કરી તેઓનાં તન ખેજન કરી નાખીએ. અગર જો એ રાત આપણા હાથમાં રેહેશે, યાને વખત પોંહોંચશે તો, આપણે આપણાં લશકર સાથે જઈ સમોલાસ ઉપર સખેખુતનું આફત નાખી તે નાપાકના જીવ ઉપર જોહાન તંગ કરીયે.” તેવાર પુરશેદપાનુએ, પાનુ ગોસસપને જવાબ દીધો કે, “અય મારી નેકખખત પાનું, હમેશાં લડાઈને વખત તારો ચાર પાકે દાવર હોજો. તારી દાનાઈ તથા વાત ઘણી ખુબ છે, ને એવી રાતને વખત દુશમેન ઉપર સખેખુત મારવું ખેહેતર છે; પણ હું એટલી વાતથી ડરું છું, કે જોવારે આપણું લશકર એ રોહેરમાંથી ખાહાર નીકલે, ને મપાદા જમાનાની ચાલથી એ તુરકી લોકોના હાથ ઉપર મારીજી જાય તો પછે આપણો ચારે કાંઈજ રહે નહી; શા વાસતે કે એ તુરકી લોકોનું લશકર ઘણું જખરદસત ને લડાઈનું કરનાર છે, અને એ નાપાક જાદો એકદસતનો ખેટો સમીલાસ, જેના હાથથી કુલાદનું લોહોડુંબી મોમનો મોશાલ નરમ થઈ જાય છે, તે ગોચા એક જંગી હાથીની

મીસાલનો કબીઅતમંદ છે, તેથી એ બદકારની નજદીક નર અજ-
દાહુનેબી ઊભો રહેવાની તાકત નથી. બીજું એ કે અગર તું એ સમી
લાસ સાથે લડશે, અને તે નાપાકના હાથથી શેકસત પામશે તો, તે બ-
દકેરદાર દેવ સેતાબી કરતો આવીને જાણુલની ખરાબી કરશે. વાસતે
હવડાં તો તું શેહેરમાંજ લશકર સાથે પનાહ પકડી બેશે તો ઘણું ખુ-
બ છે. જ્યાં લગો એ શેહેરના દરવાજા બંધ કરીને આપણે આપણાં
લશકર સાથે હોશોઆરીથી રહીએ તોઆં સુધી કોણની તાકત છે કે,
એ શેહેર લેધ શકે. તે કરતાં એ નાપાકને એ જગો આવીયાનો ખબ
ર પાકજાદ પાદશાહ કેબોસરોને થઈ હશે, તેથી તે નેકબખત પાદશા
હ દરેક પેહેલવાનને હોકમ કરી આપણી મદદે મોકલીયા વગર રહેશે
નહી. તેથી એકબી નામદાર પેહેલવાન એ જગો આપણી મદદે આવી
પોંહોઅશે.” જેવાર નામદારી બરેલી બાનું ગોશસપે પુરશેદ બાનુંથી એ
વા સખુન સાંભલીયા, તેવારે તે નેકબખત બાનુને એમ કરી કહીઁ
કે, “અય બુજોરગ જાલેજરની નામદાર બેટી મને એવા ખબર થઈછે
કે, બુજોરગવાર જાલતો એ નાપાકજાદા સમીલાસના હાથમાં કેદ પકડ
યો છે. એવો ખબર મને એક દાનાવ મરદે કહીછે, તેથી મારું દેલ પે
આતાબમાં પડીઁ છે કે, તે નામદાર બાપની ઊપર શી રવેશની સખતી
પડતી હશે. વાસતે હું આહુંધું કે, એ નાપાકના બંધમાંથી હું મારા
બુજોરગ બાપ જાલને છોડવું. અગર જો તું મને એ કામ કરવાથી
બંધ કરશે તો હવે પછે મારે જીવવું હરામ છે, ને હું પોતાને હાથે મારું
સર ખંજરે કરી કાપી નાખશ. શા વાસતે કે હું તે મારા બુજોરગવાર બુ
હા બાપને કેદ પડેલો દેખી શકતી નથી, ને હું ગોયા તેના ગમથી દો
વાની થઈધું. તે કરતાં આપણને જેહાનના દરમેઆનમાં મોટી સરમીંદ
ગી પોંહોઅશે, ને જેહાનના લોકો એમ કરી કેહશે કે, જેહાન પેહેલ
વાન રસતમની બેટી બાનુ ગોશસપ એવા દેલેરને નામદાર કેહેવાતી હ-
તી, ને એક માજંદસની પેહેલવાન પોતાનાં લશકર સાથે જાણુલસતાન
ઉપર લડવા ગયો તેવારે તેથી ડરીને શેહેરના દરવાજા બંધ કરી બેઠી.
એવા તાનાજણીના સખુન મારેથી સાંખી શકાશે નહી.”

હુકાયત લખીછે કે, પાહુર નીકલી નામદાર પાનું ગોશ-
સપ તથા જરપાનું જાણુલ શેહરમાંથી અને જઘ
પોંહોચી સમીલાસ માજંદરાનીના તક્કા
ચાચોની નજદીક.

જેવારે ખુરશદપાનુંએ જોયું કે, પાનું ગોશસપ એ લડાઈથી
શતને વખત પોતાનું સર ફેરવવાની નથી, ને એકાએક દરવાજો ખો-
લીને શેહરમાંથી પાહાર નીકલશે, તીઆરે તેણીએ તે નામદાર
પાનુંને કહીજી કે, “અય મારી નેકવખત અને માહાતાપને મોહોની
પાનું ગોશસપ, જો હવડાં તારી પાહુશ લડાઈમાં જવાની થઈ છે તો
ભલું જ; પણ અવલ તું પોતાના તનમાં વખતર પેહેરીને પોતાનાં
તનને લડાઈનાં હુથીઆરે કરી દરસત કર, ને લડાયક શેરની મીસાલ
ઘોડા ઉપર સવાર થાઈ, દેલમાંથી દેહેસતને દુર કરી, પોતાની જેહેન
જરપાનુંને તારી સાથે લેઈને દુશમતની લડાઈમાં જ, કે એ જરપાનું
તારી સાથે ચારીની કરનાર થાઈ પડે. અને આપણાં લશકરોમાંથી નેજ-
ના મારનાર નામીઆ દશ હજાર સવાર લેઈ જ, ને હું એ જગો સર-
વ્વસાહી ચાને તપાશને વાસતે રહું છું કે, એ જગો શેહર સંભાલી
જેસું. પણ એવું કરજે કે મને શેહર મેલી લડાઈમાં આવવું પડે
નહી અગર હું લડાઈમાં આવું તો નાપાકજદો સમીલાસ, પીજે
દરવાજો પોતાનાં ભારો લશકરને લેઈ સીસતાન શેહરમાં સેતાવ દાખલ
થઈ શેહર લેઈ મેલે, તો આપણી તમામ મેહેનત વ્વરવાદ જાય. ને
આપણા પુજોરગોના વખતનું જીનું વતન હાથમાંથી જાય.” જેવારે
ખુરશદપાનુંની જોવાનથી એવા નશીએતનાં સખુત નામદારી ભરેલી
પાનું ગોશસપે લડાઈને વાસતે પાહાર નીકલવાની રજના સાંભલીઆ,
તથા ખુશીએ કરી તેનું મોહો ગોલાપનાં કુલની મીસાલ ખીલીજી, ને
સેતાવ ઊઠીને લડાઈનું વખતર પેહેરીજી, ને હાથમાં પેચદાર નેજો
પકડીયો, ને સર ઊપર પેહેલવાની કોલાહ મેલી, ને કમરવધ તંગ
પાંધીયો, ને વખતરની દામન ગેરદાની ને મોહો ઊપર નેકાવ ના-

ખીયો. તેથી તું કેહે ગોયા વાદલમાં માહતાપ્ય છુપાય, તે મીસાલ તેનો શેશન એહેશે પરદામાં ઢંકાયો.

તે નામદાર પાનુને એ રવેશ તધઆરીમાં જોઈ લડાયક જરપાનુંએબી પાનું ગોશસપની મીસાલ પોતાનાં તનમાં પખતર પેહેરીને સર ઊપર કોલાહ મેલો, ને જે રવેશ નામની ઉઠાવનાર પાનું ગોશસપતઈઆર થઈ હતી તેજ મીસાલ તેબી તઈઆર થઈ. પછી હોકમ કધી કે, “કુશમન ઊપર સખેખુન મારવાને વાસતે જખ્યુલી લશકરના ચુનંદા સવારો તઈઆર થાય.” તે નામદાર પાનુંએનો એવો હોકમ સાંભલતાં વાર તલવારના મારનારા દશ હજર જખ્યુલી સવારો કમર પાંધીને તઈઆર થયા. પછે તે ખેહુ ખેનો સેતાખીથી તેજ ચાલના ઘોડા ઊપર સવાર થઈ, સીસતાન શેહેરનો દરવાજો ખોલી દશ હજર સવાર સાથે શેરની મીસાલ શેહેરમાંથી પાહાર નીકલીને આગલ ચાલી.

હેકાયત લખી છે કે, મારીયો ગયો સમીલાસ માજંદરાની
ના લશકરનો જરંગાસ નામનો તલાયો સરદાર
નામદારી ભરેલી જરપાનુંના હાથ ઊપર.

એમ કરતાં તે ખેહુ નામદાર પાનુએ પોતાના ખાસ લશકર સાથે સમીલાસનાં લશકરનો તરફ જઈ પોંહોંચી. તે રાતે સમીલાસનાં લશકરના તલાયાનો સરદાર જરંગાસ નામનો સમીલાસનો એક ખેશી હતો. તે જરંગાસ માજંદરાની મીસાલનો લડાયક પેહેલવાન સમીલાસના લશકરમાં ખીજો કોઈ હતોજ નહી. તે નાપાકજદો માજંદરાની તનમાં હાથીની મીસાલનો ને જોરમાં મગરમછની મીસાલનો હતો. તેની લડાઇથી હેરેમનબી આજેજ થાય એવો તે નાપાક જખરદસત પેહેલવાન હતો. તે નાપાક માજંદરાની તે રાતે પોતાનાં માજંદરાની દશ હજર સવાર સાથે તલાયો ફરેતો હતો. તેની નજદીક તે ખેહુ નામદાર પાનુંએ પોતાના જખ્યુલી લશકર સાથે જઈ પોંહોંચી. તેજ વખત બારી ગોરજો ઉઠાવીને તે તલાયામાંથી ઘણાએક નામીઆ પેહેલવાનોને

કુટી નાખીઆ. જેવારે જરંગાસ માજંદરાનીએ દુરથી પોતાના લશકર ઊપર એકાએક એવો સખત મામલો દોઠો, તેવાર શેતાપ્ય વાની મીસાલ પોતાનો ઘોડો દપટાવતો જઈ, પોકાર મારીને કહીજી કે, “એવો સીહા રાતને વખત તમે કોણ લોક છો અને એ લશકર કોણનું છે, અને એવી સીહા કીલ જેવો રાતને વખત તમે એ જગો શા વાસતે આવીયા છો, ને એ જગોથી આગલ કીઆં જવા આહો છો ? અગર જો તમારી મરજી હુમારાં લશકર ઊપર સખેખુન મારવાની હોય તો કેહો કે હવડાં હું તમોને તમારી જગો ઊપર પાછો ફેરવી મોકલું. હું એ જગો માજંદરાની લશકર ઊપર તલાયો ફરું છું. કોણની તાકાત છે કે એ જગો આવી શકે. અગર જો એક મરતબે હુરેમનબી સામે આવી પડે તો તેનાબી તનને ખાકમાં નાખું. હું પેહેલવાન સમીલાસનો ખેશી, માજંદરાની લશકરનો સપેહેસાલાર, ગોરજનો મારનાર જરંગાસ પેહેલવાન, એ લશકર સાથે તલાયો ફરું છું. હું નરે શેરથીબી ડરતો નથી. અગરજો તમે લોકો એ જગો લડાઈને વાસતે આવેઆ હશે તો, એમ કરી જાણજો કે તમે પોતાના પાંજીએ આલીને ધોરમાં આવીયા છો. હવડાં તમારી પાંખુ પાંધોને પેહેલવાન સમીલાસની નજદીક લેઈ જાજી, કે તે નામદાર તમોને જીવતા સુલી ઉપર ચહડાવે, તો તમામ જોહાનના દેવો તમારા આજરથી છુટે ; પણ હવડાં તો તમે પોતાનાં નામ જાહેર કરી કેહો કે, હુમોબી જાણીએ કે તમે લોકો કોણ છો ને એવી સીહા રાતને વખત શા વાસતે આવીયા છો ? ” એ રવેશ તે જરંગાસ માજંદરાની શેર કરી કેહતો હતો, એવામાં જાણુલી લશકરમાંથી જોહાનપેહેલવાન રૂસતમની ખેટો નામદારી ભરેલી જરખાનુએ પોતાનો ઘોડો મેદાનમાં જોહોકીયો. પછે તેજ આતશની મીસાલ ગોસાથી લડાઈમાં આવીને જરંગાસ માજંદરાની ઉપર પોકાર મારી કહીજી કે, “હું સામેસજારના પાનદાનનાં નામદારી ભરેલા શાશખનો ખેટો શેર મરદ પરજો છું, જોહાનપેહેલવાન રૂસતમ મારો પપાવો કેહેવાય છે. આ ખીજો સવાર જે મારી સાથે પાહાડની મીસાલના ઘોડા ઊપર સવાર થયેલો છે, તે તેહેમતત રૂસતમનો ખેટો દેવોની પાંખુને તોડનાર નામદાર ફામરજ છે. એ નામદાર પેહેલવાન અગર આહે તો આસમાન

ઉપરના માહાતાપ્યનેબી જર લાવે. હમે ખેહુ જેહાનના લેનારા પેહેલવાનો, રેયેના મેદાનમાંથી સીસતાનની તરફ આવેઆ છધયે, કે હમારા કપ્પીલાના લોકોની મદદ કરી તમામ તુરાનીઓને સેકસતે કરીએ.” એવા સખુન તે નેકાપદારની જુપ્પાનથી સાંબલીઆ તેથી જરંગાસ માજંદરાની ડરીયો. ને તેથી ગોચા તેનું દેલ પે ટુકડા થયું. પછે મહસત હાથીની મીસાલ જોસમાં આવીને, પોતાનો સાતસો મણનો ગોરજ ઊઠાવાયો ને એક પોકાર નરે દેવની મીસાલ મારીને જરખાનુ ઊપર હોમલો કરી, તે નેકપખત ઊપર પોતાનો ગોરજ મારીયો. તેજ વખત તે પાનુંએ પોતાના સર ઊપર ઢાલ પકડી, ને જેમકે વાદલમાં રેશન માહાતાપ્ય છુપો થાય તે મીસાલ જરખાનું ઢાલ નીચે છુપી થઈ; પણ તે નાપેકારે તેની ઢાલ ઊપર એવો તો જોરથી ગોરજ મારીયો, કે તેના ઢપકારાએ કરી ધરતીકંપ થયો હોય તે મીસાલ જમીન ઘુલ, પણ તે નામદાર પાનુંના તનને કસો રંજ પોંહોંચીયો નહોં બલકે તેનું મોહો કુલની મીસાલ ખીલીઈ. પણ ખેહુ લશકરનાં તમામ પેહેલવાનેના દેલમાં તો એવું ગુમાન આવીઈ કે, એ નાપાકના ભારી ગોરજે કર જરખાનુંની આપિર આવી, એ રવેશ અંદેશો કરવા લાગા.

જેવારે જરખાનુએ તેની પાનુમાં એવો જોર દીઠો, તેવારે પોતાના દેલ સાથે કેહેવા લાગી કે, “એ નાપાક તો કીનાને વખત નર આજદાહનો મીસાલનો દેખું.” એ રવેશ દેલમાં કહીને પછે પોતાનો ગોરજ ઊઠાવીને ગોસાથી પોતાના ઘોડાને એડ મારી આજર ગોસસપની મીસાલ ઘોડો દપટાવતી જઈને એક ગોરજ એવો તો જોરથી મારીયો, કે તેના જરખે કરી જરંગાસ માજંદરાની તથા તેનો ઘોડો ખેહુ જણ સ્થ થે ખાકમાં ગેરદોષેય થઈ પડેયા, અને તે નાપાકના તનમાંથી પલીદી ભરેલો જીવ નીકલી ગયો. તેવાર પછે તે લડાયક જરખાનુંએ તેના લશકર ઊપર હોમલો કીધો, ને જેમ સખત વાએ કરી જહાડનાં શુકા પાતરાં ખડી પડે, તે મીસાલ પોતાની તેજ તલવારે કરી તુરકી તલાયા એનાં સર જમીન ઊપર નાખતી. એવામાં તે નામદારની ખેહન પાનું ગોસસપ પોતાનો ઘોડો દપટાવતી આવી. તેણે પોકાર મારીને કહીઈ કે, “અય મકર તથા હીલા ભરેલા સમોલાસ, તું એ તરફ જાપુલ રોહેર

ઉપર કીનાનો લડાઇ ઊઠાવીને શા વાસતે આવીયો છે ? તું નથી જાણ
તો કે મહસત શેરના ગોવાલામાં બુઢી લોકડીથી ખેસાય નહીં. તો તું
એક નાપાક રજલો માજંદરાની એ બુજોરગી ભરેલાં મકાનની તરફ
તારાં નેહસત કદમ લઇ આવીઓ છે ; પણ તેં અજાણમાં પોતાના તન
ને બલામાં નાંખીલિ છે, ને પોતાના મુતેલા મોહુતને જગાડીલિ છે.
અય નાપાકજનદા ચોર, મને પીછાણતો નથી, કે હું સામે સવારના જા-
લેજરનો ખેટો પીલતન રૂશતમ છું. હવડાં હું મગરેખ જમીનથી રાહ
માપતો એ તરફ લડાઇને વાસતે આવીયો છું. તારા લશ્કરના તલાયા
ઓનો સરદાર, જરંગાશ માજંદરાની મારા હાથ ઉપર મારેઓ ગયે
છે, તે હું તુને જણાવું છું. હવે હું એ તરફ આવીયો છું, કે તું નાપા-
કજનદા ચોર સમીલાસ ઉપર જોહાન સીહા કરી નાખું.” એટલું કહી
તે નામદાર પાનુએ તુરકી લશ્કરમાં પોતાનો ઘોડો જોહાંકીયો, અને
તેણીએ એવી તો સખત લડાઇ કીધી, કે તેની તલવારે કરો તમામ જ-
ગલ લોહી ભરેલું થયું. જેવારે તુરકી લશ્કરના તલાયાઓએ એવી રસ
તાખેજ પોતા ઉપર દોઢી, તેવારે શેતાખ સરવે કોઇ પોતાના ઘોડાઓની
લગામ ફેરવીને નાહસવા લાગા. તેઓની પછવાડે પાનુ જેશસપ આ-
જરગોસસપની મીસાલ ઘોડો નખાવતી જતી હતી. અને તેજ તલવારે
કરી તે લોકોને ખાકમાં નાખતી હતી. તે સીહારાતને વખત તે નામદાર
પાનુના હાથથી તલાયાઓ ઉપર એ રવેસ રસતાખેજ ગુજરી હતી. તે
ઓના શોરશારે કરી સમીલાસના લશ્કરમાં ભારે ગભરાત પેદા થયો,
ને શેતાખ સરવે કોઇ ગાભરા પડી ખોઆખમાંથી જતી ઉઠયા, ને જે
કોઇ દેહેરામાંથી પાહાર નોકલતા, તે લોકો તે પાનુની તલવારે કરી
ખાકમાં ઊંધા પડતા હતા.

હોકાયત લખીછે કે, લડાઈ કીધી જેહાન પેહેલવાન રસ
તમની ખેટી દેલેર પાનું ગોરાસપે તથા નામની
ઊઠાવનાર જરખાનુંએ નાપાકબદા સમી-
લાસ માજંદરાનીના લશકર સાથે.

એમ કરતાં તે લડાઈના શોર શારે કરી તમામ જંગલ હલમલી
રહીઁ. તું કેહે, ગોયા તે મેદાનમાં તે વખતે લોહીની નદી જરી થઈ હ
તી, ને તમામ મેદાન આદમીઓની લોથે કરી ભરાઈ ગયું હતું. એ વી
સોહા રાતને વખત તેજ તલવારના ચમકાટ તથા ભારી ગોરજના ધપકારા-
એ કરી તુરકી લોકો ગાભરા પડી ગયા હતા. જેવારે તે લડાઈના શોરશાર
જાણુલ શેહરમાં ખુરશેદ પાનુએ સાંભલીઓ, તેવારે જાણીએ કે, નામ
ની ઉઠાવનાર પાનુએએ ખુરા જવના સમીલાસના લશકર ઉપર સપે
ખુત મારોઉ હશે. એવો અંદેશો કરી હોકમ કીધો કે, “શેહરમાં કરેના
ય તથા નગારાંના આવાજ જરી કરે.” તે હોકમ સાંભલીઆથી તે રાત
ને વખત જાણુલ શેહરમાંથી નગારાને કરેનાયના આવાજ નીકલીઆ,
જે આસમાન લગી જઈ પોંહોંચીયા. એ શોરશારથી દરીઆના મોજ
મીસાલ જમીન હાલવા લાગી, ને જમાનો જલજલા ભરેલો થયો. લડા-
ઈના કરનારા દેલેર સવારો પોકાર મારતા, તેથી જંગલના શેરો ગાભરા
પડી હર તરફ નાહાસતા હતા. તે લડાઈમાં એક તરફ ઘોડાઓના હરન
વાએ કરી અજાયબ તરેહનો ગોઘાટ થઈરહ્યો હતો. પીછ તરફ ધડ, પ
કડ, પાંધ, માર, સીવાય કાંઈ પીખું સંભલાતુંજ નહી હતું. ઘોડાઓ
ની ઠોકરે કરી આદમીઓનાં સર તથા પાંચી તથા છાતી ઠપકતી હતી.
“વીજની મીસાલના ચલકાતની તલવારો ચલકવા લાગી અને ભારી ગો-
રજો જેમ લોહાડના હથોડા એરત ઊપર પડે તે મીસાલ પેહેલવાનોનાં
સર ઊપર પડતા હતા. છુટ ભાલડી તથા નેજ આદમીઓના સીનામાં
લાગતા તેથી આદમીઓનાં તન ગોયા શીકમાં કપ્યાબ પોચ તે મીસાલ
થઈ જતાં અને તે કાપ વાહાડથી ખેશુમાર લોહી જરી થયું, તેથી તમા
મ મેદાને પરવાલાનો રંગ પકડીયો હતો.

એ રવેશ એક તરફથી લડાયક બાનુ ગોસસપ તે બારી લશ્કર ઉપર મારે ચલાવતી હતી, તથા બીજી તરફ નોજવાન જરબાનું તુરકી લોકો ઉપર સખત આક્રમક નાખતી હતી. એમ કરતાં સમીલાસનાં લશ્કરમાં એક સગસારી મરદ બદ બુનીઆદનો સગસાર શાહાનો બે ટો હતો, તેની પોતાનાં સગસારી લશ્કર સાથે પાદશાહી અફરાસીઆબના હોકમથી પેહેલવાન સમીલાસની ચારીને વાસંતે સાથે આવેલો હતો, તે નાપાકનું નામ નેહેરાસ સગસારી કેહેતા હતા. તે નાપેકાર બુરો મરદ કીનાને વખત ગોચા મોહોતનો કાસદ હતો. તે હર જગોની લડાઈમાં નામ ઉઠાવતો હતો. તે બદ તોખમનો ને હેરાસ પોતાના દેહેરામાંથી બહાર નીકલીને પાહાડની મીસાલના ઘોડા ઉપર સવાર થયો, ને તરાંબાની નોખતની મીસાલ પોકાર કરવા લાગો. પછે ગરદન ઉપર બારી ગોરજ ઉઠાવી, માર્ગદર્શનના દેવનો મીસાલ ગોસામાં આવીયો, ને એક બારી લાકડું ઊઠાવી, જે લાકડું ગોચા તલવારના મારનારા પેહેલવાનોનાં જીવની બચાવ હતી. તે લાકડાં ઉપર બે પથરના તખ્તા ઘણા બારી લોહાની જંજીરે કરી બાંધેલા અને તે ઉપર સખત મેખો મારેલો હતો. તે લાકડું નેહેરાસ સગસારી પોતાના હાથમાં ઉઠાવીને તે સીંહા રાતને વખત બખુલી લોકો ઉપર કીનો લેવાને વાસંતે ફરતો હતો; પણ તે રાત ઘણી સીંહા હતી તેથી તે સગસારી તુરાની તથા બખુલીને પીછાનતો નહીં હતો. તેથી જે કોઈ સામે આવતું તેને ગરદોપેચ કરી નાખતો હતો. એવામાં તે નેહેરાસનું અને જરબાનું સામે મલબું થયું. હવે તે નામની ઉઠાવનાર જરબાનું તો તલવાર તથા ગોરજની મારનાર હતી. તે આસ્તને નેહેરાસ સગસારીએ રાતને વખત મોહો ઉપર પરદો નાખેલી દીઠી. તેના તનમાં પાદશાહી બખતર પેહેરેલું અને તે ઉપર જરી કમરબંધ બાંધી, પાદશાહી દબદબા સાથે હતી. તેની સવારીનો ઘોડો મહસત પાહાડની મીસાલનો, તે ઉપર જવાહેરના જડાવનું જીન માંડેલું હતું, એવા દબદબા ભરેલી તલવારની મારનાર તે બાનું હતી. તે તુરકી લશ્કરમાં શોકારી શેરની મીસાલ જઈ પડીને તલવાર તથા ગોરજે કરી પેહેલવાનોને ખાકમાં નાખતી હતી, ને કોઈ સવાર ઉપર તલવારનો જખમ

મારતી, તેને તેના ઘોડા સાથે બે ટુકડાજ કરી નાખતી હતી. તેની તલવારેની દેહેસતે કરી તુરાની લશકર ગાભરું પડી ગયું હતું. જેમ કે હરન તથા ગોરખરનાં ટોલાં, શેકારી શેરને જોઈને નાહાસે તે મીસાલ તુરાની લોકેના ટોલે ટોલા તે નામદારને જોઈને નાહાસતાં હતાં.

જેવારે નેહરાસ સગસારીએ તે નામદારને એ રવેશ જાસ ભરેલી દીઠી, તેવારે ગોસામાં આવી લડાઈના ઘોડો તેની તરફ દૃષ્ટાવીયા. તેની ગરદે કરી આસમાન ઢંકાઈ ગયા. પછે તે નેહરાસે એક પોકાર માજંદરાનના દેવોની મીસાલ મારીને કહીઊં કે, “અય નેકાબદાર જંગી સવાર મરદ, તું એ સીહા રાતને વખત એ લશકરમા શા વાસતે આવીઓ છે ને એવી સખત લડાઈ કરીને. એ લોકો પાસે શું માગે છે ? કે તે હમારાં લશકરના ઘણાએક નામીઆ પેહેલવાનોને જીવથી મારયાં છે. તારી તેજ તલવારે કરી તમામ જંગલ લોહી ભરેલું થયું છે. હમારાં લશકરની ધુલ નીકલી ગઈ છે તો શું તું દલેર સમીલાસથી ડરતો નથી ? એ લશકર તો નામદારી ભરલા એકદસતના ખેટાનું છે, ને તે સરફરાજ પોતે પણ એ લશકરમાં હાજર છે, ને તું એવડી શોખી કરે છે ; પણ આલમમાં મશહુર છે કે સખેખુત મારવું, તે આરતોનાં કામ છે, એ કામ મરદાને મરદનાં નથી. હવે તો અય દેલાવર મરદ, તું પોતાનું નામ મારી નજદીક કેહુ અને તું એ રવેશ પોતાના મોહા ઉપર પરદો નાંખીને એવી સખત લડાઈ કરે છે ? ”

હુકાયત લખી છે કે, રસતો અંધ કીધો નેહરાસ સગસારીએ નામવર જરખાનુનો.

જેવારે નામદાર જરખાનુએ નેહરાસ સગસારીની જુખાનથી એવા સખુનો સાંભળીઆ તેવારે તેણીએ તે ઉપર પોતાની નજર ફેરવી. તીઆં જોય શું કે, એક હરેમન બચો સામે આવી ઊભેલો અને હાથમાં એક ભારો લાકડું ઊઠાવેલું હતું, ને તનમાં બપ્પર જાનવરનાં આમડાનું બપ્પતર પેહેરેલું હતું. તે નાપાકનો આવાજ તરાંખાની નોખત વાગે તે મીસાલનો હતો. તેની બેહુ આંખ ખુલ ભરેલી હતી. તન-

માં બારી કોહેબેહેસતુન પાહાડની મીસાલનો હતો. તે નાપાકનું સર બારી ગુંપજની મીસાલનું, ને તન સીહા કીરની મીસાલનું, અને મોહો હડતાલની મીસાલનું જરદ હતું. તે પદકારનાં તન ઉપરના પાલ સફેદ હતા, ને તેના મોહોડમાંથી આગલા બે દાંત હાથીની મીસાલ પાહાર નીકલેલા હતા. તેનું નાક ગોયા એક કીસતી હતી. તેની બેહુ પાજી ગોયા બે ચેનારનાં જાહાડ હતાં. બેહુ હાથની દરેકે આંગલી ગોયા કાકડીના ખીરાની મીસાલની હતી. કદમાં તે નાપાકબદો દેવ નેવું વામ જિંચો, ને જાડાઇમાં ચાલીસ વામ હતો ! પદસુરતીમાં તેનો ચેહરો ગોયા હેરેમનના ચેહરાની મશકરી કરતો, કે મારા જેવી પદસુરતી તારામાંની નથી. એવો તે નાપાક પદ ચાલનો ને પદસુરત હતો. એવા નાપાક પદજાદ દેવને જોઇ, નામની ઊઠાવનાર જરપ્પાનુંએ દેહસત ખાધો, ને પોતાના દેલ સાથે કેહેવા લાગી કે, “એ પદજાદ નરે દેવની મીસાલનો ડરામણો મરદ, એકદસતનો બેટો નાપાકજાદો સમીલાસ પોતેજ હશે. વાસતે મને સજવાર છે કે અવલ એ નાપાકને એનું નામ પુછું, કે એ આજરનો પોહોચાડનાર નાપાક કોણ છે.”

એવો અંદેશો કરી નામદારી બરેલી જરપ્પાનુંએ પોકાર મારીને તેને કહીજે કે, “અય લડાઇ બરેલા દેવ, મારું નામ શેર મરદ પરજો કરી કેહે છે. કીનાને વખત મારી લડાઇમાં બારી દેવ લોકોથીબી ઊભું રહી શકાતું નથી. જાલેજરના રૂસતમનો નખીરો સરફરાજ શોહરા-બનો બેટો પરજો તે હું છું. હું એ રાતને વખત એટલા વાસતે આવોઓ છું, કે નાપાકજાદ સમીલાસનાં તનથી સર કાપી નાખું; વાસતે મને એવું ગુમાન આવે છે કે, જંગી સમીલાસ તે તુંજ છે.” એવા સખુન નામદારી બરેલી જરપ્પાનુંની જીપ્પાનથી સાંબલીને નેહેરાસે હસીને તે નેકાપદાર સવારને કહીજે કે, “અય દલેર પરજો, ધર પકડ બરેલો સમીલાસ હું નથી. હું તો નામનો ઊઠાવનાર, પેહેલવાનોને મારનાર, સગસારનો સપેહેસાલાર નામદાર નેહેરાસ છું. મારી દેહેશતથી દરીઆવનાં પાણીબી ધુજે છે ને મહસત હાથીને તો હું આશાનીથી એક ગોરખની મીસાલે ઉઠાવી લેજી છું. કીનાંને વખત જોહાનના દરમેઆનમાં મારો હમનપરદ કોઈ છેજ નહીં. મગર એક

સમોલાસ પેહેલવાન મારી પરાપરીનો છે. વલી મેં એવું સાંભલીજી છે કે, તેં એ મેદાનમાં મરદાને મરદની મોસાલ મરદ લોકો સાથે ધણી લડાઈ કીધી છે ને તું હમેશે ધરાનીઓનો ચાર થઈ, તુરાનીઓ સાથે લડે છે. વાસતે તું મને કહે છે કે, તુંને એ રવેશની ધરાનના પાદશાહ સાથે આશનાઈ કીઆંથી થઈ? અથ નામદાર નેકાપ અફકન નરેશના પકડનાર પેહેલવાન, તું આવ, કે હું તુંને બેદાર પપ્પતના દબ્બા ભરેલા પાદશાહ અફરાસીઆપની નજદીક લેઈ જાઉં; ને તુંથી જે કાંઈ શોખી થઈ છે તેનો ગોનાહ હું પાદશાહ પાસેથી માગી લેઉં, ને તારી તમામ વકસીર માફ કરાવી, પાદશાહ અફરાસીઆપનાં અનજુ મ નમાં દબ્બા ભરેલી જગો ઉપર તુંને બેસાડું. અને તુરાની અનજુ-મનમાં હું તુંને બુજોરગી અપાઉં. અગર જો તું મારી સાથે નહીં આવી લડાઈ તથા કીનો ઉઠાવશે તો એમ કરી જાણ, કે તેં પોતાને હાથે પોતાના પેટમાં ખંજર મારીજી, ને પોતાની ઊમરની રસી પોતાને હાથે તોડી નાખી તું પોતાનો જીવ મારા હાથમાંથી સલામત લઈ જશે નહીં. કીનાને વખત હું તારો બેહુ પ્યાનુ પાંધી તુંને ખોઆરીથી ખેંચતો પેહેલવાન સમોલાસની નજદીક લેઈ જવશ, તે દેલાવર તેજ વખત તુને સુલી ઉપર ચહડાવશે, ને તારા તનને તીરઅંદાજ કરાવશે, અને વલી એ કામ કીધાથી જેહાનના દરમેઆનમાં હું ધણો બુજોરગી પામશ.”

એવા સંખ્ય નેહરોસ મજદરાનીની બુખાનથી સાંભલીને ના-મદાર જરૂરિયાત હસી. પછે તેણે નેહરોસને એમ કરી કહીજી કે, “અથ બેહુદા મરદ, તું જટલા સંખ્ય બોલે છે તેમાંનો એક સંખ્યનો તારે-થી બનવાનો નથી. તે કરતાં તારામાં કીનો લેવાની માહીતી કીઆં છે કે તું લડાઈમાં મારા હાથ પાંધશે; પણ તું પોતાની ખાતેર જમેથી જાણજે, કે હું સાહોશપના બેટો શેર મરદ પરજો છું, હું મારા ભારી જોરજો કરી તારી ગરદન એક લેહેજમાં તોડી નાખશ. તેવાર પછે નાપકબદા સમોલાસ ઉપર જઈ, તે દેવપચાને જીવતો પકડી તેની ગરદનમાં રસી નાંખશ, અને મહસત હાથીની મીસાલ ખેંચતો સીસ-તાનની તરફ લેઈ જવશ, ને સીસાન શેહેરના દરવાજા ઉપર તે પદ-

કારને સુલી દેવશ. અને તમામ જાણુલસતાનનાં લોકોને હોકમ કરશ, કે તે લોકો તે પુરા માર્ગદર્શની સમીલાસને સગસાર ચાને પથરનો માર મારે. એ રવેશ તમે દેવ વ્યવ્યક્તિને સજ્જત પોહોચાડશ કે તેથી તમારો પાદશાહ અક્રાસીઆપ્ય જર જર રેય.” એવા સખત સખુન નામદાર જરપ્પાનુની જુપ્પાનથી સાંભલીને નેહરાસે ગોસામાં આવી કાના બરેલું મોહો કરીને આગલ ઘોડો દપટાવીયો. એવામાં જરપ્પાનુએ પોતાનો ભારી ગોરજ ઊઠાવીને એક પોકાર મારી તેને કહીશ કે, અય નાપાક-જનદા દેવ, અવલ એક જરપ્પ તું મારા હાથનો સંભાલ, જો તું એ ગોરજના જરપ્પથી સલામત રહેશે, તો એમ કરી જાણુજે કે જહાનના દરમેઆનમાં તારું મોહોત છેજ નહીં.” તે નામદાર પાનુંનું એટલું કેહવું કે, તે નેહરાસે પોતાનાં સર ઊપર ઢાલ પકડી. એવામાં જરપ્પાનુએ તે ઊપર પોતાનો ગોરજ એવો તો જોરથી મારીયો, કે તે જરપ્પે કરી તું કેહુ ગોયા તે હરેમનની મીસાલના પેહેલવાનના પેટમાં લોહી પંધાયું ! તે પોતાના તન ઊપર સાંપની મીસાલ પેચ ખાઈકેહુવા લાગો કે, “એવા જપ્પરદસત પેહેલવાન સાથે કામ નહી પડીશ હતે તો ખેહ-તર હતું. મે હરેક મોલકના પેહેલવાનો સાથે ઘણો સખત લડાઈઓ કીધી છે; પણ એવો લડાઈએક પેહેલવાન મારો ઊમરમાં મેં હરગેજ દોઢો તો નહીં.”

એ રવેશ પોતાના દેલ સાથે નેહરાસ સગસારીએ વીચાર કરી પછે શેતાપ્પ પોતાનાં હાથમાંનું ભારી લાકડું ઊઠાવીશ. અને પ્પલાતા વાદલની મીસાલ પોકાર મારીને કહીશ કે, “અય પુરા પ્પાનદાનના પુરજીગર, હવે તું એક જરપ્પ મારા હાથનોભી સંભાલ, કે તુંને માલમ પડે કે સગસારો લોકોમાંથી એવી કોઈએત દેખું.” જેવારે જરપ્પાનુએ એવી વાત તે નેહરાસ સગસારીની જુપ્પાનથી સાંભલીને તેજ વખત પોતાની પાણુ ઉપરથી ગીલાની ઢાલ ઊઠાવી સેતાપ્પ પોતાનાં સર ઊપર પકડી, તેથી તું કેહુ ગોયા અઊદમી રાતનો અંદર ધરણના ભાવમાં ઘેસયો હોય તે મીસાળ ઢાલ નોએ છુપી થઈ એવામાં નાપાક ખસલતના નેહરાસ સગસારીએ પોતાનાં ઘોડાને જોલાન દેઈ પેલું લાકડું ગોડનની મીસાલ પોતાનાં સર ઊપર ફેરવી બેએપ્પ પીઆર રીતે જરપ્પાનુ ઊપર મારેશ.

હેકાયત લખીછે કે, કેદ પકડાઈ નામદારી ભરેલી જરયાનુ નેહરાસ સગસારીની કમંદના પેચમાં.

તે નાપાકજદા નેહરાસના ભારી લાકડાંના જરખે કરી જરયાનુ પોતાના તન ઉપર લરજી, અને તેના દીદામાં જેહાન સીદા થઈ. તે નાપાકના ભારી જરખથી જરયાનુંની આંખમાંથી લોહીના કતરા નોક-લીધા, ને તાજાં ગોલાપ્પનાં ફુલની મીસાલનો ચેહેરો જરદ થઈ ગયો, તે ભારી જરખના આચકાથી તેના ઘોડાની કમર તુટી ગઈ, તેથી તે પાકજદ પાનુ પોતાનાં ઘોડા સાથે જમીન ઉપર પડી, ને તેનો તેજ ચાલનો ઘોડો જીવથી મારેયો ગયો. તે જરખ મારીને સેતમગાર નેહરાસ પોતાનો ઘોડો દપટાવતો આગલ નીકલી ગયો. જેવારે જરયાનું પોતાના તગાવર ઘોડા સાથે જમીન ઉપર પડી, તેવારે તેના પપ્પતરની કડી તુટી ગઈ, ને તેનું તન પાકમાં લેટીઈ. જેવારે તે નામદાર પાનુનો ઘોડો મારીઓ ગયો તેવારે જરયાનુએ ગોસામાં આવી, ને પોકાર મારી પાક દાદાર પાસે મદદ માગી. પછે પોતાનાં જોરે કરી પોતાનો પાંચ ઘોડા નીચેથી ખેંચી કાઢાડીને સેતાપ્પ તે જગોથી ઉઠી, અને નવેસરથી કીનો ઊઠાવી લડાઈમાં આવી. જેવારે તે સીધાં સરવની મીસાલની પા. નુએ પોતાની જગોથી સર ઊઠાવીઈ, તેવારે તેને જોઈ પેલો નાપાક નેહરાસ સગસારી તુંદીથી ઘોડો દપટાવતો પાછો આવીઓ હતો, ને ને જરયાનુને જમીન ઉપર ઊભેલી દીઠી તેથી તેનું તન લરજીઈ. પછે તે નાપાકે પોતાનાં જીતનાં શેકરખંદ ઉપરથી પેચદાર કમંદ ખોલી ને તે પાકજદ પાનુ ઉપર નાખી, તેથી જરયાનુની ગરદન તથા પાનુ પાં. ધમાં આવી. તે વારે નેહરાસે પોતાનો ઘોડો પાછો ફેરવીને તે જગોથી આગલ દપટાવીઓ, કે તે નેકપપ્પત પાનુને ખેંચતો પોતાના નેહરાસની તરફ લેઈ જાય.

જેવારે નામદારી ભરેલી જરયાનું આસમાનની ચાલથી નાપાક-જદા નેહરાસ સગસારીના કમંદના ફાંદામાં પડી, તેવારે તેનું હેલ દરદ ભરેલું થયું. પછે પોતાના હેલ સાથે કેહેવા લાગી કે, “ અય પાક ચ-જદાં તે એ પુરાસગસારીનાં હાંથમાં મને કેદ નાખી, તેનાં કરતાં એક

મરતપે તેં મારા છવની ગરદ કાહાડી નાખી હતે તો ખેહતર હતું. હું
એ નાપાકના પંધમાં પડીછું, તેથી માહારા ખાનદાનને ધણી શરમી-
દગી હાંશેલ થાશે.” એ રવેશ પોકારતી હતી. જેવારે જરખાનુના ગોલા-
મોએ એવું દીઠું કે પોતાની સાહેબ ઉપર જમાનાની ચાલથી સખતી
આવી પડી, તેવાર તમામ ગોલામો હાથમાં નેજ તથા ખંજર ઊઠાવી
જાપુલી ઘોડા દપટાવતા આવીને નાપાક નેહરાશ સગસારી ઊપર હો-
મલો કીધો, ને તે બદ સુરત દેવની આશપાશ ફરી વલીઆ, ને આહીઉ
કે જરખાનુને તે નાપાકનાં હાથમાંથી છોડવો. હેવો અનદેશે કરીને.
ને નાપાક સાગસારી ઉપર એટલા તો નેજ તથા ખંજરનાં જરખો મા-
રીયા કે તેટલા પાણીના કતરાબી જમીન ઊપર વાડલમાંથી નહી પડે
તે મીસાલ નેજ તથા ખંજર તથા તીરનો વરસાદ તે નાપાક ઊપર વર-
સાવોયો, પણ તે નાપાક હેરેમનની મીસાલનાં દેવને કસો આસેબ
પોંહાંચીયો નહીં. ને તે નાપાક દમબદમ બબર જનવરની મીસાલ
પોકાર મારતો તે નેકબખત પાંતુંને ખેંચવા ઉપર પોતાનો જોર કરતો
હતો. જેવાર તે નાપાકે જાપુલીઓનો ગલખો એ રવેશ પોતા ઊપર
દીઠો, તેવાર જરખાનુના પંધની રશી પોતાના પાકોની રાંત નીચે પાંધી,
ને ઘોડાને એડ મારીને લડાઇમાં આવીયો, ને લોહીની વરસાવનાર તલ-
વાર ઊઠાવી જાપુલી લશકર ઊપર મારવા લાગો. તે નાપાકનેદો જે
કોઈના સર ઉપર તલવાર મારતો તે શખશને તેની સવારીના ઘોડા સાથે
ખે તુકડા કરતો. હેવામાં તે નેહરાશની મદદે સગસારી લશકર આવી
પોંહાંચીયો, તે સરવ કોઈ ગોરજ તથા તલવાર ઊઠાવીને જાપુલી ઊપર
જઇ પડીયા, જેથી તે મેદાનમાં જુમખેશની લડાઈ શરૂ થઇ. એમ
કરતાં ધણાએકે લશકરના મુઆથી તમામ જમીન લોહીના દરીઆવન
મીસાલ મોજ મારવા લાગી, ને જેમકે સખત વરસાદના કતરા વરશે તો
મીસાલ આદમીઓનાં સર જમીન ઉપર પડતાં, ને આદમી તથા ઘોડા
તથા હાથીઓની લોથે કરી તે મેદાનમાં ટેકરા થયા. ને સવારોને પોતાનાં
ગોડા ચલાવવાની શહ બંધ થઇ ગઇ. ને સવારોનાં તન મેદાનમાં દ-
ડીની મીસાલ ઉછલતાં ને દેલાવર પેહેલવાનેના પોકારે જમાનો ધાબસો
પડો ગયો હતો. જેવાર હેવી સખતી બરેલી લડાઈનો શોર શાર ત-

મામ લશકરમાં ફરી વલીઓ, તે ખપ્પર યુદ્ધરગ ખાનદાનની ખાનુ ગોશસપને થઈ.

હુકાયત લખીછે કે, ખપ્પર થઈ નેકબખત ખાનુ
ગોશસપને દેઝાવર જરખાનુના કેદ
પકડાયાની.

એવામાં કેટલાક સવારોએ દોડતા આવી નામદાર ખાનુગોશસ-
પને ખપ્પર કહી કે, અય તલવાર તથા ગોરજની સાહેબ, તું તો એ
જગો ઉભીછે, ને તાહારી નામદાર બેહન જરખાનુ દુશમેનના હાથમાં
બંધ પડીછે. તેને નાપાક સગસારી લોકો ખેચતા દેવખચા સમીલાશની
નજદીક લેઈ જાયછે. ” જેવાર ખાનુ ગોશસપે એવા સખ્ત શાંભલી
યા, તેવાર નેતના ઝાડની મીસાલ પોતાના તન ઊપર લરછ ને પોતાનાં
દેલ સાથે એમ કરી કહીઉં કે, “ હવે મારૂ બખત પુરૂ બરગસતે થ-
ઈછી, કે મારી પીઆરી બેહન દુશમેનના હાથ ઉપર કેદ પકડાઈ. અગર
બા તે નાપાક લોકો મારી બેહનને બાંધીને સેતાબી કરતા લેઈ જશે,
ને બદ કેરદારનો સમીલાશ તે નેકબખત ખાનુને જોશે તો તેજ વખત
તે નાપાક નેહરાશ સગસારીને તરત બખસશે, તો મારા નામદાર બાપ
જેહાન પેહેલવાન રૂસતમનુ નામ શરમ નીચે પડશે, ને મને પોતાના
જાન ઊપર કરી મરવુ પડશે. વાસતે હમણા બેહતર તો એજ છે કે, તે
નાપાકના હાથમાંથી પરથમ મારી બેહનને છોડવું. એવો અંદેશો કરી
પોતાના લશકર ઉપર આવાજ મારી કહીઉં કે, “અય તલવારના માર-
નારા મારા નામદાર લોકો, મેં એવું સાંભલીછી કે નાપાક નેહરાશ સગ-
સારીએ પાકજનક જરખાનુને કમંદના પેચમાં કેદ પકડીછે. વાસતે તમે
સરવ કોઈ એક મરતબે એકઠા થઈને લડાઈ કરો, હવે એ જગો સખ્પર
કીધાનું કામ નથી. જેવાર મારી બેહનનું તન કેદમાં પકડાયું છે, તો
ગોયા મારૂ તન આતશની આહામાં પડીછી છે.” એટલું કહી પોતાનો
ઘોડો આગલ દપટાવીયો, ને હરતરફથી દુશમેનોનાં સર પાકમાં નાખ-

વા લાગી, ને તલવારે કરી તુરાની તથા સગશારી લોકોના સર ઊપર આ-
તશ વરસાવવા લાગી.

એમ કરતાં તે નામદાર ખાનુ જોશ કરતી તુરાની લશકરમાં આ-
ગલ નીકલી ગઈ તીઆં જઈ જોય શું કે, પોતાની બેહેન જરખાનુને
દીઠી, કે તેની ગરદનમાં કમંદનો પેચ નાખી તે કમંદની રસો નાપાક
નેહરસે પોતાના પાંચેની રાત નીચે બાંધી છે. ને પોતાના હાથમાં
ભારી લાકડું પકડીને જખુલી લશકર સાથે કીનાથી લડે છે. ને તેના
ઘોડાની પછવાડે નેક નઈએતની જરખાનુ ખોઆરીથી ખેંચાએછે. એ
રવેશ તમાશો જોઈ ખાનુ ગોશસપનું દેલ બલીઈ, પછે તે ખાનુએ ચા-
હીઈ કે નેહરશ સાથે લડે, ને તે નાપાકના જીવથી ગરદ કાઢાડી નાખે.
પણ દુરઅદેશો કરી દાનાઈથી વીચારીઈ કે, અવલ તો જરખાનુને
છોડવું, તેવાર પછે એ હેરેમત સાથે લડીને એને ખાકમાં નાખું. એ
રવેશ અદેશો કરી પોતાના ઘોડાને એડ મારી આગલ દપટાવીયો. ને
સેતાખ વાની મીસાલ જઈ પોંહોંચી, ને જરખાનુની બંધની રશી ઉપર
પોતાની તલવારનો જરખ મારી તે પેચદાર કમંદ કાપી નાખી, તેથી જ-
રખાનુનું તન બંધમાંથી છુટું તેથી ખાનુગોશસપનું દેલ ઘાણું ખુશી
થયું. એવામાં સરકારજ પારેશ પરેહજગારે એક જરી લગામનો ઘોડો
સેતાખ લાવીને જરખાનુને હવાસે કીધો, તેથી તે નામદાર ખાનુ તે જરી
જીતનાં ઘોડા ઉપર સવાર થઈ, ને લડાઈની તરફ પોતાનો ઘોડો દપટા-
વીયો. ને અવલ ખાનુગોશસપની નજદીક જઈને કેહેવા લાગી કે, “અય
મેહેરખાન બેહેન, તુંને પાક ચજદાંતી મદદ હમેશ હોજો, કે તેં આજ
દને મારાં તનને સખત બંધમાંથી છોડવીઈ છે. અય મારી નામદાર
બેહેન હવે તું પોતાની જગો ઉપર આશાએશથી ઉભી રેહે, કે એ ના-
પાક સેતમગાર નેહરશ સગશારીની સાથે હું લડું ને એ બદકાર સાથે
એવું કરૂં કે એ નાપાક લડાઈ કરવાથી પશોમાન થાએ.” તેવાર દાનાઈ
બરેલો ખાનુગોશસપે પોતાની બેહેનને કહીઈ કે, “અય શેરની હીમત
ની બેહેન, તું એ નાપાક સગશારીની લડાઈમાં બર આવતી નથી. કેમકે
એ નાપાકજદો લડાઈમાં ઘણો જખરદસત છે, તેથી તું જરા સખર કર,
કે હું એના મેદાનમાં જઈને એની બાજુ બાંધી, મેદાનમાં તારી નજ-

દીક લાજી, વાસતે તું એવડી સેવાખી ના કર, ને જશ સપર પકડ.”
એટલું કહીને પોતાના ઘોડાને જોલાન કીધું, તેની નાલની ગરદે કરી ત-
મામ હવા ગેરદ બરેલી થઈ.

હુકાયત લખી છે કે, આવી પોંહોંચી નામદારી બરેલી
ખાનુગોશસપ પોતાની બેહેન જરખાનુની મદદે
ને તે નામદારે નેહરાસ સગશારીનો
રસતો બંધ કીધો.

પછે નામદારી બરેલી ખાનુ ગોશસપે ગોસાથી એક પોકાર મારી-
યો જે પોકારે કરી તમામ જમીન ભરણ. પછે નાપાકજદા નેહરાસ
સગશારીનો રસતો બંધ કીધો, ને તે બદકાર સગસાર ઊપર નેધા કરી
જોયું. તીઆં જોય શું કે ગોયા એક કીના બરેલો જંગી નર અજ-
દાહા ઊભેલો દોઢો. તે નાપાકનું કદ એવું તો ઊંચું હતું કે તેનું સર
કપ્પુદ રંગના આસમાન સાથે જઈ લાગેલું. તે ખાનુએ ઘણાએક દેવો,
તથા હુપસીઓને દીઠા હતા, તેથી તેના દેલમાં કરોડ ડર હતો નહીં. પણ
તે સગશારીને જોયાથી તે ખાનુ ઘણી અજબ રહી, ને તેનું દેલ બે
તુકડા થયું. પછે તેણે પાક ચજદાનની નજદીક પોકાર મારીને કહીજી
કે, “અય દાદના લેનાર દાદગર, એ લડાઇમાં એક મરતબે એ જગો
મારી ઇઆરી કર, કે એ વખત એ નાપાકને જોવાથી મારા દેલમાં ડર
પેદા થયો છે.”

એટલું કહી પછે એક બોલંદ પોકાર મારીને કહીજી કે, “અય
પુરા આજરના દેનાર હવે હું આવી પોંહોંચી છું, કે મારા ભારી ગોરજ
કરી તારા સરમાંથી મગજ કાઢાડી નાખુ.” જ્યારે નેહરાસ સગશારીએ
એવો સખુન ખાનુગોશસપની જોખાનથી શાંભલીયો, તેવાર સિના મો-
હોની તરફ નેધા કરીને જોયું. તીઆં જોએ શું કે, એક દલેર સવાર શે
રની હીમતનો દીઠો, જેણે પુલંદ પાહાડની મીસાલનાં ઘોડા ઊપર સવા
ર થઈ, ને ગરદન ઊપર એક ગાવીઆંનો ગોરજ પકડેલો, ને તનમાં

પાદશાહી દબ્બદબ્બાનું વખતર પેહેરીને પોતાના મોઢો ઉપર નેકાવ નાં-
વેલો હતો. તે શોર તથા ખોકારમાં મગરમછની મીસાલનો; તથા દબ્બ-
દબ્બામાં પાદશાહીઓની મીસાલનો હતો. એ રવેશના તે નામદારને
દબ્બદબ્બા ભરેલો જોઈ નેહરાશ સગશારો અજબ રહીયો. ને પોતાના
દેલ સાથે કેહેવા લાગો કે, “એ યુજોરગી ભરેલો સવાર કોણ હશે ? કે
એના દબ્બદબ્બાની દેહેસતે કરી જમાંનાનું દેલભી એ તુંકડા થાએ છે.”
એ રવેશ અનદેશો કરી પછે પુછીજી કે, “અથ દેલાવર સવાર, તું પો-
તાનું નામ મને કેહે, કે એ જાણુલી સવારોમાં તું એવી યુજોરગી ભ-
રેલો સવાર કોણ છે ને એવી સીદા રાતને વખત એ જગો આવી
એવડો શોર ખોકાર શા વાસતે કરે છે ? તેં મારાં ભારી લશકર ઉપર
સખેપુત મારીને મારો ચુંગાલમાંથી દેલાવર પેહેલવાનને છોડવીયો છે,
પણ તું જો કે તે દેલાવરને જે કાંઈ કરવું હતું તેનાં પદલામાં હું તુને
કરી દેખાડું છું.” તેવાર ગોશા ભરેલી પાંતુ ગોશસપે તે દેવજાનને
કહીજી કે, “અથ પેહુદા મગજના પેહોશ રજલા મરદ, તું મારૂ નામ
શું પુછે છે ! અગર જો મારા નામનો એકે હરફ તારા કાનમાં પોહોંચે
તો તારા તનમાંથી તેજ વખત તારો પલીદ છવ નીકલી જાએ. ઇઆ
તો તું પેહોશ થઈ તુરત પોતાના ઘોડા ઉપરથી ખાકમાં જીંધો પડીને
સાંપની મીસાલ પેચ ખાએ, અને તું પોતાનાં એ કામ કીધાથી પસે-
માંન થાએ. હું તે બંદો છું, કે જહાન પેહેલવાન રસતમનો બેટે,
પાદશાહા કેપોસરોની દરવાનો એકે કમીનો બંદો નામદાર ફરામરોજ
તે હું છું. મારો નેઆગાન બેદાર વખતનો સરફરાજ જાલેજર છે, ને
મારો ભતરીજો શેરની વજનનો કરનાર પરજો છે. વાસતે અગર જો
તારી ખાએશ લડાઈ કરવાની હોએ તો સેતાવ મારી મોકાબેલ આવ.
પણ અવલ તુંબી પોતાનું નામ મારી નજદીક જાહેર કરી કેહે.”

જેવાર નેહરાશ સગશારોએ એવા સખુત પાંતુગોશસપની જુપા
નથી સાંભલીયા તેવાર પોતાના દેલમાં લરજીયો. ને પોતાના દેલ સાથે
કેહેવા લાગો કે, “મને એવી એક અજાએવી પેદા થાયે છે, કે એ
વી સીદા રાતને વખત મારી સાંમે નામદાર ફરામરજ આવી પોહોં-
ચીયો છે. એ સરફરાજ સરદારે તો લડાઈને વખત હેરાશ જેવા ભારી

દેવને પાંધીયો હતો, તો મારો તાકત શી કે એની સાથે હું લડાઈ કરી શકું.” એવો અનદેશો કરી પછે પોકાર મારી કહીલું કે, “અય નાદાન છોકરા, હવડાં કીનાંથી તલવારે કરી તારા તનને રેજે રેજ કરી નાંખું છું, કારણ કે તું મારા મેદાનને તથા મારા ગોરજને લાએકનો મરદ નથી.” તેવાર પાનુગોશસપે તેને કહીલું કે, “અય રજલા મરદ, તું એવો ખેલુદી વાત માં કર, મારી લડાઈમાં તુને દસતરશ નથી, તેથી તું કેટલોએક વાર થયો ડમર કરીને પોતાનો જન પચાવા ચાહે છે. અય બદ યુતીઆદ અને બદ અંદેશાના બદશુસ્ત દેવ, તું સેતાપ તેજ વાની મોસાલ રાહા અપેતા શીસતાનની તરફ આવીયો છે, તો તેં એટલું નહી જાણીલું કે જેવાર પીલતન રૂસતમ એ ખપ્પર શાંબલશે તેવાર તે નામદાર તુંદીથી આવી પોંહોંચશે. ઈઆ અગર પોતાથી નહી અવાશે તો ખીજ પેહેલવાનોને પણ મોકલશે, ને તમે લોકો સાથે લડાઈ કરી ને તમારો જીવગાંતીની આખેર લાવશે. તારા સરને ખાકમાં નાંખશે, કે ફરીથી તું કીનાનો દાહડો નજરે જોએ નહીં, એવો અનદેશો તો તેં કીધોજ નહીં. પણ તું પોતાની ખાતેરજમા સખ, કે જેવાર પીલતન રૂસતમ એ તરફ આવશે તેવાર અવલ તો નાપાકજદા ચોર સમીલાશનો દાહડો સીછા કરી નાંખશે, ને તમારા તમામ લશકરને ગોરદોપેચ કરો તમે લોકોમાંથી એક રાખશનેબી જીવતો સલામત જવા દેશે નહીં.”

હુકાયત લખીછે કે, લડાઈ કીધી જેહાન પેહેલવાન રૂસતમ ની બેટી પાનુ ગોરાસપે નેહરાસ સગસારો સાથે અને જખમી થયો સગસારી તે પાનુના હાથ ઊપર.

એ રવેશ કહીને તે પાકજદ પાનુએ પોતાનો ખેચદાર અજદાહા ની મોસાલનો મેજો ઉઠાવીયો, ને કીનાંથી લડાઈની રાહા રસમ પકડી. એમ કરતાં ખેલુએ એક એક ઊપર ઘોડા દખટાવીયા, તેની ગરદ પોલાંદ આસમાન ઉપર જઈ પોંહોંચી, અને ખેલુના નેજા એક એકનાં ખખતરની કડીઓ તોડવા લાગા, તેથી તેઓનાં દેલ ગમગીન થયાં. તેઓનાં ખખતર ચારણીની મોસાલ શોરાખદાર થયાં. તે ખેલુ ઘાયલ કી-

૯૨ ખાનગીસપ્ત અને નેહરાસ વચ્ચે જન્મખાલ. [પરજો નાચું-

નાથી ગોસા બરેલાં હતાં. તે ખેડુ જંગી સવાસે પોતાના નેજા એક પીળા ઊપર મારતા તેની વચ્ચે ઢાલ ગોચા સહજની કરતો હતી. એમ કરતાં ધણાએક હોમલા એક પીળા ઊપર કીધા, એવામાં નામદાર ખાનુ ગોસસપે પોતાના હાથમાંનો નેજો મુકી તુરત પોતાના હાથની ચુંગાલ લાંબી કરી નેહરાસ સગસારીના નેજા ઉપર પોતાનો પંજો મારી તેના નેજાનું સર પકડીઊં, તે તમાસો જોઈ નેહરાસ ધણો અજબ રહીયો. અને તે નામદારને કેહેવા લાગો કે, “અય યે અકલના સગલ, મગર તું મારી પાસે અમન માગવા આહેછે; પણ હવે તો હું તારે વાસતે એ વું કડું કે તું એ જગોથી પાછો પોતાનાં શેહેરમાં જવતો જઈ શકે ન હીં, ને પીછ મરતયે મરદોની લડાઈમાં આવે નહી.” એવા સખુન ને હેરાસની જુપ્પાનથી નામદાર ખાનુ ગોસસપે સાંભલી તેને કહીઊં કે, અય સગસારી સોહા જવના દેવ, અગર જો તું મરદાને મરદ છેતો તારા હાથમાં નો નેજો સંભાલી રાખ. કારણ કે હું એમ કરી આહુધું કે, તારા હાથ માંથી એ નેજો છીનવી લેઊં, ને તેવાર પછે તું ને એ તારા ઘોડા ઉપર થી ઊંધો પાકમાં નાખું.” તેવારે તે સગસારીએ ખાનુ ગોસસપને કહી ઊં કે, “અય નેકાપદાર સવાર એ કામ ખનવું ધણું મુસકેલ છે ; તું તો શું પણ મારી ચુગાલમાંથી આસમાનથીબી નેજો છીનવી લેવાય ન હી, તો તું કોણું છે કે મારા હાથમાંથી નેજો છીનવી લીયે. મગરશું તારા જોવામાં હું એવો નામરદ છું, કે તુ મારા હાથમાંથી નેજો છીનવી લેવા આહેછે. એ નાતવાન સવાર તું એવડું ડમર નાં કર; હવડાં તું એ મેદાનમાં રેશવા થાશ્વે.”

એ રવેરાના સખુન નેહરાસની જુપ્પાનથી સાંભલીને નામદારી બ રેલી ખાનું ગોસસપ તુંદીમાં આવી, ને એક જોર કરી, તે નાપાકના હાથમાંથી નેજો છીનવી લીધો ; જેના ધસારાથી નેહરાસના હાથની હ થેલોમાંથી લોહી જરી થયું ; ને તે બદમુરત સગસારી આભરે પડી ગયો. પછે ગોસામા આવીને ને હેરાસે મેઆનમાંથી સેતાખત લવાર ખેંચી ને ખાનુ ગોસસપ ઊપર પોકાર મારી કહીઊં કે, “અય હેરેમનજાદા, હ વે તું મારા હાથનો એક જખમ સભાલ.” જેવારે નેકબખત ખાનું ગોસસપે તે સગસારીને તલવાર ઊઠાવેલો દીઠો, તેવારે જેમ રેશાન આડું

તાપ વાદલામાં છુપાય તે મીસાલે ઢાલ નીચે પોતાનું સર પોસીદે કીધું; તેજ વખત તે નાપાકે તલવારનો જખમ તે નેકખખત પાનું ઊપર મારી યો, તેવીજ તે નામદાર પાનું પોતાના ઘોડાની પીઠ ઉપર વાંકી થઇ ગઇ, અને તુરત પોતાનો હાથ લાંબો કરી નેહેરાસ સગસારોના હાથનો પંજો પકડી લીધો. ને તે સગસારી ઊપર એક પોકાર મારીને તેના હાથ માંથી તલવાર છતવી લીધી. તે નામદાર પાનુની એવી દેલાવરો જાણથી જંગી નેહેરાસ ઘણોએક આજોરદે થયો, ને પોતાના તન ઊપર ધુજવા લાગો. એવા નામની ઉઠાવનાર પાનુગોસસપે બોલદં અવાજે તે નાપાક ને કહી જા કે “અય ડરામણી સુરતના દેવ, હવે તું મારા હાથમાંથી તલવાર છીનવી લે, ચા નહીં તો મારા હાથની તેજ તલવારનો જખમ સંભાલ.” તે નામદાર પાનુંનું એટલું કેહેવું કે, લગ્યક નેહરાસે પોતાનાં સર ઊપર ઢાલ પકડી તેની નીચે પોતાનું સર છુપાવી જી; પણ તે નામદાર પાનુંએ તેની ઢાલ ઊપર તલવારનો જખમ એવો તો સામેત મારીયો કે તે ઢાલ કાપીને તેના સર ઉપરની લોહાની ટોપ હતી તે ઉપર જખમ આવીઓ, તે ટોપને કાપીને તેના સરની ખોપરીમાં ઊતરીઓ. એવામાં તે કાફરજદા નેહરાસે પોતાનું સર ચોરાવી લીધું, તેથી તે જખમ ખાંધ ઊપર આવીઓ, તીઆંથી છટકીને તે તલવાર નીચે ઉતરી તે તેના પાઉની શન ઉપર લાગી, તેથી તે નાપાક સગસારોનો પાંજો જખમી થયો, તેથી તે નાપાક પેચખાઈ લગામ ફેરવી પોતાના લશકરની તરફ નાહાસવા લાગો.

હેકાયત લખીછે કે, વાકેફ થયો બદ તોખમનો માંજહરાની સમીલાસ જેહાન પેહેલવાન રસતમની ખેટીઓનાં સખેખુન મારવાની વાતથી, અને ગોસો કોધો નાપાક જદા સમીલાસે નેહેરાસ સગસારી ઊપર.

એમ કરતાં બીજી મરતખે નામદાર પાનું ગોસસપે પોતાની બેન દેલાવર જરખાનું સાથે દુશમનના લશકર ઉપર જઇ પડી, ને જેમ ગોસ પંદનાં ટોલામાં એકાએક વરૂ આવી પડે, અને તે ટોલાની ખરાબી કરે

તે મીસાલ તુરકી તથા માજંદરાની લશકરની ખરાબી કરવા લાગ્યાં. એ મ કરતાં તે લશકરમાંથી ઘણાએક માજંદરાની તથા તુરાનીઓને મારીયા. તે બેઠી દેલાવરોની સાથે પારસ પરેહજગારબી હતો, તેણેબી ખેસુમાર દુશમનોનાં સર ખાકમાં નાખીયાં. એમ કરતાં જવારે તો આદમીઓનાં ગભરાટનો ગોલપ્યાંગ ધણે થયો, તે સાંભલવાથી સમીલાસ ખોઆપમાં થી જાગીયો તેથી તેણે પોતાના સવારોને પોકાર મારીને પુછીઊં કે, “એ કે આમતની મીસાલનો શોર શાર શાનો થાય છે?” તેવારે બાજે લોકોએ તે ને જવાબ દીધો કે, “અય નામદાર પેહેલવાન, તુંને ખપ્પર નથી. એ જગો તો એકાએક રૂસતમનો બેટો નામદારી ભરેલો ફરામરજ, તથા શાહોરાખ નો બેટો પરજો, એ બેહુ બેદાર વખતના પેહેલવનો આવી પોંહોંચીયા છે. તે નામદારોએ આવતાં વાર આપણાં લશકર ઊપર કમીગાહા કરી સખેખુત ઊઠાવીઊં છે, ને પોતાના નેઆગાન જાલેજરની જોસતેજો કરે છે.” એવા સખુત પોતાના આદમીઓની જુપ્પાનથી સાંભલીને નાપાક સમીલાસ પોતાનાં તન ઊપર ધુલ્યો, ને તેના મોહો ઊપરથી રંગ ઊડી ગયો, ને તેના તનમાં ગોયા તપ આવીને ગાભરો પડીને સે-તાપ દેહેરામાંથી બાહાર આવી પોતાનો ઘોડો મંગાવીયો.

એવો ગભરાટ જોઇને ઘણાએક તુરાનીઓ તીઆં આવી પોંહોંચીયા. તેવારે સમીલાસે તેઓને ફરમાવીઊં કે “મસાલો રોશન કરે” તેજ વખત ઘણીએક મસાલો રોશન કીધી અને હર તરફ પોકાર મારીને નાપાકજદા સમીલાસે પુછીઊં કે, “એવી સીહા રાતને વખત એવી સખત લડાઈ કોણે કીધી, ને આપણાં લશકર ઊપર એ સખેખુત કોણે મારીઊં?” એ રવેશ તે નાપાક પુછતો હતો, એવામાં નેહરાસ સગસારી આવી પોંહોંચીયો. તે ફેસાદ ભરેલા સગસારીનું તન તરણજગોથી જખ-મી થયલું હતું. તેના દરદથી તેનું મોહો જરદ થયલું હતું. તેને જોઈ સમીલાસે તેને પુછીઊં કે, “અય લડાયક શેર, તું તો લડાઈને વખત નરેશોર કરતાંબી ખરતર છે, ને તું એકાએક એ રવેશ જખમો કેમ થયો? મગર શું તું બાજે અજલના હાથમાંથી છુટો છે?” તેવારે તે સગસારીએ જવા-બ દીધો કે, “અય નામદારી ભરેલા માજંદરાના પાદશાહા, તું તો જાણતો જ નથી; પણ બાજ રાતને વખત એકાએક જાપુલી ફરામરજ તથા શો-

હોશયનો ખેટો પ્યરજો, આવી પોંહોંચીઆ છે, અને તે નામદારેએ આપણા લશકરની ગરદ કાઢાડી નાખી છે. એ ખેડુ પેહેલવાનોએ આ-વતાંવાર એવો તો જવાનમરદો કીધો કે, પેહેલવાન લોકોના હોશ કોસ નીકલી ગયા. અવલ તો પ્યરજોગર પ્યરજો મને રાહાના દરમેઆનમાં મલીયો, મેં તેના હાથથી આપણા લશકરની ખરાબી ઘણી દીઠી, તેવારે મેં શેતાપ્પ તેનો રસતો ખંધ કીધો, ને તેની સવારનો ઘોડો મેં હીલાએ કરી મારીયો, ને જોવો તે પોતાના ઘોડા સાથે જમીન ઊપર પડીયો તે-વોજ મેં તે ઉપર કમંદ નાખી, ને તેની ગરદન તથા પાનુ મારા ખંધ માં લાવીયો, ને મેં એમ કરી આહીળી કે, તેને ખેંચતો તારી નજદીક લાઈ; પણ એવામાં તો એકાએક નામનો ઉઠાવનાર પેહેલવાન ફરામરજ તે જગો ઊપર આવી પોંહોંચીયો. તે સગજ પચાએ સેતાપ્પ પોતાની તલવારનો જખમ મારી કમંદ ઊપર મારીને તે કાપી નાખી પ્યરજોગર પ્યરજોને મારા ખંધમાંથી છોડવોયો, ને ગોસાથી તેજ તલવાર ઉઠાવીને મારાં તનને જખમી કીધું, ને મારી ઉપર એવો તો તુંદીમાં આવીયો, કે તેની લડાઈની તાપેશ મારાથી રાખી શકાઈ નહીં. તેવાર તેની દેહ-સતથી હું પોતાનો ઘોડો ફેરવીને આ તરફ તુંને ખપ્પર કરવા સેતાપ્પ આવીએ છું. પણ તે ખેડુ પેહેલવાનો તો કીનાએ કરી આપણાં લશ-કરની ખેસુમાર ખરાબી કરે છે. અય નામદાર, તું તો જાણતો નથી-પણ તે ખે જાણુલીએ નર અજદાહાની મીસાલના જપ્પરદસત આપણા લશકર સાથે લડે છે. અગર તું એ જગો વાલમ લગાડશે તો, તું આં પણા લશકરમાં એક શખશનેબી જીવતો દેખશે નહીં. તું રેએનાં મે-દાનમાંથી જોશ તથા ખરેશ કરતો જાણુલસતાનની તરફ લડાઈને વાસતે આવીયો છે, ઈઆ અગર તું પોતાના નામને શરમ પોંહોંચડવાને આ-વોયો છે. ખુજોરગ લોકો ફરમાઈ ગયા છે કે, જે કોઈ રાહાના દરમેઆ-નમાં જાણી જોઈને શેર તથા ચીતાના રેહુઠાણ ઉપર જઈને મકાન કરે, તે ઉપર જમાનો જરખેજર જરી કરે. તે મીસાલ તેં પોતાને પગે ચાલી આવીને શેર લોકોની જગો ઊપર જાણી જોઈને મકાન કીધો છે.”

જેવાર નાપાક તપ્પીએતના સમીલાસે તે નેહરાસ સગસારીની જુપ્પાનથી એવા સખુત શ.ભલીયા, તેવાર તું કેહુ ગોયા સમીલાસ તે

વખતે પોતાને ભુલો ગયો હતો. તે નાપાકે ગોસાથી એક પોકાર મારીને નેહરાસને કહી જી કે, “અય નામદાર તું એવી ખેલુદી વાત ના બોલ, જોવામાં આવી જી કે તું ખીજ પેહેલવાનોનાં કરતાં ઘણો ખેશરમ તથા ખેઈમાન છે. તું જેવો નાહીમત સવાર, પાદશાહ અફ઼સીઆખના લ-શકરમાં કોઈ ખીજો હશે નહીં. અય કમખખત તેં પોતાના ખુજોરગ શેદાદ આદીનું નામ સરમ નીચે નાંખી જી, ને મારા નામને પણ સરમ પોંહોંઆડી. અય ખેઅકલ ઉછાછલા નાદાન, તું ફુશમનની નજદીક જરા બોં સખર કરી ઉભો નહીં. અય જીંધા ખખખતના ખેહીમત હીઅકારા, એ-વી સોહા રાતને વખત એકએક ખુરજગર પરજો તથા સગજને તોખમનો ફુશમરજ એ જગો કીહાથી આવે ? તે ખેહુ પેહેલ-વાનો તો રચેનાં મેદાનમાં પાદશાહ કેખોસરોની દરધાહમાં તે પાદ-શાહની નજદીક છે, અને તે જગો ખેશીને ખુશીથી શરાખ પીથે છે. વાસતે મને એવું માલમ પડે છે કે, પેહેલવાનો જે મરદાં મરદીનાં કામકરેછે, તે ખેહુ નામદારો જેહાન પેહેલવાન રસતમની ખેહુ ખેટીઓ હશે. તેમાં એક નામની ઊઠાવનાર ખાનું ગોશસપ, તથા ખીજ શેર ની હીમતની જરખાનું, એ ખેહુ ખેહુનો પોતાનાં મોહો ઉપર પરદા નાં-ખીને પોતાનાં નામ ખદલી એ રવેશ લડાઈ કરે છે. અય કમખખત, તું એક સગજને તોખમનાં રસતમની ખેટીને હાથનો જખમ ખાઈ એ રવેશ નાહાઠો આવીથો છે, તે જોવામાં એવું આવે છે કે, તું મદર એક અરત કરતાંબી હીઅકારે છે. વાસતે હવે આજ પછે તું પોતાના સર ઉપરથી મરદીની કોલાહ ઊતારીને અરતોની મીસાલ આદર ઢાંકી, પોસીદે તન થાજે.” એટલું કહી ગોશાથી તલવાર ઉઠાવીને તે નેહરાશ સગસારો ઉપર કીનાથી મારી ને તે સગસારીને તેજ તલવારે કરી પોતાને હાથે ગરદન મારીથો; ગોયા તે નેહરાશનો પોતેજ શમીલાશ મુદઈ થઈ ખેથો હતો.

હેકાથત લખીછે કે, ગયો નાપાકજાદો ઐકદસતનો ખેડો
સમીલાસ જે જગો જેહાન પેહેલવાન રૂસતમની
ખેટીઆ લડાઇ કરતી હતી તે મેદામનાં લડાઈ
કરવાને વાસતે.

તેવાર પછે નાપાક તખ્તીયતનો સમીલાસ સેતાપ્પ પોતાનો ઘોડો
મંગાવીને સરકસ શેરતો મીસાલ સવાર થયો, ને પોતાના લશકરને આ
વાજ મારીને કહીલે કે, “તમે લોકો પોતાના દેલમાં ચીતાની મીસાલ
હીમત લાવી, કીનાને વાસતે વખતરની દામન ગેરદાનો ને આજ સીહા
રાતને વખત દુશમનો ઉપર તલવાર મારો, તમે સરવે કોઈ મારી પછવા
ડે ખેદેદેશત આલીઆ આવો, ને મારા હાથની ખુનરેશનો તમાસો
જુઓ.” એ રવેશ પોતાના લશકરને દેલાસાના સખુન કહીને સમીલા
સ પોતાનાં ભારી લશકર સાથે તે ખેડી નામદાર પાનુઓની લડાઈમાં
ગયો. એમ કરતાં જેવારે નાપાકજાદો સમીલાસ તે લડાઈમાં જઈ પોં
હોંચીયો. તીઆં જઈ જોયશું કે, જેહાન પેહેલવાન રૂસતમની ખેડુ
ખેટીઓને દીઠી, જે ખેડુ નામની ઉડાવનાર પાનુઓએ પોતાનાં સર
ઊપર ગીલાની ઢાલ પકડેલી હતી અને એલમાસની તલવારે કરી તુરા
ની તથા માજદરાની લશકરને વ્વરહુમ મારતી હતી. અને દુશમનોનાં
લોહીએ કરી તમામ જમીન ગોચા, જેહુનતા દરોઆવની મીસાલની
કાંધી હતી. એરવેશની મરદાનગીનો તમાસો તે ખેડુ પાનુઓના હાથનો
જોઈને, નાપાક જાદો સમીલાસ દરદ બરેલો થયો. ને પોતાનાં તન
ઉપર સાપની મીસાલ મરોડાઈ, દેલ સાથે કેહેવા લાગો કે, “હવે મારો
દાહાડો પુરો સીહા થયો એવું મને લાગે છે.” એ રવેશ કહીને પછે
એક પોકાર કલેજના જોરથી મારીયો, ને કહીલે કે, “હવે એક લડાઈ
એવી તો કડં, કે તેની દેહેસતે કરી આસમાનની જમીન ઉપર પડે.”
એ રવેશ કહીને પછે તે ખેડુ પાનુઓને એમ કરી કહીલે કે, “અથ
નાપાક જાદો સગજને તોખમની ઓરતો, તમે એવી સીહાસ્તને વખ
ત મારા પેહેલવાનો પાસે શું માગો છો ? હવે તો હું તમારા જાનનો લે

નારો પેહેલવાન સમીલાસ આવી પોહોંચીયા છું, કે તમારા તનમાંથી પલીદ છવ કાઢી નાખું. કારણ કે તમેએ આજ રતને વખત મારાં લશકરમાં ઘણી ખરાબી કીધી છે, ને જે કોઈ નામીયા પેહેલવાનો હતા તેઓને છવથી મારીયાછે તેનો બદલો લેજી.” જે વારે શેરની હીમતની નામદાર પાનુએ સમીલાસને એ રવેશ બોલતો દીઠો, તેવારે પોતાનો ઘોડો દપટાંવતી તે નાપાકની નજદીક ગઈ, અને દેવ જાદા સમીલાસનો રસતો બંધ કીધો. તે નામદાર પાનુએ પોતાના હાથમાં એક ભારી ગોર જ પાહાડનો તોડનાર પકડેલો હતો.

એમ કરતાં જેવારે લડાઈના મેદાનમાં સમીલાસની બરાબર તે નામદાર પાનુ આવી ઉભી, તેવારે અદેશાએ કરી તેનો ચેહરો જરદ થયો, ને તેના રોસન રોજે ગોચા સીદાઈ પકડી. તે પાનુએ સમીલાસને દીઠો કે, તે એક હુરેમનની મીસાલનો ઘોડા ઉપર સવાર થયેલો, તેનું મોહો ગોસા ભરેલું અને કીનાથી અપરૂ ઉપર ચીન ચહડાવેલાં હતાં. તે નાપાકને જોવાથી આદમી જાદનું દેલ દરદે કરી ગેરફતાર થાય તે નાપાકે પોતાનાં તનમાં ચીતાના ચરમનુ બખતર પેહેરેલું હતું અને તે ઉપર સીદાશાલનો સાહેબો પેહેરી, તે ઉપર શોરખ સકલાતનો કોરતો પેહેરેલો હતો. ને ખાંધ ઉપર ભારી પાહાડની મીસાલનો ગોરજ ઉઠાવેલો, તેની પછ વાડે તમામ માજદારની દેવો ઘોડા ઉપર સવાર થઈ ચાલતા હતા. તે સમીલાસે પોતાના હાથમાં એક નેજો તરીસ વામ કરતાંબી લાંબપો પકડેલો હતો, તથા સાહાઠ વામની કમંદને સાહાઠ પેચ દેઈને રોકાર બંધ સાથે લટકાવેલી હતી, જેથી તું કેહે ગોચા દોજખમાંથી હુરેમન પાહાર નીકલીને લડાઈ કરવાને વાસતે તે જગો આવીઓ હતો. જેવારે નામદાર જરપાનુએ સમીલાસને એરવેશનો દીઠો તેવારે અજબ રહીને દાંતમાં હોટ પકડીને દેલ સાથે કહીજી કે, “ એ નાપાક દેવની મીસાલ ના સવારની લડાઈમાં તો એક મરતબે મારે બાપ પીલતન રસતમબી બરાબરી કરી શકે નહીં! એ નાપાક તો જેહાનમાં અજબ એક બલાછે. અગર જો એ નાપાક દેવની લડાઈમાંથી આજ રોજે હું છુટું, તો આજ પછે લડાઈની ખાહેશ કોઈ બીજા પેહેલવાનો સાથેબી, એકાએક કડું નહીં. ”

“એ સ્વેશ પોતાનાં દેલ સાથે અદિશે કરીને પછે તે નોજવાન બેઠીએ એક પોકાર મારીને તેને કહીજી કે, “અય સીદા જીવના ના- પાકજદા પદસુરત દેવ, તું અવલ પોતાનું નામ મારી નજદીક કેહે કે હું તુંને પીછાણું, કાંકિ, આજ રોજે મારી તલવાર તારાં લોહીની પીઆસી થઈ છે.” તેવારે સમીલાસે તેને કહીજી કે, “મારું નામ તલ- વારનો મારનાર દેલેર સમીલાસ માર્જદરાની કરીકેહેવાય છે, અને મારા બારી ગોરજથી અલખોરોજ પાછાહબી ધુજે છે. મારો પ્યાપ નામદાર એકદસત માર્જદરાની કરીકેહેવાતો હતો, જેના કામથી તમામ જહાન દરદ ભરેલી હતી. મારો નામદાર ભાઈ જેજોરમંદ છે, તેને શેરપોસ હો- જપ્પર અફકન કરીકેહે છે. લડાઈમાં મારી પ્યારપરીનો કોઈ પેહેલવાન છેજ નહીં. વાસતે અય સરકસ પેહેલવાન હવે તું પોતાનું નામ મારી નજદીક કેહે, કે તું એ સ્વેશ પોતાના મોહોડાં ઊપર નેકાપ્પ નાખી શા વાસતે આવીયો છે ને તું કોણ છે? અને શું મતપ્પલને વાસતે તું પો- તાના મોહો ઊપર નેકાપ્પ નાખી આવીયો છે, વાસતે સેતાપ્પ તારાં મો- હોડાં ઊપરથી પરદો ઉઠાવ, કે હું તુંને પીછાણું. અગર તું નર અજદાહ હશે તોબી મારી ચુંગાલમાંથી છુટવાનો નથી. એજ તારાં તનમાંનું પ- પ્પતર તારું કફન થશે, ને એ મેદાનની પ્યાક તારું દોખમું થશે. હવે સેતાપ્પ તું પોતાનું નામ મારી નજદીક જાહેર કરીને કેહે, કારણ કે હવે પછે તો તારું નામ આ જહાનમાંથી ગુમ થશે.”

જેવારે સરફરાજ જરખાનુંએ એવા સખ્ત નાપાકજદા સમીલા- સની જીવ્યાનથી સાંભણીયા, તેવારે તે ઉપર એક પોકાર મારીને કહીજી કે, “અય નાપાક દેવની સુરતના પદકાર, હુંતો નામનો ઊઘવનાર શેર મરદ પ્યરો છું, ને નામદાર શોહોરાપ્પ જેણે લડાઈનાં મેદાનમાં જહાન પેહેલવાન રૂસતમને-આજેજ કીધો હતો, તે નામદારનો હું દેલાવર બેઠો છું. હું લડાઈને વંખત હેરેમનના તનને મારા ગોરજે કરી કુટ્ટી નાખું છું. હું પાકજદ પાદશાહ કેપ્પેસરોના હાકમથી નામદાર ફરામજનો સાથે એ તરફ આવીયો છું. મેં તારાં લશકર ઊપર કમીગાહા કરી એ મેદાનની જમીન લાલાને રંગની કીધીછે; પણ હવેતો તેજ તલવારે કરી તારાં તનનાં બે ટુકડા કરી નાંખશ.” એ સખ્ત નામદારી ભરેલી જર-

પ્પાનુંનો જુપ્પાનથી સાંભલીને શમશેરનો મારનાર સમીલાસ હસીયો, ને તે નામદાર પ્પાનુંને કહીલે કે, “તું એવડી લાઈ ના માર, તું એમ કરી જાણે છે કે, એ સમીલાસ મારો ભેદ જાણતો નથી. પણ મેં તો અવલથીજ તુંને પીછાંણીછે, કે તું સગળને તોખમના રૂસતમની ખેટી છે. તું મને નેહરાસ સગસારીની મીસાલનો એઅકલી ના જાણતી. અય પદ જોહર, તું પરજો નથી, પરજોને તો મેં ઘણી મરતપે લડાઈનાં મેદાનમાં દોડેલો છે, ને લડાઈ પણ તેની સાથે ઘણી મરતપે કીધી છે. તે શેરની વજનનો કરનાર તો પાહાડની મીસાલનો મરદ છે, તે નામદારે પોતાના ભારી ગોરજે કરી તેહેમતન રૂસતમની પ્પાજુ તોડી નાખી હતી, ને દુરામન લોકોનો તમામ સરંજમ તેના હાથથી પરપાદ ગીયો હતો. તું તેનું નામ પોતા ઊપર શા વાસતે રાખે છે. તે લડાયક પેહેલવાન તો હવડાં રેયેના મેદાનમાં પાદશાહ કેખોસરોની એદમતમાં હાજર છે, તે નામદાર એક રાતમાં મારો પછવાડે કીઆંથી આવી પોહોંચીયો! તું જોકે હું હવડાં તારાં તનથી સર જુડું કરૂં, કે ફરીથી એવું જુડું તું હરગેજ ખોલે નહીં. તું તો હીલા બરેલા જાદુગર જાલના રૂસતમની ખેટીછે, મેં સાંભલીલે છે કે, તે સગળને ખે ખેટીછે, તે ગોયા ખે લડાઈ બરેલા નરે શેરછે, તે ખેહુ ખેટીઆમાં એકનું નામ પ્પાનુંગોસસમ તથા ખીજનું નામ જરપ્પાનું છે. વાસતે તે રૂસતમની ખે ખેટીઆમાંની તું કઈ ખેટીછે તે મને કેહે તેવારે પછે હું તારી સાથે લડાઈ કરું.” જે વારજર પ્પાનુંએ તે દેવની જુપ્પાનથી એવા સખુન શાંભલીયા, તેવારે જાણીલે કે એણે મને પીછાણી લીધી. તેથી ગોસામાં આવીને તે નામદાર પ્પાનુંએ કહીલે કે, “અય દુરામજદ દેવ, હું જેહાન પેહેલવાન રૂસતમની ખેટી જરપ્પાનું છું, એ નામ જાહેરકીધાથી મને કસી એપ નથી. હું પીલતન રૂસતમની નામદાર ખેટી જરપ્પાનું છું. મેં ઘણાએક પેહેલવાનો સાથે લડાઈ કીધી છે, ને તારા જેવા હજારો પદકાર દેવોને મારી તેજ તલવારે કરી ખાક પરાપર કીધા છે.”

હેકાથત લખી છે કે, લડાઈ કીધી જેહાન પેહેલવાન
રૂસતમની ખેટી નામદારીભરેલી જરયાનુંએ
સમીલાસ માજંદરાની સાથે અને જખમ
ખાધો તે નામદાર પ્યાનુંએ સમીલા-
સના હાથથી.

વલી નામદાર જરયાનું સમીલાસ માજંદરાનીને કેહેતી હતી કે,
“અથ જીવે વખતના દેવ, જે વખતે હું મારા હાથમાં લોહીનો વરસા-
વનાર તેજ તલવાર પકડું છું તેવારે તું જેવા સો સમીલાસને એક લે-
હેજમાં માફ છું.” એટલું કહીને પોતાના ઘોડાને એક મારી આગલ
દપટાવીયો, અને તલવાર ઊઠાવી નરે શેરની મીસાલ પોકાર મારી કહીજી
કે, “અથ વ્યદ ખસલતના યુરા ચોર માજંદરાનો, હવે તું મારા હા-
થનો એક જરખ સંભાલ.” તે નામદાર પ્યાનુંનો સખુન સાંભળનાં વાર
સમીલાસે પોતાનાં સર ઊપર ઢાલ પકડી, જે ઊપર નામદાર પ્યાનુંએ
ખેચખતીઆર તલવાર મારી. એવામાં સમીલાસે પોતાની ઢાલ વાંકી
કીધી, તેથી તે તલવારનો જખમ ઢાલનાં કુલ ઊપર લાગો, તેમાંથી આ-
તશના સોલા નીકલીયા, પણ તેજ વખતે જરયાનુંની તલવારના તુકડે
તુકડા થયા, તે તમાસો જોઈને જરયાનુંએ પોતાનાં તન ઊપર પેચ ખા-
ધો, ને તેનું દેલ પાશની મીસાલ લરજી. પછે સમીલાસે પોતાની એ-
લમાસને રંગની તલવાર ખેંચી, અને એક પોકર મસત શેરની મીસાલ
મારીને કહીજી કે, “અથ પીલતન રૂસતમની ખેટી, હવે તું એક જરખ
મારા હાથનો સંભાલ.” તેજ વખત તે નોજવાન પ્યાનુંએ પોતાનાં સર
ઊપર ઢાલ પકડી, પણ પોતાના દેલ સાથે નામોરાદ થઈ. અને વીચાર
કરવા લાગી કે, એ નાપાકે સમીલાસતો લડાઈને વખત મસત મગરમ-
છનેબી ખાતરમાં લાવતો નથી, એવા અંદેશામાં તે હતી. તેવામાં નાપાકે
સમીલાસે પોતાના ઘોડાને જોલાન દેઈ દ્રેરજતો આવીને જરયાનુંની ઢાલ
ઊપર તલવાર મારી, તેથી તેની ઢાલના પે તુકડા કરી નાખીયા. તેવારે
જરયાનુંએ જાણીજી કે, એની તલવાર મારાં સરમાં લાગશે તો મારા સર

થી તે કમર લગી પે તુકડા કરી નાંખશે; એવો અંદેશો કરી સેતાપ્પ કુદીને ઘોડાની દુમચી તરફ ખેડી, પણ તે માજ્જસનના દેવની તલવાર ઘોડાની પીઠ ઉપર આવી લાગી, તેથી તે ઘોડાની પાખર કપાઈ, તે જંગી ઘોડાનું સર તનથી દુર થયું, અને તેથી તે ઘોડો જમીન ઉપર પડીયો. તેની સાથે નામદાર જરપ્પાનુંભી જમીન ઉપર પડી, તેથી તેનું મોહોડું જખમો થયું. તેવારે નાપાકબદા સમીલાસે પોતાનો ઘોડો તે જગોથી આગલ ચલાવીને એક પોકાર પાહારનાં વાદલની મીસાલ મારીયો, તેનો આવાજ સાતમા આસમાન ઉપર જે સ્ત્રીશયર સેતાશે છે તીઆં જઈ પોહોંચીયો! જેવારે જરપ્પાનુંના ગોલામોએ પોતાની સાહેબબદી ઉપર એ રવેશની રસતાખેજ ફીડી, તેવારે સરવ કોઈએ પોતાના હાથમાં ગોરજ તથા તલવારો પકડીને પોતાના ઘોડા દપટાવતા આવી નાપાક સમીલાસ ઉપર હીમલો કીધો. એવામાં નામદાર પારેસ પરેહજગારે સેતાપ્પ એક ઘોડો સોનાની લગામ સાથેનો જરપ્પાનુંની નજદીક લાવીઠ્ઠાજેર કીધો, ને તે નેકબખત પ્પાનુંને તે જંગી ઘોડા ઉપર સવાર કરો જાણુલી પેહેલવાનોને હવાલે કીધી. તેવાર પછે તે નામદારભી કીનાનો તલવાર ઊઠાવી, રોકારી રોરની મીસાલ જાણુલી પેહેલવાનો સાથે લડાઇમાં આવયો, અને તુરાની તથા માજ્જસનીઓ ઉપર રસતાખેજ ગુન્જવા લાગો. અને પીછ તરફથી નાપાક સમીલાસ પોતાની તેજ તલવાર જે જાણુલી સવારનાં સર ઉપર મારતો, તેને સરથી તે કમર લગી પે તુકડા કરી નાખતો. તે નાપાકનાં દેલમાં કોઈનો ડર હતોજ નહીં, તેથી જેમકે ગોસપંદના ગોઆસમાં રોર ફરે તે મીસાલ જાણુલી લશકરમાં ખેદેહસત ફરેતો હતો. એમ કરતાં જાણુલીઓમાંથી ઘણાએક સવારોને જીવથી મારોયા ને પાકી જે કોઈ જીવતા રહીયા તે જીવ લઈ નાહસવા લાગા.

હુકાયત લખીછે કે, આવી પોહોંચી મોખારેક કદમની
ખાતું ગોસસપ સમીલાસ માજંદરાનીની સામે
અને રસતો બંધ કીધો તે નામદાર ખાતુંએ
દેવજાદા સમીલાસનો.

એવામાં એકએક એક બારી પોકાર નીકલીયો તેણે કરી પાહાડ
નાં દેલબી ફાટી ગયાં. તું કેહો ગોયા એકસો પેહેલવાન એકઠા થઇ પો
કાર મારે એવો તે પોકાર નીકલીયો હતો. તે દેહસત નાક પોકારમાંથી એ
વો અવાજ નીકલીયો કે, “અય બરગસતે બખતના હરામજાદા ચોર
હવે હું તારો અજલનો દોરો આવી પોહોંચી છુ. ને હુ તારા તનને તાબુત
ના તખ્ત ઉપર હમણાં બંધાઈછું.” તે સખત પોકાર સાંભલવાથી સમી
લાસનું દેલ પારાનો મીસાલ ધુણી, ને તેના હાથ તલવાર મારવાથી સુ
સત થઇ ગયા. પછે સમીલાસે મેદાનની તરફ નેગાહ કીધી તોહાં જોય
શું કે, એક સવારને મગર મછની મોસાલ પોકારતો દીઠો. તે સવાર
પાહાડની મોસાલના ઘોડા ઉપર સવાર થયેલો હતો, અને તેના દબ્બા
ની દેહસતે કરી જમીનમાં લરજો પેદા થયો હતો. તે દેલાવર સવારે એ
ક પેચદાર નેજો સાપની મોસાલનો પોતાના હાથમાં પકડેલો હતો અ
ને જેહરી પાણીની તલવાર હમેલમાં ખોરીલી હતી તથા શોકારબંધ ઉપર
સો પેચનો કમંદ લટકાવેલી હતી, કે જે કમંદના પેચે કરી જંગી હાથી
નેબી ખેંચી શકાય. તે નામદારે પોતાનાં તનમાં પાદશાહી બખતર પેહેરી
તે ઉપર જરી કમરબંધ બાંધેલો હતો, તથા સર ઉપર ફીરોજના જડાવ
ની કોલાહ મેલીને સાતસો મણનો ઝોરજ છતનાં હારનાં ઉપર મેલેલો
હતો તે નામદાર એરવેશ જોશ કરતી લડાઈનાં મેદામાં આવી પણ પો
તાના ખુબસુરત મોહોડાં ઉપર નેકાબના ખેલો, તેથી તું કેહો ગોઆ
આસમાનનો માહુતાબ વાદલમાં છુપો હતો. એવા દબ્બા બરેલા સ
વારને જોઈ નાપાકજાદા સમીલાસના મોહોડાં ઉપરથી રંગ ઊડી ગયાં.
પણ તે નામદારની લડાઈને વાસતે ગોસાએ કરી ઘોડાને એડ મારી આ
ગલ ચલાવીયો, ને પોકાર મારી તેને કહીઈ કે, “અય આલાકી બરેલા
સવાર, પેહેલવાન લોકોના દરમેઆનમાં તારું નામ શું છે ? ને તુ કે

ણ નામદારથી તોખમ રાખેછે તે મને જાહેર કરીને કેહે. તથા તું એ વડો પોઠાર કરતો મારી સાથે શા વાસતે લડવા આવેયો છે.”

તેવારે દેલાવર પાનું ગોસસપે સમીક્ષાસને જવાબ દીધો કે “અ ચ રજલા ચોર, તું એવડો જોસ કરતો મેદાનમાં આવી ને માડું નામ પુછે છે પણ જે વખતે તું માડું નામ સાંભલશે તેજ વખત તારો હોશ જ તો રેહેશે. અચ બદનબદ દેવ હું પીલતન રસતમની ખેટી નામદાર પાનું ગોસસપ છું, હું કીનાએ કરી આસમાનના શેરનો શેકાર કરૂ છું. દેવોનો પાંધનાર અને જાદુગરોને તોડનાર નામદાર ફરામરજ તે મારો ભાઈ છે, કે જે નામદારે હીંદુસતાનમાં કલા કોહો નામના પાહાડ ઊપર રેઈ તન હેશસ દેવને જીવતો પકડી પાંધીયો હતો. જેહાનના દરમેઆનમાં માડું નામ પાનું ગોસસપ કરી કેહેવાય છે. મારા પાપ નામદાર જેહાન પે હેલવાન રસતમે પીછ મરતખે રખશા ઉપર સવાર થયા પછે તુરાનના તમામ પેહેલવાનોનાં સર નીચે નાખીયાં છે. ને હજુ બપુર તથા શેરની મીસાલની લડાઈ કરેછે, તે મારા નામદાર પાપનો દેહેસતથી તું તે જગોથી ચોરની મીસાલ નાહસીને છુપેયો એ તરફ જામોલસતાન ઉપર લડવા આવેયો છે. પણ અચ બદનસલનાં ચોર, તું જાણતો નથી કે જેવારે મારો નામદાર પાપ તારા કામથી વાકેફ થશે, તેવારે તારી પછવાડે આવીને તારી ઉમરનો દાહડો સીછા કરી નાંખશે. તું જેહાન પેહેલવાન પોતે કીના બરેલો થઈ નર અજદાહાડાની મીસાલ દોડતો એ જગો આવશે, તે વખતે તું તે પીલતન પેહેલવાનની લડાઈમાંથી ખસાસી પામવાનો નથી અગર જેહાન પેહેલવાન રસતમ પોતે નહીં આવશે તો, પેહેલવાન ફરામરજને તારી પછવડે અજલના તોરની મીસાલ સેતા બ મોકલશે. અને તે નામદારની પછવાડે સરફરાજ બરજોબી આવશે. તે જવાં મરદોની લડાઈમાં તું ને તાબેસ રહેશે નહીં. તે વગરે નામને ઊઠાવનાર જેહાનસોજ, તથા જંગી તમુર, એ બેહુ પેહેલવાનો જે લડાઈને વખત સરકસ શેરની મીસાલના છે તથા કેરશાસપશાનો જે સામે સવારની મીસાલનો છે તે સરવે સરદારો તારાં મોતને વાસતે આવી પોહોઅશે. તે વગરે નામનો ઉઠાવનાર જેહાન બખસ જે વખત જાયછે તેમાં મગરેબ જમીનની તરફથી આવી પોહોઅશે. તે નામદારની સાથેજ લડા

૬૬૮૨ ૧૬૪.] પાનુ ગોશસપે સમોલાસ ઊપર કોથેની તાનાજની. ૧૦૫

થક કરી માન પોતાના નેઆગાન નેકનામ શોહોરાયની મીસાલનો લડા-
ચક છે, તે તમામ પેહેલવાનો તારી ખપ્પર સાંભલશે તેવારે શેતાય પ-
રંદાં મોરગની મીસાલ દોડતા એ તરફ આવશે, તે વખત તારી તથા
તારાં લશકરની કસો નીસાન જોહાનમાં રહેવા દેશે નહીં. અથ હસમ-
જદા ચોર, કોઠખી દેવ તથા પરીની તાકાત નથી કે, એ સીસતાનના
મુલકમાં આવી શકે. અગર કોઈ પાદશાહ મગરૂરી કરતો પોતાનાં
ભારી લશકર સાથે આવી સો વરસ લગી એ જગો લડાઈ કરે, તોભી
તેના હાથમાં એ જાબુલ શોહર આવે નહી. એ શોહરનો કોટ પુલાદના
લોહાંની મીસાલનો જખ્ખરદસત છે, તેથી તારું એ જગો કમું ચાલવાનું
નથી. અથ કમખખત, તારું નામ જમીન ઉપરથી ગુમ થઇ જજો. અ-
ગર હમો જમાનામાં જાતે ચોરતો છઇએ, પણ લડાઈને વખત મર-
દાનગો એવી તો રાખીએ છઇએ, કે હમો એક તન, શેરના ટોલાંને
પરાગદે કરી નાખીએ છઇએ, ને કીનાના ગોરજે કરી મસત હાથીનાં
મગજ ખાકમાં નાખીએ છઇએ. હમો હમારી તેજ ચુંગાલે કરો ચી-
તાઓની આંખો ફોડી નાંખીએ છઇએ. તેથી હું તારા તનને નામદાર
સામેસવારના ગોરજે કરી કુટી નાખશ. અને મારા નેજની નોકે કરી
તારી આખનાં દોદાં કાહાડી નાખશ. મારી ભારી કમંદના પેચે કરો
તુને છત ઉપરથી ઉંધો ખાકમાં નાખીને તારા બેહુ હાથ સખત પથર-
ની મીસાલ પાંધી તું ને ખોઆશીયા ખેચતો એ જગોથી રેથેનાં મેદા-
નની તરફ પાક દીનના પાદશાહ કેખોસશેની દરગાહમાં મોડલરા, કે તે
નામદાર પાદશાહ પોતાના કીનાને વાસતે તુને મુલી ઉપર ચહડાવે, ને
ધશન જમીનના પેહેલવાનોના તીરનો નેસાર તારાં તન ઊપર કરાવે, કે
તારા જેવો બદકાર ખીજો કોઈ લડાઈ તથા કીનો ચોરતો ઉપર ઉડાવે
નહી. ”

જેવારે સમીલાસે નામદાર પાનુ ગોશસપની જોખાનથી એવા
સખુન સાંભલીયા, તેવારે તે નામદાર પાનુ ઊપર નેગાહ કરી કહીઈ
કે, “અથ, નાપાકજદો, તું એવડી બેહુદી વાત શા વાસતે કરેછે ? તું
પોતાના દેલમાંથી કીનો કાહાડી નાખોને લડાઈથી ગુજરીજ, ને સલુકથી
મારી નજદીકે આવ, અગર નહી તો તું મારી લડાઈમાં મારી જશે. તું

લડાઈને વખત નોજવાન જરૂર પાનુ કરતાં તો જોરેમંદ નહીં હશે. તે જોરેમંદની મેદાનમાં જોર રવેશ ઉમર કરતી હતી, તેણે મારા હાથનો જખમ ખાધો તેજ વખત મારી નજીકથી નાહાસો ગઈ છે. વાસતે તું પોતાના દેહમાં સમજ, ને સલુક પકડી મારી સાથે આસના થા, હું તુંને પોતાની જોરત કરી રાખું ને તારા સરને આસમાનના આકાશ પર પરાપર પોહોંઆડું, કાં કે હું જોહાનનાં દરમેઆનમાં ઘણો પુરોગ પુનીઆદનો ને ખુબસુસ્ત છું. વાસતે અગરજો તું મારી સાથે નેકા કરે તો તુંને પાનુઓની પાનુ કરી હર જગો તારો હોકમ જરી કરું. પણ અવલ તું પોતાની જોપાનનો કરાર કર, ને તે કોલ ઊપર તું પોતાનું દેહ જોશતવાર રાખ, કે હું સમીલાસ પેહલવાન સેવાય તું કોઈ ખીજ મરદને પોતાનો ખાવંદ નહીં કબુલ કરે. અગર એ વાત ઊપર તારો જન જય તોભી પણ એ કોલ ઉપરથી તું ફરે નહીં. જોવારે તેં મારી સાથે એવો કોલ કીધો, તેવારે તું એમ કરી જાણ કે તું નર અજદાહાના મોહોમાંથી છુટો. યા એ સેવાય તું કાંઈ ખીજ મરજ રાખે તો તું એમ કરી જાણજે કે, તેં પોતાને હાથે પોતાનાં સર ઉપર ખાક નાખી. મારા જોરની પાનુએ કરી તારા પેહુ હાથ પાંધી, તારાં તન ઉપર ભારો બંધ પાંધશ. અને તેવાર પછે સેતાપ સરકસ શેરની મીસાલ શેતાપી કરતો દોડતો જઈને જાણસતાન શેહરને વેસન કરી નાખશ, ને એ શેહરમાં એક રાખસને જીવતો સલામત રેહવા દેવશ નહીં. તેમાં ખાસ તથા આમ, ખુદા તથા જવાન, ઉમરે પુગેલાં તથા નાંધલાં બધાં એ સરવેને જીવથી મારશ, અને એ મુજબ સીસતાન શેહરને ખરાબ કરી પાણીને બદલે લોહીની નદી જરી કરશ. ”

એવા સખુન સમીલાસની જોપાનથી સાંભલીને નામદાર પાનું ગોસશપ ગોસાથી આજરગોસસપની મીસાલ ગરમીમાં આવી, ને સમીલાસને કહીઈ કે, “અય કીધે બખતના નાપાકજદા દેવ, એવું પેહુંડું પોલવું એકદમ મોકુફ કર. ધાસનાં તંખાંમાં કુલની ખુશખો હોયજ નહીં. અય નાપાકજદા ચોર, એવી ખાહેશમાં તો તારો જીવ જશે, ને એવા ખરા ખીઆલ તથા અંદેશમાં તું પોતાનો જન પરખાદ કરશે. અગર મને ફાડનાર વડે પોતાની જોરતની મીસાલ બગ-

દફતર ૧૬મું.] પાનું ગોસસપ અને સમીલાસ વચ્ચે લડાઈ. ૧૭૭

લમાં પકડે ને મારી ઊમેદની આંખ આંધણી કરે તે મારો નજદીક બેહેતર છે, પણ તારું બદસુરત મોહો ખોદા મને દેખાડે નહીં. અથ બદકાર દેવ, તારી ખુશખો કરતાં મને વાધનાં મોહોડાંની બદખો બેહેતર છે; અગર મારાં તન ઊપર સો વીધુ દંખ મારે, અગર કીનાથી સો આદમી એકઠાં થઈ એકજ હોમલે મારા સીનામાં તેજ ખંજર મારે, તે મને પસંદ છે; પણ તું નાપાકજનદો હરામ તોખમનો દેવ એવી વાત કરેછે તે મને નાપસંદ છે. અગરચે તું પિતે હાથે મારા તનને આજર દે, તે તારો આજર તારાં બદ દીદાં કરતાં મને બેહેતર છે. અથ ઊંધા બખતના, તું એમ કરી જાણ કે તેં એવી ખાહેશમાં પોતાનું સર પ્રવ્યાદ કીધું છે. અથ નાપાકજનદા ચોર, તું નથી જાણતો કે પાગની ખાસે ઊકરદો હોય તે કેવો નાદરસત લાગેછે, તે મોસાલ તું નાપાક બદસુરત દેવ મારા સાહેબાને યાને મારા ચોરાને પ્રાપર આવી નહીં શકે તો તું હસમજદો મને પોતાની ચોરાત કરી બગલમાં શું પકડે ? એથ કમબખત તું તો એવો બુરો મરદ છે, કે તારા મુઝ્યા પછે તારું મગજ તથા તારું કલેજું એવું બદખો બરેલું થશે કે તું ને સગભી ખાશે નહીં.”

હોકાયત લખીછે કે, લડાઈ કીધી જેહાન પેહલવાન
રસતમની ખેટી નામદાર પાનું ગોસસપે નાપાક
સમીલાસ માજંદરાની સાથે.

એ રવેશ કહોને તે નામદાર પાનુંએ ગોસામાં આવી પોતાનો લોહાનો નેજો ઊઠાવોઆ, તેથી સમીલાસેભી પોતાના હાથમાં નેજો પકડીને ગોસાથી એક એક ઊપર હીમસો કરીને લડાઈ કરવા લાગા. તેમાં એક બદસુરત ને બદખોઇ બરેલો દેવ હતો, ને બીજો દેલને આરામની બખરાનાર ખુશખોદાર અને ખુબ ચેહરેનમુન પરી હતી. તે બેહુ જંગીઆ બે શેર યા બે કીના બરેલા અજદાહા હતા, યા બે બખર હાથમાં નેજ પકડીને લડતાં હતાં, યા બે બલનાં વાદલ એક એક ઊપર જોસથી દોડતા હતા, યા બે ચીતા પાહાડના સર ઊપર બે

સીને પોકાર મારતા હતા. એ રવેશ તે બેહુ સવાર ઘોડાની પોઠ ઊપર બેસીને પોકારતા, અને નેજની નોક એક એક ઊપર મારતા હતા. બેહુ તરફનાં લશકરમાંથી નગારાના આવાજ નીકલતા, તેઓનો ગોલખાં-ગ આસમાન લગી જતો, ને તમામ લશકર તેઓની લડાઈના તમાસા ઉપર નેગાહ કરતાં હતાં, ને એમ કરી કેહતાં હતાં કે, “ એવી સખત લડાઈમાંથી શું પરીણામ નીકલશે, અને કોણની મદદ એ આસમાન કરશે, ને કોણ ઉપર એ આસમાન સીધા થશે ?” એવી રીતે બેહુ તરફનાં લશકરો ગોફતેગોમાં હતાં. એમ કરતાં તે બેહુ દેલાવરોએ અપર ઊપર ચીત ચઢાવીને એક એક ઊપર તરણસો નેજ મારીયા, તેથી તેઓનાં અપ્પતર ફાટી ગયાં, ને તેઓના નેજના નોક તુટી ગયા તોભી તે બેહુમાંથી એક સવાર જમીન ઉપર પડીયો નહીં. પછે તે બેહુ લડાયકોએ પોતાના ઘોડાઓની લગામ ખેંચી, કેટલાએક કદમ પાછલા પગે ઘોડાને હટાવીને એક એકથી દુર જઈ ઉભા, ને એક એક ઊપર ગોસાથી ધુરવા લાગ્યાં, તેઓનાં મોહોડાં કંઈ ભરેલાં થયાં હતાં.

એવામાં નામદાર પાનુ ગોશસપે પોતાનાં લશકરની તરફ નેગાહ કરી જોયું તો તેની નજર પોતાની બેન જરપાનુ ઉપર પડી. તે નામદાર પાનુનું સર જખમી થયલું, ને બેહુ દોઢાં પાણી ભરેલાં હતાં. જે વારે પાનુ ગોશસપે એ રવેશ દોહું તેવારે ઘણી દરદ ભરેલી થઈ, ને ફરીથી લડાઈનો ઘોડો તેજ કીધો, ને આજ ગોશસપની મીસાલ મેદાનમાં આવી. તે નામદાર પાનુએ આવતાંવાર શેકારખંદ ઊપરથી પોતાની કમંદ ઉઠાવી ને સમીલાસ ઊપર ઉલટે હાથે નાખી, તેથી તે માજંદશનીનો ગરદન અંધમાં આવી. તેવારે સમીલાસેભી મહસત શેરની મીસાલ પોકાર મારીને તે પાનું ઉપર પોતાની કમંદ નાંખી, તેથી પાનું ગોશસપનીબી ગરદન અંધમાં આવી. પછે બેહુ દેલાવરોએ પોતાપોતાના ઘોડા પાછ ફેરવીયા, ને એક એક ઊપર જોશ કરવા લાગ્યા. કબી સમીલાસ ગોશસપ પાનુ ઉપર જોર કરતો, ને કબી પાનુ ગોશસપ સમીલાસ ઊપર જોર કરતી, ને ફરતા આસમાન લગી શોર ઉઠાવતી. એમ કરતાં તે બેહુ સરકસ સવારોના ખેઅંદાજે જોર કરવાથી તેઓની કમંદ તુટી ગઈ, તેવારે બેહુએ પાછ ફરીને નવી લડાઈ શરૂ કીધી. અવલ પાનુ

ગોશસપે પોતાનો ભારી ગોરજ ઊઠાવીને સમીલાસને કહીજી કે, “અથ હેરેમન જાદા દેવ તુંને લાયક છે કે, એક જરૂર મારા ગોરજનો સંભાલે.” તે નામદાર પાનુનું એટલું કેહેવું કે સેતાપ સમીલાસે પોતાનાં સર ઉપર ઢાલ પકડી, પણ તે કીનાની લેનાર પાનુએ તેની ઢાલ ઉપર એવેતો ગોરજ મારીઓ, કે તેજ વખત તું કેહે ગોયા સમીલાસનો હોશ જતો રહીઓ હતો, ને તેની આંખમાં ચક્ર આવે ગયાં, તેણે કરી સમીલાસે ઘોડાની પીઠ ઊપરથી જમીન ઉપર પડવા ચાહીજી, પણ શરમને વાસતે હોશીઆરી પકડોને છન ઉપર એસતવારીથી ખેઠો રહીઓ. પછે સમીલાસે પાનુ ગોશસપને કહીજી કે, “અથ સગછને તોખમની એ રંતો, મગર તમે લોકો શું હેરેમન છો? જોવામાં તો તેઓ લોકો જાતે એસત છો, પણ કામ તો મરદાંને મરદનાં કરેછે અને લડાઈને વખત તો નરે શેરની ચુંગાલ ઉપર પંજો મારતી દેખું.” એ રવેશ સમીલાસ કેહેતો હતો, એવામાં શેરની પકડનાર પાનુ ગોશસપે તરણ ગોરજ પેદરપે તે માજંદરાની ઊપર મારીઓ. તેવાર પછે તેકી ના ભરેલા દેવની વારી આવી, તેથી તે નાપાકે ગોસાથી પોતાનો ભારી ગોરજ ખેડુ હુથે ઉઠાવીને પોતાનાં સર ઉપર ફેરવીને તે નામદારી ભરેલી એસત ઉપર એવા તો જોરથી મારીઓ, કે તેનો આવાજ આસમાન લગી જઈ પોંહાંચીઓ. તેના જરૂરે કરી પાનુ ગોશસપનાં નખોમાંથી લોહી જરી થયું. તેના દરદથી તે પાનુનાં આંહો ઉપરથી રંગ ઉડો ગયો, ને તેનું તન પાસની મોસાલ ધુજવા લાગું. તે મામલો જોઈને નામદાર પારેસ પરેહજગારનું દેલ તે પાનુના ગમથી પલ્લીજી. જેવારે સમીલાસ તે ઊપર ભારી ગોરજ મારીને ઘોડો દપટાવતો દુર જઈ ઉભો, ને તે ઉપર નેગાહ કરી જોયું તો તે નામદાર પાનુને પોતાની પાનુ તથા ગરદન સાથે સલામત ઊભેલી દીઠી. તેવારે તે નાપાક ગોસામાં આવી પીછ મરતપે ગોરજ ઉઠાવી તેની નજીક આવી, અને ગોરજ તે ઉપર મારીઓ, કે તે પાક જાદ પાનુને ઘોડા ઉપરથી પાકમાં નાખે, પણ તે હોનાર ભરેલી પાનુ એ તેનો ગોરજ રદ કરી નાખીઓ. તેવારે તે ખુરી નસલના દેવે તરોછ મરતપે તે દેલાવર પાનુ ઉપર પોતાનો ગોરજ મારીઓ. જેવારે તે પદ કાર દેવના તરણ જરૂર પુસ થયા તેવાર પછે પાનુ ગોશસપે સમીલા-

સને કહીજી કે, “અથ યેહુદા મગજના પદ્મસુરત દેવ, આપણે તરણ લગાઈતા લડી ચુકા, તેમાં અવલ નેજની ખીજ કમંદની અને તીજ ગોરજની; હવે એક ચોથી લગાઈ તલવારની છે, તેથી હવે તું મારી તલવારનો જન્મ સંભાલ.” તેજ વખત નાપાકજદા સમીલાસે પોતાનાં સર ઉપર હાલ પકડી, એવામાં તે હોનરની રાખનાર પાનુ આજર-ગોશસપની મીસાલ પોતાનો ઘોડો દપટાવતી આજી, કે પોતાની તેજ તલવારે કરી તેનું તન ખાકમાં નાંખે. પણ તે વખત સેતમગાર સમીલાસે પાનું ગોશસપના હાથ ઊપર નજર કીધી તેથી વીચાર કીધો કે, “અગર જો એ જન્મ મારાં સર ઊપર પડશે તો મારા સર ઊપર રસતા ખેજ ઊઠાવશે.” એવો અંદેશો કરી સમીલાસ છત ઉપરથી કુદો ને ઘોડાની દુમચી ઉપર ખેઠે, પણ તે પાનુના જરખની દેહેસતથી તેનું દેલ નાસખર થયું હતું. એમ કરતાં તે પાનુની તલવાર જેવો સમીલાસ ઊપરથી છતકી તેવી તેના ઘોડાની ગરદન ઉપર લાગી, તેથી સમીલાસના જંગી ઘોડાની ગરદનથી સર કાપી નાખોજી, તેજ વખત ઘોડો ખાકમાં પડ્યો, તેની સાથે નાપાકજદો સમીલાસ બી ખોઆરોથી જમીન ઊપર પડીઓ, ને તેનું મોઢો ખાકે ભરાઈ ગયું. પણ સેતાપ્ જગોથી ઊઠીને ખખતરની દામન ગેરદાનીને ગોસાથી અખરૂ ઉપર ચીન લાવીયા, એવામાં પાનું ગોશસપે ખીજ મરતપે લગાધના ઘોડો દપટાવીયા. તેના હાથમાં લોહીની રેડનાર તેજ તલવાર હતી. એવો મામલો તેણે પોતા ઊપર દોઢો તેથી ગભરાઈને તે નાપાકજદા સમીલાસે દુરથી તે પાનું ઊપર પથર મારવા શરૂ કીધા. જ્યારે તે નાપાકે એવી પથરની લગાઈ શરૂ કીધી તેવારે પાનું ગોશસપનું દેલ દરદ ભરેલું થયું. એવામાં સમીલાસના લશકરમાંથી સેતાપ્ માર્જદશની લોહો તેને વાસતે એક તકવર ઘોડો લાવીયા, તેથી સમીલાસ સેતાપ્ કુદીને તે ઊપર સવાર થયો. પછે તેણે એક શાતુર ઘણું ભારી, વજનમાં ખસે મણ કરતાંબી છાંદે હતું તે હાથમાં પકડીજી, ને એક પોકાર ખખરની મીસાલ મારોને નામદાર પાનું ગોશસપને કહીજી કે, “અથ સગજ ખચા રૂસતમની રજલી ખેટી, હવે તું એક જરખ મારા હાથનોબી સંભાલ.”

હુકાયત લખીછે કે, જખમ ખાધો નામદાર પાનું ગોશસપે
નાપાકજદ સમીલાશ માજંદરાનીને હાથનો અને
પાછું ફરીગિં જખુલી લશકર સીસતાન શેહરમાં.

જેવારે સમીલાસની જુપાનથી એવા સખુન પાનું ગોશસપે સાં-
બલીયા અને તે દેવને સાતુર ઉઠાવો પોતા ઊપર આવતો દીઠે તેવારે
સેતાપ્પ તેણે પોતાના સર ઉપર ઢાલ પકડી. એમ કરતાં નાપાક સમી-
લાસે પોતાનું સાતુર તે પાનુની ઢાલ ઉપર મારીઠું, તેથી તેની ઢાલના
પે તુકડા થઈ ગયા. જેવારે ઢાલ કપાઈ તેવારે કોલાહ ઉપર જખમ
આવી પોંહાંચ્યા, તે જખમે કરી તેની જરી કોલાહનાભી પે તુકડા
થયા. ને તે સાતુર પાનું ગોશસપનાં સરમાં તરછું લાગું, તેથી પાનુના
સરમાંથી લોહી જરી થયું, પણ તે નામદાર પાનુએ પોતાનું સર ચો-
રાવી લોધું તેથી તેનું સાતુર પાનું ગોશસપના ઘોડાની ગરદનમાં લાગું,
તેથી તેના તકાવર ઘોડાનું સર દડીની મસાલ ઊડે ગયું ને તે નામવર
પાનું પોતાનાં ઘોડા સાથે જમીન ઊપર પડી; પણ જેવી પડી તેવી શો-
તાપ્પ શેરની મીસલ ઉઠી ઉભી. એવામાં સમીલાસે પોતાનો ઘોડો તે
જગોથી સેતાપ્પ આશલ ચલાવીયા, ને કેટલોએક આગલ નીકળી ગયો.
જેવારે એવો મામલો પારેસ પરેહજારે દીઠે, તેવારે જખુલી લશકરન
લોકે ઊપર પોકાર મારીને કહીઠું કે, “અય મારા નામદારો, એક મ-
રતપે તમે સરવ કોઈ પોતાના ઘોડા દપટાવતા પાનું ગોશસપની મદદે
જાઓ, હવડાં તેની યાદી કરવાનો વખત છે. તેથી તે પાકજદ પાનું
ઊપર પોતાનો જાન દેદા કરે.”

પારસ પરેહજારનું એટલું કેહેલું કે, કીનાના લેનાર જખુલી
લશકરે પોતાના ઘોડા મેદાનમાં જોહોકીયા, ને તે જગો પાનું ગોશ-
સપની મદદ કીધી. પણ તે નામદાર પાનુંના સરમાં જખમ લાગેલો
હતો, તેથી તેના સરમાંથી ખેશુમાર લોહી નીકળતું હતું, તેણે કરી
તેનું ખખતર લમામ પરવાલાંના રંગનું થયું હતું, ને તે પાનું ગાબરી
પડી ગયલી હતી. જેવારે સમીલાસે તે જખુલી લશકરને મેદાનમાં આ-
વેલું દીઠું, તેવારે પોતાનું સાતુર ઊઠાવીને જખુલી લશકર ઉપર જઈ

પડીઓ, તેથી તમામ જમીન લાલના અમનનો મીસાલની કીધી. તે ના પાકજદો દેવ જે કોઈ ઊપર પોતાનું સાતુર આસ્તો તેને સરથી તે કમર લગી ચીરી નાખતો, તેથી જન્યુલી લોકોના દેલ ડર બરેલાં થયાં હતાં. પછે એક મરતપે તમામ જન્યુલીઓએ પોતાનો તેજ તલવાર ઉઠાવોને જેમકે વરસાદના કતરા વરશે તે મીસાલ સમીલાશ ઉપર જખમ મારવા લાગા. પણ તે ના પાકજદા હુરેમનની ખાતેરમાં કાંઈ હતુંજ નહી. તે દેવ જન્યુલીઓને પોતાનાં એક જખમે કરી ગેરદોષેય કરી નાંખતો હતો. એમ કરતાં તેની લડાઈમાં ઉભું રહેવાની કોઈ જન્યુલીને તાકત રહી નહી, તેથી તેની દેહસતે કરી તમામ લશકર પોતપોતાનાં ઘોડાઓની લગામ ફેરવી પાછું ફરી નાહાસવા લાગુ. તે ગભરાતની અંદર આદમી-ઓ ઊપર આદમી પડવા લાગાં જેથી ઘણાંક આદમીઓ જખમી થયાં, એ રવેશ તે જન્યુલી લશકર ના પાકજદા સમીલાસની દેહસતથી ડર ખાઈ નાહાસતું હતું. તે સરવે કોઈ નાહાઠા તેવા સીસતાનની તરફ ગયા. જેવારે પાનુ ગોશસપે પોતાના લશકરને એ રવેશ નાહીમત થઈ નાહાસતું દોડું, અને પોતે તો પોતાના તનથી જખમી થયલી અને સવાસવારોનો ઘોડોબી નહી તેવારે નાચાર થઈને તે સરફરાજ પાનુએબી સીસતાનનો રસતો પકડીઓ. ને પારેસ પરેહેજગારની સાથે સીસતાનની તરફ મોહો કીધું. જેવારે શેહેરમાં દાખલ થયાં તેવારે શેહેરના દરવાજા બંધ કીધા. એ ખપ્પર હોસ બરેલી ખુરશેદ પાનુને થઈ, એવામાં પા-મદાદનો વખતખી નજદીક આવી પોંહિંચીઓ, ને આફતાપે પાહાડનાં સર ઉપર તલવાર મારી, ને સીહા રાતનો પડદો ફાડી નાખીયો. ચાને આફતાપ પાહાર નીકલીઓ, તેવારે ખુરશેદ પાનુ જખમી થયલી પા-નુઓની નજદીક આવીને જોયશું કે, તેણે તે ખેહુ ખેટીઓને જખમી દીધી. તેવારે તેની આખમાં આંખુ આવીઆં, ને ગાબરી પડી ગઈ. ને શેતાપ હોકમ કીધો કે, હકીમને ખોલાવે. તેજ વખત હકીમ લોકો આવી હાજર થયા, ને તે રૂપાના પદનની પાનુઓના તન ઉપર જખમ હતા તોઆં મલમ મેલીને પાટા પાંધીઆ, ને તે ખેહુ પાનુઓને મા-વજતથી રાખી. પછે જલેજરની ખેટી ખુરશેદ પાનુએ પોતાનાં તનમાં લડાઈનો અસપાપ પેહેડીયો, ને ફરીથી કોટની સફીલતા ખોરજ ઊપર

આવી તે નામદાર પાનુંની સાથે સીસતાન શેહેરના તમામ દાનાંવ આદમીઓ હતા, તેઓએ હરતરફથી કોઠના ઘોરખોની ખબરદારી કીધી, ને કોઠના કંઠુશઓ ઉપર ભારી પથરાઓ ગોઠવાવીયા. અને તમામ કોઠની સફીલ ઉપર આદમીઓ ફરતાં મેલીઆ. તે કોઠના સરવે દરવાજાને તાલાં દેવાડીઆ, ને પુલ તથા પાવડા ઉઠાવી લીધા. અને તે કોઠની ખાહીમાં પાણી હતું તેથીભી જીઆદે ભરાવીજી. એ રવેશ પુરશેદ્યાનુચ્ચે સીસતાનમાં ખબરદારી કરી શેહેરનું કામ રાસત કીધું, ને તમ મ લડાઈનો સામાન હાજર રખાવીયો.

હેકાયત લખીછે કે, આવી પોંહોંચીયો સમીલાસ
માજંદરાની શેહેરના દરવાજાની નજદીક
અને ગોફતેગો કીધી તે બદકાર
દેવે યુજોરગ જાલેજરની બેટી
પુરશેદ્યાનું સાથે.

હવે પેલી તરફ સમીલાસે પણ જોહાન પેહેલવાન રસતમની બેટીઓનાં જોર તથા મરદાનગીની તલવારથી પોતાનાં લશકરનો ઘેણીએક ખસાવી દીધી, અને પોતેભી તે પાનુંઓના હાથથી આજેજ થયો હતો, તેથી સરમાયો. અને પોતાના દેલ સાથે અફરોસ કરી કહીજી કે, “મેં પોતાની નાદાનીથી એમ જાણીજી હતું કે, સીસતાનમાં કોઈ પેહેલવાન નથી તેથી હું તે જગો જાધને જોહાન પેહેલવાન રસતમની બેટીઓને આશાનીથી પકડી લેવશ. પણ એ પાનુંઓએતો એ જગો મારી આપરૂ લોધી ને મારાં તમામ લશકરની હજુર મારી સાથે મરદાને મરદનો મીસાલની લડાઈ લડીને મને શેસવા કીધો. તેથી મારાં લશકરના લોકો માહોમાહીમાં એમ કરી વાત કરેછે કે, સમીલાસ તો કેહતો હતો કે, ‘હું જોવો પેહેલવાન જોહાનના દરમેઆનમાં લશકરનો મારનાશે બીજો છેજ નહીં, પણ એને તો જોહાન પેહેલવાન રસતમની બેટીઓ એ શેસવા કરી આઆરીથી ખાકમાં નાખીયો, વાસતે એ સમીલાસ જાણુલી પેહેલવાનો સાથે શું લરશે. એ રવેશ મારી શેશવાઈની વાત

કરેછે. વાસતે હવે તો એ શરમ ભરેલો રીતે જીવીઆ કરતાં મોહોત આ-
વે તો ખેહેતર છે.” એ રવેશ નાપાક સમીલાસ પોતાના દેલમાં ગમગી-
ન થઈ આંખમાં આંખું લાવી પોતાના દેલમાં અક્રોશ કરતો હતો.
પછે સેતાબીથી પોતાનાં સીહા પાછાડની મીસાલના ઘોડા ઉપર સવાર
થયો, તે નાપાકની આસપાસ તમામ તેનું લશકર હતું, તે લશકરની
તમામ તલવાર તથા નેજનું મારનાર હતું. તે વખતે સમીલાસનાં સર
ઊપર મગરમછની મીસાલનો બુંડો ઉડતો હતો, તે ગોસા ભરેલો હાથી-
ની મીસાલના ઘોડા ઉપર ખેઠેલો હતો. તેણે પોતાનો બારી પાછાડની
મીસાલનો ગોરજ જીતના હરના ઉપર ધરેલો, તથા મગરમછના ચરમનું
પપ્પતર તનમાં પેહેરેલું, અને ગોસા ફરતા આસમાનને વીધે તેવો ને-
જો હાથમાં પકડેલો, અને પીઠ ઉપર તીરનો બાથસે પાંધેલો
તથા હમેલમાં એલમાસને રંગની તલવાર લટકાવેલી, ને કીનાથી દાંત
ઉપર દાંત ધસતો, એ રવેશ ગોસાથી પોતાનાં લશકર સાથે સેતાબી
કરતો સીસતાનની તરફ વાની મીસાલ નોકલી ચાલીયો.

એમ કરતાં જોવારે સમીલાસ રાહના દરમિયાનમાં સીસતાન શે-
હેરની નજદીક જઈ પોહોંચીયા તીઆં જઈ જોય શું કે તે કોટની
આસપાસ પ્પાહીમાં ઘણુંએક પાણી ભરેલું દીઠું, ને તમામ પોરજ તથા
કોટની સફીલ ઉપર લડાઈના કરનાર પેહેલવાનાને તમામ સામાન સાથે
તઈઆર ઊભેલા દીઠા. તે સીસતાન શેહેરના મોટા દરવાજાના પોરજ
ઉપર જે તરણ જરી અતલસના સાયબાન એંચેલા હતા. તે સાયબા-
નોના થંબ સોનાનાં, તથા મેખો રૂપાની, તથા તમામ રસીઓ રેસમની
હતી, અને તે ઉપર બી તમામ જર વીટેલું હતું. અને તે સાયબાનોની
આસપાસ ફરતી જે કીમતી મોતીઓની જલરો પાંધેલી હતી. અને તે
સાયબાનની નીચે શુનાની એક કુરસી પાદશાહી ગોહેરના જડાવની
આડેલી હતી. તે પાકીજે ખુરસી ઉપર સરફરાજ જલેજરની નામદાર
ખેટો ખુરશેદ બાનુ બારે દબ્બપા સાથે ખેઠેલી હતી. તે પાકજદ આ-
રતે પોતાના આફતાબની મીસાલના ચહેરા ઉપર નેકાબ નાખેલો, અને
તેણે પોતાની બાજુ ઉપર મેહેબુબોના અબ્બરૂની મીસાલની વાંકી કમા-
ન લટકાવેલો, ને પોતાના સીધાં કંદની મીસાલનો એક તીર હાથમાં

પકડેલો, ને તેની આસપાસ જરી ચડકાના સપ્તનારા સવારો કમરબંદ પાંધીને અદબથી ખેદમતમાં ઊભેલા હતા. એ રવેશ તે નામદાર પાનું દબાવ્યા સાથે ખુરશી ઉપર બેઠેલો હતી. તેની નજદીક પારેસ પરેહજ-ગારબી પોતાના હાથમાં તીર કમાન પકડીને ઊભેલો હતો.

જેવારે નાપાકજનદા સમીલાસે એ રવેશનો તમાસો જોયો તેવારે કેહરમા આવી પોતાનું મોહો શેહેરની તરફ ધરીજી, અને ખાહીનાં સર ઊપર જોશ કરતો પોતાનાં લશકર સાથે આવી પોહોઆયો. તે નાપાક જનદા દેવને જોવાથી ખુરશીદ પાનુંના દેલમાં ગમ પેદા થયા. પછે ના-પાક સમીલાસે એક પોકાર શેહેરના લોકો ઊપર મારીને તેઓને કહીજી કે, “તમો લોકો સેતાપ તમારી સરદાર ખુરશીદ પાનુંને કેહો કે તે તાકીદથી શેહેરના દરવાજા ખોલે અને તે ખુરશીદ પાનું પોતાની સાથે રૂસતમ જેહાન પેહેલવાતની બેહુ બેટીઓને લેઈને મારી નજદીક આવે અને રૂસતમનો તમામ ગંજ ખજાનો જે હપતેકેસવર જમીનના કરતા છઠ્ઠાદે છે તે સરવે મારે હવાલે કરે. બીજું તમારી સરદાર ખુરશીદ પાનુંને કહો કે તે પોતે રૂસતમની બેહુ બેટીઓ સાથે મારી ચોરતો થઈ રહે તો તમો સક્વ કોઈ એ જગો અમનમાં રહેશો. તે તરણડે પા-નુંઓ મારે સવાધીન થયા પછે હું તે પાનુંઓને એ જગોથી પાદશાહો ના પાદશાહા અફરાસીઆખની નજદીક લેઈ જાજી, ને તેઓનો ગુનાહ માફ કરાજી ને તમારી સરવેની તકસીર હું મારી લેજી. વાસતે તમો સે-તાપ એ શેહેરના દરવાજા ખોલીને મારી નજદીક આવો. આ નહી તો તમો પોતાને હાથે પોતાના સરઉપર ખાક ભરશો. હું એક સાયતમાં એ શેહેરને પાયામાલ કરી વેરાન કરી નાખશા, ને તુરાન જમીનના પાદશાહના રોશાન ખખતની મદદથી એ શેહેરમાં એક આદમીનેબી છવતું રહેવા દેવશ નહી.” સરફરાજ ખુરશીદ પાનુંએ જાણ્યુલ શેહેરનાં ખોરજ ઊ-પરથી નાપાકજનદા સમીલાસની જુપ્પાનથી એવા બદ સખુનો સાંભ-લીયા, તેવારે તે નામદાર પાનુંએ અકલ તથા દાનાઈથી તેને જવાબ દીધો કે, “અપ બદ યુનીઆદના નાપાકજનદા ચોર મજદરાની, હું જા છું છું કે, હવે તારી ઊમરનો ઘોડો ચાલવાથી થાકે છે. તું તથા તારો પાદશાહા અફરાસીઆખ હમેશી માહાતમ ભરેલા રહેજો, ને તારું ખખર

જીધું પડજો. અય પદ તો ખમના, તેં જ્યેશહેરની લડાઈમાં જોયું કેં જ્યે જગોની જ્યારતોના હાથથી મારે દાહડો સીહા થયો, તેવારે તું મકર તથા ચારાએ કરી જત્યુલસતાન શેહેર ઉપર લડાઈ કરવાને આવીયો છે, પણ તું જાણતો નથી કે તારાં જ્યેવાં પુરાં કામની જોહાનપેહેલવાન રૂસ-તમને ખપ્પર થશે તેજ વખત તે નામદાર તારી પછવાડે મગરમછની મીસાલ દોડતો આવી પોહોંચશે, ને તારા જીવથી ગરદ કાહાડી નાંખશે. અને તારી તથા તારાં લશ્કરની ધુલ કાહાડી નાંખીને તુંને જીવતો પક-ડીને સુલી ઊપર ચઢાવશે. અય હુરામજદા ચાર આજ લગે જ્યે સોસતાનના કોટમાં કોઈ પેહેલવાનેબી રખતો પાડીયો નથી, ને જ્યે શેહેર કોઈથી લેવાઈ શકાયું નથી. અગર જ્યે જગો તું જોવા એક હ-જાર સમીલાસ સો વરસ લગી લડાઈ કરે તોબી એક રજ પરાપ્પર તારાં કામની સીધી થાય નહી. વાસતે તું જ્યે સખત લોહાની મીસાલના કીલા સાથે શું લડશે ? તે કોટ તો જોહાન પેહેલવાન કેરસાસપનો પ્-ધાવેલો ધણો જ્યોસતવાર અને સખત છે.”

—○—○—○—○—○—○—

હુકાયત લખી છે કે, ચુંગાલ નાખી નાપાકજદા સમીલાસ માજંદરાનીએ સીસતાન શેહેરના કોટ ઉપર.

—○—○—○—○—○—○—

જેવારે સમીલાસ માજંદરાનીએ ખુરશેદખાનુંની જુખાનથી એ-વા સખુન સાંભલીયા, તેવારે ગોસામાં આવીને પોતાનાં અપ્પર ઊપર ચોન લાવીયો, ને પોતાના ઘોડા ઉપરથી સેતાપ્પ નીચે ઊતરીયો, કારણ કે ખુરશેદખાનુંના સખુનોથી તે નાપાકજદા દેવતું દેલ જખમી થાયું હતું. તેથી અરવંદ રોદ નદીની મીસાલ જોસમાં આવીને સેતાપ્પ પ્-ખતરની દામાન ગેરદાનીને પોતાનાં લશ્કર ઉપર આવાજ મારીને કહી-લું કે, “અય મારા નામદારો, તમો સરવે કોઈ ઘોડા ઉપરથી પીઆદા થાઓ, ને પ્ખતરની દામાન ગેરદાનો અને મારી મીસાલ પોતાનાં જન મોહોત ઉપર ધરો. આપણે એક મરતબે જ્યે શેહેર ઉપર ગલખો કરીને જત્યુલ શેહેર વેરાન કરી નાખીયે, ને જ્યેમાંનાં તમામ લોકોને જીવથી મારીયે, ને જલના ખાનદાનના લોકોને કેદ પકડીયે !” તે નાપાકજદા

દેવનુ એટલું કેહેલું કે તરીસ હજાર માજંદરાનીઓ દોજખના દેવની મોસાલ તઈઆર થયા. તે તમામોએ સેતાપ પોત પોતાના છુથીઓ તથા ધોડાઓ ઊપરથી પીઆદા થઈ પપતરની દામનો ગેરદાની કીના ઊપર દેલ ધરી, મોસામાં આવોયા, ને સરવ કોઈએ હાથમાં આચી કમાનાં તથા ખંદગી તીરે પકડીયા.

એમ કરતાં ઊંચે તથા નીચે લડાઈ શરૂ થઈ, પણ સમીક્ષાના લશકરના લોકો જે નીચેથી તીર મારતા તે ઊંચે હવા ઊપર ઊડી જતા પણ જાણુલી લોકો જે ઊંચેથી તીર મારતા તે સમીક્ષાના લશકરના લોકોના સરમાં તથા તનમાં લાગતા હતા જેથી તે લશકરની ભારે ખરાબી થાતી. તે લડાઈમાં ભારે ધર પકડ પાધમારના આવાજ નીકલતા. એક કેહેતો કે ધર, ને બીજો કેહેતો કે પાધ, તો તરીજો કેહેતો કે છોડ, અને ચોથો કેહેતો કે માર, એ રવેશ ડરામનાં પોકારો તે જઓ નીકલતા હતા. અને એટલા તો તોર હવા ઉપર ઊડવા લાગા, કે તેણે કરો વાદ-લના ઘેરાની મોસાલ આક્રાપને પરદો થઈ ગયો હતો. એમ કરતાં ઘણીએક સખત લડાઈ થઈ, તેમાં સમીક્ષાના તુરાની તથા માજંદરાની લોકો ઘણાએક જખમી થયા, તેથી બેસુમાર લોહીનો નદો જરી થઈ. તે લોહી પેલી ખાહીમાના પાણીમાં જઈ મલીજી તેથી તે પાણીમાં લાલ રંગનું થયું. પણ જે જગો ઊપરથી નામદાર પુરોદ્યા પાનુંનાં હાથથી તીર છુટતો તે પેહેલજાનોનાં તનમાં પાછલાં પડ લગી ખેરી જતો હતો. જેવાર સમીક્ષા માજંદરાનીએ એવો સખત લડાઈ દીઠી, તેવાર પોતાનો પાહાડની મોસાલનો ભારો ગોરજ ઉઠાવોને દરવાજાની નજદીક જવાનો કશદ કીધો. અવલ તે નાપાકે પોતાની ઢાલ મોહોડા ઉપર પકડી, અને વંદેલીયાનાં વાની મોસાલ તે દેવે લડાઈનો કશદ કીધો. તેને આવતો જોઈને પુરોદ્યાનાનું પોતાની પુરશી ઊપરથી ઊઠીને કોટની સફીલ ઊપર આત્મને લડાઈનો હાથ ખેલીયો, ધઆને સમીક્ષાસં ઊપર તીરનો મારો આલુ કીધો, પણ તે વખતે નાપાકજનદા સમીક્ષારો પોતાનાં તનમાં સખત પપતર પેહેકેલું હતું તેથી નામદાર પુરોદ્યાનાનું તીર તે નાપાકના તનમાં કારો લાગા નહી. એમ કરતાં તે નાપાકજનદો દેવ વંદેલીયાનાં વાની મોસાલ દોડતો ખાહીને માથે આવી ઊભો, ને અં-

૧૧૮ સમીલાસની લગાણથી ખુરશીદખાનુને અદેશો. [ખરબે નાચું-

દેશે કરવા લાગો કે, “એ લાડી ખાહીમાંથી હું શી રવેશ ઉતરી જાઉં.” એવો અદેશો કરી તે નાપાકે બેલદાર લોકોને હોકમ કરી સેતાપ્ત જાણમાંથી ભારી લાકડાં કપાવી મંગાવીયાં, ને તેનો તરપો બંધાવીને ઊપર બેસીને સેતાપ્ત ઉડતાં મોરબની મીસાલ તે ખાહીની પેલી તરફ નીકલો ગયો. તું કેહું ગોયા તે વખત નાપાકજનદો સમીલાશ પોતે ઊડતું મોરબ હવું, કે તેને પેલી તરફ જતાં કરી વીલમ લાગે નહી. પછે ભારી મોરબ ઉઠાવી એક પોકાર ભારી ખુરશીદ ખાનુને કહીલું કે, “એ મકર બરેલા સગળને તોખમની, હવે મારા ભારી મોરબનો જરબ્બ જો.” એ રવેશ કહીને દરવાજાની તરફ જવાનો કશદ કીધો, તેવાર જાણી લશકરે કોટ ઉપરથી શોર શાર ઉઠાવીયો, ને સમીલાશ ઊપર પથર તથા તીરનો વરસાદ વરસાવીયો, ને કોટની સફીલ ઊપરથી રાખ તથા ધુલ છાંટવા લાગા, ને નેજ તથા છુટ બાલડીઓ છુટી મારવા લાગા, તેથી પણ નાપાકજનદો સમીલાશ આજેજ થયાં નહો. અને દેલેરીથી દોડતો દરવાજાની નજદીક ગયો, ને દરવાજા ઉપર એક મોરબ મારીયો તેથી તમામ કોટ ધુલ રહ્યો.

હોકાયત લખી છે કે, મનાજત કીધી હુકતાલાની નજદીક પાકજનદ ખુરશીદ ખાનુએ એવામાં હાંકુસતાનનો સરદાર પેહલવાન ફરામરબ પોતાના લશકર સાથે તે જગ્યાએ આવી પોહાંચીયો.

જેવાર નેકબખત ખુરશીદખાનુએ નાપાકજનદો સમીલાશના મોરબનો એવો જરબ્બ દીધો, તેવાર બેઆરી થઇને પોતાનું મોહો પરવરદેગારની તરફ કરીને કહીલું કે, “અય દાદના લેનાર યજદાં, તું એક પાણીના કતરામાંથી મસત શેરની મીસાલનો આદમી પેહ કરેછે, તથા પેહલવાન લોકોના તનમાં બેસુ માર જોર તુંજ બખશેછે, અને આદમી લોકોને બુજોરમીની તાહારેથીજ છે. અય પાક સાહેબ, હું જાણું

છે કે નાપાકજાદો ચોર એકદસતનો પેટો સમીલાશ માજંદશની જોરમાં તથા કહીઅતમાં દેવની મીસાલનોછે, ને એક કીનાં ભરેલો પુરો હેરેમન જોલમનો કરનાર છે, તેથી એ નાપાકજાદો દેવની ખાહેશ તમામ પુનરેજ તથા ખરાબી શેવાએ પીછ કાંધ નથી. અને જોહાનમાં હું એક તાસ કમીનાં પંદાની મીસાલની ચોરત રાતદન તારીધઆદમાં છું, ને તું શેવાયે કોઈ પીજીતથી હું અજલની ઉમેદ રાખતી નથી. વાસતે અય ક્તેહેમંદ સાહેબ, આ મુશકેલ વખતમાં તું હમો પેચારી ચોરો ઉપર રેહેમ કર, અને હમારો દસતગીર થા. કારણ કે, એ નાપાક સમીલાશ કીનાનો જોરજ પકડી દરવાજા ઉપર આવી ઉભોછે. તે નાપે-કારને આ શીસતાંન શેહેરમાં આવવા નાં દેતો. અગર જો એ રજા લે મરદ શીસતાંન શેહેરમાં દાખલ થારો તો તાસ પંદા જાલેજરની પુનપેખ ઉખાડી નાંખશે. અય રેહેમનાં સાહેબ તારી મેહેરખાનીથી આજ લગી જોહાનનાં દરમેઆનમાં સામેસવારના ખાનદાનનાં લોકો ઉપર કોઈપી જાલેમ લોકોએ દસતદરાજ કીધી નથી. તે કરતાં એ જગો તો હમો તમામ ચોરત લોકો ગોચા છૂથ પાંછી વગરનાં છયે, ને હમાસ છૂથ પાંછી હમારાથી દુર પડીયાછે, ઈઆને જાપુલ જમીનનાં તમામ પેહેલવાનો જે તાસ પંદા છે તે તમામો પાહાર દુશમેન. લોકોની લડાઈમાં ગયાછે, ને એ જાએ તો હમો તમામ ચોરત લોકો છઈયે. વાસતે હમો પેચારા લોકોનો ગમ ખા, કે હવે હમારો ચારો કરો રહી ચો નથી, તેથી હમોને ચારો પતાવ, કે હમો એ નાપાકજાદો ચોરનો ચારો શું કરીએ ?” એટલું કહીને પછે દરદથી પોકારી પોતાનાં દોદાં-માંથી આંજુ વરસાવીઆં, અને પોતાનું મોહો ખાક ઉપર મસલીઈ, અને ધણીએક આજેજથી મુનાજત કીધી.

એમ કરતાં જ્યાર તે નેકખખત પુરોદ્યાનું મુનાજતથી કા-રંગ થઈને પોતાનું મોહ ખાક ઉપરથી ઉઠાવીઈ, તેવામાં લડાઈના કર-નાર સમીલાશો ગોસાએ કરી એક પીજો જોરજ જાપુલના દરવાજા ઉ-પર એવો તો જોરથી મારીયો, કે તેથી તું કેહે ગોચા ફરતા આસમાન-બી નીચે જમીન ઉપર પડવા ચાહીઈ ને એકએક તે દરવાજાથી ત-ડકતો આવજા નીકલીયો, ને હરધો દરવાજો તે જરખથી ખાગી ગયો,

ને કોઠના કંઝુરાઓ ધસી પડીયા. એવી સખત લડાઈ તીહાં જાહેર થઈ ને કોઠની શક્તિલ ઉપરના તમામ આદમીઓ હલમલી રહ્યાં. તે કોઠ ઉપરનાં લશકરે શોર શાર કરી બારી પથરો નાપાકજદા સમીલાસ ઉપર મારવા લાગા. તેવાર દેવજદા સમીલાશે પોતાના સર ઊપર ઢાલ પકડી, તેથી તે વ્યદકેરદારને કરો આજાર પોંદોંચીઓ નહી. તેવાર પછે તે ના-પાકે તરીછ મરતપે ગોરજ ઊઠાવીને પોતાના વ્યદ સુરત મોહોને કેહે-ર ભરેલું કીધું, એવામાં જાપુલના જંગલનો તરફથી એક બારી ગેરદ ઉઠી, તે ગેરદે કરી આફતાવ્યને પડદો થઈ ગયો. એમ કરતાં તે ગરદ-માંથી એક લશકર વ્યાહાર નીકલીઊં, પણ તે તમામ લશકર કીનાંને વારાતે દોડ ધુપ ભરેલું ને લશએક હતું, તે તમામ લશકર વ્યખતરી સ-વાર હતું. તે તમામ લશકરે પોતાનાં તન ઉપર હથીઆર બીડેલાં હતાં, ને તમામ સવાર એવાતો નોજવાન નેજના મારનાર હતા, કે તેમાને એક સવાર સમોલાશના લશકરના એક હજાર સવારની ગરદ કાહાડી નાખે એવા હતા. તે લશકરને હરોલ એક શેરપેકર જુનડો ઉડતો હતો, તેને જોઈને આસમાનના પાંચમાં ખોરજની શુરત જે શેરની છે તે શેરનું દેલ બી ડર તથા દેહેસત ભરેલું થતું હતું. તે લશકરમાં ખીજા પ્યાર જુનડા નજર આવીયા, તે પ્યાર હજાર સવારની નીશાંન હતી. તથા પેહેલવાન ફરામરજનો ખાશ જુનડો જરી અતલશનાં કપડાંને હતો, ને તેના સર ઊપર હોમા જાતવરની શુરત વ્યનાવેલી હતી. તે જુનડાની નોએ નામદાર ફરામરજ પોતે પોતાના વ્યાપ જેહાન પેહેલવાન રૂસતમની મી-સાલ કીનાંને વાસતે સરથી તે પાજી લગે તમામ લોહાના વ્યખતરમાં ગરક થયેલો હતો. તું કેહે ગોયા એક બારો મગરમખ લોહાના વ્યખ-તરમાં ગરક હતું. તે નામદાર પેહેલવાને પોતાના સર ઊપર પોતાના નેઆગાંન પાદશાહ જમશેદની કોલાહા રોશન ખુરશેદની મીસાલની ચલકતી મેલેલી, ને ગોહરના જડાવનો કમરવંદબી પાદશાહ જમશેદ-નોજ વ્યાધેલો હતો. તે નામદારે પોતાના સર ઊપરની કોલાહામાં સી-મોરગનાં પર ખોરોલાં, ને વ્યખત ઉપર એક શાએયો અતલશનો પાદ-શાહોની મીસાલનો પેહેરેલો, ને હીદુશતાનના લોકોની રશમ મુજવ્ય તોપી ઉપર સરપેચ લપેટેલો હતો.

એ રવેશ તે હીંદુસતાનનો સરદાર નામવર ફરામરજ પોતાના બારીંલશકર સાથે દબ્બદખાથી તે જગો આવી પોંહોંચીયો. તે નામદાર તીહાં આવીને જોય શું કે સીસતાન શેહેરમાં આદમીઓનો શોર શાર દીઠો, અને નાપાકજદા સમીલાશને દરવાજાની નજદીક સર ઊપર હાલ પકડીને ઊભેલો દીઠો. જેવાર તે નામદાર પેહેલવાને દુરથી નેગાહ કરો જોયું તો પોતાના બુજોરગોનાં વતન ઊપર આફત દીઠું. તેજ વખત પોતાના લશકરના પેહેલવાનો ઊપર આવાજ મારીને કહીઠો કે, “અય મારા નામદારો, આજ રોજે મરદી કીધાનો દાહાડો છે. વાસતે તમેમાં જે કાંઈ મરદાનગો હોય તે જાહેર કરો, ઇઆ અગર નહીતો દુશમન લોકો એ સીસતાન શેહેરનો લોકો ઊપર દશતખોરદી કરશે.” એટલું કહીને લડાઈનો કશદ કરી ઘોડાને એડ મારી, પછે એક પોકાર એવોતા જોરથી માર્યો કે તેથી આસમાનનું દેલભી ગાભરૂં પડી ગયું ને જમાનો ધુજવા લાગો. અને નાપાકજદા સમીલાશનું લશકર ગાભરૂં પડી ગયું, તે લોકોને એવું લાગું કે ગોયા પાહાડ ઊપર સહી જાનવર ટ્રેસાદમાં આવી પોકાર કરતાં હતાં. એ રવેશ પોકાર મારીને પછે તે નામદારે કહીઠો કે “અય નાપાકજદા ચોર સમીલાશ, હવે તું જાણુ કે હું તેહમતન રૂસતમનો ખેટો શોર મરદ ફરામરજ તારો અજલનો કાશદ આવી પોંહોંચીયોછું. અય કમખખત, તું નથી જાણતો કે જે જગો હું લડાઈનો કસદ કરી ઘોડાને જોલાંન દેઠોછું તે જગો ઊપર એ ફરતો આસમાનભી પોતાના પીઆરા જીવને મારા ઘોડાના પાંખોં નાચે ધરેછે તથા મારા નેજાએ કરી કોહુખોસતુનનેભી તેની જગોથી ઉપાડી નાખું છું. હું મારા બારી ગોરજે અલખોરજ પાહાડનેભી શોરમાની મીસાલ પ્યારીક કરી નાખું છું. હું એક હોમલામાં શો હાથી. એને જગોથી ઉઠાવી જમાન ઊપર મારૂં છું. વાસતે હવે તો તું પાતરીથી જાણુ કે તારૂં મોહોત નજદીક આવી પોંહોંચીઠો, અને તારો દાહાડો સીહા થયો છે.

એટલું કહી તે નામદાર પેહેલવાન, નાપાકજદા સમીલાશનાં લશકર ઊપર જઈ પડીયો. જેવાર તે તુરાની તથા માજંદાની લોકોએ નામદાર ફરામરજને દીઠો, કે તે તેજમાં આજરગોશસપની મીસાલનો,

તમા કહીઅત માં શેરની મીસાલનો, લણએક પેહેલવાનનો તોડનાર છે, તેવારે તમામ લશકર જેમકે વડેને દેખીને ગોસપંદનાં ટોલાં નાહાસે તે મીસાલ તે નાહાશવા લાગું. તે નાપાકજદા સમીલાશના લશ- કરમાં પોકાર તથા શોર ઉઠીયો ને જેમકે સખત વાથી આડનાં પા- તરાં પરાગંદે થાય, તે મીસાલ સરવ કોઈ નાહાશવા લાગું. તે તમારો જોઈશીસતાનના કોટ ઉપરથી ચોરતો તથા મરદોનો પોકાર ઉઠીયો, ને શાદીનાં નગારાંના આવાજ થવા લાગા. તેવારે રૂપાને પદ્મની પુરશેદ્યાનુએ કોટ ઉપરથી આવાજ મારીને સમીલાશને કહીલે કે, “અય હેરમનજદા પદકાર દેવ, હું તુને વધાઈ કરૂં કે તારૂં મોહોત રાહાના દરમેઆનમાંથી સેનાપી કરતું એકાએક આવી પોંહોંચીઓછે. ઇઆને નાહાશ મોહોતનો લાવનાર જેહાન પેહેલવાન રૂસતમનો નામદારી ભરેલો પેટો દેવાવર ફરામરજ રેયનાં મેદાનની તરફથી રાહા માપતો એકાએક એ જગો આવી પોંહોંચીઓછે. અને તે નામદારે આવતાં વાર તારા લશકર ઉપર કીનાંની તલવારે કરી આતશ નાંખીયોછે, ઇઆને તે નામદારે પોતાની કવી પાળુએ કરી એક લોહજમાં તારાં લશકરની ખરાબી કીધી ને તારાં લશકરના લોહીએ કરી એ સોસતાનનાં જંગલનું મેદાન જેહુનના દરીઆવની મીસાલ મોજા મારતું કીધુંછે. તે લોહીમાં તારા લશકરનાં પેસુમાર આદમીઓની લોથો મગરમછની મીશાલ ખેંચાઈ જાયછે તેથી હવે તું તીશયે જાણજે કે તારૂં પપ્પત પુરૂં પરગસતે ચઈ છે.”

હુકાયત લખીછે કે પાછો ફરીયો નાપાકજદો ચોર
સમીલાસ સીસતાનનાં દરવાજા ઉપરથી, અને
તાના મારોયા તે પદકાર દેવ ઉપર
નેકપપ્પત પુરશેદ્યાનુએ.

એવા સખુન કોટની સફીલ ઉપરથી દેલાવર પુરશેદ્યાનુની જુપાનથી સાંભલીને નાપાકજદા સમીલાશ માજંદરાનીએ પાછું ફરી જોયું તો પોતાના તમામ લશકરને પરાગંદે થઈ નાહાશતું દો

હું. તેથી ગોસામાં આવી પોતાના લશકર ઉપર પોકાર મારીને કહીશું કે, “તમે એ રવેશ હીચકારની મીસાલ ગાબગ પડીને શા વાસતે નાહાશો છો ?” તેવાર તેનાં લશકરના લોકોએ તે કીના બરેજા સમીલાશને કહીશું કે, “અય નામદાર સમીલાશ તુંતો જાણતો નથી, પણ એકાએક ઈરાનની તરફથી નામદારો બરેજાં એક બારી લશકર આવી પોંહાચીશું છે. તે લશકરમાં પ્યાર જીંડા હોડે છે, તેથી માલમ થાયછે કે એ લશકરમાં પ્યાર હજાર સવાર છે, તે તમામ તલવારના મારનારા ને નામના ઉઠાવનારા દેલેરો છે. તે લશકરની હરોલ એક પેહલવાન બારી પાહાડનો મીસાલના ઘોડા ઉપર સવાર થયલો છે, તે નામદાર પેહલવાને આવતાં વાર આપણા લશકરના લોકોએ કરી એ મેદાનની ખાક મજાદને રંગની કીધી છે. અગરજો તું એની સામે નહીં જાય, ને હમે લોકોની મીસાલ તાહારા ઘોડાની લગામ ફેરવીને નાહાશો તો ખુબ છે. તે દેસાવર પેહલવાને આપણાં તમામ પેહલવાનો તથા સવારોને નહસાડ્યા છે.” એવી નાખુસ વાત પોતાનાં સવારોની જીખાનથી સાંભલીને સમીલાશ માજીદરાની બારે દલગીર થયો અને સીસતાન લેવાની ઊમેદથી નાઉમેદ થયો. પછે પોતાની પાસે જે નવસો મણનો ગોરજ હતો તે પાછો ખાંધ ઉપર મેલીને પેસા તશપા ઉપર પેસીને સેતાપી કરતો પાછો પેલી ખાહીની આ તરફ આવીયો, ને ખાહીના એ તરફના કીનારા ઉપર આવી ઊભો રહીને ખુરશેદખાનુ ઉપર આવાજ મારીને કહીશું કે, “અય નાપાકજદો જાહુગર જાલની પેટી, તું જો કે એ પેહલવાન જે રેથેનાં મેદાનનો તરફથી તારી મદદે એ જગો આવીયો છે, તેનો સીનો તથા ગરદન આ મારા બારી ચોરજે કરા શા રવેશ કુટો નાખું છું ; અને તેવાર પછે પાછો એ શેહેર ઉપર લડાઈ કરવા આવી એ શેહેરને હું પાયામાલ કરશ તે ચોક્કસ જાણુજે.”

એટલું કહીને પછે સમીલાશે માજીદરાની જીખાનમાં હાકમ કરીને પોતાના ઘોડો મંગાવીયે, તેથી તેજ વખત ચરવાદારે ઘોડો લાવી હાજર કીધો. નાપાકજદો સમીલાશ તુરત તે ઘોડા ઉપર સવાર થઈને પોતાના લશકરની તરફ આગલ નીકલી ચાલીયો. તોઆં જઈને જોય શું કે તે જગો તો મુએજાં આદમીઓની લોથોના ઢેકરા થયલા, ને તે

જંગલમાં દરોઆવના પાણીની મીસાલ લોહી મોજ મારતું હતું. તે તમારો જોઇને સમીલાશ ગાભરો પડી ગયો, ને દેહેસતે કરી તેના લખ પધાઈ ગયા. પછે કેટલોએક વાર અંદરો કરીને ક્રામરજની લડાઈમાં મોહો ધરીઊં, ને જેમ કે સખત વાએ કરી આતશ શેશન થાય, તે મીસાલ ગોસાએ કરી તેજમાં આવીયો. એમ કરતાં જેવાર સમીલાશ તે લડાઈમાં ગયો. તે તેની નજદીક જઈ પોહોંચીયો, તેવારે તેની નજર નામદાર ક્રામરજ ઊપર પડી. તીહાં જોય શું કે એક શેરની મીસાલનો સવાર પેહેલવાનની મુરતનો દીઠો, કે તેણે પોતાનાં સર ઊપર જરી કોલાહ મેલેલી, તથા ખાંધ ઊપર છ કુલનો ઢાલ લટકાવેલી, ને તીશ વામનો નેજો ઘોડાના સર ઉપર બેહુ કાંનની વચે ઊભો કરી મેલેલો, તથા પીઠ ઉપર તીરનો બાથરો લટકાવેલો, તથા ફેતરાક ઊપર પેચ દાર કમંદ નાખેલી, અને આજર ગોશસપની મીસાલ તેજથી પોકાર મારતો હતો. અને સીધા સરવની મીસાલ ઘોડાના જરી જન ઊપર બેઠેલો, અને ભારી વજનનો ગાવીઆની ગોરજ જનનાં હરનાં ઊપર મેલેલો, ને બાજુ ઉપર પેહેલવાની કમંદ લટકાવેલી હતી. અને તે નામદારની રાન નીચે એક ઘોડો તકાવર રખસની મીસાલનો હતો જેથી તે નામદારને સરવ ડોઈ તાજખખસ રૂસતમ કરી જાણતા હતા. તે દેલાવર હરતરફ પોતાના ઘોડાને શેરની મીસાલ દપટાવતો, નેજાના નોકે કરી એકજ હોમલામાં તરણ જંગો દેલાવરોને જન ઉપરથી ઉઠાવી લેતો. જેવાર તે નામદાર પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવતો તેવાર મસત હાથી-ઓને એકજ જરબે ખાકમાં બરાબર કરી નાખતો હતો. એવા દબ્બા-બા ભરેલા પેહેલવાનને જોઇને નાપાકજલ્દો સમીલાશ પોતાનાં દેલ સાથે ડરીયો, પણુ લાચીરથી ઘોડો દપટાવતો તે નામદારની સામે ગયો.

હુકાયત લખીછે કે, મોકાખેલ આવીયો નાપાકજદો સમી-
લાશ માજંદરાની નામદાર ફગમરજની અને ગોફતેગો
કીધી તે ખેંચી દેલાવરોએ એક એક સાથે.

એમ કરતાં જેવાર સમોલાશ માજંદરાની નામદાર ફગમરજની નજદીક આવી પોંહોંચીયા, તેવારે કલેજનાં જોરથી એક પોકાર મારીને ફગમરજને કહીજી કે, “અય જીંધાં બખતના મરદ, અગર જો તું લડા-
ઇનો કરનાર મરદ છે તો મારી મોકાખેલ આવ. એ તુરકી તથા માજં-
દરાનો લોકો સાથે શા વાસતે લડે છે?” જેવાર નામદાર ફગમરજે સમી-
લાશની જોખાનથી એવા સખુન સાંભળીયા, તેવારે તેનો તરફ નેગાહ ક-
રી જોયું, તીઆં જોય શું કે એક બદશુરત જીઆંગાર દેવને પોતાની
સામે આવતો દીઠો, કે તેને જોયાથી હેરેમનબી હર ખાઇને નાહાશતો
હતો. તે નાપાકના મોહોડામાના ઉપલા દાંત વડનો મીસાલના હતા, તે-
માથી બે દાંત ભુંડનાં દાંતની મીસાલના પાહાર નીકલેલા હતા. તે
નાપાકજદા દેવની બેહુ બાજુ હાથીની રાનની મીસાલની નજર આવતી
તથા કદમાં મનારા કરતાં ઊંચો હતો. તે નાપાક દેવનું મોહો ગલીનાં રંગ
કરતાંબી સોહા હતું. અને તેની દાહડીના બાલ સફેદ, તથા અબરના
બાલ જરદ હતા. તેનાં બેહુ લખ જીંટના લખની મીસાલના ખુલતા
હતા. અગર જો તે નાપાકજદો દેવ પોતાનું કદમ દરીઆવમાં મેલે તો
તેનાં નેહુશ કદમે કરી દરીઆવમાંથી પાણીબી સુકાઈ જાય, ને પાક
ઊડે એવાં નેહુશ કદમનો તે નાપાક હતો. તે દેવજદાના તનમાં ચાર
બખતર પશમો પેહુડેલાં હતાં, તથા ખાંધ ઉપર ઢાલ અને તીરનો બા-
યરો ને કમરખંદની જગો શોનાની સાંકડ કમર ઉપર બાધેલી, ને ત-
મામ લડાઇનાં હથીઆરે કરી પોતાનું તન સમારેલું, અને બોલંદ પાહુ-
ડની મીસાલના કોડા ઉપર સવાર થયેલો હતો. અને તે નાપાકના ભારી
ગોરજે કરી જમાનોબી આજેજ આવતો, એવા નાપાકને જોઇને નામ-
દાર ફગમરજે પોતાનાં દેલ સાથે કહીજી કે, “એ મગરમછ સાથે તો
રસતમ સીવાય કોઇ બીજો બરાબર આવી શકવાનો નથી. મેં ઘણા-
એક ભારી પેહુલવાનો તથા દેવો સાથે લડાઈ કીધી છે, પણ એ નાપાક

જેવો દેવ તો આજ લગી કોઈએ દીક્ષિતો નહીં. એ નાપાકજનદો દેવ મકર ભરેલા તથા ચારા ભરેલા ચોર એકદસતનો ખેટો છે, તેથી એ નાપાક પોતાના પાપ એકદસતની મીસાલનો જળરદશત છે, તે પદ ખસલતના ચોર એકદસતની મીસાલનો જેહાનના દરમેઆનમાં કોઈ પી બો હોતોજ નહી. પણ એ નાપાક તો પોતાના પાપ કરતાંપી દશ ધણો મકર તથા હીલામાં પરતર છે. એ નાપાક પોતાના પાપની મીસાલા નસીબાનો ઇઆર છે, વાસતે હું નથી જાણતો કે એ લડાઈમાં એની સાથે હું શી રવેશ પર આવશ. એ નાપાકજનદો દેવની નજદીક લડાઈ તો ગોયા ખુશી ભરેલી મજલેશની મીસાલની છે, ઇઆને લડાઈને વખત એ પદ તોખમનો દેવ ધણો ખુશી થાયછે.”

એ રવેશ નામદાર ક્રામરજ પોતાના દેસ સ્થાયે અદેશો કરતો હતો. એવામાં નાપાકજનદો સમીલાશે એક પોકાર નરે દેવનો મીસાલ મારીને ક્રામરજને કહીલે કે, “અય લડાઈના કરનાર મરદ, તું પોતાનું નામ તથા નસલ તથા પાપ તથા પાદશાહ મારી નજદીક કેહું ને મને વાકેક કર કે તું કોણ તોખમનો પેહેલવાન છે.” તેવાર નામદાર ક્રામરજ તેને જવાબ દીધો કે, “અય નાપાક જિંદા બખતના રજલા ચોર તું મને માફ નામ શું પુછેછે ? હું તે પેહેલવાની આડનું ફેલ છું, કે જે નામદારનો લડાઈમાં મસત હાથી તથા શેરના આશા રેહેતા નથી, અને તે પેહેલવાનો શેરદાર જેવાર ગોસામાં આવેછે તેવાર નર અજદાહાના તના ઉપરથી આમડી ફાડી નાંખેછે, ને તેના દબ્બડાથી જમીન તથા જમાનો ધુજેછે, ને તેના ભારી ગોરજે કરી ઘણાએક ભારી દેવો કુટાઈ ગયાછે, તે નામદાર પેહેલવાનથી હું જેહાનના દરમેઆનમાં ઇઆદગારી રાખુંછું. માફ નામ મારા યુજોરગવાર જલેજરે મોપારક કદમનો ક્રામરજ કરી રાખાંલેછે, અને મારો પાપ જેહાન પેહેલવાન રૂસલમ છે. અને મારી આલાહ તો પાક દીનના પાદશાહ જમશેદ, તથા જેહાન જેહેલવાન કેરશાસપ, તથા નામદાર નરીમાંનના સામે સવારથી છે. તે મારા નેઆગાનનો યુનોઆદ પાદશાહોના પાદશાહ તેહેમુરસ દેવખંધથી કેહેવાયછે. અય યુરાં ખાનદાનના દેવ, હું તારી પછવાડે આવીયોછું, તે દાદગર પાદશાહ કેપોસરેના

હોકમથી આવીયો છું. મેં એ રાહમાં આવતાં નાપાકજદા ગરંગાસ સ-
ગસારી સાથે લડાઈ કીધી ને તે નાપાકજદા ગરંગાસનાં તનને ખુન તથા
ખાકમાં લપેટી નાંખી છે, તેજ મીસાલ તારા તનનેભી ખુન તથા
ખાકમાં લપેટી નાખ્યું. એટલા વાસતે હું તારી પછવાડે કીનાથી દોડતો
આવીઓ છું. અય દગાખાજ ચોર, તેં કમીગાહા કરીને હમારાં પાદશા-
હના લશકર ઉપર સખેખુન મારીજી, પણ જેવાર હું તારી લડાઈમાં
શેરની મીસાલ આવી પોહોંચીયો, ને મેં તુને આજેજ કાધો, તેવાર
તું પતંગ આવીને પાદશાહ કેખાસશેના લશકરની તરફથી મોહો ફેર-
વી સેકસત ખાઈને નાહાહો, તેવો તું રતોરાત ચોરની મીસાલ રાહ
માપતો જખુલસતાનની તરફ આવીયો છે, કે તે જગો કોઈ નામદાર પે-
હેલવાન હાલમાં હાજર નથી તેટલામાં સીસતાંન શેહેર લેજી. નાપાકજ-
દા પદ તોખમના ચોર, તુને એ શેહેર લેવું ઘણું કામ રાખે છે, પણ
મને હીનદુસતાનમાં એક સેતારેશનાસ નજુમીએ એમ કરી કહીજી છે
કે, 'એક મરતપે તમો લોકો ઉપર એ આસમાં ઉલટો ફરશે, તેના
સખખથી તુંને તારાજ પાજી દમો કરશે, તેથી તું ખેચાસ આદમી-
ની મીસાલ જમીન ઉપર પડશે, એવામાં નાપાકજદો સમીલાસ તારે
ઉપર કમંદ નાખશે, ને તારી ગરદન પંધમાં આવશે. જેવાર એ રવેશ
સમીલાશની લડાઈમાં તું પોતાના ઉલટા ખખતની ચાલથી પંદમાં પક-
ડશે, તેવાર સીસતાન શેહેર એકવાર સમીલાસ માજંદરાનોનાં હાથમાં
આવવા જોગ થશે, પણ જેવારે તું કેદમાં પકડાય ને સીસતાન શેહેરની
એવી હાલત થાય તેવારે તું એમ કરી જાણજે કે, તે નાપાકનાં મોહો-
તાની નીશાન છેક નજદીક આવી છે. કારણ કે તેજ વખત એકાએક જે-
હાન પેહેલવાન રૂસતમ તે જગો ઉપર આવી પોહોંચશે. તે નામદાર
એ સમીલાસને જીવતો પકડીને સીસતાન શેહેરના દરવાજા ઉપર શુકી
દેશે, ને એ નાપાકનાં તનને જખુલી લશકર પાસે તીર અંદાજ કરાવશે
અને જેવા આજખથી એ સમીલાસના પાપ એકદસતને જેહાન પેહે-
લવાન રૂસતમે જીવતો પકડીને સુલી દેઈ મારીયો હતો તેજ મીસાલ
એ નાપાકજદો સમીલાસની ખોહારીથી મારીયો જશે.' એ રવેશ એક
નજુમીએ મને કહું છું, તેથી એમ કરી જાણ કે તે ખોલત રૂસ-

તમભો જે વખત જાય છે તેમાં મારી પછવાડે આવી પોંહાંચવો જોઈ એ. તે નામદાર એકલો તમામ જોહાનના બદકારો ઉપર ઉપર કીનો લેવાને બસ છે. તું એમ કરી જાણતો હશે કે સીસતાન શેહર લેઈને રૂસતમનો ગંજ ખજનો હાથ કરૂં, પણ તારી તાકાદ શી કે સીસતાનમાં ની પડેલી ઇમારતની એક ઇંટભો તું ઊઠાવી શકે? અય બદ નામના અને યુરી એલાદના ચોર, અવલ તો તું મને જણાવ કે તેં સરફરાજ જાલેજરને દગાથી કેદ પકડીયો છે, તે નામદારને તેં શું કીધું? કારણ કે તેં એકાએક તે સરફરાજને રાતને વખત ગફલતથી પકડીયો હતો. અગરજો તે રાતને વખત મને તારાં એવાં કામની ખબર હતે તો હું તેજ વખત સેતાબ ધુઆંની મીસાલ તારી લડાઈમાં આવી પોંહાંચતે, ને તારા રોસન રોજને સીદા કરો, તે નામદારને તારા બંધમાંથી ખલાસ કરતે. વાસતે અય સમીકાસ તું મને રાસના કેહ કે તેં તે બુદ્ધા જાલને શુ કીધું છે, અને તે બુજારગને કયાં કેદ કીધો છે. જો તું હજુભી તારું ભલું આહે તો હમણાં સેતાબ પાછો ફરી જા, ને તે નામદારને બંધથી ખલાસ કર. અગર નહી તો હું તારા જીવથી દમાગ કાહાડી નાખશા, ને તારાં તનને મારી તેજ તલવારે કરી રેજરેજ કરી નાખશા.”

જેવારે નાપાકજદા સમીલાસે નામદાર ફરામરજની જુબાનથી એવા સખુત સાંભલીયા તેવારે પોતાના દેલ સાથે હસીને ફરામરજને કહીએ કે, “અય દેવજદા, મેં તારી સાથે ઘણી વખતે લડાઈ કીધી છે, ને તારા હાથથી હું આજેજ થયો છું, કારણ કે તું તો તારો બાપ જાલનાં રૂસતમ કરતાંભી લડાઈમાં ઘણો ખરતર છે; પણ હવે તો એવું હોતુંજ માં, કે તું મારે ઉપર આ લડાઈમાં ગાલેબ આવે. તારો નેઆ ગાન જાલેજર તો એવી બતંગ જગોમાં કેદ છે, કે તે બુદ્ધા હેરેમન બેચારો થઈ તે જગો પોકારીને પોતાનું મેહોત માગે છે. વાસતે અય ફરામરજ, તું કીઆં જાય છે, અવલ તો તું પોતાનો ગમ ખા, કે હમણાં તું મારા હાથથી ખાક સાથે ખરાખર થઈ જશે ને તારી માહેતમમાં તે બુદ્ધા મારાં બંદીખાનામા બેઠો બેઠો જતર બેજર રડશે. અય કમખખા, તું મારી પછવાડે એ જગો જાબુલની મદદે નથી આવીયો, પણ તું તો એક ગોરખની મીસાલ આંતોને નરે શેરની ચુંગાલની

નજદીક અન્નાણમાં પોતાનું મોહોત લાવવા આવી ઊભો છે. નામદારી ભરેલો સમીલાસ તે હું છું. મારો પાપ નામદારી ભરેલો જેહાનનો યુજોરગ પેહેલવાન એકદસત ફેહેવાતો હતો, તેજ નામદારનો બેટો શેર મરદ સમીલાસ તે હું છું. તું નથી જાણતો કે હું થકી તુરાન જમીન આપાદ છે, ને પાદશાહા અફરાસીઆપનું દેલ ખુશી ભરેલું રેહે છે, ને મારા દબદબાની મદદથી તે પસંગનો બેટો રાતને વખત ખુશી ભરેલો ખોઆપમાં આશાએસથી સુએ છે. તે નેકબખત પાદશાહે મને કહીજી છે કે, ‘અગર જો તું પેહેલવાન જાણુલસતાન ફતેહ કરી રસત મની બેટીઓને તે જગોનાં ગંજ ખજના સાથે મારી નજદીક લાવે તો હું તુંને પોતાની બેટી આપું ને પોતાનો દામાદ કરી મારી તમામ પાદશાહીનો તાલુકો તારો કરી આપું.’ એ રવેશ તે પાદશાહોનાં પાદશાહા અફરાસીઆપે મને ઊમેદ આપી દેલાશાથી કહીજી છે, તેથી હું તે ઊમેદને વાસતે એ રવેશ સરગરદાન થતો એ જગો આવેથો છું. તો અથ કમખખત અને ખુશ તોખમનાં સગલ, તું મારો પછવાડે એ ખુશ લોકોની મદદે શા વાસતે આવીયો છે? હવે તો તું જો કે હવડાં હું તારા તનને ખાકમાં નાખીને એ સીસતાનના મોલકને ખરાબ અને વેરાન કરી એ જગો જેહુનના દરીઆવની મીસાલ જાણુલી લોકોનું લોહો જરી કરશ, સામેસવારના દસતાનના એવાનને આતશે કરી પાલી નાખશ અને તેવાર પછે એ જગોથી પાછો ફરી ખીજ મરતબે રેથનાં મેદાનની તરફ જઈ બગેર પાપના કેખોસશેની સાથે લડાઈ કરી તે પાદશાહાને તથા શેરની વજનના કરનાર બરજો, તમુર, નોજરશાહાના તુસ, ફરેખોરેજ, ગોદરેજ, તથા ગેવ અને ખીજન એ સરવેને તે પાદશાહા સાથે જીવતા રહેવા દેવશ નહીં. અને તેઓની સાથે જેહાનખખરા, કેરશાસપશાની, સામ, તોખાર, કરીમાન, તથા ઊંધા ખખતનો સગલ રસતમ એ સરવ કોઈને જીવતા પકડો શુલી ઊપર ચહુડાવશ કે તેથી જેહાનના દરમેઆનમાં મારી યાદગારી રહી જાય, ને કેઆમત લગી લોકો મને સાપ્પાસ કરીને કેહે.”

એ રવેસના સખત સખુનો બદ તોખમના સમીલાસની જુખા-નથી સાંભલીને નામદાર ફરામરજે તેને કહીજી કે, “અથ નાપાકબદા

૧૩૦ ફરામરજ અને સમીલાસ વચે લડાઈની તક આશી. [પરજા નામું-

રખલા ચોર, તું એવડી લાઈ મારવાથી તારો જીવ્યાનને કેદ કર. જેહાન પેહેલવાન રસતમ તો ગોયા એક શાહાપાજ જનવરછે, ને તું તે પોલ-તન પેહેલવાનની નજદીક એક કાગડાની મીસાલનો છે; બલકે એક માંખની મીસાલ તું તેની નજદીક કસા હીસાપમાં નથી. જે નામદાર જેહાન પેહેલવાન રસતમ જેહાનમાં કેહેવાય છે તે નામદારનો હું એક કમીનો બંદો છું અને મારું નામ ફરામરજ છે. અથ નાપાક, તું એવડો ડમર સા વાસતે કરે છે ? મગર તું એ લડાઈમાં મને પકડશે તો હું તે વાતથી ખુશી છું. મને પેલા આપેદ નજીમીએ કહેલું છે કે, 'જેવારે તું સમીલાસ માજંદરાનીના હાથમાં કેદ પકડાશે, તેવારે એમ કરી જાણજે કે એ સમીલાસનીભી આખેર આવી.' વાસતે હું તો રાજી છું કે એ લડાઈમાં તારા હાથમાં પકડાઈ. અગર એ લડાઈમાં હું તુંને પકડું તો તારો ગરદનમાં રસી નાંખીને તુંને ચોરની મીસાલ એ સીસતાનના દરવાજા ઉપર શુલી દેજી, કે તુંભી જાણે કે જાણુલ જ-મીનના પેહેલવાનો એવાપી દેલેર છે."

હેકાયત લખી છે કે, લડાઈ કીધી નામદાર ફરામરજે
સમીલાસ માજંદરાની સાથે સીસતાન
શેહેરના દરવાજા આગલ.

જેવારે સમીલાસે નામદાર ફરામરજની જોખાનથી એવા સખુન સાંભલોઆ, તેવારે તે પોતાના દેલમાં ડરીયો. પણ દેલ દરેદ ભરેલું કરી ગોસાથી લડાઈની તરફ મોહો કીધું. લશકરે લડાઈની સફ ખેંચી, તેથી તું કેહે ગોયા તે મેદાનમાં અલપરોજ પાહાડ પરપા થયો હતો અને સીસતાનના કોટ ઉપર સીસતાનના તથા જાણુલ શેહેરના લોકો ઉભા રહો ને તેઓની લડાઈનો તમારો જોવા લાગા હતા. હવે જાણુલસતાન શેહેર માંથી તથા શેહેર પાહારના લોકોમાંથી કીનાના નગારના એવાતો આ વાજ નીકલીયા કે તેથી ગોયા આફતાપખી ગુમરાહ થયો હતો. હવે આ તરફ સમીલાસ માજંદરાની તથા તેહેમતન રસતમનો ખેટો નામદાર ફરા-મજ જે સખત લડાઈ કરતા હતા તેઓની દોડ ધુપથી તે મેદાનની ગર-

દ બોલેલ આશમાન સાથે પોંહોંચવા લાગી. અવલ તો તે બેહુ દેલાવ-
 રોએ પોતપોતાના હાથમાં નેજ પકડીયા ને આંખમાંથી શરમને દુર કી-
 થી, ને હાહાળી તથા જમણી તરફ ઘોડો ફેરવીને એક બીજા ઊપર ને-
 જ મારવા લાગા. તે નેજનાં નોકે કરી તેઓનાં અપ્પતરની કડીઓ તુ-
 ઠી ગઈ. તે લડાઈને તમારો સફીલ ઊપરથી શેહેરમાના તમામ લોકો
 જોતા હતા, કે એ લડાઈમાં આસમાનથી શી રવેશનો રંગ નજર આવે
 છે. એવામાં એકાએક નાપાક સમીલાસ ગોસામાં આવીયો, ને હાથ-
 માંથી પેચદાર નેજો નાંખીને ભારી વજનનો ગોરજ ઊઠાવીયો અને પ-
 છે એક પોકાર પાહારનાં વાદલની મોસાલ મારીયો. તેના પોકારથી કબુ-
 દો રંગનો આસમાનભી ધુણ્યો. તેવારે નામદાર ફરામરજેભી પોતાનો
 ભારો વજનનો ગોરજ જે પાહાડને તોડનાર હતો તે ઊઠાવીયો, ને ઘો-
 ડાના છત ઉપર ઊસતવાર બેસીને પોતાનાં દેલ સાથે એમ કરી કહીઁ
 કે, “એવા સેતમગાર દેવપચા મરદની મોસાલ તો મગરમછળી લડાયક
 હોય નહીં, એના પોકારથી આસમાનભી જમીન ઊપર પડવા આહેછે.”
 હવે બીજી તરફ સમીલાસ પોતાનાં દેલ સાથે અંદેશા ભરેલો થઈને કેહેવા
 લાગો કે, “અફસોસ! એ શું થયું કે મને એ મુજ ફરામરજ સાથે એ
 સીસતાનનાં જંગલમાં એકાએક કામ આવી પડીઁ. અગરજો એ અપ્પ-
 ર મને રાહમાં થતે કે કીનાથી ફરામરજ મારો પછવાડે દોડીયો આવેછે
 તો હું હરગેજ એ તરફ આવતે નહીં, ને રાહમાંથી હરેક જગો આગલ
 પછવાડે નીકલી જતે.” એવી રીતનો અંદેશો કરો પછે તે નાપાકે પોતા-
 નો ગોરજ જે નવસો મણનો હતો તે ઊઠાવીને ફરામરજ ઊપર હેરેમન-
 ની મોસાલ હોમલો કરી આવીને તે નામદારનાં સર ઉપર જોરથી મારી-
 યો, તેથી તે તેહેમતનનો બેટો પોતાના દેલમાં ડરીયો. તે નામદારનાં
 મોહોડાનો રંજ અડતાલની મોસાલ જરદ થઈ ગયો. તે વખતે નામદાર
 ફરામરજને હુસસ દેવની લડાઈના જરખની યાદ આવી. તેનો જવા
 શોર ભરેલો થયો. હવે પેલી તરફ ખુરશેદખાંનુએ સમીલાસને ફરામરજ
 ઊપર ગોરજ મારતો દીઠો, તેવારે તેનું તન નેતનાં ઝાડની મોસાલ લર-
 જીઁ. તે ભારો ગોરજના જરખનો ધપકો સાંભલીઆથી પારેસ પરેહુજગ
 રનું મોહોભી જરદ થઈ ગયું. હવે પેલી તરફ જેવારે સમીલાસ માજંદ-

રાનીનાં ભારી ગોરજના જરખે કરી ફરામરજની આંખમાં ચકર આવી ગયાં, તેને જોઈ તે નાપાકજદો સમીલાસ પોતાનો ઘોડો દપટાવતો આગલ નીકલો જઈને દુર જઈ ઊભો. જેવારે નામદાર ફરામરજે એવો જરખ સમીલાસના હાથથી દીઠો, તેવારે ચાલાકી પકડી હોશીયારીથી ઘોડાની પીઠ ઊપર ઊસતવાર થયો. પછે પોતાના ઘોડાને એડ મારીને તે નામદાર પેહેલવાન સેતાપ્પી કરતો નાપાકજદા સમીલાસની મોકાપેલ લડાઈને વાસતે ગયો. પછે પાહાડની મીસાલનો પોતાનો ભારી ગોરજ ઉઠાવીને પ્તિઆપ્તાનના શેરની મીસાલ એક પોકાર મારીને માજંદરાનનાં પ્દસુરત દેવ સમીલાસને કહીછી કે “અય એકદસતના ખેટા, અગર તુ નામદારી ભરેલો સવાર છે તો હવે મારા ગોરજનો એક જરખ સંભાલ”. તે નામદારનું એટલું કેહેલું કે, સમીલાસ માંજંદરાનીએ પોતાનાં સર ઊપર ઢાલ પકડી, કે તે નામદારના હાથનો જરખ રદ કરી નાંખે. પણ નામદાર ફરામરજે એક ગોરજ એવોતો તેની ઢાલ ઊપર મારીયો કે તે ના જરખનો આવાજ આસમાન લગી જઈ પોંહોંચીયો, ને તેથી સમીલાસનું દેલ દરદ ભરેલું થયું. તે જરખથી નાપાકજદા સમીલાસની ખેલુ આંખમાં જેહાન સીહા થઈ ગઈ, ને તેની આંખે ચકર આવી ગયાં. તે જરખથી તે નાપાકનાં તન મધેનાં તમામ હાડકાં ધુજવા લાગ્યાં, તેથી સોસતીએ કરી ઘોડા ઊપરથી ખાકમાં પડવા ચાહીછી, પણ તે નાપાક શરમને વાસતે દેલમાં હોશીઆરી પકડીને ખપ્પરદારથી ખેઠો રહીયો. તેની આંખે જે અંધારાં આવી ગયાં હતાં તેના સખ્પથી આંખ મીચી રહ્યો હતો. એમ કરતાં જેવાર કેટલેક વારે તે નાપાક પાછો હોશમાં આવીયો, તેવારે માજંદરાનના દેવની મીસાલ કેહેર તથા ગોસામાં આવીને એક પોકાર ખપ્પર જ્તનવરની મીસાલ મારીને ફરામરજ ઉપર હીલાથી દોડીયો તેવાર નામદાર ફરામરજખી તે પ્દકાર દેવની સામે થયો, ને તે ખેલુએ એક એક ઉપર કીનાની લડાઈને વાસતે પોતપોતાનાં ઘોડા જોહોકીયા. અને જોશમાં આવી એક એક ઉપર પોકાર મારતા ને એક એકનાં સીનાઉપર ખેદરેગ ઝોરજ મારવા લાગા. તેઓના ભારી ગોરજનો અવાજ સાતમા આસમાન લગી જતો, તેથી તે જગો જે સનીશચર શેતાશે હતો તેના દેઝમાંલી લરજો પેદા થતો, ને જમાનો દીવાનો થઈ ગયો હતો.

એમ કરતાં નાપાકજદે સમીલાશ જોસમાં આવીયો, ને ગોશાએ કરી
એક ખીજા ગોરજ નામદાર ફરામરજ ઊપર મારીયો, તેનો અવાજ
આસમાનોના ફરેશતાઓના કાનમાં ગયો. પણ જંગી ફરામરજે તે સ-
મીલાશના ગોરજને રદ કરી નાંખીયો. ને પોતાનો ઘોડો ધુઆની મીસા-
લ આગલ દપટાવીયો, ને કીનાએ કરી સમીલાશ માર્જદરાનો ઊપર
ગોરજ મારીયો. તે નામદારના તે જરખે જમીન તથા જમાનો ધુજતો ને
તે બારી ગોરજના જરખથી નાપાકજદા સમીલાશની ઢાલના કુલ છુડાઈ
ગયાં અને તેનાં ધકાથી સમીલાશનો હાથ વાંકો વલી ગયો. તેનાં
સખ્યથી તેની ઢાલ તેના સર ઊપર લાગી, તેથી તેના સરમાં એવો
તો જરખ લાંગો કે તે નાપાકના મગજમાંથી નાકની રાહ લોહી જરી
થયું, ને તે ગોરજના ધકાએ કરી સમીલાશના ઘોડાની કમર તુટી ગઈ,
તેથી તે નાપાક પદ યુનીઆદનો દેવ ઘોડા સાથે ખોઆરીથી ખાકમાં
પડીયો ને તેનાં સર ઊપરથી કોલાહા નીકલો ગઈ, ને તેનું મોહો
ખાકમાં લપેટાઈ ગયું. જેવાર નામદાર ફરામરજે નાપાકજદા સમીલાશ
નો એવો બુરો હાલ દીઠો તેવાર પોતાનો ઘોડો દપટાવતો વાની મી-
સાલ સેતાપ આગલ નીકલો ગયો.

હેકાયત લખી છે કે, આજેજ થઈને પથર મારીઆ નાપાક
જદા સમીલાસે નામદાર ફરામરજ ઊપર અને
ગાભરો પડ્યો તે નામદાર તે મારીયો.

એવામાં સમીલાશ સેતાપ તેજથી આજર ગોશસપની મીસાલ
ઉઠીયો, ને પપ્પતરની દામન ગેરદાની. પણ નામદાર ફરામરજ-
ની દેહેસતથી તેનું તન નેતરના ઝાહાડની મીસાલ ધુજતું હતું, અને
તેનાં નખમાંથી કોહી જરી થયેલું, ને મોહો ગરદ તથા કફ બરેલું, ને
સર પરેહને થયેલું હતું. એ રવેશ તે નાપાકજદો સમીલાશ ઘાભરો
પડી ગયેલો, પણ જેવો ઉઠીયો તેવોજ તે જગોની જમીન ઉપરથી
બારી પથર ઊઠાવીને ફરામરજ ઊપર પેદરપે મારવા લાગ્યો. તે પથર
નહી હતા ગોયા નવસે મણના ગોરજ કરતાંબી બારી હતા. એવો મા-

મલો જોઈને દેલેર ક્રામરજ પોતાનો ઘોડો દૃષ્ટાવીને સમીલાશ ઊપર જતો કે તે નાપાક ઊપર જખમ મારે. તેવાર તે સમીલાશ પાછી પી-આદો વંટેલીઆના વાની મીસાલ તે જગોથી સેતાપ્પ આગલ દોડીને નાહાશી જતો, કે જેથી નામવર ક્રામરજનો ઘોડો તે દેવનાં પાછી ગર-દનેબી પોંદોંચી શકતો નહો, એવો દેવજદો સમીલાશ દોડવામાં તેજ હતો. તેથી નાહાશી જઈ હરેક જગો ગારમાં ભરાઈ જતો, ને જવાર ક્રામરજ પાછો ઘોડો ફેરવીને લશકરનો તરફ આવવા આહતો તેવા-રે તે નાપાક પાછો પાહાર નીકલીને પછવાડેથી ક્રામરજ ઊપર પથ-રનો વરસાદ વરસાવતો હતો. તે અંદેશાએ કરી શેર દેલ ક્રામરજનું દેલ બલાપામાં પડીઈ અને પોતાનાં દેલ સાથે કેહેવા લાગો કે, એ બદ ગુમાનનો સમીલાશ તો એ રવેશની હીલાની લડાઈ લઈ બેઠો છે, તેથી હવે હું કેવી રીતે એ બદ બુનીઆદ સાથે લડાઈ કરું ને એના તન ઊપર જખમ શી મીસાલે મારું. કારણ કે એ નાપાકે તો લડાઈને વખતે ચોરીનો પેશો પકડીયો છે, અગર જો એ બદ મજહુબનો દેવ મેદાનમાં મારી મોકાબેલ આવતો હોય તો હું એ બદબુનીઆદ સાથે કોશિશથી લડાઈ કરું. ”

એવો અંદેશો કરીને તે નામદાર પેહેલવાનો તોખમનો ક્રામરજ પોતાના દેલમાં ઘણો ગમગીન થયો પછે દેલમાં ગોશો લાવીને પોતાના મોહોડાં ઊપર આડી ઢાલ પકડી, ને પોતાને તથા ઘોડાને બંધાવતે હતો. પણ તે નામદાર ક્રામરજનું દેલ પોતાના જીવ કરતાં પોતાના ગોરાબ ઘોડાથી ઘણું દરદ બરેલુ થયું, કે મપ્પાદા એ નાપાકના હાથનો એક પથર મારા ઘોડાના મગજમાં લાગશે તો મારેયો જશે, તો એ ઘોડા બગેર હું પાંગલો થઈ બેસશ. વાસતે એ જગો મારો જન જાએ તો ખેર છે, પણ એ મુખારેક ઘોડાને બંધાઈ. એ રવેશ ઘો-ડાનો ગમ ખાઈને ઘોડાના શર ઊપર ઢાલ પકડીને તેને બંધાવા લાગો. પછે અંદેશો કરીને હોકમ કીધો કે, “ એક બીજો ઘોડો મારી સવારીને વાસતે લાવે. ” તે હોકમ સાંભલતાં વાર ક્રામરજના બેટા નો એક ઘોડો બાદપા નામનો ઘણો તેજ હતો તે લાવીને હાજર કીધો, તેથી તે ગોસા બરેલો પેહેલવાન શેતાબ પોતાના પીઠ ઊપરથી

ઊતરીને પોતાના ખેટાના ઘોડા ઊપર સવાર થયો, ને ગોરાબ ઘોડાને પોતાના લશકરમાં મોકલો દીધો. તે પોતે નાપાકજનદો સમીલાશની લડાઈને વાસતે મહસત હાથીની મીસાલ મોહો ઉપર કફ લાવીયા. એવામાં નાપાક ખશલતનો સમીલાશ એકાએક ગોસાથી નર અજદહાની મીસાલ જોસ કરતો તે જગો આવી પોંહોંચીયા ને, તે બદ યુનીઆદના દેવે એક પથર ધણો ભારી નામદાર ફરામરજનાં સર ઊપર મારીયો, પણ તે પાકજનદ પેહેલવાને પોતાના મોહોદા ઉપર આડી ઢાલ પકડેલી હતી તે ઢાલ ઊપર એવોતો જોરથી લાગો કે તેની ઢાલનાં કુલ ઊડી ગયાં, તેવાર જોહાન પેહેલવાન ફરામરજનાં ખેટો ફરામરજ ધાભરો પડી ગયો. તેજ વખત પોતાની પાજુ ઊપરથી આચી કમાન ઊતારોને ચીલો ચહડાવી, અને તે બદ ગોહરના સમીલાશ ઊપર તીર વરસાવા લાગો, પણ ના પાક જદો સમીલાશ તે નામદારનાં તીરને પોતાની ખાતેરમાં લાવતો નહી હતો, ને તમામ તીરને રદ કરી નાંખતો હતો. અને આગલ પાછવાડે દોડી તે નામદાર ઊપર બે અનદાજે પથર મારતો હતો. જેવાર પેહેલવાન ફરામરજ પોતા ઊપર એવો સખત મામલો દીધો તેવાર પાક પરવર દેગારની નજદીક પોકારતો ને એમ કરી કેહતો હતો કે, “અય પાક શાહેબ, એ નાપાકની લડાઈનો મને આગલ એવી ખબર નહી હતી, કે એ નાપાકજનદો કીનાંને વખત એ રવેશ દુરથી પથર મારેછે, માટે એ બે યુનીઆદ દેવનાં હાથથી તું મારો બંચાવ કર.” એ રવેશ કેહતો ને તે બે યુનીઆદ દેવ ઉપર તીર મારતો હતો. પણ તે માજદારનીની લડાઈથી તે નેકવખત પેહેલવાનનું દેલ દરદ ભરેલું હતું, તેથી ગોશાએ કરી એક તીર તરણ પેહલુનો કમાન ઊપર ચહડાવીને તે બદગોહર ઉપર જોરથી માર્યો. જેવારે તે તરણ પેહલુનો તીર ફરામરજની કમાનમાંથી છુટ્યો, તેવાર નાપાકજનદો સમીલાસ જમીન ઊપરથી હવાની તરફ બીશ વાંમ ઊંચો કુદતો અને ફરામરજનાં તીરને રદ કરી નાંખતો હતો. તે તમાશો જોઈ ફરામરજ ધણો અજબ રહ્યો. ને પોતાનાં દેલમાં કેહવા લાગો કે, “મેં ઘણાએક ભારી દેવો તથા પેહેલવાનો સાથે લડાઈઓ કીધી છે, પણ આજલગી એવો બદકાર અને ચારા ભરેલો કોઈખી મરદ મારી લડાઈમાં આવીયો તો નહીં. એ નાપાક દોડવામાં પરંદાં જનવરમાં

જે પાજ જનવર ધણું ઊડનાર છે, તે કરતાંબી પરતરછે. તથા જોરમાં તો નરે દેવની મીસાલનો, તથા શેર કરતાંબી ધણા ઊંચો કુદેછે". એ રવેશ તે નામદાર પેહેલવાને વીચાર કરીને પછે પાજો એક તીર કમાન ઉપર ચહુડાવીને તેનાપાક ઉપર મારીયો તેમી તેણે રદ કીધો. તેવારે ફરામરજ ગોશામાં આવીને એક તરીજો તીર જોરથી નાપાક જાદા સમીલાશ ઉપર મારીયો, તેવાર તે આજરનો દેનાર સમીલાશ જમીન ઉપર શુધ ગયો, તેથી તે તીરમી ઉપર રહીને નીકલી ગયો, તેજ પખત તે નાપાકે જમીન ઉપરથી સેતાપ્ય ઊઠીને એક ભારે પથર ઉઠાવીને ફરામરજ ઉપર મારીયો. પછે ફરામરજે એક ચોથો તીર તરણુ પરનો તથા પેહેલુનો હતો, કે જે તીર સખત પથરમાં તથા લોહાની એરુનમાં દાખેલ થતો, તે તીર કમાન ઉપર ચહુડાવી સમીલાશ ઉપર મારીયો, પણ તે નાપાક તે તીરને આવતો જોઈ પાજુ ઉપર ખમી ઊભો, તેથી તે તીરમી રદ ગયો. એમ કરતાં જંગી ફરામરજે તે હીલા ભરેલ સમીલાશ ઉપર ચાલીશ તીર પેદરપે મારીઆ, પણ તેમાનો એકમી તીર સમીલાશનાં તન ઉપર લાગો નહીં. પણ તે નાપાક દમપદમ ફરામરજ ઉપર ઉપરા ઉપરી ભારી પથરો મારતો હતો, તે પથરોને તે નામદાર પોતાની ઢાલ ઉપર છત્રી લેતો.

એ રવેશ તે દેવની તોખમના સમીલાશેમી શીતેર પથર હોનાર ભરેલા ફરામરજ ઉપર મારીયા. એવામાં સપેહેશાલાર ફરામરજ ગોશામાં આવીને પોતાનાં હાથમાંથી કમાન મેલી, મીઆનમાંથી તેજ તલવાર કાઢાડી, ને જોસાથી આજર ગોશાસપની મીસાલ સમીલાશ ઉપર ઘાડો દપટાવતો ગયો. તે નામદારને જોરાબર આવતો જોઈને પદ પુની આદનો સમીલાશ નાહાસવા લાગો, પણ નામવર ફરામરજ પોતાનાં હાથમાં તેજ તલવાર પકડીને તેની પછવાડે તેજથી ઘાડો દપટાવતો, ને દેલના ગોસાથી પોકાર મારતો હતો, ને એમ કરી કેહેતો હતો કે, “અય નાપાકજાદા ચોર માજંદરાની, તું મારી નજદીકથી એવડો શવાસતે નાહાડો જાએ છે? તું તો એમ કેહેતો હતો કે હું સમીલાસ માજંદરાની લોહાના તનનો એક જપ્પરદસત શેર છું, તેથી મારી ચું-ગાલે કરી ફરા આશમાનનેમી પાકમાં નાખું છું એવો હું એકદરાનો

બેટો જખરદસત છું, એ રવેશ તું કેહુંતો હતો, ને હવડાં જેમ શે-
રને દેખીને હરણ નાહારો તે મોસાલ તું શા વાસતે નાહારો છે ? અને
તું નાહારીને કીહાં જાએ છે ? હવે તો તું ખાતેરનીશાં રાખજે,
કે અગર જો તું રાતની શીહાઈનીં મોસાલ નાહારી જઈને શીહા ગારમાં
પોતાની જગો કરી બેસશે, ઈઆ મગરમછની મોસાલ તું ઊંડા દરીઆ-
વમાં જઈ મકાન કરી બેસશે, ઈઆ તું સેતાગની મોસાલ ગોલંદ આ-
સમાં ઉપર જઈ કશર પકડી બેસશે, તોભી હું તુંને તે જગોથી ખેંચી
લાવીને મારી તેજ તલવારે કરી તારો શીહાઈ ભરેલો પલીદ જીવ કાહડો
નાખશ.” એ રવેશ નામવર ફરામરજ કેહુંતો હતો, ને નાપાકજદા સ-
મીલાશ માજંદરાનીનો પછવાડે પોતાનો ઘોડો પતજદીના વાની મોસાલ
દપટાવતો હતો.

હવે એ કેતાખનો જોડનાર શાહર એમ કરી લખે છે કે, જ્યાર
નામવર ફરામરજની લડાઈમાં, સમીલાશે કમર પ્યાંધી, ને તે શેર નર
ફરામરજને હાથે તે નાપાકજદા ચોર માજંદરાનીનો ઘોડો મારીયો ગયો,
તેવારે તે એકદસતનો બેટો પાંચ પોઆદે દેલાવર ફરામરજ સાથે લડતો
હતો, ને બેદેહસત ફરામરજ ઉપર પથર મારતો હતો, ને એવો તો પો-
કારતો કે તેના પોકારથી ભારી પાહાડનાં દેલભી ફાટતાં હતાં. પણ તે
સરકશ ચોર કપ્પી ફરામરજની નજદીક આવીં જાહેરમાં લડતો, ને
કપ્પી જાદુઈને જોરે નાપેદા થઈ જતો, ને કપ્પી તેજ વાની મોસાલ ના-
હારી જતો, એ રવેશ તે નાપાક પદ યુનીઆદનો સમીલાશ દગાપ્પા-
જની લડાઈ કરતો હતો. એમ કરતાં તે મેદાનમાંથી તમામ પથર થઈ
રહીયા, તેવાર તે નાપાક સેતાખ પાહાડની તરફ જઈને પીજ પથર ચુ-
ગલમાં પકડી લેઈ આવતો અને બેદેહસત તે નામદાર ઉપર પથરનો
વરસાદ વરસાવતો હતો. તે મામલો જોઈને ખસો દેવ જે સમીલાશના
લશાકરમાં ઘણા ભારી જાદુગરો હતા તે નાપાકોએ આવીને સમીલાશને
કહીલે કે, “અય માજંદરાનના શેરદાર, તું ઉસાવારીથી એ જગો ઉભો
રેહું ને અમો પાહાડની તરફ જઈએ, ને તુંને જોઈએ તેટલા પથર તારી
નજદીક પોંહાંઆડીયે, ને તું તે પથરે કરી સગજ પચા રૂસતમના બેટા
ફરામરજનું તન કુટી નાખ.” એટલું કહી તે ખસો પલીદો ભરેલા પદ-

કાર દેવો તે પાહાડની તરફ ગયા, ને તેઓએ પાહાડમાંથી તેજ ચુંગાલે કરી ભારી પથર ઊપાડીઆ, ને પેદરપે સમીલાશને પોંહોંચાડતા ગયા. એમ કરતાં તે દેવોમાં એક દેવ કુનદાર નામનો ધણો યુરો અને પદ-કાર તથા ચારા અને મકર ભરેલો હતો, તે દેવ એક લેહજમાં તમા-મ જોહાનમાં ફરી વલતો હતો. તે જીઆંગાર કુનદાર દેવ પેલા ખસો દેવો ઉપર સરદાર હતો, તે પદકેરદાર દેવને સમીલાશે એમ કરી કહી-ઊ કે, “અય હોનર ભરેલા દેવ, તું આપણાં લશકરમાંથી લડાઈના કરનારા દશ હજાર દલેર સવારોને પોતાની સાથે લેઈને એ જગોથી આગલ જ, ને પાહાડની કઢણમાં પોતાના લશકર સાથે કમીગાહ કરી ખેશ, ને હું મકર તથા ફરેય તથા ચારાથી એ મેદાનમાંથી નાહાઠો, તારી તરફ આપું છું, જેવારે હું તારી તરફ નાહાઠો આવશ, તેવાર ફરામરજ મને નાહાશતો જોઈને મારી પછવાડે ધોડો દપટાવતો તેજીથી આવશે, તેવાર હું રાહાના દરમેઆનમાંથી નાહાઠો નાહાઠો જે પાહાડની તરફ તું છુપાઈ ખેશશે તે જગો આવી પોંહોંચશ. જેવાર એ સગજી પચો ફરામરજ મારો દુંપાલો કરતો એ જગો આવે, તેવાર તમે તે પાહાડની કઢણમાંથી સેતાપ્પ પ્યાહાર નીકલીને તે એખલા સવારને આશપાશથી ઘેરી લેજો, પણ તમે હોશીઆરીથી કામ લેજો, કાંકે એ તેહેમતન રૂસતમનો ખેટો ફરામરજ તો એક ભારી પલા છે. અગર તમે તેને એખલો સવાર જાણીને ગફલતથી કામ લેવા જશે તો તમે દશ હજાર પેહેલવાનોમાંથી એક આદમીને તે જીવતો જવા દેશે નહીં. એ નાપાક તો દલેર શોહોરાપનો ભાઈ, શેર મરદ પરજોનો કાકો, પોતાના નેઆગાન સામેસવારની મીસાલનો લડાએક પેહેલવાન છે. વાસતે તમેને તાકીદ કરો કહું છું કે, એની લડાઈમાં નર્મીત રહેતા નાં. જો આપણે એવો ચારો કરીને તે શેકારી શેરને આપણાં ફાંદામાં લાવીયે, તો એમ કરી જાણવું કે આપણી મોરાદ પૂર આવી.” એ રવેશ કહી નાપાકજદો મકર ભરેલો સમીલાસ પાછો ફરામરજની લડાઈમાં ગયો, ને પેલો નાપાક કુનદાર દેવ પોતાનાં લશકરમાં ગયો, અને તે લશકરમાંથી દશ હજાર જંગી દેવો જે ધણા લડાએક સવારો હતા તેઓને ચુંટી કાઢાડીને ખેમાલુમ ઊગટ રાહ પાહાડની તરફ જઈ

એક ગાર હતો તેમાં છુપો થઈ બેઠો, ને નામવર ક્રામરજની લડાઈમાં હાશીઆર રહ્યો, કે તે સરકશ પેહેલવાન સમીલાશની પછવાડે આવે તો તે ઉપર ગોરજ તથા તલવારે કરી જોહાંન સીહા કરી નાંખે. એવામાં એકાએક સમીલાશ પાંચી પીઆદો તે પાહાડની તરફ મકરથી નાહાશવા લાગો, પણ નામદાર ક્રામરજ તે નાપાકના મકરથી વાકેફ નહી હતો, તથા તે દેલાવર પેહેલવાન તલવાર ઊઠાવીને તેની પછવાડે સેતાપ્પ પાહારનાં વાદલની મીસાલ તેણી દોડીયો જતો હતો.

હુકાયત લખીછે કે, ગયો નામવર ક્રામરજ દેવજાદા
સમીલાશ માજંદરાનીની પછવાડે કમીગાહની
જગોની નજદીક અને ઘેનાં ગયો
સમીલાશનાં લશકરથી.

એમ કરતાં દેલાવર ક્રામરજ પોકાર કરતો નાપાકજાદા ચોર સમીલાશની પછવાડે ઘોડો દપટાવતો પેલા પાહાડનાં ગારની નજદીક જઈ પોહોચીયો. એવામાં સમીલાશે એક પોકાર કલેજના જોરની મારીને માજંદરાંની જ્ઞાપાનમાં કુનદાર દેવને કહીજી કે, અય મારા શરકશ દેવ હોશીઆર થા, કે તેહેમતનના બેટાને હું ફરેપથી એ જગો લેઈ આવીયો છું. તે નાપાકનું એટલું કેહેવું કે, કુનદાર દેવની સાથે જે લશકર કમીગાહમાં છુપું બેઠું હતું, તે સેતાપ્પીથી પોકાર કરતું પાહાડની કઢણમાંથી પાહાર નીકલી આવીજી, ને દોડતા જઈને શેર મરદ ક્રામરજને વચમાં ઘેરી લીધો. હર તરફ તુરાની તથા માજંદરાની સતારો ધરપકડ કરતાં દોડવા લાગા, તેથી જંગલનાં શેરોનાં દેલબો ગાબસં પડી ગયાં. જોવાર કીનાના લેનાર ક્રામરજે તે લશકરને એ રવેસ દીધું, કે એકાએક પાહાડની કઢણમાંથી કમીગાહ કરી નીકલી આવીજી, તેવારે ક્રામરજના રોખસારા જરદ થઈ ગયા. ને પોતાનાં દેલ સાથે કહીજી કે, એવો દગો મેં જાણીઓતો નહી, હવે મારો રોસન રોજ સોહા રાતની મીશાલનો થયો તે ખરો. ઋણ કે એ બેસુમાર માજંદરાની તથા તુરાની લશકર મારાં એક તન ઉપર એ

ભારી લશકર કીનો ઉઠાવી આવી પોંહોંચીજીછે. મને એકાએક એ તરફ એકલું આવવું મુનાસેય નહી હતું.” એ રવેશ પસતાવો કરો નાચાર થઈ દેલમાં હીમત પકડી, જોપાન ઉપર પાક ચજદાનું નામ લેઈ તલવાર ખેંચીને જેમ પાહારનાં વખતમાં વાદલ પોકારે તે મીસાલ પોકારી તે લશકર ઉપર મગરમછની મીસાલ ધસીઓ. ને ખોલદં આવાજે પોકાર મારી કહીજી કે “અય નાપાક લોકો, મગર તમે મારાં નામથી તથા કામથી વાકેફ નથી, કે તમે એ રવેશ ખેહોશ આદમીની મીસાલ મારી લડાઈમાં દોડીયા આવોછો ? એ ચારો નાપાક પદગોહર સમીલાસે કીધો છે, પણ એ કામ કીધાથી તે પદ્યુનીઆદ પસેમાન થારો, તે હવે પછી તમે નજરે જોશો કે તે રજલા દેવને એજ સીસતાના શેહરના દરવાજા ઉપર ખોઆરી સાથે ફાંસી દીધામાં આવશે, ને તે ના રીમત તનં ઉપર જ્યુલ શેહરના લોકો પાસે સગસારી કરાવીયામાં આવશે. તે નાપાક સમીલાસનાં મુવાથી પસંગના ખેટાને ખુશીની જગે દરદતથા માતમ પેદા થારો. પણ તે કરતાં અયહરામજદા સવારો, તમે પોતાના તનને શા વાસતે એ જંગલના વડના ખોરાક કરવા આવીઆછો ? મગર તમે મારીથી નહી ડરતા, પણ તેહમતન રસતમથીભી ડરતા નથી, કે તે દેવખંધ પેહેલવાન રખશા ઉપર સવાર થઇને આવશે તો તમારાં તન તથા મગજનાં ગોસતની જાઆફત એ જંગલનાં ગીદ જાનવરને કરાવશે. તે કરતાં નામનો ઊઠાવનાર શેર મરદ પરજો આવશે તો, તમારાં લશકરની કરી નીસાંન રેહેવા દેશે નહો. તમે નથી જાણતા કે, તમારાં લશકરનો સપેહેસાર સમીલાસ છે, તેને જોહાન પેહેલવાન રસતમની ખેટાએ લડાઈમાં શી રવેસ રોસવા કીધોછે. જવારે તે લડાઈના શેર લોકો રેચેના મેદાનની તરફથી હીયાં આવી પોંહોંચશે તેવારે તમારાં તનનાં હાડકાંબી દેખાશે નહી, ને તમારું ગોસત ચીલ જાણવશે ખારો.”

એવા સખુન દેલાવર ક્રામરજની જુપાનથી સાંભલીને ક્રમરજને સમીલાસે જવાપ દેઈ કહીજી કે, “અય સવાર, એવું ખેહુંદુ માં ખોલ, ને હવે તું પોતનાં તનનો ખલાસી માં જાણ. હવે તો ક્રામરજનું નામ જોહાનમાંથી ગુમ થયું જાણજો. અગર તું એ જગો નર અજદાહાની મીસાલનો હશે તોબો પણ તું તારાં જ્યુલી લશકરની તરફ

સલામત જઈ શકવાનો નથી. હવડાં હું ભારી પથરે કરો તારા તનમાંથી મગજ કાઢાડી નાંખું છું, ને તારી માતમમાં ઇરાન જમીનના પાદશાહને ખેસાડું છું. સગળખ્યા રૂસતમ તથા પુરજીગર ખરજોને જીવતા પકડોને જાદુગર જાલની સાથે એકઠા એક પાંજરામાં કેદ કરી પાદશાહ અફરાસીઆખની નજદીક મોકલી દેજો છું, ને જાપુલ શેહરમાંથી સામે સવારનો તમામ ગંજ ખજાનો મારા કપજામાં લાજો છું.” એટલું કહી તે સમીલાસે પોતાના લશકર ઉપર પોકાર મારી કહીજો કે, “એ ફરામરજને આસપાસ ફરીવલીને જીવતો પકડી લેવો. તે નાપાકનું એટલું કેહેવું કે, પેના માજંદરાની તથા તુરાની દશ હજાર સવારોએ એકઠો હોમલો નામદાર ફરામરજ ઉપર કીધો, ને સમીલાસેભી એક મહસત પાહાડની મીસાલનાં ઊસતવાર ઘોડા ઉપર સવારી કીધી. પેલો તરફ નામદાર ફરામરજ એખલો પેલા દશ હજાર સવારો ઉપર શેરનો મીસાલ ધસીયો, ને મગરમછની મીસાલ પોકારોને તે માજંદરાની તથા તુરાની લશકરને મારવા લાગો. તે લશકરનાં માજંદરાની દેવનો મીસાલના સવારોને ચુંબાલ મારી જીવ ઉપરથી ઉઠાવીને ખીજા ઉપર મારતો, તેથી તે નામવર એકજ હોમલામાં ચાર સવારોને જીવથી પછાડતો. વલી તે દેલાવર કમરખંધ પકડી જીવ ઉપરથી ઉઠાવી લેઈ હવા ઉપર ફેંકતો, ને જોવારે પાછો તે નાપાક દેવ હવા ઉપરથી નીચે જમીન ઉપર પડવા ચાહતો, તેવારે તે નામદાર તેનો કમર ઉપર એવોતો તલવારનો હાથ સાફ મારતો કે તેથી તે માજંદરાની દેવના તનના કાકડીની મીસાલ એ તુકડા કરી નાખતો. વલી કોઈ એક સવારને ઘોડાની પીઠ ઉપરથી ઉઠાવીને પ્યારીક કપડાંની મીસાલ આશાનીથી તેના તનને ચીરી નાખતો, કોઈને સર ઉપર મુકી મારી તેનાં સરમાંથી મગજ કાઢાડતો હતો. એ રવેશ તે નામદાર પેહેલવાન મરદાનગીથી જોશમાં આવેલો હતો. વલી તે નામદાર એક સવાર ઉપર પોતાનો ભારી ગોરજ એવો તો મારતો કે તે સવારને તેના ઘોડા સાથે જમીન ઉપર ખરાખર કરી નાંખતો. એક હોરેમનને પોતાના નેજના નોકે કરી તેનાં ઘોડા ઉપરથી ઉઠાવી જમીન ઉપર ઊંધે નાંખતો, તેથી તે નાપાક ઘોડાના પાજી નીચે પાથમાલ થઈ જતો. તથા કોઈ સવાર ઉપર ખેદંગી તોર મારતો તે તીરે કરી એ તરણ

સવારને સાથે વીધી નાંખી, તે તીર પાહાર નીકલી જતો. એ રવેશ નામનો ઊઠાવનાર ફરામરજ જે તરફ હોમલો કરતો તે તરફની જમીન આદમીઓનાં લોહીએ કરી લાલાને રંગની મીસાલની કરતો, અને આદમીઓની લોથના ટેકરા ઊઠાવતો હતો. સામેથી તે તુરકીઓપી જેમ વાદલમાંથી વરસાદના કતરા વરશે તે મીસાલ તે જાપ્પુલ જમીનના હોંદી સરદાર ઊપર તીર, તથા નેજ, તથા તલવાર, તથા છુટ બાલડીનો વરસાદ ઘરસાવતા હતા. તે હુથીઆરોએ કરી ગોયા આસમાન ઉપર વાદલ થઈ આવોર્ષિ હતું, ને તલવારોતો વીજલી મીસાલ ચમકતી હતી, ને આદમીઓનાં લોહીનો તો ગોયા વરસાદ વરસતો હતો, અને દેલાવર પેહેલવાનો વાદલની મીસાલ એકપીજ ઊપર પોકારતા હતા. તે લોહીની રેલમાં તકાવર ગોરાપ્પ થાને ઘોડા મગરમછની મીસાલ તરતા હતા. અને પેસુમાર નેજાઓ, તથા છુટ બાલડીઓએ કરી તમામ મેદાન વાસના આડની મીસાલનું નજર આવતું હતું, અને પખતરી સવારો તથા પાખર સાથના ઘોડાઓએ કરીજમીને ગોયા લોહીની આદર સર ઊપર ખેંચી હતી. તે વાસના આડમાંના જંગલમાં દેલેર ફરામરજ ગોયા શેરની મીસાલ પડી, તુરકી લશ્કરનાં ગોઆરામાં શોકાર કરતો હતો.

એમ કરતાં તે લશ્કરમાંથી તુરાની સવારો તથા માજંદરાની દેવો મલીને નવસો હેરેમનાને નામવર ફરામરજે જીવથી મારીયા. તેવારે તે નાપાકોએ પોજી મરતપે ગલપો કરી એકઠા થઇને ફરામરજ ઊપર હોમલો કીધો, ને એક મરતપે સરવ કોઈએ તલવાર તથા ગોરજ તથા નેજ ફરામરજ ઊપર મારીયા. અગર જો તેવા જખમ ભારી પાહાડ ઉપર મારે તો તે પાહાડનાબી તુકડે તુકડા થઈ જાય, પણ તે હુથીઆરોથી કીનાના લેનાર ફરામરજને કસો આસેપ્પ પોહોંચીયો નહોં. તે નામદારની તલવારે કરી પીજ નવસો તુરકી તથા માજંદરાનીઓ મા-રેયા ગયા. જેવારે તે શરકસ દેવોએ ફરામરજની એ રવેશ મરદાનગી દોઢી, તેવારે સરવ કોઈ નાહાસીને દુર જઈ ઊભા, ને તે નામદારની ઉપર નજર કરી જોયું તો, તેની ગરદન તથા પાણુ ઊપર આફ્રોન કરવા લાગ્યા, ને તે નામદારનો જોર તથા હોનર જોઈ ધણાએક અજબ રહીયા. સરવ કોઈ પોતાની માહોમાહા કેહેવા લાગા કે, “એ દેલાવર

પેહલવાનની લડાઈમાં જવું તે પોતાના હાથે કરી પોતાનો જાન ક્રોકટ ખાવા જવા બરોબર છે.” એ રવેશ પોતાની માહોમાહે વાત કરી દુર જઈ ઉભા. જેવારે નાપાકજદા સમીક્ષાસે પોતાનાં લશકરને એ રવેશ આજેજ થયલું ને દુર જઈ ઊભેલું દીઠું, તેવારે તે નાપાકનુંબી દેલ દેહેસત ભરેલું થયું, પણ નાઆરીથી પોતાના લશકર ઉપર પોકાર મારીને તુંદીથી ગોસામાં આવી કેહેવા લાગો કે, “અય બદબખત લોકો, તમે એટલા યેશુમાર સવારો છેવો તે છતાં એક જાપુલી સવારથી ડર ખાઈ ઘોડા ડ્રેવોને દેહેશતથી દુર જઈ ઊભા છો, તો તમોને જોહાનનાં દરમેઆનમાં કસી શરમ આવતો નથી ? અગર એ દસતાંન તુરાનનો પાદશાહ સાંભલશે, તો તેજ વખત ગોસાએ કરી તમારાં તન સરથી દુર કરાવી નાંખશે અને કેહેશે કે તમે એટલા યેશુમાર પેહલવાનો હતા ને એક જાપુલી સવારથી આજેજ થયા, એવો તે પાદશાહ તમે લોક ઉપર ગોશો કરશે. ખીજું એકે, આપણા મુદ્દઈલોકો આપણી મશકેરી કરી હસશે. વાસતે તમે દશ હજાર સવાર છેવ્યો, ને એ જાપુલી એક તન એકલો સવાર છે. અગર એ સગળ બચો ફરામરજ બખતરમાં પુલાદના લોહાની મીસાલનો છે, તોબી પણ તમે યેશુમાર લશકર એ એક સવાર ઉપર એક એક મુઠી ખાકની નાંખો તો તેણે કરોબી એ જાપુલી દટાઈ જાય. વાસતે તમે સેતાખીથી હીમત પકડીને પુઠા તથા જવાન સરવ કોઈએક મરત્યે હામલો કરો, ને એ સવાર ઉપર તીરનો વરસાદ વરસાવો કેએ સગળને તોખમનાં ફરામરજનાં લોલોહાએ કરી એ મેદાનની જમીન લાલાના ચમનની મીસાલની થાય.” જેહારે તે લશકરનાં લોકોએ બદગુમાન સમીલાસની જુપ્પાનથી એવા સખુન સાંભલીયા, તેવારે સરવ કોઈએ પોતાની કમાનને ચીલે ચહુડવી ને નામદાર ફરામરજ ઉપર પાણીના કતરાની મીસાલ તીરનો વરસાદ વરસાવા લાગા. એ જ કરતાં તે દેલાવરનાં તન ઉપરના બખતરમાં એટલા તો તીર લાગાં કે તું કેહે ગોથા તે ફરામરજના તન ઉપર મોરગની મીસાલ પડ ઉગેલા જેવાં લગતાં હતાં. તે નામદારના તનમાં યેશુમાર તીર લાગા હતા, તેથી તેનો ઘોડો શીસાદ જાનવરની મીસાલનો નજર આવતો હતો. પણ તે નામદાર પેહલવાન હીમત પકડી તે લશકરનો ડા-

હા બા જમણી પોતાનો ઘોડો દપટાવતો, ને તલવારે કરી તે લોકોનાં સર દડીનાં મીસાલ ખાકમાં નાંખતો હતો. એમ કરતાં જ્યારે આફતાબ માથે આવ્યો, તેવારે નામદાર ક્રામરજનાં તનમાંથી લોહીના કુવારા જારી થયા. તેથી તે નામદાર પેહેલવાન ઘોડાની પીઠ ઊપરથી કુદી પી-આદો થયો, કે તે ઘોડો આશાએસ પાંમે, પણ તે તકાવર ઘોડાએ જમી ન ઊપર પડીને તેજ વખત પોતાનો જન કપ્પજ કીધો.

હેકાયત લખી છે કે, નાઊમેદ થયો નામદાર ક્રામરજ પોતાના ઘોડાનાં મરણથી અને લડાઈ કીધી તે નામદારે પાંઝી પીઆદો થઈને કુંદાજ દેવ તથા સમીલાસ સાથે.

જ્યારે નામદાર ક્રામરજનો ઘોડો મરણ પામીએ તોવારે તે જોર તથા ઝલકાટ ભરેલો શેર મરદ પેહેલવાન નાઊમેદ થયો. અને પોતાના દેલ સાથે કેહેવા લાગ્યો કે, “ હવે મને એ જગો બીજો ઘોડો કોણ લાવી પોહાંચાડે. એ ઘોડાના મુવાથી હવે મારો સેતારો પુરો અરગસતે થયો. ” એ રવેસ દેલ સાથે અફશોસ કરી, પછે પાંઝી પીઆદો લડાઈ કરવાને વાસતે વખતરની દામન ગેરદાનીને હાથમાં ઢાલ તલવાર પકડીને વાદલનો મીસાલ ગોસાથી પોકાર મારીને ચીતાની મીસાલ કુદતો, ને તે લશકરની ડાહ્યાની જમણી બેઠી તરફ તલવાર મારતો જતો હતો. ને પોતાનું નામ કેહેતો હતો કે, “ જેહાન પેહેલવાન તેહેમતન રૂસ-તમનો બોલો, શેર મરદ ક્રામરજ હીંદુસ્તાનનો સરદાર તે હું છું. ” એ રવેશ કહીને જે સવાર ઊપર કીનાની તલવાર મારતો તેને તેની સવારીના ઘોડા સાથે ચાર ટુકડા કરી નાખતો, ચા અગર કોઈનો કમર ઊપર લડાઈની તલવાર મારતો તે સવારને કાકડીનાં ખીલાની મીસાલ બે ટુકડા કરી નાખતો, ને જેમ કે સખત વાયે કરી ઝાડનાં મુકાં પતરાં ખડે તે મીસાલ માજ્દશની દેવોનાં સર તથા પાંઝી ખાકમાં નાખતો.

એમ કરતાં ફરીથી તે નામદારે એક હોમલામાં બસો સવાસેને જીવથી મારીયા. પણ ઘણા એક જખમ મારવાથી નામવર ક્રામરજની

તલવારની મુઠ ઊતરી ગઈ, તેવારે હાથમાં બારી ગોરજ પકડીયો. ને જમકે લોવાર લોકો એરન ઊપર બારી હઠોડો કુટે તે મીસાલ તે દેવાનાં સર ઊપર ગોરજ કુટવા લાગો, જેથી ધણાએક દેવાનાં સરમાંથી મગજ નીકળી પાકમાં પડીયાં. એ રવેશ તે નામદાર પેહેલવાન કપ્પોતો તુરાની લશકરમાંથી ઘોડાઓને તેના સવાર સાથે ઊઠાવી પોતાનાં સર ઉપર ફેરવી પ્યરહુમ મારતો, અને કપ્પી ગોરજ તથા તલવારે કરી લડાઈ કરતો, પણ તે નામદારને તે દશ હજાર લશકરથી કસો ડર હતોજ નહી, ને જેમ એક ભુખો શેર ગોસપંદનાં ટોલામાં પડે તે મીસાલ ફરામરજ તુરાની લશકરમાં પડીયો હતો. એમ કરતાં તે મહસત હાથીની મીસાલના પેહેલવાનનાં બારી ગોરજે કરો તરણસો દેવ ખોઆરોથી પાકમાં પડીયા. તેવામાં નામદાર ફરામરજના ગોરજનો દસતો કમાનની મીસાલ વાંકો વલી ગયો, તેથી તે નામદારે તેને પડતો મેલીયો. ને ગોસાથી પોતાના નેજા ઊપર ચુંગાલ મારીને પેચદાર સાંપની મીસાલને નેજો ઊઠાવીયો, અને શેરની મીસાલ પપ્પારીને મેદાનમાં કુદીયો. જે તરફ તે નામદાર પોતાનો નેજો ફેરવતો તે તરફ એક નેજાએ તરણ સવારને સાથે વીંધી નાખતો, અને કપ્પી તરણ સવારને સાથે છન ઉપરથી ઊઠાવી લેતો હતો. એમ કરતાં તે નેજાએ કરી તરણસો માજંદરાના તથા તુરાનીઓને મારીયા, તેથી તેના નેજાનું નોક તુટી ગયું. તેવારે તે નેજાને પડતો મેલીને સેતાપ્પ ખાબુ ઊપરથી ચાચી કમાન ઊઠારી, ને ચીલે ચહુડાવીને મહસત હાથીની મીસાલ પોકારીયો, ને બાઠરામાંથી તીર ખેંચીને પરંદાં મોરગની મીસાલ તોર મારવા લાગો. તે નામવરનાં તોર જોઈને દુશમનનું લશકર લરજતું હતું. તે દેલાવર પોતાના એક તીરે કરી પાંચ, સાત, દશ, દેવને એકઠા વીંધી નાખતો હતો. એમ કરતાં તીરનો બાઠરોબી ખાલી થયો, તેવાર ગમે કરી ફરામરજનું મોહો જરદ થઈ ગયું. કાંકે પોતાનાં તમામ હુથીઆર કામથી રદ થઈ ગયાં. તેવારે તે નામદારે ગોસાએ કરી પોતાના અપ્પર ઊપર ચીન ચહુડાવીને તે કામથી ધણો ગમગીન થઈને કેહેવા લાગો કે, “અફરોસ મેં આટલી કોશોસ કીધી, પણ આખેર મારું કામ એવી નોખતને પોહોંચીજી, ને એ જંગલના દરમેઆનમાં હું એખસો પડીને ખોહારીથી મારીયો

જાણી છું. એ આસમાન તો મારી ઉપર હવડાં એમજ ફરીયા છે, પણ તેની ચાલ આગલ આદમી જાદનો કસો ચારો છેજ નહીં. વાસતે હવે તો હું હથીઆર પગેર બેચારો થયો છું. અફશોસ કે હું મારા લશકરથી દૂર પડીશો, ને મારો રોસન આફતાબ વાદલમાં ઢંકાયો, અને મારો ગોરાબ ઘોડોભી મારી રાત નીચેથી દૂર પડીયો, તે સાથે હું એક તન એકલો અને મુઠ્ઠા લોકો હજારો હજાર સવાર છે. અફશોસ મારી જવાંમરદીનો તથા મારાં માથાં તથા મારી ગરદન તથા પાનુનો, અને અફશોસ મારા પાપ જેહાન પેહેલવાન રૂસતમનો, કે તે જેહાન પેહેલવાન મારી જુદાઈથી પુઠાપાના દાહાડામાં નાતવાન થઇ જશે તેનો. અફશોસ પાક દીનનો પાદશાહ કેખાસઝ મજલેસમાં બેસી મારી ચાદ કરશે, ને હું હજાર નહીં તેથી તે પાકજાદ પાદશાહનો જીવ નાખુસ થશે તેનો. અફશોસ મારો બેટો જેહાંનખખરા જે આઠ વરસ થયાં મગરેખની તરફ લડાઈ ઊપર ગયો છે, ને મને તે નામવર બેટાની કશી ખબર નથી કે તે બેટા ઊપર શી મુસોબત ગુજરતી હશે તેની જુદાઈનો તથા માસે નેઆગાન પુઠો જાલેજર, જે નાપાકજાદ સમીલાસના હાથમાં કેદ પડીયો છે તેનો. અને અફશોસ મારા પુજોરગ બાઈ સોહોરાખના બેટાનો, કે તે શેરમરદ બેટા સાથે મને લાંબી મુદતની કુશમની ચાલતી હતી, તે કુશમની તુટીને જાનથી તથા દેલથી દોસતી થઈ છે તે નવી દોસતીનો. અફશોસ મારા નેઆગાનનું વતન જે ગોથા ખોરરમ બેહેસતની મીસાલનું જખુલ શેહેર તે એક નાપાક બે પુનીઆદ ચોર, પાએ-માલ કરી નાખશે તેનો. અફશોસ હાંદુસતાનમાં રાજ સએઅમખરીને મારાં મરણની ખબર થશે, તેવાર તે મારા દેલનો દોસત મારા ગમથી પોતાની અંજુમન સાથે પચેહને સર થઇ માહુતમથી જારી કરશે તેનો. અફશોસ મારી બેહેન આફતાબની મીસાલની પાનુંગોસસપ તથા જર-પાનું નો, કે તે પાકજાદ પાનુંઓ એ નાપાક સમીલાસના હાથ ઊપર કેદ પકડશે, તેથી મારા પુજોરગ ખાનદાનનાં નામને શરમીદગી પોહોંચશે તેનો.” એ રવેશ તે દેલાવર પેહેલવાને પોતાનાં દેલ સાથે અફશોસ કરીને ગોસમાં આવી પોતાની કમરમાંથી ખંજર ખેંચી, ને તે ખંજરે કરી તે લશકરમાંથી નવસો હુરમનોને ખાકમાં ઊંધા નાખીયા.

એમ કરતાં તે જેહાન પેહેલવાનનાં એટાનાં હાથમાનું ખંજરભી તુકડા થઈ ગયું. તેવારે ચીતાની મીસાલ તે મેદાનમાં કુડવા લાગો, ને માજંદરાની તથા તુરાની સવારો ઉપર મુંકી મારવા લાગો, તે મુકોથી મારતાં તે દેલાવરના હાથનો પંજો ફાટી ગયો, ને તે નામવરની હથેલીમાંથી લોહી જરી થયું. એ રવેશ તે નામદારે પોતાની મુકીએ કરીનેભી નાપાક જાદા સમીલાસનાં લશકરમાંથી ચારસો દેવનાં મગજ કાઢાડી નાખીયાં. એવી રીતે લડાઈ કરતાં જવારે આડતાપ માથે આવીયાં, ને ગરમીએ કરી પેહેલવાનોનાં લપ પેઆસે શુકાવા લાગા તેથી શુસત થઈ ગયા. હવે એ કેતાપનો જોડનાર સાહેર એમ કરી કેહછે કે, જેહાન પેહેલવાન રૂસતમનો એટો ફરામરજ જોર તથા હોનરમાં આસમાંનના કાનમાં હલકો પેહરાવે એવો જાપરદસત હતો, બલકે જમાનામાં તે નામવરની પરાપરીનો કોઈ બીજો પેહેલવાન હતોજ નહીં, પણ જવાર તેનુંભી વખત વરગસતે થયું, તેવારે જમાનાએ તે નામવરની આંખ આંધલી કીધો; તેથી તે લડાઈના મેદાનમાં એક ઊંડી સુરાખ યાને દર હતું, તે ફરામરજની નજરે આવીઈ નહીં. તે નામદાર તો ફરામેનોની લડાઈમાં જુહમમાં પડેલો હતો, તેથી તેનો પાછો એકએક પેલા દરમાં ગલી ગયો. તેજ વખત તે પગ ગુઠણમાંથી ઉતરી ગયો, તેથી તે પાછાડની મીસાલનો પેહેલવાન ચીતાની મીસાલ જમીન ઉપર પડીયો, તેથી તે નામવરનો એક પાછો જુહો પડી ગયો, તેથી તે દરદ ભરેલો થયો.

હેકાયત લખી છે કે, કમંદ નાખી બંધ કીધો નાપાકજાદા સમીલાસ માજંદરાનીએ જેહાન પેહેલવાન રૂસતમના એટા નામદાર ફરામરજને.

હવે નામદાર પેહેલવાન ફરામરજનો પાછો એકએક તુટ્યો, ને તે જંગી પેહેલવાન ખાકમાં પડીયો. તે જગોથી ઉઠે, એવા અંદેશ સાથે પોતાનું સર જમીન ઉપરથી તેણે ઉઠાવીઈ જવારે ફરથી સમીલાસે એવો મામદો દીધો તેવારે ખુશીથી દોડતો આવીને તે નામદારના સર ઉપર પછવાડેથી કમંદ નાખી, તેથી તે નામદારનું સર તેના બંધમાં

આવીજી, પણ નામવર ફરામરજ તે કમંદને કસી રીતે પોતાની ખાતે-
રમાં લાવીયો નહીં; ને આહીજી કે એક જોરે કરી તે કમંદને તોડી ના-
ખે. તેવાર ખેપ્પુનીઆદ સમીલાસે માજંદરાની જોખાનમાં પોતાના
લશકરના દેવોને પોકાર મારી પોતાની મદદે જોલાવીયા, તેથી ખીજ
તરણસો દેવો જે ઘણા જખરદસત હતા તેઓએ દોડતા આવીને તર-
ણસો કમંદ એકઠી પેહેલવાન ફરામરજની ગરદનમાં નાંખી, ને જમ
કે મસતી ભરેલા શેરને પાધે તે મીસાલ પાધીને ખેંચતા પોતાનાં લશ-
કરમાં લેઈ ગયા. જેવારે નામદાર ફરામરજ કેદ પકડાયો, તેવારે નાપાક
સમીલાસ ઘણા ખુશી થઈને સેતાપ્પ ફરામરજનાં લશકરની તરફ દોડતો
ગયો. એ ખપરજેવારે ફરામરજનાં લશકરને થઈ કે તે નામદાર ઉપર એ
રવેશજમાનાએ આફત નાંખીજી, તેવારે તમામ જખુલી લશકરમાં પોકાર
તથા શોર ઊઠીયો. એવામાં નાપાક સમીલાસ કીનાં ભરેલું મોઢો કરો
જખુલી લશકર ઉપર જઈ પડીયો, અને તે લશકરને ખરહમ મારવા
લાગો. જખુલી લશકરના સરદારોએબી જીવપર આવી લડાઈમાં કમર
તંગ ક્રોધો, ને માજંદરાની લશકર ઉપર આફત વરસાવા લાગા. એમ
કરતાં ખંને ફરામરજ એક એક સાથે ભેલાઈ ગયાં, તે લડાઈનો શોરશાર
આસમાન લગો ગયો. જખુલના દેલેરો લડાઈ તો કરતા હતા પણ તેઓ-
નાં માથા ઉપર ફરામરજ સરદાર નહી હતા તેથી તેઓના પાંખી કાંપતા
હતા, અને તે લડાઈમાં તેઓએ કસો કાયદો દોઠો નહીં.

હવે એનો શાહર એમ લખે છે કે, “સરદાર ખગેરનું લશકર
હરગેજ લડાઈમાં કૃતેહમંદી દેખે નહી. અગરએ ઘણાબી મરદાને મરદ
હોય તોબી તેઓનાં પાંખી ધુજે.” એમ કરતાં જેવારે ફરામરજનાં લશ-
કરે સમીલાસના લશકરનો જોર ઘણો દીઠો, તેવારે સરવ કોઈ પોતાના
ઘોડાઓની લગામ ફેરવીને રેથેનાં મેદાન તરફ નાહાઠા, પણ તેઓની
પછવાડે સમીલાસે દુંખાલો કરીને તેમાંથી ઘણાએક સવારોને જીવથી
મારીયા, પછે પાછો ફરી પોતાના લશકરમાં આવીયો. પણ ખાનું ગોશ-
સપે તે દેવજાદાને મેદાનમાં રોસવા કીધો હતો તેની શરમે કરી તે ગમ-
ગીન હતો. એમ કરતાં જેવારે તુરાની લશકરના સરદારો સમીલાસની
નજદીક આવીયા, અને તે માજંદરાનીને કેહેવા લાગા કે, “અય લડ

થક સરદાર, તું જોકે એ લડાઈમાં આપણું બેશુમાર લશકર મારોજી ગયું, તોભી આપણે જાણુલ શેહર ફતેહ કીધું નહીં. તે કરતાં આજ લગી એ જાણુલ શેહર કાંઈથી લેઈ શકાયું નથી, તો હવે આપણે નાહક એ જગો પડી શા વાસતે રહ્યે.” જેવારે સમીલાસે પોતાનાં લશકરના પેહેલવાનોથી એવા સખુનો સાંભલીયા, તેવારે તેઓને એમ કરી કહીજી કે, “અય મારા નેકખાહા સરદારો, તમે કહો છો તે દરૂસત છે. પણ હું એ જગો રૂસતમની બેઠીના હાથથી એવો રોસવા થયો છું, કે તે સખખથી યા તો હું હવે એ જગો જાણુલીએનો જાન લેજી, ઇઆ મારો પોતાનો જાન આપું; પણ એ જગોથી રોસવા થઈ પાછો ફરી જાજી નહીં. વાસતે હવે તો કાલ રોજ આપણે એક લડાઈ એવી તો કરોએ, કે એ લડાઈની ગરદ આસમાન સાથે પોહાંએ.” એ રવેશ તે નાપાક પોતાના સરદારોને ડમર કરીને કેહેતો હતો, પણ તે નાપાકજા સમીલાસ ઊપર તેનાં મોહોતે છુપી કમીગાહા કીધી હતી, તેની તો તે નાપાકને કશી ખબર હતીજ નહીં; કે કેરશાસપશાની એકાએક પોતાનાં લશકર સાથે આવી તેના લશકરની ગરદ કાહાડી નાખશે. ને બીજી તરફથી જેહાન પેહેલવાન રૂસતમ શીમારગની પીઠ ઊપર સવાર થઈ મગરેખ જમીનથી આવી પોહાંએશે, તે તેહેમતન એ દેવજાને પકડીને તુસ્ત સુલી ઊપર ચહડાવશે ને તેનાં નાપાક તનને ખાકમાં નાખશે, તેની તો તે નાપાકને કાંઈજ ખબર હતી નહીં. પણ સરમને મારે બે-અંદાજે સખુન યોલીને તે નાપાક ખખારતો હતો. એમ કરતાં તેની આંખમાં બોઆબે ગલબો કીધો તેથી શુતો. તીઆં બદ બુનોઆદનાં સમીલાસે બોઆબમાં એવું દીઠું કે, “એક પાગ સરવનાં તથા એના-રનાં જાહડોથી ભરેલો છે, તે પાગમાં ચારે તરફથી પાણીની નેહરો જા-રી છે, અને તીઆં સમીલાસ પોતે ફરે છે. એમ કરતાં તે પાગ-માંથી એક જંગલની તરફ જઈ પોહાંએયો, તીઆં એકાએક એક મહસત શેરનોકલી આવીયો, તે શેર આવતાંને વાર સમીલાસની ગરદન પકડીને તેનાં સીનાં ઊપર ચહડી બેઠો ને ચાહીજી કે સમીલાસનું પેટ ફાડી નાખે, તેવારે સમીલાસે ઘણાએક હાથ પાછી પછાડીયા, પણ તે શેરે ચુંગાલ મારીને સમીલાસનું સર તનથી ઊખાડી નાંખીજી, તેવાર

પછે તે શેર તેના સીના ઉપરથી ઉઠી પેલા પાગમાં લટકતો ચાલી ગયો.”
 એવો ડરાંમણો જોઆપ જોઈ સમીલાસ પોકાર મારી જોઆપમાંથી
 જાગી ઊઠીયો, ને પોતાનાં તન સાથે ધુળવા લાગો અને અંદેશો કરવા
 લાગો કે, “હવે એ જગો રેહેવું નહીં જોઈએ. કારણ કે જો એ જગો
 ઊપર એકાએક જેહાન પહેલવાન રૂસતમ આવી પોંહ્યાંચશે, તો
 મારાં લશકરની તથા મારાં જીવની ગરદ કાઢાડી નાંખશે.” એ રવેશ
 નાપાકજદો સમીલાસ અંદેશો કરતો તે જોઆપમાંથી દેહસત બરેલો
 પોકાર મારતો જાગી ઊઠીયો, તે પોકારનો આવાજ તેનાં લશકરે સાંભ-
 લીયો. તેથી સરવ કોઈ દોડતા આવીને પુછવા લાગા કે, “અથ સરદાર
 તું એકાએક એવડો પોકાર મારી પછડ ખાઈ જોઆપમાંથી શા વાસતે
 ઊઠીયો છે ? તુંને એવડો ડર શાને વાસતે લાગો છે ?” તેવારે નાપાક સ-
 મીલાસે પોતાના લશકરના સરદારોને તમામ હકીકત પેલા જોઆપની
 કહો સંબંધાવી. અને કહીણી કે, “હું નથી જાણતો કે એ યુર જોઆ-
 પનું ફલ મને શું નજર આવશે.” એ તમામ હકીકત સાંભલીને સમી-
 લાસનાં લશકરમાં એક નાપાક કેહેરાન નામનો માજંદસનો પહેલવાન
 હતો તેણે સમીલાસને કહીણી કે, “અથ નામદાર એ યુર જોઆપ
 થી તું પોતાના દેલમાં કરો અંદેશો માં રાખ.” એવામાં એક સેતારે
 શનાશ ધણો દાણા હતો, તેણે તે જોઆપની તાસીર સમીલાસની મજ-
 લેશમાં પાંગે યુલંદ કહી કે, “જે કોઈ આદમી કોઈખી યુરે જોઆપ
 દેખે તો તે જોઆપનાં દેખનાર મરદને કાંઈ નેકી નજર આવે.” જે-
 વારે સમીલાસે તે નજુમી મરદથી દેલાસાનાં સખુન સાંભલેયા-
 તેવારે ખુશી થઈને સેતાપ શસપ મંગાવીને તરણ જામ શસપની પેદ-
 રપે પીધી, ને તે ગમને પોતાનાં ફીલમાંથી પરતરફ કીધો.

હોકમત લખીછે કે, ગયો નાપાક સમીલાસ પોતાનાં લશ-
કર સાથે સીસતાંન શેહેરની તરફ તે શેહેર
લેવાની મકસદથી.

જેવારે આમદાદને વખત નીલોફરી આસમાન ઊપર રોશન આ-
ફતાબે પોતાની હાલ ઉઠાવી, અને તેના નુરથી તમામ જેહાન રોશન થઈ
તેવારે ખંને લશકરમાંથી નગારાંના તથા કરનાયના આવાજ નીકલયા,
જે આસમાન લગી ગયા. તેજ વખત પદગુમાન સમીલસે પોતાના ત-
નમાં લડાઈનું વખતર પેહેરીઁ, ને તે ઊપર કીનાનો કમરખંધ તંગ
ખાંધીયો, ને એક હેરેમનની મીસાલ ઘોડા ઊપર સવાર થયો. તે નાપા-
કને જોઈ તેનું તમામ લશકરભી હેરેમનની મીસાલ ઘોડા તથા હાથીઓ
ઊપર સવાર થયું, ને કીનાથી ચેહેરા ગોસા ભરેલા કીધા. તે લશકરની
ગરદે કરી આફતાબનો ચેહેરો ઢંકાઈ ગયો, ઘોડાઓની નાલે કરી જમી.
નનું મોહો છીલઈ ગયું, અને તેના ગોલ યાગે કરી તમામ જેહાન શોર-
શાર ભરેલી થઈ. પછે હોકમ કરીને સમીલાસે પોતાનાં લશકરમાં મના-
દી ફેરવી ને એમ કરી કેહેવાડીઁ કે, “આજ રોજે આપણને ઘણી
સખત લડાઈ છે, વાસતે તમામ લશકર કીનાની કમર ખાંધીને દુશમનની
લડાઈની તરફ મોહો ધરે, ને તમામ હુધીઆર ઊપરાંત સ વ કોઈ પો-
તાની પાસે તીર તથા છુટબાલડી ઘણી રાખે, કે આજ રોજે આપણે
શીસતાન શેહેર ફતેહ કરીને સામેસવારના દસતાનનાં એવાનને આવશે
કરી પાલી વેરાન કરી નાખોયે. જેવારે હું રેયેનાં મેદાનમાંથી પાદશાહ
અફસસીઆપની રજા લેઈ એ તરફ રવાને થયો, તેવારે મને પાદશાહ
અફસસીઆપે તરણ જામ શરાબની પાઈને એવો હોકમ કીધો હતો કે,
“જેવો તું જાબુલસતાન ફતેહ કરે તેવો અવલ જલનું આનદાન ખ-
સાપ કરજે.” તે નાપાક સમીલાસનું એટલું કેહેવું કે તેનાં લશકરે હા-
થમાં તીર કમાન પકડી, ને સમીલાસના દેહેરાના દરવાજા ઊપર આવી
હાજર થયા. તેવારે તે કીના ભરેલા સમીલાસે ફરામીઁ કે, “બુદો જાલ
તથા ફરામરજ જેઓને ખંદીવાનની મીસાલ પાધેલા છે તેઓને એ
જઓ આરી નજદીક લાવે.” તેજ વખત છડીદાર લોકો સેતાપીથી દો-

ડીયા ગયા, કે પોતાના સરદાર સમીલાસનાં સખુત મુજબ નામદાર જલને તથા લડાયક ફરામરજને માજંદરાની લશકરમાંથી સમીલાશની નજદીક લાવે. એવા અંદેસાથી તે છડીદાર લોકો જે જગો ઊપર જલ તથા ફરામરજ ખેડુ સરદાર કેદ હતા તે તરફ ગયા. હવે એ દાસતાનનો જોડનાર અતાઈ નામનો શાહેર એમ કરી કેહેછે કે, “હું આગલી પેહલવી તવારીખની કેતાબમાંથી જોઈને એ દાસતાન એ જગા એઆન કરી લખું છેજી, તે તું કાન ધરીને સાંભલ.” જેવારે નાપાકજદા સમીલાસે નામદાર ફરામરજને પોતાની દગાબાજીથી કેદ પકડયો, તેવારે તે નામવર પેહેલવાનને જે જગા સમીલાસના લશકરમાં સરદારીને લાએકનો યુજોરગ જલેજર કેદ હતો તે તરફ પેહેલવાન ફરામરજને મુશકા પાધેલો કેટલાએક સવારો સાથે કેદમાં મોકલયો. એમ કરતાં જેવારે તે ફરામરજને જલની નજદીક બંધીખાનામાં લઈ આવેઆ, તેવારે જેહાન પેહેલવાન રસતમના ખેટા શેર દેલ ફરામરજને મુશકા પાધેલો બંધીવાનની મીસાલ માજંદરાની લોકોના હાથમાં ખોહારોથી પકડેલો દાનાઈ ભરેલા જલેજરે દીઠો, તેથી એકાએક તે યુદ્ધ દાસતાન ફરામરજને મુશકા પાધેલો જોઈને ખેહાશ થઈ ગયો, અને જે જગા કેદખાનામાં ખેડેલો હતો ત્યાંજ ખાકમાં તુટી પડીયો. જેવાર તે યુદ્ધ જલ પાછો હોશમાં આવેયો, તેવાર પોતાના ખેટા ફરામરજને પોતાનો સાથે કેદમાં દોઠો, તેથી તે યુદ્ધ બાપ પોતાની આંખમાં આંખુ લાવીને તેનવ જવાંત ખેટાને કેહવા લાગ્યો કે, “અય જેહાન પેહેલવાન રસતમના શેર દેલ ખેટા, તું એકાએક રાતની વખત એવી ખોહારોથી પાધેલો માહારો નજદીક કીહાંથી આવી પડીયો છે? અને હવે જેજોજર તું નામવર ખેટાને કોણ નાપેકારે કીધો છે. તે કરતાં અય દેલાવર ખેટા તું તો ધણો જોરમંદ પેહેલવાન કેહેવાએ છે, તેં એક સાયતમાં સરફરાજ શોહોશખના ખેટા જંગો પરજોની બાજુ પાંધીને તેને પકડીયો હતો. તે વગરે હીંદુસતાનમાં ભારી તનના હોશ દેવને એક લેહનમાં કેદ પકડી, ઈરાન જમીનની તરફ લઈ આવીયો હતો. એવો તું દેલાવર ખેટો એકાએક કોણ કમખખતનાં હાથ ઉપર શેકસત પામીયો, અને કોણ કમખખતે તુને એ રવેશ બંધમાં ગેરફતાર કીધો? કે તું એ રવેસ ચાર સમીલાસ-

ના હુપ્પસીઓના હાથમાં કમદે પંધાયલો મારી નજદીક આવીયો છે. હું રાત દન એ કેદમાં ધનતેજર છઠ્ઠી, તો તું વલી મારી નજદીક ધન-તેજર ભરેલો કીહાંથી આવીયો છે. હવે તું નામવર ખેટો પદ યુની-આદના સમીલાસના હાથમાં કેદ પકડાયો છે, તો હવે મારી તથા તારી ખેટની આખર આવી સમજવી જોઈએ. શા વાસતે કે એ ખેટુનીઆ દ પચો, પોતાના પાપના કીનામાં આપણુ ખેટુને શુલી ચહડાવશે, એ વાતને તું ખાતરજમેથી જાણજે.”

જેવારે સરફરાજ ફરામરાજે દાનાઈ ભરેલા પોતાના યુજોરગ પાપ જાલની જોપાનથી એવા સખુત સાંભલીયા, તેવારે નાપાક જદા સમીલાસની દગાપાછ ભરેલી તમામ હુકીકત અવલથી તે આખર લગી પોતાનાં નેઆગાત જાલની નજદીક ખેઆન કરી કહી. જેવાર સરફરાજ જાલેજરે શેર દેલ ફરામરાજની જોપાનથી એ તમામ વાત સાંભલી તેવારે તે નામદાર જેવો ગમ ભરેલો હતો તે કરતાંભી જેઆદા ગમગીન થયો. અને પોતાના દોદામાં આંજુ લાવીને વરસાદના કતરાની મીસાલે વરસાવા લાગો. તે યુદા પાપને એવો ગમગીન જોધને નામવર ફરામર જેભી પોતાની આંખમાંથી મોતીની મીસાલનાં આંજુના કતરા વરસાવેઆ. એમ કરતાં પોતાના દેલમાં હોમત પકડીને પોતાના યુજોરગ પાપ જાલેજરને કેહેવા લાગો કે, “અય મારા નામવર યુદા પાપ, તુ પોતાના દીલમાં એવડો ગમગીન શા વાસતે થાએ છે? તુને એવડી ફીકર નહી કીધી જોઈએ. કાંએ કે આપણને જેણે પેદા કીધા છે તે પેદાનો કરનાર દાદાર સાહેબ પોતે અજમ કુદરતનો સાહેબ છે, તે ખાવંદ આપણી દાદ લેશે.” તેવારે જાલેજરે ફરામરાજને એમ કરી કહીઠી કે, “અય મારા સરફરાજ જાલેજર ભરેલા ખેટા, તું જે વાત કેહે છે તે દરસત છે. પણ તું જાણતો નથી કે એ નાપાકજદો સમીલાસ જેવારે કાલ રોજે પાંમદાદ થાશે, તેવાર તે પોતાના દેલનુ આહીઠી કરી લેશે. વાસતે આપણો જીવ જાએ તે ખેહતર છે, પણ મારા કપીલાના લોકો એ પદ નજરનાં સમીલાસના હાથમાં કેદ પકડાઈ આવશે તે વાત ની મને મોટી સરમ તથા ફીકર પેદા થઈ છે, તેથી એ વાતનો હવે હું શું આરો કરું.”

હુકાયત લખી છે કે, ખુઆખ દીઠો ખુજોરગવાર જલેજરે
ખંદીખાનામાં અને તે ખીનાથી પોતાના ખેટા ફરામરો
જને વાકેફ કીધો અને મોનાજત કીધી તે ખેડી
ખાપ ખેટાઓએ હુકતાલાની દરગાહામાં.

એવી ગોફતગોમાં તે ખંદીખાના મધે તરણ પોહોર રાત ગુજરી.
તેવારે ફરામરજની તથા જલેજરની આંખમાં ખોઆખે ગલખોકીધો. એ
મ કરતાં જવારે તે ખેહુ નામવર ઊઘાઈ ગયા તેવારે જલેજરે એક ખોશ
ખોઆખ દીઠો, તેમાં એવું દીઠું કે એકાએક નેક ફાલતું અને ચજદી
જલકાટનું સીમોરગ આવીને ખુજોરગ જલેજરની નજદીક ઊભું છે.
તે મોરગોના પાદશાહી સીમોરગના ગલામાં એક ખે મુલાં મોતીનો
હાર પેહેરેલો દીઠો; તેમાં એક એક મોતી એક એક પાદશાહી ખજા-
નાની કીમતનું હતું, તે ખે મુલાં મોતીનો હાર તે સીમોરગે પોતાની
આંખે ઊઠાવીને જલના હાથમાં આપ્યો. પછે તે સીમોરગ એમ કરું,
કેહેવા લાગું કે, “ અય સામે સવારના ખેટા દસતાને જલેજર, તું
તારા દીલમાં કસી વાતની ફકર માં કર, કે એ ફરતા આસમાનની આ-
લથી તારૂં ખખત રોસન થશે, અને ફતેમંદોનો ખખશનાર સાહેબ
તમારી દાદ લેશે. અય નેકતામ જલ, તું એમ કરી જાણ કે જવારે
કાલ રોજે પામદાદ થાશે, તેવારે નામનો ઊઠાવનાર ફેરશાસપશાની ભારી
લશકર સાથે રેએના મેદાનની તરફથી દર મંજલ ચાલ્યો સોસતાન
શેહેરનો મદદને વાસતે આવી પોહોંચશે. તે શેરની હીમતનો પેહેલવાન
એ તરફ આવતાને વાર સમીલાસના કેટલાએક લશકરને જીવથી મારશે,
તથા ખેખુનીઆદ સમીલાસનાં તનને જખમી કરશે. તેવાર પછે તારો
ખેટો તેહેમતન તાજખખશ રૂસતમ મારી પીઠ ઊપર સવાર થઈ જરની
ગાર શેહેરની તરફથી એ જગો આવી પોહોંચશે, તેવાર તે તેહમતન રૂ-
સતમ એ સમીલાશને પોતાની મરદાનગીથી જીવતો પકડીને સોસતાન
શેહેરના દરવાજાની સામે સુલી ચઢાવશે.”

એ રવેશે તે નેકખખત જલેજરે ખોઆખ દીઠો, તેથી ખુશીમાં
આવીને તેજ ખોઆખમાં નેક ફાલતાં સીમોરગ સાથે ખગલગીરી કરવા

ચાહીઊં. તેવામાં જલનાં તન ઉપર જે બંધ પાંધેલા હતા તે ખેંચાયા, તેથી નામવર જલજરની આંખમાંથી જોઆપ્યનો ગલપો જતો રહ્યો, અને સેતાપ્ય જાગી ઊઠીયો. તેવાર પછે તેહમતન રૂસતમના ખેટા ફરા મરજને જોઆપ્યમાંથી ઊઠાડીયો, અને તે સરફરાજ ખેટાને એમ કરી કેહેવા લાગો કે, “અય મારા દાનાઈ ભરેલા ખેટા, મેં હમણા એક એવો તો ખુશ જોઆપ્ય દીધો છે, કે તે જોઆપ્યની તાસીર આપણને તુરત ફલવી જોઈએ. શા વાસતે કે તે જોઆપ્યમાં મેં એવું જોયું કે, યજ્ઞદી જલકાતનું સીમોરગ મારી નજદીક આવી ખેટું, અને તે નેકબખત સીમોરગે પોતાનાં ગલામાંથી ખેમુલ મોતીનો હાર વાંચે ઊઠાવીને મારા હાથમાં આપ્યો. અને મને એમ કરી કહીઊં કે, ‘નામનો ઊઠાવનાર કેરશાસપશાની ભારી લશકર સાથે કોલજીમના દરીઆવની મીસાલે મોજ મારતો કાલ રેજે એ તરફ આવી પોહાંચશે, અને તે દેલાવર પેહેલવાન આવતાં વાર સોસતાન રોહિરની મદદ કરશે, તથા ખેસુમાર માજંદરાની લશકરને જીવથી મારશે, તે વીગરે નાપાક સમીલાસને જખમી કરશે. તેવાર પછે મારો ખેટો તેહમતન રૂસતમ સીમોરગની પોઠ ઉપર સવાર થઈ એ તરફ આવી પોહાંચશે, અને તે નામદાર માજંદરાની સમીલાસને જીવતો પકડી શુલી દેશે.’ એ રવેશે મને સીમોરગે જોઆપ્યમાં સુખત કહયા છે.” જેવારે શેરદેલ ફરામરજે પોતાનાં બુજોરગ બાપ જલની જીબાનથી એવી જોઆપ્યનો હકીકત સાંભડી તેવારે તે ખુશીમાં આવીયો. પછે ફરામરજે જલને એમ કરી કહીઊં કે, “અય મારા સરફરાજ બાપ, તું તારાં દીલમાં કસી વાતની ફકર માં કર, કે પાક યજ્ઞદાં સાહેબ આપણી ખલાસોનો ચારો કરશે.”

એ રવેશ એક બીજા સાથે ગોફતેગો કરી તે ખેટું બાપ ખેટાઓ પોતાનાં સર આસમાન તરફ ઊંચાં કરી કેહેવા લાગા કે, “અય બખશેશના કરનાર પાક દાદગર દાવર સાહેબ, તેં પોતાની અજીમ કુદરતથી જમીન તથા આસમાનને પેદા કીધાં, અને એ જમીન ઉપર બુલંદ આસમાનને વગર થાંભે ઊભો રાખ્યો છે. અને તેં ભાત ભાતના, અનેક અકલના ખુબશુરત આદમીજાતને પેદા કીધાં છે, તથા તરેહ તરેહનાં ઝાડો પેદા કરી તેની ઉપર લેહજત ભરેલાં ફલો તારા બંદાઓને

ખાવાને વાસતે તેં પેદા કીધાં છે. તે વગરે તું પાક સાહેબે નાચાર પ્પં-
દાઓ ઉપર એક નીહાયત પપ્પરોસ એ કીધી છે, કે વેહતું પાણી પેદા
કરી તેમાં અમરત ભરેલો ગીઠાશ ભેલીને ચાલતું કીધું છે, તે પાણી
પીધાથી તારા પ્પંદાઓનાં દીલ હમેશાં ખુશ તથા અકલ ભરેલાં રહે છે.
એવો તું પપ્પરોસનો કરનાર સાહેબ, એવારેસોનો વારેસ છે. વાસતે
અથ પાક સાહેબ, તું હમો નાચાર તારા પ્પંદાઓ ઉપર મેહરબાની
કરીને હમારી ખલાસીનો ચારો કર, તથા હમારા સીસતાન શેહેરના અ-
નજુમનની પોસત પનાહનો કરનાર તું થા, તે વગરે સામેસવારના
ખાનદાનના લોકોની નેગેહેબાની તું સીવાય પીજો કોઈ કરનાર નથી,
તથા હમારાં તન ઉપર એ ભારી પ્પંધ પાધેલા છે તેમાંથીભી તુંજ
હમોને ખલાસ કરશે.”

દફતર સોલમું તમામ.
